

GOVERNMENT OF INDIA.
IMPERIAL LIBRARY, CALCUTTA.

Class No. 176. F. TELUGU

Book No. 199.

RARE BOOK

I. L. 88.

MCIPC-84-111-3-28- 15-2-43-5,000.

presented by C. P. Brown Esq. July 21 1861

A

VOCABULARY

OF 1765-1791
GENTOO AND ENGLISH,

Composed of Words in Current Use, and Illustrated by Examples

APPLICABLE TO THE

FAMILIAR SPEECH AND WRITINGS,

OF THE

MIDDLE ORDERS AND MORE ELEVATED RANKS

OF THE

MODERN GENTOO PEOPLE.

BY A SENIOR MERCHANT,

ON THE MADRAS ESTABLISHMENT MANY YEARS RESIDENT IN THE

NORTHERN CIRCARS.

MADRAS:

PRINTED BY CONSTANTINE SAMPLE, AT THE COMMERCIAL PRESS,

1818.

P R E F A C E.

THE present Volume comprehending a part of the Work originally proposed for publication, under the title of a Grammar and Vocabulary of the Gentoo Language, is now offered to the Public in a detached and insulated form. It comprises a selection of words, with the English Translation of them, remarkable only for the familiar and approved use of them in the conversation and diction of the people, amongst whom the Gentoo Language of the present day is current. Why a separation and double use has been made of the work, and how it has happened to be so exceedingly tardy in making its appearance, a very few words will explain. The other observations which the present occasion calls for, will not take up much of the Reader's time in perusing; nor will the time so bestowed, it is hoped, appear to have been fruitlessly induced.

At the period, when in the midst of my labours for bringing the work forward in print, I had reached the conclusion of the sheets comprehending the Grammar only, a rival work issued from another Press; also purporting to be a Gentoo Grammar. Unwilling that a predilection, often as hastily formed as it is too often erroneous, should be adopted in favour of that production, the resolution of making the two Works appear together compelled me to separate my Grammar (which possessed the stamp of priority over ^{Campbells} ~~the other work~~ by about seven years) from its natural and avowed attachment to the Vocabulary. There was at least so much of principle in the violence committed by this separation, that it was dictated by a conscientious opinion of advancing the interests of the service by the measure, which had been an object of my avowed attention from the earliest period of the undertaking. A portion of self-pride, I am free to confess, intermingled its influence in the decision; and, if there was any thing of wounded feeling in the sensation, it arose from the reflection of seeing a work spring up so like my own in what it professed, and so unlike it in all the essential materials of which it was constructed.

* A D Campbell

In regard to the other question, I have to explain, that, called away from Madras upon official duties which prevented a daily revisal of the Press, the necessity of having the proof sheets transmitted to a distance for correction, may sufficiently account for the great deviation from the promised period of publication. Had I remained in Madras, there is no doubt the publication would have appeared in August last, as promised. I fear this explanation brings on another of a more delicate and important nature, as regarding the errors in print, which this mode of examining the proof sheets may unfortunately have caused. All I can say on this head is, to hope from the attention uniformly and assiduously bestowed on this part of my duty towards the public, as far as circumstances would admit, that the errors which may have crept in will neither be too numerous to give offence, nor yet so material as to call for censure.

Of the remaining points regarding the construction of the essential parts of the Vocabulary, I need make but a cursory mention; because, so much has already been said in my Preface to the Grammar, on every needful point connected with the Language, as to render any

observations in this place superfluous. In the Preface, the construction of the Grammar and the principle on which it has been framed, are fully laid open; and it is only necessary to say here, that the Vocabulary is formed on exactly the same model. The one professes to teach the Language spoken and written at the present day; the other, in like manner, displays the words and expressions and familiar phrases inherent in the Language most commonly in present use. It has also embraced those words of the Shanscrit or of any other Language, decidedly adopted and brought into use by habitual choice, either in speech or in writing: for it was recommended to the Learner in the Preface to the Grammar, that "he make frequent reference to the Vocabulary, in which few Shanscrit words of undoubted use and currency have been omitted."

It must be confessed, that those who fastidiously delight in an abstract consideration of words, for ever pausing in order to determine whether it be an adopted or an original word from any particular Language, will be disappointed in their search for the distinctions throughout the pages of the Vocabulary, to set them

right. No indicative S. or P. or E. is to be met with at the side of any words in the Vocabulary, to enable the leisure and lax attention of the Gentoo proficient to satisfy his curiosity, whether the word be Shanscrit, Persian or English; whether it be an adoption or a derivation. On this head I have said something in my former Preface, in the two second paragraphs of the fourteenth page. I could not find room for these initials and at the same time place the Substantive word in a prominent situation, so as easily to be discerned from the explanations of it which immediately followed. I conceived of the two points, the latter to be the most material; and the initial letters were discarded.

Many words are of Persian or other derivation and adoption, greatly corrupted in the mode of speaking and writing them in the Gentoos, which, perfectly unimportant when referred to their original rank in any particular foreign Language, are essentially requisite to be introduced and highly proper to be known in their Gentoo form. They are used in all writings, and in all Revenue transactions, as explanatory of particular branches of the Revenue, or as phrases of a polite or

political signification. Some might also be referred to in this respect, as adopted from our own Language, though these have not, until of late years, been so generally brought into use. They are now, however, coming into daily practice; and there cannot be a doubt, as our Indian Empire extends itself or as it increases in importance and stability, and as our policy may lead us to encourage the measure, these adoptions from our own Language will daily become more prevalent and more habitual. In this latter branch (I mean, the selection of words from the English) the Vocabulary will be found rather sparing; because, having in contemplation the framing of a counterpart work, to be a *Vocabulary of English into Gentoos*, it necessarily must compel me to introduce in that work a very great variety of words of this description, from the impossibility of finding Native Gentoos words to express an adequate and corresponding meaning.

In regard to quantity, I freely admit, that the aim of the Vocabulary never imagined more than such a selection of words, as would contribute readily to assist the assiduity of the student in acquiring a competent know-

• *This never appeared.*

ledge of the Language. It was never meant to be so entire a collection as the strict rules of a Dictionary may demand; in which there ought perhaps not to be a single word omitted, of which the Language is susceptible. I lament that time, no less than the original plan of the work, did not permit me to do more. I lament that it should have compelled me to discard many very useful and highly important words of the language, both in science and in the arts and manufactures, as well as in the Commercial branches of the Hindoo people which, though principally drawn from foreign sources, are adoptions which have now become the ingrafted and legitimate terms and acceptations of the Gentoo Language. I am not, however, without some resource in this dilemma, if I can within any reasonable period after the present publication, contrive to bring forward the Volume in contemplation of English into Gentoos. It is obvious, that in all those specific omissions to which I now advert, the Native Translation of every useful and every refined term, and every familiar phrase and expression in the English, may have its denoted meaning annexed to it in that work. By this means, the defect

of brevity and the lack of expressive and significant terms, if observable in the present work, will be remedied in the most effectual and most satisfactory manner.

With a view to qualify the nature of that brevity which has been noticed as a defect in this Volume, it may be proper to develop so much of the plan as relates to this subject. Under any particular word such as I distinguish as a *primary* word, others will frequently be introduced as *collateral* words, which will afterwards be wholly omitted in any other place. For example, under the primary word. ગુન્ધ. *Gundhum*, understood for a pleasant smell, will be found ઢગુન્ધ. *Doorgundhum*, bad smell. Now the word ઢગુન્ધ being here introduced in a compound sense, will probably not be found in any place of the Vocabulary as a primary word. In this manner, a great variety of words will be found in the body of the work, which should be searched for according to the rule now pointed out; and perhaps, the brevity apparent on a first sight, will be found, on a closer inspection, to possess a very ample and effectual corrective.

It may also be remarked, that there is a vast number of words and technical terms, though perhaps not introduced as primary or leading words, which are to be found scattered over the Vocabulary, in the variety of examples introduced to shew the way in which any principal or primary word should be used. The great assistance which these examples will afford, to those who may be doubtful of the application of any particular word, will induce a perpetual reference to them; and by that reference new words will occasionally develop themselves and become casually known, which may perhaps not have found their rank in the general scale of principal words.--Since the Gentoo literature is so deficient, that scarce any approved author can be named from whom to draw any appropriate quotation, and in the modern state of the Language not a single one, it has followed as a necessary expedient to introduce sentences on matters most familiar in common life. There is an advantage to be derived from this alternative, I think, much superior in a work of the nature here professed; which does not pretend to a vain and fallacious attempt

An unhesitating assertion! The Dictionary I published in 1852 has more than 10,000 quotations collected from about 200 native poems. C. O. Brown and in preparing a 2^d Edition I have doubled that number.

to teach the Language as a study, with a view to understand the writings in poetry or history. This I apprehend, would become rather an unavailable research and an idle attempt; for, with every assiduity and talent devoted to the object, will any one seriously tell me, that the result would repay his labour or justify the inconvenience of mis-spent time! But, to instruct the scholar in the current acceptation of the Language, in all it's decisive and peculiar changes, both as the *Caapoo* and the *Dhorra* speaks it at this day, that is to say, both the *Vulgar* and the *Polished* uses of it amongst the moderns; these are the great and justifiable advantages to be anticipated from a work of the nature now offered to the service.

It occurs to me to mention in this place, that, in whatever local information of Castes, of the manners and habits of the native Gentoos, of the religious ceremonies of the Hindoos, in short of all such casual information as the opportunity of introducing the subject has given rise to, the particulars have been collected from the best and most authentic authorities in my power to obtain; they are also recorded in the fairest and most

unbiassed colours in my power to describe. Though nothing very elaborate has been offered on these topics, there is something of interest attached to it; and, as opinion will frequently waver on abstruse enquiries, and the reader may feel a doubt in fixing his judgment, I have thought it might be satisfactory under such an impression, to give him a solemn assurance, that the information displayed in this work on matters of this nature, was not the casual production of indifferent communication, gathered without further pains, and meant merely to fill the space intended for it. On the contrary, every article of this description has been carefully examined, stands corroborated by the most impartial testimony of it's truth and propriety, and will bear the test of the strictest scrutiny.

In the arrangement of the Initial Letters under which the words of the Vocabulary are classed, I have chosen the order of the Gentoo Alphabet, as most suitable to the genius of the work. Very few of the Letters have been rejected, as the native Alphabet stands displayed, in the Grammar which has preceded the Vocabulary. The

Letters preserved for the purpose, are as follows; అలవ
 కుచఁపుటరదనకధనపఁవిభమయరలవశసపహయ making alto-
 gether thirty in number; which excludes the number of
 six Letters, inserted in the Alphabet, incapable of being
 made leading letters at the head of any of the columns.
 I lament being compelled in this place to mention, that
 with all the precaution and care possible, there has
 been no attainable mode devised that could overcome the
 defective type with which many of the Letters have been
 impressed. Those letters in particular which require
 the *attachment* or *detachment* of the symbolic Vowel, to
 render their signification noted and understood, are
 miserably imperfect. It is proper therefore to guard the
 Student against a too hasty perusal of the words, in
 which the following letters are comprized; Viz. నపఁన
 వఁ, na; sa; pa; va; sha; ha.

The distinction in these letters has already been suffi-
 ciently adverted to in the Grammar, even as it regards
 words in which they occur in their perfect state; when,
 in the unfortunate predicament which they labour under
 from a defective type, they assume a false appear-
 ance in the manner of applying the distinguishing

mark of the Vowel, it would be unpardonable not to draw the attention of the Reader to the circumstance, After the eye is become habituated to the letter, however, the distinction will by degrees be conceived without difficulty; and, after all, we cannot be altogether unmindful of the peculiar cast of the Language itself, which, in the manner of writing it and particularly in the broken and current hand, rejects almost entirely the symbolical marks of the Vowels. It is indeed to be lamented, that for the express purpose of shewing the different modes of writing and of explaining more minutely this peculiarity of the Language, we are totally destitute of types to produce the examples, in the manner of most philological works. In progression of time, and as attention to the subject becomes more earnest and more warmly applied, this defect may probably be supplied. For there cannot be a doubt of it's use, fully as much as the display made in the different Characters of the Niskhi, the Talik, and the Shekest of the Persian writing.

There is but one remaining observation to make, but it is one of peculiar Interest, and with that, I leave the Reader in possession of the Volume, as it is now offered

for his inspection. This communication regards the sound of some of the letters, which cannot in any other way be taught, than by some such method as has been here adopted.

The letters so formed are the *ṣ* the *ṛ* and the *ṣ* the two former of which admit of two changes in their sound, and the latter of three. These various distinctions, with a view to perspicuity, have been placed in a separate Index below, and will admit of an easy reference from the Vocabulary.

By observing, for example, in the Vocabulary the word *ṣṛṣṣ* to *sprinkle*, having the initial *b* over it; I refer to the Index below and I observe the *ṣ* to be pronounced *tsa*; consequently the word *ṣṛṣṣ* will sound *tsalladum*. On the contrary; if I turn to the word *ṣṣṣṣ* to *spoil* or *corrupt*, I find the *ṣ* has an initial *a* placed over it, which on reference to the Index is made to sound *cha*. The word must therefore be sounded *charrapadum*. It is needless to remark, that to pronounce either of these words differently, that is to say, to pronounce the one *tsarrapadum* and the other *challadum*, would be as ridiculous, as if we were in English to call it *sheese*, instead of *cheese*;

or *shop*, instead of *chop*. The same importance in the sound is attached to the two other letters *ఙ* and *జ* as particularly pointed out in regard to all of them in the Grammar.

INDEX OF GENTOO LETTERS CHANGEABLE IN THEIR PRONUNCIATION.

- చ sounds *cha* - in చక్రం *chackrum*, a wheel.
- త sounds *tsa* - in తన్ను *tsannoo*, the breast.
- జ sounds *dja* - in జవ్వది *djavaady*, civet.
- ఙ sounds *za* - in జబ్బ *zabba*, the arm.
- వ sounds *va* - in వయసు *vyassoo*, age.
- క sounds *wa* - in వత్తి *wattee*, a wick.
- ఘ sounds *oo* - in ఘండం *oondadum*, to be;

Handwritten text in Telugu script, mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. Some legible words include 'వత్తి' (wick) and 'ఘండం' (to be).

A V O C A B U L A R Y OF THE G E N T O O L A N G U A G E .

అ

అ

- అక్క *sub.* అక్క|అక్కలు Elder Sister. vide అక్క.
- అక్కట *int.* Alas! It is also expressed by అయ్యో.
- అక్కడ *adv.* There. అక్కడచూడు. Look there. అక్కడినుంచి. From there or thence. అక్కడినుంచివచ్చి నాను. I came from thence. When అక్కడ is joined to a word terminating in ee, it is written అక్కడి such as అక్కడిగుడి The Pagoda of that place.
- అక్కర *sub.* అక్కర|అక్కరలు. Need; necessity; want; occasion. అక్కర లేదు. No need; no occasion. It is generally used in the same sense, as by no means. నాకు అక్కర లేదు I by no means want it. vide అక్కర్యం.
- అక్కర్యం *sub.* అక్కర్య|అక్కర్యలు. Necessity; need; want. యీ వస్తువులతో నాకు అక్కర్యం లేదు I have no need of these things. vide నిమిత్తం.
- అక్కర్యమైన *adv.* Necessary; needful. యిది అందరికీ చాలా అక్కర్యమైన పని. This is a very useful business for every body.
- అక్కడదం *vn.* అక్కడదూ|అక్కడి. To observe; to appear; to seem. అతనికి అక్కడ అక్కడ దూరమయ్యారు. He did not discover them there; that is, they did not appear to him there. అతను చెప్పిన మాటలలో అలాగున అక్కడదం లేదు. It did not appear so from what he said. అక్కడదం Item;

అకరచదం v. a. అకరచదు||అకరచి. To make appear; to disclose;
to develope. ఆ శక్తి.అకరచిఅకరచినాను. I made the particulars of
that account appear to him. యచ్చుదునుచెప్పినమాటయె వరి?అకరచ
వదు. You must not disclose to any one, what I have now told you.

అగ్ని sub. అగ్ని|అగ్నిలు. Fire. vide విప్పు.

అగ్ని పోమాత్రం sub. అగ్ని పోమాత్ర పు|అగ్ని పోమాత్రలు. Fire. vide అగ్ని.
అచ్చ adj. Pure; clear; unadulterated. అచ్చవంది. Pure silver. అచ్చటి
యగ్గిం unmixed rice. అచ్చ తెనుగు Pure Gentoos.

అచ్చ sub. అచ్చ,అచ్చలు. A stamp; a mark; impression. అడురాఅ
అచ్చ. An impression of letters. కెల్లవఅచ్చ. These are thick pieces
of clammy sugar, or jaggery (as it is termed in India) with Images
stamped upon them, like the Gingerbread cakes in England.

అర్జీ sub. అర్జీ|అర్జీలు. A Petition; usually termed Arzee. అబ్జా
దావు Item.

అటకాయించదం v. a. అటకాయించ||అటకాయించి. To hinder; to stop.

అటకావు sub అటకావు|అటకావులు. Hinderance; prevention; stop. అ
టకావువదం. To hinder or prevent. మనుష్యులనుఅటకావువల్లకుం
దఅటకావు చేసాడు. He prevents People from going into that Garden.

అట్లా ada. So; thus అట్లాను Item. అట్లాచయ్యి. Do so. అట్లాచెప్పండి
Speak in that manner.

అటు ada. That way; in that direction. అటుగా Item. అటువెళ్లివాడు
He went in that direction. అటువంటి. Such a one. అటువంటిమనిషి
such a sort of person. The word అటువంటి is frequently used in the
same sense. అటుకగువార. After that; then, since then.

అదకన్తు sub. అదకన్తు|అదకన్తులు. The name given to an Instrument

used for breaking the Beetle nut, something in the shape of nut-crackers, with two sharp edges near the joint.

అడగడం *v. a.* అడుగుచూ|అడిగి. To ask; to require; to demand. నన్ను యేమైనా అడిగావాడా Did he ask you for any thing? అక్కడికివెళ్లి అడుగు. You may go there and ask. నాకాకేసినిస్తా అడిగానను. I demanded the payment of my balance.

అడ్డంబడం *v. a.* అడ్డంబున|అడ్డంబుచే. To oppose; to cause hinderance, అడ్డంబుచేసడం Item.

అడ్డబాస *sub.* అడ్డబాస, అడ్డబాసలు. A Trinket worn by Hindoo women between the Nostrils. vide ఖలాకి.

అడ్డం *sub.* అడ్డంబులు An obstacle; or any thing opposed to you, అడ్డంబుచేడం To oppose; To front. అడ్డంబుచేడం or వుండడం To be opposed. అతను నా మాటను అడ్డంబుచేసినాడు He came and took up my word. నేను వెళ్లుచూ వుండగా వారిలో అడ్డంబుచేసిన వాళ్ళున్నారు. As I was going along, they came up to me and beat me. అక్కడికి వెళ్లవావగుడ అడ్డంబున్నది. To go to that place, a wall is in my way.

అడ్డీ *sub.* అడ్డీ|అడ్డీలు A deposit. vide అడవు.

అదివి *sub.* అదివి|అదివిలు Wild, uncultivated country, covered with bushes, commonly called *Jungle*. అదివిలో నుంచి మహారెడ్డి వెళ్లలేక వచ్చినది A mischievous Royal Tyger, has come out of the *Jungle*. అదివిమడి.

A wild Hog, అదివిదేశం. A wild or jungly country.

అడుక్కోవడం *v. a.* అడుక్కంటూ|అడుక్కుని To beg; To supplicate. యిలా చ్చివుతాంట్లకానా అడుక్కుంటున్నారు These beggars are very persevering in begging.

అడుగు *sub.* అడుగు|అడుగులు A Foot measure. ఆమెనుగవడి అడుగులచే

దుసున్నది. That Elephant is *ten feet* high. This word also means the *bottom* or *under part* of any thing. అణ్ణిఅడుగు. The *bottom* of a table; that is, *below* or *under* a table. పాలకీఅడుగున వక పామును చూచినాను I saw a Snake *under* the Palankeen.

అణగడం v. n. అణుకుచూ|అణిగ To be pressed down; To subside. అట్టలుపెట్టేలో అణగడం Clothes to be *pressed down* in a trunk. అతనికి పంఅణిగనది His anger has *subsided*.

అణచడం v. a. అణుషుచూ|అణిచి To Press or cause to subside.

అణుకువ sub. అణుకువ|అణుకువలు Humbleness; humility; ఆకునిషి అణుకువ That man's *humility*.

అతకడం v. a. అకుకుచూ|అతిక To join; to paste; to glue.

అతడు pro. అతదివారు He; vide అతను.

అతను pro. అతనివారు He, అతనువచ్చినాడు He came. అతనికియిచ్చు చ్చు give it to *that man*.

అత్త sub. అత్త|అత్తలు Mother-in-law. అత్తవారియిల్లు The *Mother-in-law's* house. This is the house to which a woman can go, and to no other, after marriage; to remain any time. The privilege is therefore very frequently indulged in.

అత్తరు sub. అత్తరు|అత్తర్లు Essence; better known by the name of *Uttar* in India. It is generally produced from roses, and other flowers, from sandal-wood, or from strong herbs, మలాబీఅత్తరు *Uttar* of roses. చంజరీ అత్తరు *Uttar* of sandal.

అతి adv. Very; Exceedingly, అతివిస్తారం *very much*, అతిజాగ్రత్త *exceeding* carefully, అతివ్వరగా *as quick as possible*, అతిరీతి *exceeding* sweet. So for many other words, అతి favours a sort of comparative

degree, to give an increased power to the word to which it is attached; in the same way as *much* is used to express an increased excellence in some words in the English.

అకు *sub.* అకు|అకులు. A joint; also any repair or piece put in. పల్లెఅకు. The *joint* of a table. ఆక ప్పేలాకుకా నాలకులు వున్నవి. That Brass pot is full of *patches*. అకు పెట్టడం or అకించడం. To *repair*; To *patch*; To *join*. This word is only applicable to wood, or to metals.

అర్థం *sub.* అర్థం|అర్థాలు Meaning; Explanation; also ready money. ఆమాటకు అర్థం చెప్పండి. Tell me the *meaning* of that word. ఖజానాలో అర్థం మేమీ లేదు. There is no *ready money* in the Treasury. అర్థవంతుడు. A *monied man*.

అద్దం *v. a.* అద్దుచు|అద్ది To die; to colour; to stain. నాపాగాకుకు ముఖ జారం కు అద్దినాడు. He has *died* my Turban of the *Coosumba* colour; that is, Red. అద్దించడం. To cause to *die*.

అడ్డం *sub.* అడ్డపు|అడ్డాలు. A Looking Glass. అడ్డంక కాయపోయినందున కళకాయ చేశేవాడికి బాగుచేయమనియిచ్చి నాను. The Quick Silver having come off the *Looking Glass*, I have sent it to the maker to repair. It means any Glass through which you see, or such as light appears through, as in a *Lantern*.

అదురడం *v. a.* అదురుచు|అదిరి. To start; to shake. కిరంధి నిచాతముగ దిరిగినది. The report of the guns made the wall *shake*. నేను పడుకున్న నిచాతము అదిరి పడ్డాను. The noise of the thunderbolt made me *start* and tumble down. Some write it అదురడం.

అదృష్టం *sub.* అదృష్టం|అదృష్టాలు. Lot; Fortune. నాలదృష్టం లో

అనభవన్తి. Such is my lot. అనవిదియెప్పుటిమంచిఅభవన్తి. *Good fortune* always attends him. దురభవన్తి. *Bad fortune*; also, *misfortune*. అభవన్తి కంతుడు. A *fortunate* man. దురభవన్తి కంతుడు. An *unfortunate* man. అది *pro*. That అది means also, *that is*; అవి *those*. అదిమంచిదికదు. *That* is not proper. అవికాకాభవన్తి. *Those* are good things.

అద్దె *sub*. అద్దె|అద్దెలు. Renting or letting; also hire. అద్దెయిల్లు. A *Rented* house. అద్దెకుయిచ్చడం. To let to any body. అద్దెకుచ్చుకోవడం. To take lodgings. యెద్దలద్దె. Bullock hire.

అర్థ *sub*. అర్థ|అర్థాలు. The half. అర్థరూపాయి. *Half* a Rupee. అర్థశీరు. *Half* a seer. రెండుఅర్థాలువకటి. Two halves make one whole. This word is used only to articles of consumption, that admit of measurement; such as money or grain.

అధికం *sub*. అధికం|అధికాలు. Superabundance; more than sufficient. యిదివరకునామిచ్చినసొమ్ముదాలునుయిక అధికం అక్కరలేదు. The money that I have got at present is quite sufficient, I wish for no superfluity.

అధికారం *sub*. అధికారం|అధికారాలు. Government; authority. చీఫ్ కు పత్రంవారిఅధికారమిది నములలోనేనుయ్యానున్నానను. I was not in this Town during the authority of the Chiefs and Councils. అధికారి or అధికారశ్శుడు. The person invested with the authority and power.

అధైర్యం *sub*. అధైర్యం|అధైర్యాలు. Cowardice; want of spirit.

అన్న *sub*. అన్న|అన్నలు. An Elder Brother. అన్నకుమామడు. A Brother's Son. A Nephew.

అనకం *v. a*. అనకా|అని. To speak; to say; to mention. This Verb is the most generally used of any in the Language; but particularly the Participle Past, viz. అని *said*; and అని from అంటాడు rather in

the manner of Phraseology than for any particular necessity ; or, it may be supposed to stand for—"it is said;" "it is suppose;" "they say;" వచ్చినానని 'is said, he is come. వెళ్ళినానని they say, he went. చెప్పినామని having so said. యిక్కడ వచ్చినానని చెప్పినామిడకోడంచేసినాడని having heard say-I had come here, he was angry with me. నీవు అన్న మాటలు కల్తీగాలివద్దం. The words spoken by you, are all of them falsehoods. వచ్చినారట. They say, they are come.

అన్నం sub. అన్నపుఅన్నాలు. This word properly means rice or any other grain, boiled and prepared for eating ; such being the principal part of an Indian's meal. Hence the word అన్నం has acquired the name of victuals ; in which sense it is generally understood. అన్నంతి పన్నానా. Have you eat your victuals. అన్నం యింకా పుడక లేదు. The rice is not yet boiled. అన్నవస్త్రాలు. Victuals and Clothes ; అన్నం వండదలే To boil rice or dress victuals. అన్నం పెట్టడం. To give victuals or to support.—N.B. This word is frequently called పన్నం.

అనాపకండు sub. అనాపకండ్ల అనాపకండ్లు. The Pine-apple.

అన్ని adj. All (applied to things). అన్ని పక్షులు. All the things. అన్ని పుస్తకాలు. All the books. అన్ని విధాల. By all means, in all respects.

అనుకూలం sub అనుకూలపుఅనుకూలాలు. Agreement ; consent ; convenience. నీకు అనుకూలం అయితే వస్తాను. If you give your consent, I will come. అతనికి నాకూ యేమి అనుకూలం లేదు. There is no agreement whatever between him and me.

అనుకూలించడం v. a. అనుకూలించు|అనుకూలించి. To be agreed ; To consent.

అనుకోవడం v. n. అనుకుంటూ|అనుకుని. To reflect ; To report upon,

or represent. యామాటలుబహుశాలోఅనుకుంటావున్నారు. These accounts are reported in the bazar. నేనుఅట్లేనుకున్నాను. It was in that way, I considered it.

అనుగ్రహం sub. అనుగ్రహపు|అనుగ్రహాలు. Favour; kindness, విదేదయి

అనుభవం sub. అనుభవపు|అనుభవాలు. Enjoyment; Fruition.

అనుభవించడం v. a అనుభవించు|అనుభవించి. To enjoy; To reap the fruits of any thing. ఆహారసామ్యుచాలాఅనుభవించినాను. I have enjoyed a great deal of that Gentleman's money. కష్టంఅనుభవించడం To suffer distress. సుఖంఅనుభవించడం. To enjoy comfort.

అనుమానం sub. అనుమానపు|అనుమానాలు. Suspicion. యీపనిచేసినాడనిఅతనిమీదఅనుమానపడ్దాను. My suspicion fell upon that man, that he had done this business. అనుమానపడడం. To suspect; with మీద added to it.

అనేక adj. Many; plenty. This word is a Sanscrit compound, of *not* and *one*, and is variously applied. అనేకమంది. A great number of people. అనేకపశువులుగోడలోకివచ్చినవి. A great number of Cattle have come into the Garden. అతనుఅనేకవిధాలచెప్పినాడు. He spoke in all manner of ways.

అంకుశం sub. అంకుశపు|అంకుశాలు. The Instrument used by Elephant Drivers to guide with. It is formed like a short harpoon, about two foot long, held by the driver; who sits across the Elephant's neck, with the point of it downward on the head of the animal. It has a hook placed near the point, by which the ears of the beast are pulled back, to make him stop or to keep him steady.

అంక sub. అంకె|అంకెలు. A figure; in reckoning. అంకెలుపెయ్యడం

To write *figures*. అంలేఖణించడం. To multiply *figures*. అంలేఖకూడడం. To cast up *figures*. అంలేఖకానించడం. To abstract *figures*. అంలేఖపాలపుచ్చడం. To divide *figures*.

అంకె *sub.* అంకెపుఅంకెలు. A stirrup. చల్లానికెంకెలు తనందునకెంకెలుకూడరుజలనుండికెంకెలపైనున్నసవారీకా లేదు. I have not been on horseback for two or three days; my saddle being without *stirrups*. N. B. This word also means the half of a bullock load; that is, what is on one side. అగ్గనెలొకకలంకెధాన్యంకెపుచ్చకునికలంకెధాన్యంనాకుయియ్య. Take one half of the bullock load for yourself; and give me the other half, of that grain.

అంకరకా *sub.* అంకరకా|అంకరకాలు. A name given to the sort of Vesture worn by the Natives, something in the shape of Jackets with long skirts, tied to the body with strings in front, at the neck and below the breast.

అంగిలి *sub.* అంగిలి|అంగిలు. The palate. అంగిల్లోపెయ్యడం. To gulp down; in the manner physic is generally swallowed. Perhaps this word means the top of the throat; or what is technically called the *would*.

అంగీ *sub.* అంగీ|అంగీలు. The long gown generally worn by Dubashes, or Natives at Madras; but very seldom to be seen amongst the Gentos to the Northward.

అంకుశం *sub.* అంకుశపుఅంకుశాలు. An inch; also a finger. అకర్రముపై అంకుశాలపొడుగువున్నది. That piece of wood is thirty inches long. నాఅంకుశాలమీదనుభ్రంశరాలులేవు. There are no rings upon my fingers.

అంకూరుచెట్టు *sub.* అంకూరుచెట్టు|అంకూరుచెట్టు. The Vine. The plant

that bears Grapes. అంకూరుపండ్లు. Grapes. అంకూరగిడ్డి. The tendrils of the vine. అంకూరలెరు. The vine leaf. హైదరాబాదునుంచినుంచి కొన్ని అంకూరుపండ్లుబజారులోకివచ్చినవి. Some very fine large grapes have come into the bazar from Hyderabad.

అంచనా *sub.* అంచనా|అంచనాలు. An estimate; an appraisement, (called *anchana* in Gentoos,) is adopted from the Persian అంచనాదారుడు. an *Anchanadar*. అంచనా. లెక్కలు. The *anchana* accounts.—N. B. *Anchanadars* are persons employed in revenue to estimate the quantity of a field of grain, about the time when it is nearly fit for cutting, on which estimate the amount of the revenue is frequently calculated. అంచనాచూడడం. To form an appraisement.

అంచు *sub.* అంచు|అంచలు. A border; an edge; a fringe. ఎర్రఅంచు. The border of a cloth. ఎల్లఅంచు. The edge of a table. అంచువెయ్యడం. To make or place a border. పచ్చఅంచు. A green border.—N. B. పచ్చ. also means yellow.

అంచె *sub.* అంచె|అంచలు. A relay. అంచెవుంచడం. To relay or post. యిక్కడనుంచిన్న పట్నం వెళ్లడానకు యెక్కడెక్కడను జిరీలలో అంచెలువుంచినాడు. He has posted Palankeen Boys at the different stages, to go from hence to Madras.

అంటుదా *v. a.* అంటుచూ|అంటి. To touch; to anoint. తలఅంటుడం. To anoint the head. యెవరిని అయినా అంటుడం. To touch any person.

అంటించడం *v. a.* అంటిస్తూ|అంటించి. To paste; To glue; that is, to join papers. ఆమెకుల్లో కాకిరాలు అంటించినాడు. He has pasted the papers in that book.

అంత sub. అంత|అంతలు. Protection. గోడలంత. A prop to a wall. vide ప్రావకం.

అంత adv. So far; so much, మీరుఅంతమట్టుకు వ్రాయవలెను. You must write so far; that is, all to a certain limit. నేనుఅంతదూరం వెళ్లను. I will not go all that distance. అంతపరియంతం. In the meantime. అంతపరియంతం న్నయిక్రమించు. In the meantime, you stay here. అంతపరియంతం వెళ్లు. Go, as far as that. అంతమాత్రం. So much only. అంతలో, Meantime.

అంతకు adv. Thereupon; meantime; also every where. మేముమాట్లాడుతూవుండగా అంతకు అతను వచ్చి నాడు. Whilst we were speaking, meantime in he came. అతనితో చెడ్డమాటలు అడిగి అంతకు వచ్చి కొట్టినారు. They were abusing him and there upon came and beat him. యీసంగతి అంతకు చెప్పుకుంటూవున్నారు. This circumstance is spoken of every where. N. B. In this sense, it may be written అంతటా.

అంతకునుంచి adv. From that time or thence forward. అంతకునుంచి అతనితో మాట్లాడడం బాంధించినాను. From thence forward I forbore to have any intercourse with him.

అంతస్తు sub. అంతస్తు|అంతస్తులు. A story; or division of a house. ఇది అంతస్తు. The lower story. మీది అంతస్తు. The upper story. అయింటికి మూడునాలుకు అంతస్తులు వున్నవి అని విన్నాను. I have heard that house has three or four stories in it.

అంతఃపురం sub. అంతఃపురపు|అంతఃపురాలు. The inner apartments; that is, those occupied by the women.

అంతా adv. All; the whole; entirely. అమనుష్యులు అంతా వచ్చినారు. The whole of the People have come.

అండకం v. n. అందుకూ|అంది. To reach; to stretch; to extend; to hold out. చెట్టుమీదినుంచి ట్రీచివన్ దానకు చేయ్యి అందినది. The hand was stretched out to take down a Cloth from the tree.

అండం sub. అందపు|అందాలు. Beauty; someliness. అందదాని అండం మహా శాస్త్రాన్ని దనివి న్నాను. I have heard that Woman's beauty greatly celebrated. అందపు చెక్కిళ్ళు. beautiful Cheeks.

అందమైన adj. Handsome; beautiful. అందమైన అందమైనది అనివాడు తోచినది. I conceive that to be a most beautiful Horse.

అందరు sub. అందరి. (No Plural). The whole; totality; every Person included; it applies only to People. అందరికి మిట్టించు. Give it to the whole of them. అందరిని బిలువించు. Call the whole or all of them.

అందాకా adv. Until then; so far. అందాకా వెళ్లు. Go so far. నేను మళ్లీ ప్రస్తుతం అందాకా యిక్కడ వుండు. I shall return again; until then, stay here. అందనుకా. Item.

అందు adv. Inside; within; also figuratively understood for that; which properly means within that, or, on account of that. అందులో. Item. పముత్రమందు. Within the sea. భూమి లోను. Inside of the ground. అందులో చూచి ఆ మాటలకు పేర్కొనెను. Look into it, or therein and if you find that word, write it down. అందుకు మేర చెప్పుకాదు. What do you say on that account; or, to that? అందుచేత యిక్కడికి వచ్చాను. For that reason I came here. అందువల్ల or కాక on that account.

అందుకు adv. For that purpose or account.

అందుకోవడం v. n. అందుకుంటూ|అందుకుని. To extend; to stretch out or to reach. ట్రీచివన్ దానకు చేయి అందుకో. Reach me the Ring from the Table. అందుమీదకు adv. Thereupon; vide అందకు.

అంబె sub. అంబె|అంబెరు. This is the name of a Ring of silver or other metal, which the Natives, principally women, wear round the leg and just below the Ankle. It is hollow and small minute pebbles are inserted, which produce a gingling noise when put in motion.

అచ్చ sub. అచ్చ|అచ్చలు. Eldest Sister. అచ్చ చెల్లెల్లు. This means *Sisters in general.*

అపకారం sub. అపకారపు|అపకారాలు. Unkindness. అపకారంచేయుడు. To use *unkindness*; to show *unkindness*. అతను నామీద గొట్టనిచాతకాచాలపకారాలుచే నాడు. He having quarrelled with me, did me a great deal of *unkindness*.

అపకారి sub. అపకారి|అపకారులు. An ill-minded Person. అపకారఘోషి Item; for the Male Gender.

అచ్చ గించడు క. త. అచ్చ గింస్తూ|అచ్చ గించి. To deliver; to make over; to resign. అతని నాన్ను అతని అచ్చ గించినాను. I made over his money to him. నా పాఠశాల అచ్చ గించినాను. I have delivered my lesson.

అచ్చ గింత sub. అచ్చ గింత|అచ్చ గింతలు. Delivery; consignment. పరుగు అచ్చ గింత. Delivery of Articles. అచ్చ గింత చేయుడు or పెట్టడు. To make a *delivery* or *consignment*. నాడలో పరుగులంతా కోనుటిచించుయ్య పులిచ్చ గింత పెట్టినాను. I made over the whole consignment of the vessel, to Chelmal the Banian.

అపకారం sub. అపకారపు|అపకారాలు. Guilt; a fault. నానల్ల అపకారం కలచునేది. I have committed a *fault*. అపకారంచేయుడు. To commit a *fault*; or crime.

అచ్చు ఉచ్చటికి నడు. Now and then. అచ్చు ఉచ్చటికి కూయింటికి వచ్చుచుంటాడు. He comes every now and then to my house.

అప్పనం *sub.* అప్పనపు/అప్పనాలు. The name given to *taxes in general*; also sums of money taken by force from the Ryotts by Zemindars or Renters or Revenue Officers, over and above their just dues.

అప్పు *sub.* అప్పు, అప్పులు. A debt; that is, a sum borrowed or lent. అప్పుచేయ్యడం or అప్పుకోవడం. To *borrow*. నేను ఆ సామంతుల దగ్గర వదిలేలరూపాయలు అప్పుచేసినాను. I have *borrowed* the sum of ten thousand Rupees from that Sencar; అప్పుయివ్వడం. To *lend*; ఆ పూరుకు గురికొని పదిపెళ్లకాన్యం అప్పుయిచ్చినాను. I have *lent* the Inhabitants of that Village ten Candies of grain. అప్పుసప్పులు: The general name for *dues*, both *for* and *against* you. The word సప్పులు, has no meaning of itself, except in that sense. అప్పులవాడు. A *Creditor*. నా అప్పులవాండ్లు వచ్చినన్ని చాలా క్రమపెట్టుచూపున్నారు. My *Creditors* are come and cause me intolerable vexation.

అప్పుడు *adv.* Then; at that time. అప్పుడుచేసినాను. I did it *then*.

అప్పెల్లాంటు *sub.* అప్పెల్లాంటు/అప్పెల్లాంట్లు. Appellant; a term in Pleading.

అబ్బి *sub.* అబ్బి/అబ్బిలు. Father. This name is variously used to express surprise, or fear; in which sense it is rather to be considered an interjection. Such as అబ్బిరంద్రీ or అబ్బినాయనా. Oh! Father! అబ్బియీసాముయంక పెద్దది. *Abah*; what a very large Snake.

అబ్బడం *v. n.* అబ్బుకూ/అబ్బి To acquire; to be received; to reach one's *నాకు భాగ్యం అబ్బినది*. That Property has *come* to me; or *reached* me.

అబద్ధం *sub.* అబద్ధపు/అబద్ధాలు. A falsehood; a lie; అబద్ధంచెప్పడం or అబద్ధం. To tell a *lie*.

అబద్ధికుడు *sub.* అబద్ధికుని/అబద్ధికులు. A Liar; one who speaks falsehoods;

అబద్ధమునామికకానాఅబద్ధాలుఅడినాడు. *That Liar has told a number of falsehoods against me.*

అభిప్రాయం. *sub.* అభిప్రాయపుఅభిప్రయాలు. *An opinion; a sentiment; విధి కాశ్చర్యం.*

అమ్మ *sub.* అమ్మలమ్మలు. *A Mother.* This word is the familiar term given to Women in general, when speaking to them; often in the same sense as the word అయ్య when addressed to Men. యామూచెప్పి తేసి అమ్మయేమిచెప్పినది. *When you mentioned these words, what did your Mother say.* వోఅమ్మకోపంచెయ్యవద్దు. *My good Woman! do not be so angry!*

అమ్మకం *sub.* అమ్మకపుఅమ్మకాలు. *A sale; a vent.* ఆమరాంఅమ్మకంలో నిగుయంతవచ్చినది. *How much did you get by the sale of those Horses.* కాన్యతలమ్మకం. *A sale of Grain.*

అమ్మకం *v. a.* అమ్మకూ|అమ్మి. *To sell; to vend; to dispose of.* అక్కడకితెల్లి అవస్తువులుఅమ్మండి. *Go there and sell those things.*

అమర్చడం *v. a.* అమరుస్తూ|అమరిచి. *To arrange; to fit.* బల్లలుగోడలో అమర్చు. *Fit the boards in the wall.* పుస్తకాలుబల్లమీదఅమర్చు. *Arrange the books upon the table.*

అమల్ దారు *sub.* అమల్ దారుని|అమలదారు. *A revenue term; meaning the Manager of a country or district.* *vide కాటెదారు.*

అమ్మవారు *sub.* అమ్మవారు|అమ్మకాలు. *The name of the village Goddess, to which the Hindoos address their prayers, in order to preserve the Village from the Small-pox, which frequently commits great havoc amongst the Natives of India.* *vide కర్షి.*

అమాంతం sub. అమాంతపు|అమాంతాలు. Management. అమాంతంచెయ్య
దం. To place under *Management*. vide అమానీ.

అమానీ sub. అమానీ|అమానీలు. This is a revenue term and means the
management of land under the proprietor's own servants or those of
the governing authority and at his own risk ; instead of renting it at a
fixed sum. అమానీచెయ్యదం. To place under management or *amany*.
మగదారుడు పరాకాటియినందు కలూకా అమానీ చేసెనాడు. The Renter
having decamped, they put the country under management.

అమావాస్య sub. అమావాస్య|అమావాస్యలు. The term given to the
state of the Moon on the last day of the Month.

అమ్మివేయ్యదం. v. s. అమ్మివేస్తూ|అమ్మివేసి. To put up for sale ; To dispose
by vent. అసామాను వేలాం చేసి అమ్మివేసెనాడు. He put up those things
and sold them by auction.

అంబించం v. s. అంబించు|అంబించి. To send ; to forward ; to despatch.
vide గుంపదం.

అంబించుకోవడం. v. s. అంబించుకుంటూ|అంబించుకుని. Yourself to send.

అంకారం sub. అంకారపు|అంకారాలు. A Revenue term, meaning the
Circular's share of the crop or produce ; అంకారెదారుడు పక్కా అంకా
రం పెట్టినచేసిర హకుదారుల పట్టచేసెనాడు. That Tannadar has increas-
ed the Government share of the produce and diminished that of the
Ryots.

అంకారీ sub. అంకారీ|అంకారీలు. The name given to the seat construct-
ed for sitting on an Elephant. In the Hindostany Language it is termed
Hondah ; by which name it is generally known in India. They are
often executed with great taste and ornamented with a profusion of

splendour. రాజు అంబాదిలో యెక్కిస్తానని వెళ్ళినాడు. The Rajah has mounted his *Howdah* and is gone to take an airing.—N. B. The *Umbara* is supposed to have a top to it; the *Howdah* is without one.

అయ్య *sub.* అయ్య, అయ్యలు. Father. This word is confined to particular casts. Banians, Gentoo people (not Bramins and *Souders* in general, make use of the term. It is also the usual mode of speech either in addressing a person or in assenting to his word in conversation; in the way we use the word aye, or sir. Hence, the Natives commonly interpret our word *Sir*, into అయ్య and in this sense it is common to Bramins as well as all others; but there is properly speaking no word in Gentoo, that literally means *Sir*. మా అయ్యయింట్లో లేడు. My Father is not at home. మీ అయ్యను పిలువించు. Send for your Father. యెక్కడినుంచి వస్తావయ్యా. Where do you come from, *Sir*? అయ్యనాడు. The name given to the Bramin who administers in matters of religion to a family. Some are attached to a particular family and some attend on several. They may be considered like *Abbots* in France and the Friars or Priests of all Roman Catholick countries; performing the functions often, also, of Father confessors. వ్రాసేదేకు చెయ్య దానకుమా అయ్యవారయారా త్రివస్తారు. Our ministering Bramin is coming this evening to perform his ministerial ceremonies. అయ్యనాడు. Is also the name for the School-master. మాకు చదువు చెప్పే అయ్యనాడు రేపు వస్తాడు. My School-master is coming to-morrow.

అయిదు *adj.* Five. అయిదోది. The fifth. అయిదింటికి. To the fifth.

అయిన *par.* Been; done; accomplished; vide కావడం.

అయ్యకం *sub.* అయ్యకపు అయ్యకలు, Impropropriety; unseemliness. అయ్యక

ప్రజలు చెయ్యదానటనాటనకర్తురేదు. It is not agreeable to me to perform acts of *impropriety*. అయుక్తప్రవర్తనలు. *unseemly practices*. అయుక్తంగా *adv.* Unseemly; improper. యెవ రైనాతమవ్యాజ్యానమురించి జరిపినారుది ప్రీ చెయ్యదానటనిమరకాచేస్తూప్రన్న పుడుమాట్లాడవచ్చురా మహాఅయుక్తంగావుంటుంది. It is highly *improper* for any one to approach the Judge in order to speak to him regarding his own cause, whilst he is in the act of framing the Decree upon it.

అయ్యో *int.* Alas! O! అయ్యోనావనిచెదిపోయినది నేనుయేమిచేతును.

Alas! my Business is ruined; what shall I do?

అర *sub.* అర|అరలు. A half. అరపాలు. A half share. అరగదియ. A half Gurry.

అరగడం *v. d.* అరగుచూ|అరిగి. To waste; rub out; wear out. అన్నం.

అరగడం. To digest food. సాము అరగడం. To wear out as Jewels, or such like article.

అర్ర *sub.* అర్ర|అర్రలు. This word means the divisions made in a drawer, or a partition in a box; also, a small room in a house.

అరవ *sub.* అరవ|అరవలు. Malabar. అరవమనిషి or అరవవాడు. A Malabar Man. అరవది. A Malabar Woman. అరవమాట or విద్య. The Malabar Language, what at Madras, is usually called *Tamul*.

అరవడం *v. d.* అరుస్తూ|అరిచి. To exclaim; to call out; to cry out.

దెబ్బలు కొడుతూ శ్రం డే అరిచినాడు. He called out, as they were flogging him.

అరిగి. *sub.* అరిగి|అరిగిలు. An Umbrella of State; applied to People of rank.

అరిచెయ్య *sub.* అరిచే|అరిచేతులు. The Palm of the Hand,

అరిటిచెట్టు *sub.* అరిటిచెట్టు|అరిటిచెట్టు. The Plantain-tree. This tree or plant, is in great request in India; the fruit, the leaves, the trunk, every thing but the roots, being converted to use. అరిటిపండు. The *Plantain* leaf. అరిటిపండు. *Plantain* fruit; commonly called *Plaintains*. అరిటిస్తంభం. The body or trunk of the *Plantain* tree.

అరుకు *sub.* అరుకు|అరుకులు. An Area, or open Veranda, fronting the house; a Platform.

అరుపు *sub.* అరుపు|అరుపులు. A credit; a trust; applied to any thing purchased upon credit. అతనికిపదిపల్లుడాన్యం నెలదినములుకుపయికంయ్య చెట్టుగా అరుపుయిచ్చినాను. I have given him ten Candies of grain upon *Credit*, the money for it to be paid in one Month.

అరువై *adj.* Sixty. అరువైయ్యోది. The *sixtieth*. అరువైయండి. To or regarding *sixty*.

అలక *sub.* అలక|అలకలు. Displeasure.

అలకడం *v. a.* అలుకుచూ|అలిగ. To be displeased. విస్తారంజీతంయివ్వకపోయినానని అలిగినాడు. He was *displeased* because I did not give him considerable pay.

అల్లడం *v. a.* అల్లుచూ|అల్లి. To twist or plat. కురిచీకేజెత్తం అల్లిండు. Put the *Rattans* into that chair; that is, *Plat* the *Rattans* in it; or, as we say in India, *Rattan* it. This Verb is used only for *Rattans*; or Mats; or Baskets; or Nets. తదిక అల్లడం. To make up a *Tattika* or *Tatty*. ములతాడు అల్లడం. To twist or wire-work a *Muftaad*. A band of twisted Silver or Gold Wire, worn by the Natives round the Waist.

అవిధాలు అల్లడం. To fabricate lies. పద్యాలు అల్లడం. To compose verses.

అలంకం *sub.* అలంకపు|అలంకాలు. A watch; a guard, అలంకంబరకడం.

To *watch*. అలంకారము. A *watcher*. This word is applicable to the *watch* kept in a city, against thieves; and to keep the *peace* at night.
 అల్లం *sub.* అల్లపు. (No Plural.) Ginger. అల్లపునూర నాయు. *Ginger pickle*. This is made of turmeric, chillies, salt and ginger; mixed up with oil and laid by for use.

అల్లరి *sub.* అల్లరి, అల్లలు. Disturbances. అల్లరి చెయ్యడం. To *disturb*. వూళ్లో
 కీవెల్లిసంపాల్గొయిండ్లమీదను అల్లరి చేశారు. They went to the Town
 and committed great disturbances in the Family houses.

అల్పాచమానం *sub.* అల్పాచమానపు/అల్పాచమానాలు. Urine.

అలవాటు *sub.* అలవాటు (No Plural) Practice; custom; habit. నాకుకూ
 డోమాటుభోజనం చెయ్యడం అలవాటు లేదు. I am not in the *habit* of
 making more than two meals. అబద్ధపుమాటలు చెప్పడం మంచి అలవాటు
 కాదు. To tell lies is not a good *habit*. అలవాటు చెయ్యడం. To make
 a *practice* of.

అలసట *sub.* అలసట/అలసటలు. Fatigue; weariness. కానాదూరం నడిచి
 నొండ్లు విస్తారం అలసట వచ్చినది. I have walked a great way and feel
 considerable *fatigue*. అలసట పడడం. To get *fatigued*. The proper
 word should be అలసక.

అల్లుడు *sub.* అల్లుని/అల్లుంట్లు. A Son-in-law. మేనల్లుడు. Sister's Son, or
 Nephew.

అవమానం *sub.* అవమానపు/అవమానాలు. Disgrace; discredit; oppro-
 briousness. అవమానపెట్టడం. To *reproach* or to *discredit*. అతణ్ణి నే
 రం లేనిదే అవమానపెట్టినారు. They put *disgrace* upon him, without
 his having committed any fault.

అవయవము *sub.* అవయవపు/అవయవాలు. A limb of the body; applied

both to the human and brute species. జంతుకాలువ మైరా అవయవాలు.

The arm, the leg and other *limbs*.

అవశ్యం *adv.* Undoubtedly; Certainly; By all means. రేపుమానప్రకీల
వశ్యంవస్తాను. I shall *undoubtedly* be with you to-morrow.

అవివేకం *sub.* అవివేకపు అవివేకములు. Stupidity; Folly; Ignorance.
అతను అవివేకంచాతయూతప్పుచేసినాడు. He committed this fault from
his *stupidity*, అవివేకుడు. A *stupid, silly fellow*. అవివేకమైన. *Silly*;
Foolish; unmeaning. అవివేకమైనదని. A *foolish business*.

అపుతల *adv.* Outside; Beyond; That side.

అవును *adv.* Yes. అవు Item. అవును అమాటనిజం. *Yes*; That observation
is just. అవునుంది. This is the politer or less harsh mode of speaking
the word. The termination in నుంది implying the Plural.

అవుషధం *sub.* అవుషధపు అవుషధాలు. Medicine. అవుషధంపిలచడం. To
snuff up *Physick*; prescribed in some cases by the Native Doctors.
Pronounced *Oushadum*.

అశక్తం *sub.* అశక్తపు అశక్తులు. Sickness; Indisposition.

అశ్రద్ధ *sub.* అశ్రద్ధపు అశ్రద్ధలు. Negligence. అశ్రద్ధచెయ్యడం. To neglect.
యీపని అశ్రద్ధచెయ్యక స్వరగాచేయి. Do not neglect this business, but
finish it quickly. అశ్రద్ధగా. *Neglectfully*. అశ్రద్ధకల. *Neglectful*.

అశుద్ధం *sub.* అశుద్ధపు అశుద్ధాలు. Human excrement.

అసలు. *sub.* అసలుపు అసలు, Original; Principal. అసలుతెక్క. An *origi-*
nal account. అసలుఫాయదాలు. *Principal* and Interest. N.B. This
expression is generally used in matters of Revenue.

అశకు *sub.* అశకుపు అశకులు. Fear, arising from self-reproach; *Diffidence*;

అభయము: Fearfully; Shame-facedly. అభయచారదూరహృదయము.

He is not come near the Gentleman, from *diffidence*.

అక్షరం *sub.* అక్షరపు/అక్షరాలు. A letter of the Alphabet. తెనుగులో

యీ ఖైవక్య అక్షరంవున్నది. There are fifty-one letters in the Gentoo

Language. N.B. This is an example to instance the use of the Nu-

meral one, which is seen here to govern the Substantive and the Verb.

అ

అక్ష

అ *pro.* That; also, those. అపుస్తకం. That book. అక్షరాలు. Those horses.

అశయ *sub.* అశయ/అశయలు. Trifling; Insignificance; Unimportant as to character. అతను పెద్దమనిషికాదును అశయ. He is not a respectable character, but truly *insignificant*. It should properly be called అశయ from the Shanscrit; not in such use.

అక్రమించడం *v. a.* అక్రమింప/అక్రమించి. To usurp; To assume. అతను నా స్థలం అక్రమించుకొన్నాడు. He has *usurped* a place belonging to me.

అశలి *sub.* అశలి/అశలి. Hunger; Appetite. అశలికావడం. To be *hungry*. యీ పక్షనాకు అశలికా లేదు. I have no *appetite* to day.

అకాశం *sub.* అకాశపు/అకాశాలు. The sky; The heavens; The firmament.

అకు *sub.* అకు/అకులు. A leaf.

అటరాయి *sub.* అటరాతి/అటరాట్టి. A file; అటరాతరాయదం or పెట్టదం. To file.

అఖరు *sub.* అఖర/అఖలు. A termination; An end. అఖరుశావదం, or చెయ్యదం. To end; To finish. అపనిలంతాఅఖరుఅయినది. The whole of that business is completed.

అక్షదం *v. a.* అకుతూ/అగ. To stop; To detain. vide అచదం.

అచదం *v. a.* అచుతూ/అచి. To stop; To hinder; To withhold. అచణ్ణి శూరి వెళ్లకుండాఅచివాను. I prevented him from going into the Village. మీరువచ్చినదాకాఅచణ్ణియిక్కడఅచుతాను. I shall detain him here until your return.

అజ్జ *sub.* అజ్జ/అజ్జలు. Order; Direction; Command. మీఅజ్జచొప్పున యీపనిచేస్తాను. I will do this business agreeable to your order. అజ్జ విచదం. To give orders. అజ్జావ్యతిరీక్తంచెయ్యదం. To disobey orders.

అట *sub.* అట/అటలు. Play; or Dance. It is applied in the same way as అటదం. The name given to the singing and dancing at a nautch, is called అటపాట.

అటంకం *sub.* అటంకపు/అటంకాలు. Molestation; Disturbance; Inconvenience. అటంకంచెయ్యదం. To molest; To injure. నన్నయెందుకుఅటంకం చేస్తావు నేనుయేమిచేశాను. Why should you molest me? what have I done to you?

అటదం *v. n.* అటుతూ/అటి. To avail; To suffice. నెలకునూరవరపాలువస్తేఅటుచుంది. With a hundred Pagodas a month, it will suffice.

అట *adj.* Female. అటది. A woman. అటమనిషి. Item. అటకుర్రం. A mare; This word, in all cases, expresses the Female Gender.

అటదం *v. a.* అటుతూ/అది. To play; To dance. This Verb is used in a

variety of senses, according to the Idiom of the Language. నృంజనం
అడదం. To dance; as nautch girls. చదరంజనం అడదం. To play at chess;
టోట్లాడదం. To quarrel, or to fight. బంతలు అడదం. To play with ball.
కాకతాల అడదం. To play at cards. అబద్ధం అడదం. To tell lies. నిజం అ
డదం. To speak the truth. మాట్లాడదం. To speak. దిల్లాడదం. To be
brought to bed. పాకులాడదం or సారాడదం. To crawl, like a child.
యాదులాడదం. To swim. సమర్థం అడదం. To have the first menstru-
als, as women. శివాల అడదం. To recite by inspiration. తదుచ్ఛ్లాడదం.
To seek out, or search for.

అతురం *sub.* అతురపు. (No Plural) Haste; Hurry. అతురంచెయ్యదం. To
hurry a person. అతురపడదం. To be in a hurry. విదేశ్యర.

అకరణ *sub.* అకరణ|అకరణలు. Comfort; Conciliation. అకరణచెయ్య-
దం. To console; To sooth.

అకరించదం *క. శ.* అకరింపూ|అకరించి. To comfort; To sooth; To con-
ciliate. అవిదేకుమహదాలవచ్చినదిగముక నేనువల్ల అకరించినాను. As she
suffered very much, I went to her and comforted her.

అది *adv.* The first; A prior; also, a measurement. అదిని. Item. అదిని
చెప్పినమాటకుయిప్పుడుచెప్పినమాటకుకానాపొచ్చినట్లువున్నది. There
is a great contradiction between what you said at first and what you
now relate. మొగవచ్చిన అదిరోజున నేనుయక్కడ లేను. The first day you
came, I was not here.

అదివారం *sub.* అదివారపు|అదివారాలు. Sunday. అదివారం మొదలుకుని
శుభవారంవరకుఅయిదురోజులు. From Sunday to Thursday make five
days.

అనపకాయ. *sub.* అనపకాయ|అనపకాయలు. A Water Pumpkin;

అనవాలు sub. అనవాలు|అనవాల్లు. A mark; A token; An impression. అనవాలువెయ్యడం or చెయ్యడం. To make a *mark*. అతనుతనపేరువ్రాయలేక అనవాలువేశినాడు. Not being able to write his name, he made his *mark*. అమెడ్డుకు అనవాలుకొరకైకొమ్ములకు తాళ్లుకట్టినాడు. He fixed a string round the Bullock's horns, to serve as a *mark*. నాభుంకరం అనవాలువట్టుకుని వెళ్లిచూపించునాకు కావలసినసామానుయిస్తాడు. Take my ring to him and shew it him as a *token*, and he will give you some things for me. అనవాలుపట్టడం. To recollect.

అనసర్ sub. అనసర్|అనసర్. Answer; Term used in the Courts of Justice.

అనుకోవడం v. a. అనుకుంటూ|అనుకుని. To lean upon; To rest upon. తలకదాను అనుకుని కూచున్నాడు. He is sitting down, *leaning upon* a pillow.

అనుడ sub. అనుడ|అనుడలు. A land measurement, supposed to be four coos, or eight miles; but the distance is never to be depended upon as correct. This distance is better known by the word *gom*.

అముదం sub. అముదపు. (No Plural). Lamp Oil. అముదాలు. Oil seeds. అమె *pro.* She. అమెవచ్చినది. She is come. అమెయిక్కడకిరాదు. She is not coming here. అవిదె is usually mentioned, as a more kind or more polite way of speaking.

అంబోరు sub. అంబోరు|అంబోరులు. A Bull;

అయన *pro.* He. vide అకను.

అముధం sub. అముధపు|అముధాలు. A Weapon. That is, a *Missile Weapon*.

అరకాటి sub. అరకాటి|అరకాటిలు. A Pilot;

అరదం *v. n.* అరుచూ|అరి. To become dry. అబట్టలునిదనఅరినవి. Those

Clothes have been *dried* in the shade.

అరవదం *v. a.* అరువుచూ|అరివి. To blow out; To extinguish. దీపంఅరవ

దం. To *blow out* a light. నిప్పుఅరవదం. To *extinguish* a fire.

అరపెట్టదం. *v. a.* అరపెట్టుచూ|అరపెట్టి. To dry. అబట్టలుయందలోఅరపెట్టు;

Dry those Clothes in the Sun. అరవెయ్యదం. Item.

అరిన *adj.* Dry. అరినబట్టలు. Dry Clothes.

అరిపించదం *v. a.* అరిపింస్తూ|అరిపించి. To cause to blow out. అపొయిలో

నిప్పుఅరిపించు. *Put the fire out* in that fire place.

అరిపోవదం *v. n.* అరిపోచూ|అరిపోయి. To be extinguished, as fire. అపొ

యిలోఅగ్ని అంతాఅరిపోయినది. The *fire* is completely *out* in that fire place.

అరు *adj.* Six. అరునూరుమంది. *Six* hundred people. అరుంబావు. *Six* and

a quarter. This is a contraction of అరుంమ్మపావు. Item. అరుగురు. *Six*

People. That is, Men or Women. అరుగురు మొగవాండ్లు. *Six* men. అరుగు

రుఅడవాండ్లు. *Six* women. అరుమాత్రం. The number of *six*; that is,

six only. అరువకుపులుమాత్రం. The number of *six* head of cattle.

అలకించదం *v. a.* అలకింస్తూ|అలకించి. To listen; To pry; To hearken.

మేముమాట్లాడుతూవుండగాఅతనుతలుపుదాటుననిలుచుండిఅలకించి నాడు

Whilst I was speaking, he got behind the door and *listened*.

అలస్యం *sub.* అలస్యత|అలస్యము. Delay; Dilatoriness; Leisure. ఎక్కడె

రావదానకుముంతలలస్యం చెందుకుచేకినావు. Why did you use so much

delay in coming here. అలస్యంచెయ్యదం. To make delay, or take lei-

sure. తడుపు. Item.

అలాగు *adv.* Thus; in that manner; So. అలాగు చేయించు. Do so. అలాగున జరగలేదు. It did not happen *that way*.

అలాగంటి *adv.* Such; vide అలాటి.

అలాటి *adv.* Such; Such kind. అలాటివనులు చేస్తే మహాపాపం. If you do *such things*, it is a crime.

అలాయం *sub.* అలాయపు|అలాయాలు. Readiness; State of preparation. అలాయం కావడం or చదడం. To be in *readiness*; To be *prepared*. అదండుమనమీడికి రావడానకి అలాయపడివున్నది. That army is in *readiness* to come against us.

అలు *sub.* అలు|అంలు. A Wife. When it is written రాలు it forms the *Female Gender* of some Nouns. వీడరాలు. A poor *Woman*. భాగ్యశంకురాలు. A rich *Woman*. The word అలు is meant for *woman-kind* in general.

అలోచన *sub.* అలోచన|అలోచనలు Consultation; Deliberation; Consideration. అలోచన చెయ్యడం. To *consult*; To *deliberate*. ఆపనిచెయ్యక తననివక బ్రాహ్మణునితో అలోచనచేస్తే చెయ్యకూడదని తెలిసినది. Having *consulted* a Bramin whether I might do such a thing, I find it is not proper. అక్కడికి వెళ్లడానకు అలోచన చేస్తాను. I shall *deliberate* upon the propriety of going there.

అలోచించడం *v. n.* అలోచింస్మా|అలోచించి. To *deliberate*:

అవ *sub.* అవ|అవాలు. Mustard. అవంజలు, *Mustard-seeds*. అవపండి: Powder of *Mustard*. అవ Is also the name given for a *Lake*.

అవం *sub.* అవపు|అవాలు. A Kiln; both for burning bricks, pots and tiles, or any Earthen-ware.

అవరణ *sub.* అవరణ|అవరణాలు. The boundary and also the dimension

of the ground occupied by any Person. నా అవర నిచ్చుకొండ పెట్టిండ్లు
భున్నాను. I mean to put a wall round my ground.

అవలించడం *or* *న.* అవలించు|అవలించి. To yawn; To gape.

అవలించ *sub.* అవలించ|అవలించలు. A gaping; A yawning.

అవు *sub.* అవు|అవులు. A Cow. చూదిఅవు. A Cow with Calf. పాదిఅవు. A
Milch Cow. అవునుపరకడం. To Milk a Cow.

అవిడె *pro.* అవిడె|వారు *or* వాంట్లు. She or that Woman. Properly అవిడె.

అశ్చర్యం *sub.* అశ్చర్యపు|అశ్చర్యలు. Astonishment; Surprise; Admira-
ration. అశ్చర్యపడడం *or* కావడం. To be surprised; To wonder. అతని
మాటలకు నాకు తొల అశ్చర్యమయినది. I have been extremely surpris-
ed at what he has said. నేను పడవారు మూళ్లనైత్తుకలయేనుగనుచూచి
తొల అశ్చర్యపడ్డాను. I saw an Elephant sixteen feet high, which very
much astonished me.

అశ్వజం *sub.* అశ్వజపు|అశ్వజాలు. One of the Gentoo months, nearly an-
swering to October. The proper word in Shanserit is అశ్వయుజం.

అషాఢం *sub.* అషాఢపు|అషాఢాలు. One of the Gentoo months, nearly an-
swering to July.

అసరా *sub.* అసరా|అసరాలు. Protection; Asylum. అసరాచెయ్యడం. To
give protection. అతను నాకు అసరా చేసినాడుగనక నాకు ఏమీ భయం లేదు.
He has afforded me his protection and I am under no apprehension.
This word when applied to Revenue, means land managed at the
expense of the Proprietor and not rented out. అసరమత్త.

అత్త *sub.* అత్తి|అత్తులు. An Estate; A Property. అతనికిరా న్ముపకువులుక
రైరాపదివేలరూపాయల అత్తివున్నది. His Property in money and cattle
amounts to Ten thousand Rupees.

అను *sub.* అను|అనులు. These are a description of Distaffs, which are fixed in the ground, commonly three in number, on which the Thread is placed in a transverse direction, and wound off in a twisted form.

కక

కట

కకదం *v. a.* కక్కుచూ|కక్కి. To vomit. పామువిషంకక్కినది. The Snake vomited the poison. The Natives conceive a Snake occasionally throws out it's poison.

కక్కు *sub.* కక్కు|కక్కులు. A vomiting. రంపపుకక్కులు. The teeth of a saw. కక్కిపుకక్కులు. The bit of a bridle.

కచ్చదం *v. a.* కచ్చుచూ|కచ్చి. This Verb seems only applied to the moves, made at the Hindoo game called *sogataaloo*.

కచేరీ *sub.* కచేరీ|కచేరీలు. A cutchery. It is the name given to a Collector's office, and the public office of all persons engaged in the Revenue or public business, whether Zemindars or others.

కట్ట *sub.* కట్ట|కట్టలు. A bundle; also an Embankment. పాదాలకట్ట. A bundle of papers. యేటికాలవకుకట్టపనిచారు. They made a dam (or an embankment) in the channel proceeding from the river.

కట్టదం *v. a.* కట్టుచూ|కట్టి. To tie; To bind. క్రయంకట్టదం. To fix a price. మనిషినికట్టదం. To bind a man. తాడుకట్టదం. To tie a rope. పిరిచికట్టదం. To tie a man behind his back. పుస్తకంకట్టదం. To bind a book. యిల్లాకట్టదం. To build a house. వాడకట్టదం. To build a ship. కండ్లకట్టదం. To blindfold.

కట్నం *sub.* కట్నపు/కట్నములు. Reward; Recompense; Present. కట్నం యివ్వడం To make a recompense.

కటాయం *sub.* కటాయపు/కటాయములు. Favour; Protection; Support. భగవంతునికటాయంనాయందురా లేదు. The favour of the Almighty has not been shown me. మీకటాయం. Your favour.

కటిక *ado.* In this sense only; కటికచీకటి. Quite dark. కటికకాయ. Raw, Unripened fruit.

కటికెవాడు *sub.* కటికెవాది/కటికెవాంట్లు. A Butcher.

కట్టించడం *v. a.* కట్టంపూ/కట్టించి. To cause to tie, or bind. To build. ఆవునుకట్టించు. Tie up the Cow. ఇల్లుకట్టించు. Build the house. ఆమని పిచేతులుకట్టించు. Cause that man's hands to be tied.

కట్టు *sub.* కట్టు/కట్టు. A bandage. కట్టుకట్టడం. To tie a bandage. కట్టువిప్పడం. To untie a bandage. చేరికట్టు. The gall. N.B. The Natives use the gall of the Turtle and of Cows, in certain Medical preparations, to give to women in child-birth, and to infants. కట్టు or కట్టువాటు. Kindred, or Religious tie. వీరినలుసురిజూరిలోనుకట్టు లేదు. These four people are not united in their different Castes. క్రలవకట్టు. The water from the boiling of gram. The same of some other pulses.

కట్టుకోవడం *v. a.* కట్టుకుంటూ/కట్టుకుని. To tie yourself. చేతులుకట్టుకుని మీనచ్చికవస్తాను. With my hands tied, I come to you. This is a humble manner of writing and speaking, to signify most perfect submission.

కట్టుబడి *sub.* కట్టుబడి/కట్టుబడులు. A Revenue term, implying, a Tax for free gift lands.

కట్టె *sub.* కట్టె/కట్టెలు. A piece of wood, or stick; commonly such as is used for fuel. పాయిలోకట్టెలు. Fire-sticks.

కతా *sub.* కతా/కతాలు. A dagger. కతాతో పొడవడం. To stab with a dagger.

కఠినం *sub.* కఠినపు/కఠినములు. Hardship; Severity; Duresse. నామిద చాలాకఠినంజరిగింస్తున్నాడు. He is shewing great *severity* towards me.

కడ *sub.* కడ/కడలు. An end; that is, the end of a Street, or the end of any thing else. కడపరు. Item. అచిథికడనువున్నాడు. He lives at the *end* of that Street. కొండకడ. The other *end* of the Garden. చెట్టుకడ. The *end* of a Tree; that is, the top. కడవారి. Item.

కడగడం *v.s.* కడుగుచూ/కడిగ. To wash; To rinse. అగ న్నెక్కడుగు. Wash that cup.

కడమ *sub.* కడమ. (No Plural) A remainder; A residue. యారూపా యీలయిస్తే కడమయెన్ని రూపాయీలుబాకీవుంటున్నవి. If these Rupees be given, how many Rupees will be the residue? కడమవాంట్లయెక్కడవు న్నారు. Where are the *remaining* people. కడమసంగతులుమరిచక అ వ్వుడుచెప్పురాను. The *remaining* circumstances, I shall explain to you at another time.

కడిముం *sub.* కడియపు/కడియములు. A Bracelet; a Hand Ring.

కడుపు *sub.* కడుపు/కడుపులు. The Belly. కడుపుతోవుండడం. To be *pregnant*.

కడుపుమెట్ట The Belly-ache. పొద్దికడుపు. The bottom of the *Belly* or the *Abdomen*.

కణత *sub.* కణత/కణతలు. The Temple. కణతమెట్ట; A pain in the *Temples*.

కలుబ *sub.* కలుబ/కలుబలు. An Elk.

కణువు *sub.* కణువు|కణువులు. A joint. చేతికణువులు. *Finger joints.* చెడు
రుకణువులు. *Bamboo joints.*

కతకదం *v. a.* కరుకుచూ|కరికి. To lap. కుక్కవాలుకరుకుచూపున్నది. The Dog
is lapping up the Milk.

కర్త *sub.* కర్త|కర్తలు. An Heir. అతనిసొమ్ముకుయెవరూకర్తలులేరు.

There are no *Heirs* to that Man's property. అంతరూకర్త దేవుడు. God
is the *Heir* to every thing ; that is, all things revert to God, క్రొత్త

కర్త. An *Author* or *Publisher.* న్యాయకర్త or ధర్మకర్త. A *dis-*
perser or *Lord* of Justice. Also, Security, or Responsible Person. కర్త
నావుందదం. To be responsible.

కత్తి *sub.* కత్తి|కత్తులు. A Knife or Sword. కత్తితోకోయ్యడం. To cut with a
Knife. కత్తితోనరకడం. To cut with a *Sword.* కత్తివర. A *Scabbard* or
Sheath. ఖాణ్డొకత్తి. A large double-edged *Sword,* wielded with both
hands.

కత్తెర *sub.* కత్తెర|కత్తెరలు. Scissors. కత్తెరతోకత్తిరించడం. To cut with
Scissors.

కదపడం *v. a.* కదుపుచూ|కదిపి. To shake. *vide* కదల్చడం.

కదపా *sub.* కదపా కదపాలు. A term used in Revenue ; signifying a coun-
ter-agreement.

కదలడం *v. n.* కదులుచూ|కదిలి. To shake ; To be agitated. తొట్టిపట్టుమీద
సవారి వెళ్లితేవల్లుకదులుతుంది. The body is agitated with riding on a
Camel.

కదల్చడం *v. a.* కదులుస్తూ|కదిలించి. To shake ; To move any thing from side
to side. గాలికోట్టివాదనుచాలాకదులుస్తూవున్నది. The violence of the
Wind, gives the Ship a considerable motion. భూచలనంయింటినికదులు

కూపున్నది. *The Earthquake shakes the House.*—It is applied in every sense. కుడిచించడం. *Item.*

కదురు *sub.* కదురు|కదులు. *An Awl or Puncheon ; to bore holes with.*

కదుపు *sub.* కదుపు|కదుపులు. *A Herd or Flock. vide కం.*

కథ *sub.* కథ|కథలు. *A Story ; an Episode. కథ చెప్పడం. To tell or relate a story.*

కన్న *adv.* Than. అతను లోకానికి వెళ్ళడం కన్న నేను వెళ్ళి కేమంచిది. *It is better for me to go there, than for him. vide కం.* N.B. This Adverb is used for the Comparative degree.

కనడం *v. a.* కనటా|కని. *To perceive ; to observe ; figuratively it is called, to bring forth ; as applied to the Human and Canine species. అనంకలు యెక్కడికిపోయి వారో అజాడకన్నావా. Have you observed any traces, to discover where those thieves have gone. అదిన్నది ముగ్గురు పిల్లలను కన్నది. That young Woman has brought forth three Children. అట్టకపది పిల్లలను కన్నది. That Bitch has produced a litter of ten Pups. కలకనడం. To dream. కన్నతల్లి. An own Mother.*

కన్యపడుచు *sub.* కన్యపడుచు|కన్యపడుచులు. *A young Girl.*

కన్నం *sub.* కన్నం|కన్నములు, *A hole. యెలకలు చేసిన కన్నాలు. Rat holes. దొంగలు చేసిన కన్నాలు. Holes, made by thieves. These are made in the walls of houses ; the Natives sleeping uncommonly sound, are seldom alarmed ; and this practice of thieves making holes to get through, in order to steal, is therefore frequent in India, the walls being commonly of mud.*

కనపరచడం *v. a.* కనపరుస్తా|కనపరచి. *To shew ; to make another observe.*

కవికరం *sub.* కవికరణ|కవికరములు. *Pity; compassion.* అతనికనాయకుడు కొంచమైనా కవికరం లేదు. *He has not the smallest compassion for me.*
 కవికరపదం. *To compassionate; to have pity.* కవికరంకల. *Pitiful.*
 కవికరం లేని. *Pitiless.* మాత్రమచూచిచాలాకవికర పడుతూవున్నాడు. *Seeing my difficulties, he shewed me great compassion.*

కనిపించడం *v. a.* కనిపించు|కనిపించి. *To seem; To appear.* వాకులలాను కనిపించినది. *It seems so to me.*

కనిపెట్టడం *v. a.* కనిపెట్టుతూ|కనిపెట్టి. *To watch over; To take care of; To expect; To look for.* యీపంట్రియింట్లోకట్టెలుకనిపెట్టివున్నాడు. *This peon is watching over the things in the house.* అతను యీశేషవస్త్రాదనికనిపెట్టివున్నాను. *I am expecting that he will come this day.* *N. B.* Simply to watch, or to wake, is a Verb Neuter.

కన్నీరు *sub.* కన్నీడు|కన్నీళ్లు. *A tear.* కన్నీళ్లువిడకడం. *To cry.* కన్నీళ్లువిడుస్తూవున్నాడు. *He is crying.* *N. B.* There is a contraction of కన్ను and నీరు.

కన్ను *sub.* కంటి|కంట్లు. *The Eye* కన్నువెయ్యడం. *To cast the eye at a person or thing; జాలరు or వలకన్ను.* *The mesh of a net.* కంటిసాళ్లు. *a blink or wink of the eye.* కంట్లకలక. *Sore eyes.* కంటికోరికి. *The corner of the eye.* కంటిబొమ్మ. *The eye brow.* కంటిబుద్ధు. *The eye ball.* కంటిరెప్ప. *Eye lid.* కంటిపాచి. *The pupil of the eye.* కంటిరెప్పవెంట్రుక. *The eye lash.*

కనుక్కివడం *v. a.* కనుక్కుంటూ|కనుక్కుని. *To discover; To detect.* వాడిచొంగతనమున కనుక్కున్నాను. *I have detected his tricks.* *N. B.* It is also used for the Verb, to *bring forth.* కుమారుణ్ణి కనుక్కున్నది. *She has brought forth a son.*

కనుమ *sub.* కనుమ/కనుమలు. A gap; also, a pass through hills. చెరువు లో నీళ్లు పెక్కుకలియినందుచేత రెండుమూడు స్థలకనుమలు పడ్డవి. The water having increased in the Tank, has formed *gaps* in two or three places. కుమారిభోలా అక్కడకనుమలో నుండి వచ్చినాడు. The plunderers came through the pass in those hills.

కంకడం *v. a.* కంకుర/కంకరి. To scold; To abuse. పెళ్లా ముతన మొసకొచ్చి కంకెనది. The wife scolded her husband.

కంకర *sub.* కంకర/కంకరలు. Gravel. యిది కంకరభూమి. This is a gravelly soil.

కంకణం *sub.* కంకణ/కంకణములు. A woman's hand-ring.

కంకి *sub.* కంకి/కంకులు. Head; as applied to-gtain. జొన్నకంకి. Jonnales head, &c.

కంచ *sub.* కంచ/కంచలు. A hedge. This word ought properly to be written కంచె.

కంచం *sub.* కంచ/కంచాలు. These are small flat Plates turned up at the rim, either of brass or any richer metal, out of which the Natives eat their Victuals.

కంచరి *sub.* కంచరి/కంచరలు. A Brass-smith. vide కంసారి.

కంచు *sub.* కంచ/కంచలు. The name of a mixed Metal, probably what we term Tutanag.

కండ్లం *sub.* కండ్ల/కండ్లాలు. The name of the Bags in which the Natives carry articles for a journey on Bullocks.

కంటే *adv.* The Comparative Adverb, *than*. ఆకోకంటే యీకోకంటే. *Than* that, this is a good garden; that is, this is a better garden *than*

that; there is no other word for expressing the Comparative degree in Gentoo; excepting కంటె and కన్న.

కంటె *sub.* కంటె, కంటెలు. The name of a Neck ornament worn by Women, and also by young Boys.

కంఠం *sub.* కంఠం, కంఠములు. The Throat. కంఠం పారించెయ్యడం. To get by heart.

కంఠ *sub.* కంఠం, కంఠం. A piece or part. vide ఖండం.

కంఠవా *sub.* కంఠవా, కంఠవాలు. The *Upper Cloth*, as it is termed, which the Natives wear, loosely over them; and sometimes tie round them.

కంఠే *sub.* కంఠే, కంఠేలు. Head; as applied to Jonnaloo. మొక్కజొన్న కంఠే. Head of Mooka Jonnaloo. నాలుకంఠే. Ball of thread.

కంఠ *sub.* కంఠం, కంఠం. A hole. vide వొక్క.

కంఠి *sub.* కంఠి, కంఠిలు. The name of the Wens, which come in different parts of the face and body, and sometimes grow to a very large size.

కంఠం *sub.* కంఠం, కంఠం. A Ditch. కోటకంఠం. The Ditch of a Fort. నోలకంఠం. A Garden ditch.

కంఠం *v.n.* కంఠం, కంఠం. To be scorched. vide కమలం.

కంఠి *sub.* కంఠి, కంఠిలు. A Bee.

కంఠియింట *sub.* కంఠియింట, కంఠియింట. Complaint; a term in pleading.

కపటం *sub.* కపటం, కపటములు. Mental concealment. నాయండుకపటము నుచేసినాడు. He made use of *concealment* towards me.

కప్పడం *v.a.* కప్పడం, కప్ప. To cover; to overspread. దుప్పటినికప్ప. Cover those things with a cloth. ఆసనానికిమీద కప్ప.

శుందినందునలో పరిమెచగ్గనాతోనేనుచూడలేదు. That dooly is covered up with the boorka, and I could not observe who was inside.

కప్పరాశం *sub.* కప్పరాశపుకప్పరాశములు. A padlock.

కప్పు *sub.* కప్పుకప్పలు. A covering; It is also applied to the black stuff, with which the Indian women rub their teeth; some men also use it. యింటికప్పుతెచ్చడం. To cover in a house. మంచంమీదకప్పు నిమిత్తంపరింకుపోమవకటితెచ్చించు. Bring a palampore to put as a covering upon the bed.

కప్పుకోవడం *v. a.* కప్పుకుంటూకప్పుకుని. To cover. ఐత్తుకప్పుకునివచ్చినాను I threw my cloth over me and am come.

కఘోరం *sub.* కఘోరపు. (No Plural) Camphire. రసకఘోరం. Calamel. కఘోరపువంశాయ. The name of a Vegetable, bearing a red head when ripe, used in soups. It is commonly called the love-apple.

కఘోజాపండు *sub.* కఘోజాపంట్రికఘోజాపండ్లు. The Melon;

కఘోలియ్యకు *sub.* కఘోలియ్యకుకఘోలియ్యకులు. A counteragreement; commonly called a *kubooliat*. vide కదపా.

కమతం *sub.* కమతపుకమతాలు. This term is given to the cultivation entrusted to the care of any person.

క్రమం *sub.* క్రమపుక్రమములు or క్రమాలు. Order; regularity. అతను క్రమంచొప్పుననడుచుకున్నాడు. He conducts himself with regularity.

క్రమంగా *adv.* Regularly; agreeable to order. మహాక్రమంగానడుచుకున్నాడు. He conducts himself very regularly.

కమ్మడం *v. a.* కమ్మచూకమ్మ. To cover. చేతికొకమ్మడం. To cover with the hand. మాటకమ్మడం. To conceal the speech.

కత్తిరి *sub.* కత్తిరికత్తిరలు. A black-smith, vide కంసారి.

కమలదం చ.గ. కమలమూ|కమలి. To burn up; to scorch. యెందనుపువ్వం
లుకదిరినవి. The flowers are *burnt up* by the sun.

కమలాపండు sub. కమలాపండి|కమలాపండు. A sweet orange; better
known by the name of *hill orange*. వీధి వారింజాచెండు.

కన్నె sub. కన్నె|కన్నెలు. A bar. యినపకన్నె. An iron bar. కదపకన్నె. The
threshold. ముక్కుకన్నె or ముక్కున్నె. A *nose-joy*; an ornament worn by
women and fixed thro' the left side of the nose. It is a large ring,
nearly two inches in diameter, of gold; set with small pearls or
gems.

కంబ sub. కంబ|కంబలు. Dry bushes; thorn, &c.

కంసాలి sub. కంసాలి|కంసాలులు. A Gold or Silver Smith. This is the ge-
neral name of a particular caste called కంసాలకులం or జూరి. They
consist of five distinct trades, viz. కంసాలి|కంబరి|కమ్మరి|కర్షంక|కాశి. i. e.
the *Gold or Silver-smith*; the *Brass-smith*; the *Black-smith*; the *Car-*
penter, and the *Stone-cutter*; who can intermarry and eat victuals at
each other's houses.

కర sub. కర|కరలు. A spot; a stain; a mark; also, a hedge or an em-
bankment. నెన్ను కరలు. Spots of blood. సంయికరలు. Ink blots. మం
డికరలు. Stains of mud or dirt. ఆగోరుచుట్టూకరవేశివారు. They have
put a *hedge* round that garden. ఆచేనులోనుంచినట్లుపోకుండాకరవేశి
వారు. They have fixed an *embankment*, to prevent the water from
running out of that field.

కర్ర sub. కర్ర|కర్రలు. Wood. పట్టుకుకర్ర or చేరికర్ర. A walking stick;
usually called *Bettum*. పొయిలొకర్ర. Fire wood or a *Fire stick*.

కరకవా sub. కరకవా|కరకవాలు. This is a term used, when a reference

is made to disputes regarding boundary. నాతాలూకాకువారితాలూకా
కూకరకపాడబ్బది. A dispute has arisen between him and me, about our
boundaries.

కరక్కాయ sub. కరక్కాయ కరక్కాయలు. The Gall-nut of which Ink is
made, and which the Natives use in certain medicines. It is also used
by Painters in cloths, to produce a yellow colour aided by certain che-
mical preparations.

కరగడం v. a. కరగసురూకరిగ. To melt. వెండికరగడం. To melt Silver.
N. B. The same for all metals. Figuratively నీమనుష్యుయింకాకరిగినది
కాదు. Your heart has not yet melted. వెన్న నెయ్యికరగడం. Butter
or Ghee to melt.

కర్క sub. కర్కశ్రుకర్కలు. A lot; a destiny. నాకర్కంచాతలక్లాలునది.
It has been my lot, that it should so fall out.

కరకడం v. a. కరకడుకరిచి. To bite. పెద్దపులిమనిషినికరిచినది. A Tiger
has torn a man. కుక్కమనిషినికరిచినది. The dog has bit a man. కర్కరి
చివచ్చినాడు. He came biting a straw. N. B. It is a practice of people
confessing themselves guilty, to come with a straw in their mouths, to
throw themselves down and pray for mercy.

కరారు sub. కరారుకరారు. Agreement; condition; settlement. కరా-
రుచెయ్యడం. To settle; to agree. కరారునామా. An agreement paper
or promissory note. కరారుపడడం. To be agreed. అలాగునయ్యాచనిచె-
య్యదానకుకరారుచెయ్యెడు. He has agreed to do this business in that
manner.

కర్క sub కర్కకర్కలు. A Plough-share.

కరుడు sub. కరుడుకరుడు. A Wave. సముద్రపుకరుడు. The Waves of the

Sea. This term is also applied to what we call the *Surf*. పాటికరుడు.

The Female *surf*. పోతుకరుడు. The Male *surf*. The outward or larger, is called Male; and the inner or smaller, the Female:

శరుణ sub. శరుణ/శరుణలు. Favour. vide శరూయం.

శరువు sub. శరువు/శరువులు. Famine. శరువుపెట్టడం. *Famine to arise*. శరువులో చాలామంది చచ్చినారు. Many People died in the *Famine*. శరువురావడం. *Famine to happen*.

శల sub. శల శలులు. A dream. నిన్నరాత్రి శలలో నిన్ను చూచినాను. I saw you last night in a dream.

శల్ల sub. శల్ల/శల్లులు. A. falsity. యామాటలో నిజంకల్లులు రెండూ తెలిసినవి కావు. I do not know whether these words be true or *false*. నాతోటిల్ల నీ కల్లు మాటలు చెప్పినాడు. Every word he spoke to me was *false*.

శలకటరు sub. శలకటరు/శలకటలు. Collector; i. e. of the Revenue.

శలగడం v. n. శలుగుచూ/శలగి. To possess; to be able or can; to have power; figuratively నిళ్ళుకలిగినది. The water is *muddy*. బల్లకలిగినది. The Child is born. కంఘళకలిగినది. The eyes are sore. In all these cases implying possession or the operation of power. Hence శద్దు. *It is, or yes*; కడ్డలనిచెప్పినాను. I said, *yes*.

శలశాని sub. శలశాని/శలశానులు. A flat Fish of that name.

శలత sub. శలత/శలతలు. Dispute; quarrel. శలతచడడం. To *dispute*; to quarrel. శలతకట్టాము. We two have been *quarrelling*; that is, we have *differed*.

శలప sub. శలప/శలపలు. House materials. ఆయి కట్టడానకు శలపమయిత ఫిరదుపట్టుకుంది. How much will the *materials* cost for building that house?

కలవకల్పించుచుండుం ర. అ. కలవకల్పించుటాకలవకల్పించి. Not to include; to exclude.

కలపడుం ర. అ. కలుపుచుకలపి. To mix; to include. పాలలో పంచదారకలపడుం.

To mix Sugar in the Milk. ఆ దెక్కల్లోయీశబ్దములుకలుపు. Include these Items in that account.

కల్పన sub. కల్పనకల్పనలు. Invention; fable; story. గ్రంథకల్పన. A written story. యామాదునామిదకల్పనచేసినాడు or కల్పించినాడు. He invented these stories against me.

కలమ sub. కలమకలములు. A gap, vide కనమ.

కలం sub. కలంకలములు. A Pen. కలంబోలాయడుం. To draw or to write with a Pen. కలందాను. An Ink stand.

కలంకార sub. కలంకారకలంకారలు. Chintz painting. కలంకారివస్త్రము. Painted goods. కలంకార వని. The business of Chintz painting. కలంకారి చెయ్యడుం. To paint Clothes.

కల్లయెంటు sub. కల్లయెంటుకల్లయెంటు. Client; a term used in the Courts of Judicature.

కలవరించుచుండుం ర. గ. కలవరింస్తుకలవరించి. To speak in sleep; or, to dream aloud.

కలాశీ sub. కలాశీ. (No Plural.) A Revenue term, signifying a *Arrack* Farm. కలాశీభూమి. Item.

కలిపించుచుండుం ర. అ. కలిపింస్తుకలిపించి. To invent; to fabricate. నామిదలే నిపోనిమాదులుకలిపించినాడు. He has fabricated idle stories against me. This word is sometimes written కల్పించుచుండు.

కలియడుం ర. గ. కలుస్తుకలిసి. To join; to unite. అతనినాషగవాంట్లతోకలిసి యున్నాడు. He is joined with my Enemies.

కలియపడుచుండుం ర. అ. కలియపడుచుకలియపడి. To close with another. అతని;

వాదితో కలయపదిమహాకోట్టాడు. *He closed with him and beat him severely.*

కల్లు *sub.* కల్లు. (No Plural.) A juice or liquor called *kallu* by the Gentoos, drawn from certain trees. Europeans call this liquor *Toddy*. కాడికల్లు. *Palmira kallu or toddy.* యాతకల్లు. *Date toddy or kallu.* కొబ్బరికల్లు. *Cocoanut kallu or toddy.* This liquor is very much used by most ranks of Natives, and generally preferred in a fermented state, after it has been some time drawn. కల్లుగియ్యడం. To draw the *kallu*. బండికల్లు. The *wheel* of a Carriage. పిన్నికల్లు. The *stone* on which chillies and such things are bruised and ground small. శుష్పకల్లు. *Crystal of salt.*

కలుపు *sub.* కలుపుకలుపులు. Weed; also, the name given for the different preparations of milk. కోటకలుపు. The *weeds* of a garden. చేనుకలుపు. The *weeds* of a field. కలుపుతియ్యడం. To *weed*. నాతాలూకాలోనుండి రెండుకావళ్ళకలుపునాయుండ్లింపు యోజనం నిమిత్తం వచ్చినది. *Two Cowedies of different kinds of milk, have come from my district for the use of the house.*

కలుసుకోవడం *or* క. కలుసుకుంటూ, కలుసుకుని. To *meet*; to *associate*. నేనుప్రతి కన్నీకలుసుకున్నాను. *I have been to meet him.*

కవ్వము *sub.* కవ్వపుకవ్వములు. The *stick* with which Butter is churned.

కవలవాండ్లు *sub.* కవలవాండ్ల. *Twins*; only used in the Plural Number. కవలవాండ్లిపుట్టడం. To be born *twins*.

కవిరె *sub.* కవిరెకవిరెలు. This is the name given to the *slips* of *Cadjan* or *Palmira leaves*, on which the Curnums of Villages write their accounts. Hence the word కవిరె is commonly understood for the *accounts*

themselves. కవిలెలెక్క. The *Caavels* or *Cadjan accounts*. కరణాలకవిలె
కట్టలు. The bundles of the *Carnums Cadjan accounts*. These are al-
ways kept in the Village, to regulate the claims arising out of the
concerns of Revenue.

కష్టం *sub.* కష్టపుకష్టములు. Trouble; vexation; fatigue. కష్టంలేక
చాలాకష్టమును అనుభవించుచున్నాను. Being out of employ I suffer
very great *hardship*. యీపనిచేయడంకు హాకష్టం. This business is
very *laborious*. కాయకష్టం. Bodily *labour*; కష్టపడడం. To endure
labour or to undergo *fatigue*.

కషాయం *sub.* కషాయపుకషాయములు. The name of a decoction of spices,
roots and herbs; used by the Natives in Fevers.

కషాయంకాచడం. To decoct.

కసరు *sub.* కసరుకసరు. A gale or storm. గాలికసరు. A *gale* of wind.
వర్షపుకసరు. A *storm* of rain. కసరుపడడం or కసరుకోవడం. To be en-
-raged or to storm.

కసపు *sub.* కసపుకసపులు. Rubbish; sweeping. ఆయింట్లోకసపులన్నిట
పాఠవెయ్యి. Throw the *rubbish* of that house outside.

కసాయి *sub.* కసాయికసాయిలు. A Butcher. vide కటికెనాడు.

కసుదా *sub.* కసుదాకసుదాలు. Capital; chief city; head station; కసు
దావూరు. Item. ఆపరగణాకసుదాయెక్కడ. Where is the *head station* of
that Purgunnah.

కస్తూరి *sub.* కస్తూరి. (No Plural) Musk. కస్తూరిపసుపు. A species of
scented turmeric, generally mixed up with the powdered sandal-
wood, with which the Natives rub their bodies.

కళ *sub.* కళకళలు. Brightness. చంద్రకళ. The Moon's brightness.

కర్లం *sub.* కర్లపుకర్లములు. Thrashing floor or ground; made by the custom of India, in the open field. వాచేమనూర్పుదానమకునదొలంలొ కర్లమునుకాసుచెయ్యి. Prepare the *thrashing floor* in my field, for the purpose of thrashing my produce. కర్లంచెయ్యడం. To *thrash*.

కకాయా *sub.* కకాయా|కకాయాలు. Plating; either of Silver, Tin, or other metal. లిద్దమునుగిన్నెనుతప్పేలానుకకాయాచేసినాడు. He *put quick-silver* on the looking glass and *plated* the brass pot and the sup.

కల్లేం *sub.* కల్లేపుకల్లేములు or కల్లేలు. A bridle. మర్రానకుకల్లేమునుపెట్టు. *Bridle* the horse.

కాక

కాక

కాక *sub.* కాక. (No Plural.) Heat; of the Sun or of the weather, యావేకకాకవిస్తరించినది. The *heat* is much increased to-day.

కాకపోవడం *v. a.* కాకపోయా|కాకపోయి. Not to be done or accomplished. అకనితోనేనుచెప్పినపనికాకపోయినది. The business which I required of him, *has not been done*. From this Verb is supposed to arise the common expression in Gentoos of కాదు which is frequently used, as if it meant simply *no* or *not*. అక్కడికివెళ్లవలెనాఅనిఅడిగితేకాదుఅనిఅంటాడు. When I told him he ought to go there; he said *no* he would *not*.

కాకి *sub.* కాకి|కాకులు. A Crow. మూలకాకి. A Raven.

కాకడం *v. a.* కాకుతూ|కాక. To grow hot; to boil. వాదివల్లజ్వరందాతని శరీరంకాకుతూవుంటున్నది. His body *burns* without any intermission, from the Fever. నీళ్లుకాకనవి. The water *boils*.

కాగకం *sub.* కాగదవు|కాగదములు. Paper. కాగదాలుఅంటించడం. To paste Papers. కాగదములుగోడపలంటించడం. To paste or put up Papers against the wall.

కాకు *sub.* కాకు|కాకులు. A large Earthen or Iron Vessel. In this, the Natives boil water for bathing. కాకు also means heat. కాకుపట్టడం. To heat or grow warm.

కాచడం *v. a.* కానచ్చు|కాచి. To warm; to afford heat; to protect; to defend; to produce fruit. అన్నెళ్లు కాచు. Warm that water. యందమహా వదికాకాస్త్రువున్నది. The heat is very strong. తెన్నెలమహాసాగముకాకా ప్త్రువున్నది. The Moonlight is delightfully clear. శత్రువులను పద్రువం శేషంబాలకన్ని మేముకాచినాము. I protected him from the molestation of his enemies. యాపరాధమునుటలకనితప్పుకాచు. Forgive him his fault, this time. యాంశ్వశృరంజితెట్టుచాలాకాయలుకాశినవి. That tree has produced a great deal of fruit this year. గొల్లవాడుపశువులను కాస్త్రువున్నాడు. The herdsman is employed tending the Cattle.

కాచివుండడం *v. n.* కాచివుంటూ|కాచివుంది. To wait in expectation of in attendance. నేనుచాలాశేపటినుంచిమీనిమిత్తం కాచివున్నాను. I have been a long time waiting in expectation of you.

కాచు *sub.* కాచు. (No Plural.) This is a sort of sediment arising from the boiling of the Beetel nut; which, being dried, is used with the Beetel nut in its natural state.

కాచేయ్యడం *v. a.* కాచేచ్చు|కాచేసి. To finish. అపనివ్వరగాకాచేయ్యి. Finish that business quickly.

కాచికం *sub.* కాచికవు|కాచికములు. Famine. vide కరువు.

కాటా *sub.* కాటా|కాటాలు. Scales for large Weights.

కాటు *sub.* కాటు|కాట్లు. A bite. కుక్క కాటు. A dog's bite. పాము కాటు?

The bite of a Snake. కాటుపోవడం. To be burnt; applied, to milk, or victuals. కాటువాసన. A burnt taste in victuals. కాటు పెట్టడం. This Verb is applied to the custom of notching trees with a hatchet; generally to try their age, or for some other purpose. యీ చెట్టు కుదురుదో లేకదో కాటు పెట్టచూడు. Cut a notch into that tree, to see what age it may be.

కాటుక *sub.* కాటుక. (No Plural.) The mildew or blight in grain; also, the black mixture made of soot and grease, which Women in India rub on the edges of their eye lids. చేని కాటుక. Mildew in grain. కండ్ల కాటుక.

The black mixture for the eyes.

కాడ *sub.* కాడ|కాడలు. A stalk. కోటకూర కాడ. The stalk of vegetables.

కాడి *sub.* కాడి|కాడ్లు. A yoke. దున్నేయెద్ద మీద వేసే కాడి. The yoke put on Bullocks for the plough.

కాడు *sub.* కాడు|కాడ్లు. A Burial place.

కాదనడం *v. n.* కాదంటూ|కాదని. To make denial; to refuse; to reject. యీ బిజినెస్ చేయమని చెప్పి నా వల్ల కాదన్నాడు. I told him to do this business, but he refused.

కాదు *adv.* Not; no. నా వల్ల కాదు. I cannot do it. అవునా కాదా. Yes or no?

కాని *adv.* Although; but; however. అతనితో యీ మాట మాత్రమే చెప్పి నాను కాని మరిక మాట చెప్ప లేదు. I only spoke to him these words, and no more. పోక కానితరదు. Unless I go myself, it cannot be done. కాని. Also means an imaginary valuation of monies, four of which go to an

Anna: కుక్కాని. *Three kancēs; or, three quarters of an Anna: This word also means, bad, base, worthless.*

కాంతి sub. కాంతి|కాంతలు. *Brightness; brilliancy. కాంతికల. bright; brilliant. యీవజ్రంనుహాకాంతికలిగివున్నది. This diamond possesses uncommon brilliancy. యివనిముఖంనుహాకాంతికలిగివున్నది. This person has got a very clear countenance. కాంతికలగదం or కలిగివుండదం. To possess brilliancy.*

కాపు sub. కాపు|కాపులు. *A Village man or Cultivator. In another sense, a justification and also a watching. అరణ్ణి చేనికట్ట కాపువుందనినాను. I have employed him to watch the grain. అరణ్ణి మేము కాపుచేసినాము. I have afforded him my protection. నీకాపుయె మోసించేవిచారించుకోవలసి నది. It is your business to consider of your own justification. కాపాడదం. To watch; to take care; కాపువుండదం. Item. పెద్దకాపు. A head Inhabitant or Cultivator. కాపుకరణాలు. The Inhabitants and Curnums; N.B. This word is also applied to the meaning of heat, and fruitfulness. అపాలు కాపురట్టవలెనునది. That milk is not sufficiently warm. యీ సంవత్సరంమామిడిరొట్టలు కాపుకలదా. Have the Mango gardens produced sufficiently this year.*

కాపురం sub. కాపురపు. (No Plural.) *Residence. కాపురస్థలం. Place of residence.*

కాబట్టి adv. *Therefore; consequently. కాబట్టి అలాగుచెయ్యంను. Therefore act in this manner. యీవేళ వర్షంవచ్చినది కాబట్టి రేపటిదినంబాకాపుండవచ్చును. There has been rain to day, consequently to-morrow may be a fine day.*

కావలను adv. *Perhaps; probably. ఆరా అట్లకర్తవచ్చినాదు కావలను*

The Rajah most *probably* is arrived there. అతను అలాగు చేసినాడునా
కోలును. *Perhaps* he may have done so.

Private *adj.* A Revenue term implying *private* or *own*. **प्राय**. Private accounts; which are generally kept by *Curnums* of villages, in *private*; besides the set of accounts usually referred to in *public*.

కాయ *sub.* కాయ/కాయలు. A nut; also any fruit or vegetable in an unripe state. కొబ్బరికాయ. The *cocoanut*. యాచెట్టునలిస్సి కాయ తే కానివండ్లు లేవు. This tree has produced *fruit*, but has not yet got ripe fruit. తలకాయ. The *head*. కూరకాయలు. *Vegetables*. This is applied only to such vegetables as produce a head like fruit. Figuratively చంపకాయ. A slap of the face. మెట్టకాయ. A knock on the head with the fist. This word is used in many senses, as a possessive copulative. పిల్లకాయ. A child; and so on.

కాదుకం బు. కాదుకపు/కాదుకములు. Profession; business. నాకుకాదు
 కుంమేమం చేకంకాదని.. My profession is to make up painted
 goods..

కామదం ర.స. కాన్ము|కాచి. To warm; to heat, vide కాచదం.

కాయం *sub.* కాయం|కాయములు. This word is taken from the Persian and means a *fixed residence, or appointed place.* కాయంచేయ్యడం. To *confirm; to establish; to constitute.*

కారడం బ.న. కారుతూకాది. To flow; to run out. గాయంబోనుంచిరక్తం
 కారుతూవున్నది. The blood flows from the wound. కూబాకుచ్చివుదిసి
 క్లుకారుతూవున్నది. The gullet has got a crack and the water runs
 from it.

కారణం నుండి కారణపు కారణములు. Cause; reason; purpose, మోక్షమే.

కారణంచాతయ్యైవచ్చినారు. What is the *reason* of your coming here. యాకుత్ర కుయత సేకరణం. He is the *real cause* of all these intrigues.

కార్యం *sub.* కార్యప్రకారములు. Purport; business. నాకార్యంయంకా
అయినదికాదు. My *business* is not yet accomplished. మీరువచ్చిన
కార్యమేమి Tell me the *purport* of your coming.

కారు *sub.* కాగ|కాగలు. Pincers; tongs. శంసాలికినిష్ఠురొనుంచిమూస
లివ్యదానకుకాగవున్నది. A Silver-smith has his *tongs*, to take the
crucible off the fire.

కారుడ్యం *sub.* కాగడ్యప్రకారములు. Ridicule; facetiousness. కాదు
డ్యంలిడడం. To *ridicule*; laugh at, or play upon.

కారుయంకువ *sub.* కారుయంకువ. (No Plural) Asafoetida.

కాల్పడం *v. a.* కాలునెత్తికాల్చి. To burn. ఫిరూదిఖోగ్లయంట్లుకాల్చినారు.
The plunderers have *set fire* to the houses.

కాలడం *v. n.* కాలుచూ|కాలి. To burn; to be on fire. యంట్లుకాలుచూపు
న్నది. The houses are *burning*.

కాలం *sub.* కాలప్రకారాలు or కాలములు. Season; time of the year. వ
ర్షాకాలం. Rainy season. యెండాకాలం. Hot season.

కాలు *sub.* కాణి|కాణ్ణ. A leg; a claw. పిట్టకాలు. A Bird's *claw*, or *foot*.
కాణ్ణకొనడం. To *shampo*; an Eastern custom of pressing the limbs
with the hand, to revive the circulation of the blood. మీకాలు. The
upper part of the foot.

కాలువ *sub.* కాలువ|కాలువలు. A water channel.

కావడం *v. n.* అకృతూరియి. To accomplish; to fulfill; to finish; to be; or,
to be done. అపనికావదానపుచాలాదినములుపట్టుకున్నది. It will take

up a great many days before that business can be finished. కావచ్చును.

It may be accomplished. ఆచరియినది. That business is done. యా

చరియినతరవాతతిరిగివస్తాను. I will come again, after this business is done.

కావలసివుందిదం r. a. కావలసివుంటూ|కావలసివుంది. To want; to require. vide కావలియదం.

కావలి sub. కావలి, కావలి. A watch; protection. vide కాపు.

కావలియదం r. a. కావలిపల్లె|కావలిసి. To want; to require. నీవెంత కావలిపల్లె. How much do you want?

కావి sub. కావి|కావిల్లు. A Cowdy. A light flat stick placed on the Shoulders of Coolies, with ropes hanging from each end, in which Baggage is carried. కూలివాండ్లుసామానునిమీదకావిల్లుకెట్టివారు. The Coolies have brought their Cowdies for the baggage.

కాష్టం sub. కాష్టం|కాష్టములు. The Shanscrit name for wood; by the Gentoos, is commonly applied to the wood used for burning dead bodies. అహరినాయకునినాడునకలరణ్ణికాష్టంకట్టిపెట్టినది. The head Man of that Village being dead, the funeral Pile is prepared for him and they have taken him away.

కాస్త adj. A little; not much. కాస్తనిప్పుయియ్యి. Give me a little fire. లెక్కకాస్తపనివున్నది. I have a little business there. This word is frequently called కూస్త.

కాసంత adj. A little. కూసంత. Item. vide కాస్త.

కాసివాడు sub. కాసివాని|కాసివాండ్లు. A Stone-cutter; also, a Brick-layer. The Stone-cutter will often do both works; but the Brick-layer cannot cut in stone. కాసిపని. Bricklayer's or Stone-cutter's work. This word ought properly to be written కాసివాడు.

కాను *sub.* కాను|కానులు. A Cash; an imaginary coin, eight of which, according to Gentoo reckoning, go to one Dub.

కిటికి *sub.* కిటికి|కిటికిలు. A window.

కిటుకు *sub.* కిటుకు|కిటుకులు. An artifice. అతను చేసిన కిటుకుమీద తేలి విడిచి వచ్చినది కాదు. You have not obtained a proper knowledge of his *artifices*.

కిన్నెర *sub.* కిన్నెర|కిన్నెరలు. This is an Instrument with Cat-gut Strings, played on with a bow; is of the dimensions of a dancing Master's kit, but louder in its tone, from having a projecting belly to expand the sound. It is played upon by Moor people only.

కింద *adv.* Below; under. అల్లకింద. *Below* the Table. నాకిందయితనువు న్నాడు. This man acts *under* me. కిందామీదా. *enO* over the other; or *Tops* and *bottoms*. ఝట్టీలు పట్టు పట్టుకుని కిందామీదా పడ్డారు. The wrestlers having taken their grip, tumbled down *one over the other*.

కిందట *adv.* Formerly. కిందట అతను యిక్కడినుండి వూరికి వెళ్లివుండెను. He must have gone away from hence, *formerly*, to another Village.

కిఫాయతు *sub.* కిఫాయతు|కిఫాయతులు. Benefit; advantage. యీ బేరంలోను నకు చాలా కిఫాయతు వచ్చినది. I have got a very handsome *profit* in this bargain.

కిన్నతు *sub.* కిన్నతు|కిన్నతులు. Price; valuation. ఆ గుర్రపుక్కు యెంత. What is the *price* of that horse?

కిరణం *sub.* కిరణం|కిరణములు. Ray. సూర్యకిరణాలు. The *Rays* of the Sun.

కిరీటం *sub.* కిరీటం|కిరీటములు. A Crown. రాజుకిరీటం. The *Crown* of a King.

కిస్తీ *sub.* కిస్తీ|కిస్తీలు. A Revenue term, called *kist*; and means an instalment.

బీడు *sub.* కీడుకీడు. An evil; a misfortune. అతనికిచాలాకీడుపంభవించినది.

A great misfortune has befallen him.

కీర్తన *sub.* కీర్తనకీర్తనలు. A song. దేముడిమీదకీర్తనపాడుతూవు

న్నారు. They are singing a song made upon the Deity.

కీర్తి *sub.* కీర్తికీర్తులు. Renown; reputation. అతనికికీర్తిప్రపంచంలం
తటావిస్తరించినది. His reputation has spread over the whole world.

కీలు *sub.* కీలుకీలు. A joint; also pitch; commonly called *dammer*, in

India. చేతికీలు. The joints of the hand. కాకికీలు. The joints of the

leg. పెడైకీలు. The hinges of a box. వాడకీలు. Ship tar or pitch.

కు *pre.* To. This Preposition changes to కీ, when connected with a word
which has the termination in ee. నాకుయిప్పించు. Give it to me. అత

నికియివ్వవలెను. Let it be given to him. వీరికి. To these. వారికి. To
those.

కుక్క *sub.* కుక్కకుక్కలు. A Dog.

కుక్కాడుకు *sub.* కుక్కాడుకు, కుక్కాడుకులు. A-Mushroom. యీవర్షముకు
కుక్కాడుకులుచాలామొలచినవి. This fall of rain has produced a great
quantity of Mushrooms. vide పుట్టికొత్త.

కుక్కడం *v. a.* కుక్కుచూకుక్కు. To fill up, or make full. పెట్టెలోబట్టలుకుక్కడం.
To fill a trunk with clothes.

కుచ్చు *sub.* కుచ్చుకుచ్చులు. A tassel. పాలకేబీచ్చులు. Palankean tassels.

కుట్ర *sub.* కుట్రకుట్రలు. An intrigue.

కుట్టడం *v. a.* కుట్టుచూకుట్ట. To sew; also, to sting. తేలుకుట్టడం. To be
stung by a Scorpion. పాముకుట్టడం. To be stung by a Snake. జెర్రికుట్ట
డం. To be stung by a Centipede. బట్టలుకుట్టడం. To sew cloths.

కుట్టు *sub.* కుట్టుకుట్టు. A sewing; Needlework. యీఅంగరకాకుట్టుపాగాన

నోచిరాదు. The needlework in this Jacket is not well done. కడుపుకుట్టు.

A pain in the Belly.

కుటుంబం *sub.* కుటుంబపు|కుటుంబములు. Family. మాకుటుంబంయిక్కడవున్నది? నిమాఅన్నగారికుటుంబంమరివగ్రామోపున్నది. My family is here, but my Brother's family is in another village.

కుది *adj.* Right. కుదివక్త Right side. కుదిచేయ్య. Right hand.

కుడుచుకోవడం *v. a.* కుడుచుకుంటూ|కుడుచుకుని. To suck. చిన్నవాడుపాలుకుడుచుకుంటూవు న్నాడు. The Child is taking its milk.

కుదవడం *v. a.* కుదుపుతూ|కుదిప. To shake. వోయీలుచాలాకుదుపుతూవున్నారు. The Palankeen boys shake very much.

కుదరడం *v. n.* కుదురుతూ|కుదిరి. To recover from sickness; to be restored; to be settled; or arranged. తమఅనుగ్రహంచొతమా పనికుదిరినది. By your favor my business has been settled. నావల్లుకుదిరినది. My health is restored.

కుదరచడం *v. a.* కుదురుస్తూ|కుదిరిచి. To cure. వైద్యుడునావల్లుకుదిరిచినాడు. The Doctor has cured me.

కుదుపు *sub.* కుదుపు|కుదుపులు. A shaking; యీశ్వరాదీలోకమాండలందారనాకుచాలాకుదుపుతగినది. I got a good shaking, riding in a hackery to day.

కుదువ *sub.* కుదువ|కుదువలు. Mortgage. కుదువపెట్టడం. To mortgage; to pawn. అతనుయిల్లుకుదువపెట్టిబదులుపుచ్చుకున్నాడు. He procured a loan by mortgaging his house. అతనునగలుకుదువపెట్టినాడు. He pawned his jewels.

కునికిపాటు *sub.* కునికిపాటు|కునికిపాట్లు. Drowsiness; sleepiness. అతనుమాచుగొండికొంతశేపుకునికిపాట్లుపదితరుబాతగదిలోకివరుందపోయినాడు. Af-

ter sitting down and dosing for some time, he retired to his room to sleep.

కునుకు *sub.* కునుకు/కునుకులు. Sleepiness. అతనికి కునుకు వట్టినది. He fell asleep. It means a slight sleep.

కుంకుడుకాయ *sub.* కుంకుడుకాయ/కుంకుడుకాయలు. The Soap-nut; produced from a tree, the growth of India. This nut forms a strong lather when mixed with water, and is used in this state by the Natives to wash their hair. It is also used in India for washing horses, or other animals with. కుంకుడువిస్తులో పలుకు. The inside of the *Kunkurookaya* nut seeds. vide కలుకు.

కుంకుడుచెట్టు *sub.* కుంకుడుచెట్టు/కుంకుడుచెట్టు Soap-nut tree.

కుంకడం *v.n.* కుంకుతూ/కుంగి. To sink; to depress. పునాదిలో కుట్టిబలం లేదుగనక ఆయింటి స్తంభం కుంగినది. The foundation not being sufficiently firm, the wall of that house has *sunk*. ఆమని పిచ్చి కోర్కె కుంకుతూ వున్నాడు. That man is depressed for want of employment.

కుంచడం *v.n.* కుంచుతూ/కుంచి. To reduce; to decrease. జీతం కుంచడం. To reduce wages. దస్తు కుంచడం. To diminish the Revenue.

కుంచం *sub.* కుంచన/కుంచములు. A measure equal to eight seers or sixteen pounds.

కుంట *sub.* కుంట/కుంటలు. A small tank or pond; also, the name of a land measure.

కుంటడం *v.n.* కుంటుతూ/కుంటి. To limp; to walk lamely.

కుంటి *adj.* Lame; limping. కుంటివారు or మనిషి. A lame man; one who limps. కుంటితనం. Lameness. కుంటిమాటలు అడడం. To speak lame or trifling words.

కుంచ *sub.* కుండ, కుండలు. An earthen vessel.

కుండు *sub.* కుండు|కుండ్లు. A cistern. కోటలోవున్న మనమ్యలకుమందిరిగ్లని మిశ్రంబందగుదాలో కుండుకట్టించినారు. They have constructed cisterns of good water on the road side, for the use of the people in the Fort.

కుండ *sub.* కుండ|కుండలు. A pillar. యింటికుండలుమహాపెద్దవి. The pillars of that house are very large. N.B. This word is only current in the higher parts of the Circars.

కుండకం *sub.* కుండకభ|కుండకములు. Impediment; hindrance.

కుప్ప *sub.* కుప్ప, కుప్పలు. A heap. జొన్నకుప్ప. A heap of Jonnalo, మంటికుప్ప. A heap of dirt. రాళ్లకుప్ప. A heap of stones. కుప్ప చెయ్యడం. To heap; to pile up.

కున్నడం *v. a.* కున్నుకూ|కున్ను. To butt like a Ram; to toss or strike with the horns like a Bull.

కున్నరి *sub.* కున్నరి|కున్నలు. A Pot-maker. కున్నరివాడు Item. కున్నరికులం. Pot-maker caste.

కున్నరించడం *v. a.* కున్నరింప|కున్నరించి. To Empty; to discharge. కంటి లోరూపాయీలులన్ని బిల్లిమీదకున్నరించు. Empty all those Rupees from the bag, upon the table.

కుమార్తె *sub.* కుమార్తె|కుమార్తెలు. A Daughter.

కుమారుడు *sub.* కుమారుడు|కుమారులు. A Son.

కుంపటి *sub.* కుంపటి|కుంపట్లు. A chafing-dish. చలికాచుకనేనికొత్తంకుంపటి నుకునిరా. Bring the chafing-dish to warm us against the cold. కుంపటి లోనిప్పులుతీసుకురా. Fill the chafing-dish with fire and bring it here.

కుంబి *sub.* కుంబి|కుంబిలు. Bleaching. కుంబిచెయ్యడం. To bleach. ఇబట్టకుంబి కాకలేదు. That cloth is not well bleached.

కుయ్యదం చ. న. కూస్తూకూసి. To bark, or bray; also, to call and sing.
 కుక్కకూస్తూవున్నది. The Dog barks. గాదిదెకూస్తూవున్నది. The Ass
 brays. పిట్టకూస్తూవున్నది. The Bird sings, or whistles. కోడివుంకకూ
 స్తూవున్నది. The Cock crows.

కురచ *adj.* Short; diminutive. కురచమనిషి. A short Man. కురచదూలరి.
 A short beam. కురచచెయ్యదం. To diminish; to shorten. కురచగా.
 In a short manner. అతను అందరికన్న మహాకురచగా వుంటాడు. He is
 by far the shortest of them all.

కుర్ర *adj.* Infantine; youthful. కుర్రడు or కుర్రవాడు. Infant, or very
 young boy. కుర్రది. Female infant.

కురవడం చ. న. కురుస్తూకురిసి. To rain. వానకురవడం. Item. Figuratively
 it is used as follows, అది అతని వరహానినా ద్రవ్యమును పుడును కురి
 టింపాడు. That peon is in a great hurry, when he comes to demand
 money.

కురిచి *sub.* కురిచి|కురిచీలు. A chair.

కుర్రు *sub.* కుర్రు|కుర్రులు. A boil. నెత్తురుకుర్రు or కుర్రుకుర్రులు. Small
 boils; produced by the heat or bad state of the blood.

కురూపం *sub.* కురూపపు|కురూపములు. Ugliness. అమనిషియొక్క కురూపం
 యంత అని చెప్పను. How can I well describe the ugliness of that man.

కులకడం చ. న. కులుకుచూ|కులికి. To rejoice; to gladden. వుద్యోగం దొరికినం
 దుచోతమహాకులుకుచూపున్నాడు. He rejoices extremely because he has
 got an employ.

కులం *sub.* కులపు|కులములు. Caste. నీకులంయేమి. What is your caste? This
 word is applied both to the four principal tribes or castes of Hindoos,
 as well as to each particular profession. The four principal castes are

the *Bramins* called బ్రాహ్మణకులం. The *Raolsavaars*, రావకులం. The *Banians*, బోమడికులం, and the *Sooders*, శూద్రకులం. The inferior castes are those of professions; such as మంగలకులం, The barber *caste*; చాకలకులం, The washer *caste*; &c. &c. &c.

కులస్థుడు *sub.* కులస్థుని/కులస్థులు. A person of the same caste with yourself, for the Male Gender. నాకులస్థులు అంతయు క్షుద్రులనుంచి వెళ్లిపోయినారు. My own caste people have all left the place. కులస్థురాలు. Of the same caste, for a woman.

కులస్థురాలు *sub.* కులస్థురాలి/కులస్థురాంధ్రులు. One of the same caste, as relating to women. The word కులస్థులు is common to both sexes, as being in the Plural.

కుసుంబా *sub.* కుసుంబా/కుసుంబాలు. A tree or shrub; the flower of which produces a beautiful red die.

కుళ్లగించడం *v. a.* కుళ్లగించుచు/కుళ్లగించి. To dig; as applied to a garden. కుళ్లదం *v. a.* కుళ్లుచు/కుళ్లి. To decay; to grow rotten. అరిడివంట్లు కుళ్లిపోయాయి. Those Plantains are rotten.

కుకాయా *sub.* కుకాయా/కుకాయాలు. A cap, worn by the Natives in India. vide కోక.

కుళ్లు *adj.* Rotten. కుళ్లునీళ్లు. Putrified water. కుళ్లుచంట్లు. Decayed fruit.

కూక *sub.* కూక/కూకలు. A noise. కూకలు పెట్టడం or పెయ్యడం. To make a noise. అక్కడ కూకలు పెట్టకు. Do not make a noise there!

కూజా *sub.* కూజా/కూజాలు. The name of the earthen ware, commonly called *gugglei*; in which water is kept for drinking.

కూడడం *v. a.* కూడుచు/కూడి. To assemble; to join together; to sum up figures. అక్కడ కూడినది. There assembled a crowd. కోటకూడినది

'The court is assembled ; or met. లం తెలుకూడదం. To reckon up figures.'

కూడని *adj.* Bad ; base ; worthless.

కూడా *pre.* With ; accompanying. అతనితో కూడావచ్చివాను. I came along with him.

కూడు *sub.* కూటికూళ్లు. Victuals. This term is generally used by common people ; the more polished term is ఆస్నం.

కూత *sub.* కూత|కూతలు. A barking ; a braying ; also the call of a bird.

బిట్టకూత. The *whistling* or *singing* of a bird. పెద్దకూత. A hen's *cackling*. vide కుయ్యదం.

కూర *sub.* కూర|కూరలు. Garden greens. తోటకూర. *Spinage* or *small greens*. పెద్దకూర. A *long* kind of *greens*.

కూరకాయ *sub.* కూరకాయ|కూరకాయలు. Vegetables of all descriptions go by this name.

కూరదం *v. a.* కూరుచూ|కూరి. To load ; to fill. అనుపాకికూరిరీసుకునిరా. Load that firelock and bring it here. అగ్గోతులతోచున్నారాళ్లున్ను కూరు. Fill those holes with mud and stones.

కూర్చదం *v. a.* కూర్చుచూ|కూర్చి. To compose ; to join ; to combine. అతని ఆశ్రయంబోమాటలుకూగాకూర్చినాడు. His words are well arranged in that composition. దర్జీదుప్పట్లుకూర్చినాడు. The Taylor has joined the clothes.

కూర్చుందం *v. n.* కూర్చుంటూ|కూర్చుంది. To sit. అక్కడకూర్చుండు. Sit down there.

కూలదం *v. n.* కూలుచూ|కూలి. To fall down ; to overturn. Used with కింద. Such as గోడకిందకూలినది. The wall fell down. ఎరికూలినది. The Carriage was overturned. కూలచదం. To cause to fall.

కూలి sub. కూలి. (No Plural.) Hire or labour. నీవువాడికియెంతకూలియిచ్చినావు. How much did you give him for his *cooley* or *hire*. కూలివాడు. A labouring man; usually called a *cooley*. తోటనవ్వేడుందుకుకూలివాండ్లవచ్చినారా. Have the *coolies* come to dig in the garden. కూలీ పని. Work for hire.

కూసం sub. కూసపుకూసాలు. The name of the *cast-skin* of a snake. It also means a dress worn by very young children. కూసంవిడవడం. To cast the skin, as a snake. పాముకూసం. A snake's skin. అబిన్నదాసికికూసుకొదిలించు. Put on that *infant's* dress.

రెంపు sub. రెంపు|రెంపులు. A Ruby.

రెలకడం v. a. రెలుకుతూ|రెలికి. To turn or twist; to mix up or stir. రెంపునూసలోవేలుపెట్టిరెలికినాడు. He put his finger in the butter and stirred it up. అతనుఅంనమాటలురెలికినాడు. He turned and twisted the words that were spoken by him.

రేక sub. రేక|రేకలు. Noise, ride కూక.

రేపు sub. రేపు|రేపులు. Freight. నీవాడరేపుయెంత. What is the *freight* of your ship.

రైతప్పు sub. రైతప్పు|రైతప్పులు. A mistake in writing. నావల్లరైతప్పువచ్చినది. I have made a *mistake* in writing; that is, I have written wrong.

రైదు sub. రైదు|రైదులు. Prison; confinement. అతణ్ణిరైదులోపెయ్యడమైనది. He has been put in *confinement*. రైదుచెయ్యడం. To confine, to *imprison*.

రైలు sub. రైలు|రైలు. A Revenue term, signifying the *measurement* of the crops, before a division of it is ordered. రైలుకొనడం. To make a

kyle; or form a measurement. అనువులైతేదు. That heap has not been measured. టైలచెయ్యడం. To measure grain.

ఐవారం *sub.* ఐవారపుఐవారములు. Circumference. ఆవూభవుకైవారంకొరిచిశే. Bring me the measurement of that circle.

కొట్టడం *v. a.* కొట్టుకూకొట్టి. To flog; to beat. అతణ్ణియితడుకొట్టినాడు. This man has *beat* the other one. మేజి స్ట్రెయివారుదొంగలనుకొట్టించినారు. The Magistrate has caused the thieves to be *flogged*. దాలుకొట్టడం. To rob on the highway.

కొట్టివేయడం *v. a.* కొట్టివేస్తూకొట్టివేసి. To exclude; to dismiss; to strike out. ఆజావితాలనుచిలకనాపీగకొట్టివెయ్యి. Strike his name out of that list. కోర్టువారుఅతనివాగ్దాన కొట్టివేసినారు. The Court has *dismissed* his suit.

కొట్టు *sub.* కొట్టుకొట్టు. A beating; a flogging; also, a godown. రిచన్లనకొట్టు. Rice godowns. సామానుకొట్టవేసినారు. They have put the baggage in the godown.

కొర *sub.* కొరకొరలు. A Soucar's place of business; synonymous with. Banking house or Bank. అసాహకారుయెక్కడకొరవేసినాడు. Where has that Soucar fixed his *coty*, or place of business.

కొరవలి *sub.* కొరవలికొరవంట్లు. A sickle. మహమూలుకొరవకొరవంట్లుతచ్చినారు. They have brought the *sickles* for cutting the crops.

కొది *sub.* కొదికొట్లు. A flame; a flag. అగ్నివెలుగునకొది. The *flame* of fire. దీపవెకొది. The *flame* of a lamp. మైనపువడికొది. The *flame* of a candle. కంపణివారికొదివేసిననాటనుంచిమేమువారి ప్రావకంలోవుండి వస్తాము. We have lived under the Company's protection, ever since their *flag* was raised.

కొడుకు *sub.* కొడుకు|కొడుకులు. A Son. vide కుమారుడు.

కొణుజు *sub.* కొణుజు|కొణుజులు. A tick.

కొత్త *adj.* New. కొత్తవామాను. New things.

కొతకడం *v. n.* కొతుకుతూ|కొరికి. To evade, or prevaricate in speech.

మాటలు అన్ని చెప్పక కొతుకుతాడు. He *prevaricated* and would not tell all.

కొద్ది *adj.* Little; small; few. కొద్దిపని. A small business. కొద్దిమంది.

Few people. కొద్దిచెయ్యడం. To diminish; to curtail. వాడిరంకొద్దిచేసి

నారు. They have *curtailed* my allowances. యాశ్వరుడువారి పనికొద్ది

చేసినాడు. Providence has *brought* them into this low state. కొద్దిపని

చడం. Item.

కొడువ *sub.* కొడువ. (No Plural) A remainder; a residue; vide శరమ.

కొన *sub.* కొన|కొనలు. An end. vide శర.

కొనడం *v. n.* కొంటూ|కొని. To purchase. It is used in all senses.

కొన్ని *adj.* Some. కొన్నివస్తువులు. Some articles. కొన్నిచిరుపులు. Some cattle. This word is applied only to things or animals.

కొను *adj.* Waste. కొనుభూమి. Waste land.

కొంక *sub.* కొంక|కొంకలు. The Crane. It is the general name of birds of this species.

కొంకు *sub.* కొంకు|కొంకులు. Hem, or border of a garment or piece of cloth.

పైకొంకు. End of a woman's cloth, thrown over the shoulder.

కొంచు *v. n.* కొంచుపోతూ|కొంచుపోయి. To carry away; to remove.

అవస్తువులన్నికడనుంచి కొంచుపో. Carry that thing away from that place.

కొంచెం *adj.* Little or few. కొంచెంమంది. Few people. vide కొద్ది.

కొంటే *sub.* కొంటే|కొంటేలు. Depravity; impudence; is generally sp-

plied to young people. కొండువాడు. A wicked roguish fellow. కొండుతనం. *Depravity ; wickedness.*

కొండ *sub.* కొండ|కొండలు. A hill; a rock. కొండకనకం or కాక. A pass or narrow road between two hills. కొండచిలుక. The rock snake.

కొండముచ్చు *sub.* కొండముచ్చు|కొండముచ్చులు. The large black faced Monkey.

కొండనాల్మిక *sub.* కొండనాల్మిక|కొండనాల్మికలు. The pallet of the Mouth.

కొంది *sub.* కొంది|కొండ్లు. A sting. కేలుకొంది. The sting of a scorpion: చీమకొంది. The bite of an ant; that is, the sting. చీమకొంది. A mosquito bite; literally sting.

కొండెం *sub.* కొండెం|కొండెములు. False complaint. అరసునేనుపనిలో జూర్రుతగావుండ లేదనివామికొండెములుచెప్పినాడు. He made a false statement against me, of not being careful in my business.

కొంత *adv.* Some or few. కొంతమంది. A few people. కొంతపయ్యం. Some money.

కొందరు *adj.* Some, or some people. కొందరుమనుష్యులు. Item. This word is entirely applied to people.

కొప్పు *sub.* కొప్పు|కొప్పులు. The hair knot; fixed in the manner observed by the women in India.

కొబ్బరి *sub.* కొబ్బరి. (No Plural.) This is the name given to the white substance inside of the Cocconut. They make an oil from this stuff, which is consequently called కొబ్బరినూనె. Cocconut oil. కొబ్బరిపిండి. Cocconut meal or flower; which means the refuse of the stuff left in the mill, after expressing the Oil from it; and is given to fatten Bullocks. కొబ్బరిచెట్టు. A Cocconut tree. కొబ్బరికాయ. The Cocconut fruit;

కొప్పరివట్ట or అకు. *Cocoanut leaf*. కొప్పరికల్లు. *Cocoanut kalloo*, or *toddy*. This *toddy* is not commonly drawn or used to the Northward; where the *Palmira todody* is the prevailing liquor.

కొమ్మ *sub.* కొమ్మకొమ్మలు. A branch. చెట్టుకొమ్మ. The *branch* of a tree.

కొమ్ము *sub.* కొమ్ముకొమ్ములు. A horn. యెడ్డుకొమ్ము. A *Bullock's horn*.

కొమ్ములూర. A *blowing horn*. This word also means the *mark* to the Consonant, which makes it sound like *oo*, called *Kommo*.

కొయ్య *sub.* కొయ్యకొయ్యలు. Wood; also, a ship's mast. చాడకొయ్య.

Item. రెండుకొయ్యలవాడ. A *two masted vessel*. N.B. *Wood*, is the real meaning; but, by custom, it is applied to *masts* of a ship.

కొయ్యదం చ. క. కోవ్వుకోన. To cut; to amputate; to pluck; to gather.

కుంభకొయ్యదం. To *gather* fruit. పువ్వులుకొయ్యదం. To *pluck* or *gather* flowers. ముక్కుకొయ్యదం. To *cut off* a nose. N.B. This was the practice amongst the *Zemindars* for the punishment of thieves, before the *Judicial* system was established.

కోరకదం చ. క. కోరుకుచూకోరికి. To *gnaw*. బిట్టజూమచందుకోరికినది. A *bird* has been *gnawing* at that *guava* fruit.

కోరకంచు *sub.* కోరకంచుకోరకంచులు. A *fire brand*.

కోరకు *pre.* For; on account of. vide కోసం.

కోరదుపారదం చ. క. కోరదుపారుచూకోరదుపారి. To be *benumbed* or to *deadens*. అతనునీళ్లలోకానాశేవునిలుచున్నందునతల్లుకోరదుపారినది. Having been a long time in the water, his body is become *numbed*.

కోరివి *sub.* కోరివికోరవులు. A *fire brand*; vide కోరకంచు.

కోల *sub.* కోలకోలు. *Measurement*. అభాన్యపుకోలనుర్యాదప్రకారం తెలుసు.

The *measurement* of that grain is not agreeable to standard. యిక్కడకొలలులన్నీ బచ్చుకొలు. The *measures* at this place are all false *measures*. It also applies to land.

కొల్ల *sub.* కొల్లకొల్లులు. Dissipation; booty. యీసొమ్మునాకుకొల్లగావచ్చినదిరాదు. I did not get this property as a *booty*.

కొలవడం *v. a.* కొలుపుతూకొలిపి. This Verb is applied to the prompting of the men to the dancing girls at a nautch, to assist them in the words of the song, which generally accompanies the dancing. మేలుకొలవడం. Means also to *wake a person from sleep*. పుడుకొలవడం. To *set a dog upon one*.

కొల్లపెట్టడం *v. a.* కొల్లపెట్టుతూకొల్లపెట్టి. To dissipate; to squander; to make away with. వూరిగ్రామములను పశువులుబోరికొల్లపెట్టినారు. The Village people have completely *made away* with the produce. అతను యింట్లాసొమ్ములంతాకొల్లపెట్టినాడు. He has *squandered away* the whole of his estate.

కొలకడం *v. a.* కొలుస్తూకొలిచి. To measure; also to serve; and to worship. ధాన్యంకొలవడం. To *measure* grain. బట్టకొలవడం. To *measure* cloth. భూమికొలవడం. To *measure* ground.

కొలిమి *sub.* కొలిమికొలుములు. A forge. కమ్మరవాడుకొలిమిపెట్టలేదు. The blacksmith has not *set up* his *forge*.

కొలుపు *sub.* కొలుపుకొలుపులు. Service; or servitudo. *vide* నలుకర.

కొవ్వడం *v. n.* కొవ్వతూకొచ్చి. To strengthen and get fat. Figuratively, To swell out with pride, or riches.

కొవ్వ *sub.* కొవ్వ. (No Plural.) Grease; fat, పండికొవ్వ. Hog's *lard*.

కొన *sub.* కొనకొనలు. End. *vide* కొన,

కొనరదం *sub.* కొనురురూ|కొకరి. To demand over. అతనుకాజాలోనూ
మారకొన్నప్పుడుదాలాకొకరినాడుకానియేమిన్నియివ్వలేదు. Buying
greens in the Bazar, he tried hard to *get* something over, but nothing
was given.

కొక *sub.* కొక|కొకలు. A name given to the cloths worn as the usual dress,
by the women in India, vide చీర.

కొడు *sub.* కొడు|కొడులు. A Fort. ఆచట్టంలోకొడుకట్టించినారు. They have
built a *Fort* at that Town.

కోటు *sub.* కోటు|కోటులు. The Court; any Court of Justice.

కోడలు *sub.* కోడలు|కోడంట్లు. A Daughter-in-law.

కోడి *sub.* కోడి|కోట్లు. A Fowl, కోడికూత. The *crow* of a *Cock*. కోడిబిల్లు. A
Chicken. కోడిబొట్టు. A *Cock's* comb. బల్లలకోడి. A brood *Hen*. కీమకోడి.
A *Europe Fowl*. The name usually given to a *Turkey*. కోడిఅరె. A
Cock's spur or heel.

కోడు *sub.* కోడు|కోట్లు. The leg of a set. మంచంకోడు. Item. Also, a wa-
ter-course.

కోడె *sub.* కోడె|కోడెలు. A male or Bull Calf; or Steer.

కోణం *sub.* కోణపు|కోణములు. A corner; an angle. ఆబల్లకుకోణములుకా
కాతేదినావా. Have you measured the *angles* of that Table properly?

కోత *sub.* కోత|కోతలు. A cutting. కోతకాలం. Harvest time. యీదేశం
లోకోతకాలంయిదికాదు. This is not the *time of harvest* in this coun-
try. మహాఘ్నాలుకోతపరయోదులయినదికాదు. The *crop* is not yet
prepared for *cutting*.

కోతి *sub.* కోతి|కోతులు. A monkey.

కోనేరు *sub.* కోనేటి|కోనేరులు. A pond, or small piece of water in a gar-

den; generally called *Tank*. అతను కోనేరువకటిరవ్వించినాడు. He has dug a *Tank* or pond.

కోపం *sub.* కోపపు|కోపములు. Anger. అతనువామిగదబాలాకోపం చేసినాడు. He has been exceedingly angry with me.

కోమటి *sub.* కోమటి|కోమట్లు. A Banian. కోమటికులం. The Banian east: కోమటివాడు. A Banian man. కోమటిది. A Banian woman. This is considered to be the third east amongst the Hindoos.

కోర *sub.* కోర|కోరలు. A tusk; a fang; also, the side teeth of the human head, పాముకోరలు. The fangs of a Snake. పులికోర. The teeth or fangs of a Tiger. కుడికోర. The tusk of a bear.

కోరదం *v. n.* కోరుచూ|కోరి. To wish; to hope; to choose. మీరుతమతలనుకోరుకున్నారా. Have you chosen arbitrators? పాటులనుకోరదం. To choose witnesses.

కోరా *adj.* Unbleached. కోరాబట్ట. Unbleached cloth. కోరాపాదబాటలు: unbleached long cloths. కోరాబంసారం. Adulterated gold; what the Pogoda is made of; that is, with alloy in it. } all wrong

కోరిక *sub.* కోరిక|కోరికలు. A desire; a wish; a hope. మీకోరికయేమి. What is your wish? మీకుభాగ్యంరావలెననినాటకోరికవున్నది. My hope is, that you may be rich.

కోల *sub.* కోల|కోలలు. A stick; an arrow. కోలలపొది. A quiver of arrows. అదిల్లుకాదుకోలలువాగావేస్తాడు. That bowman is very expert in delivering his arrow. తప్పుకోల. A hoe; to grub up grass. This is the method of cutting grass in India, for horses and other animals.

కోసం *pre.* For; because of; on account of. నాకోసంఅతనువచ్చినాడు.

" He has come *for*, or *on my account*; or *because of me*. నాకోనువిచారించవద్దు. Do not be grieved *for*, or *on, my account*.

కోను. *sub.* కోను|కోనులు. A distance of two miles, as it is generally reckoned; but it varies so considerably in different parts of the country, as seldom to be depended on.

కోని *sub.* కోని|కోనిలు. An embrace. స్నేహమిదియోక్కోనిచాలాసంతోషమునుకలుచేసినది. The *embrace* of a friend, gives great satisfaction. కోనించుకోవడం. To *embrace*. This word is usually written కానించుకోవడం.

కోజు *sub.* కోజు|కోజులు. A partridge.

కోను *sub.* కోను|కోనులు. The waist; a pure Gentoo word, now Obsolete.

కోలు *sub.* కోలు|కోలులు. Agreement; also lease.

కోడు *sub.* కోడు|కోడులు. General name given to meat purchased in the bazar; more particularly applied to prawns and fish of any kind.

ఖచు *sub.* ఖచు|ఖచులు. Expenditure or expense. ఖచుచేయడం. To make *expense*. ఆకుసపిచాలాఖచుచేస్తాడు. That man lives at a great *expense*. నాదగ్గరఖచుమయ్యేదిలేదు. I have got nothing for my *expenditure*.

ఖజానా *sub.* ఖజానా|ఖజానాలు. Treasure; or money. ఖజానాపెట్టె. A *Cash* chest. ఖజాన్దార్. A *Cash-keeper*.

ఖజూరచెట్టు *sub.* ఖజూరచెట్టు|ఖజూరచెట్టు. The *Palm* or *Date* tree. ఖజూరవండు. *Date* fruit.

భదాయంచదం *v. a.* భదాయంచ్త్రా|భదాయంచి. To erect; to raise. తేరా
భదాయంచదం. To raise, or pitch a Tent. తేరావయ్యదం is more ge-
nerally used.

భవరు *sub.* భవరు|భవలు. News; information. అతనువచ్చి నాదనిమాకు
భవరు తెలిసినది. I am informed he is arrived. బజారుభవరు. Bazar re-
ports; that is, fabrications; వాదభవరు. Ship news. మోటిభవరు. Ver-
bal information.

భరీదు *sub.* భరీదు|భరీదులు. Price; value: భరీదుచెయ్యదం. To value.
vide విలక.

భానిగి *adj.* Private; clandestine. భానిగిసొమ్ము. Private money. భానిగి
తెగ్గలు. Private accounts. భానిగిదని. Private business; or any thing
done in a clandestine manner. నీవు చేసిన భానిగిదనినాకు తెలిసినది. I
am well acquainted with all your private doings.

భారీ *adj.* Empty. అయిల్లు భారీచేసినారు. They have left that house
empty.

భావందు *sub.* భావందు|భావందులు. Master; superior. *vide* దొర.

భానా *adj.* Own; private. నాభానాయిల్లు. My own house. జమీందారు
దిభానాలు. A Zemindar's private servants; that is, his slaves.

భూని *sub.* భూని|భూనిలు. Murder. భూనిభోరు. A murderer.

కచు

కబ

కచ్చు *sub.* కచ్చు. (No Plural). The name given to what is generally called
fine chunam.

కజ్జ *sub.* కజ్జ|కజ్జలు. The groin.

కజం *sub.* కజం|కజములు. A yard measure. కుపాకీకజం. A ramrod.

కతి *sub.* కతి. (No Plural.) The itob.

కతి *sub.* కతి|కతిలు. Morris bells; tied by dancing girls to their feet, when they dance; also tied to the trappings of horses in India.

కత్తి *sub.* కత్తి. కత్తిచేస్తా|కత్తిచేక. To ram down; also, to beat. కిరంగిలోకుందుకుందుకనికత్తిచేస్తావున్నారు. They are *loading* the cannon with powder and ball, and *ramming* it home. విందీవాన్లుదారి అంతాకత్తిచేస్తావున్నారు. The prisoners are *beating* the roads hard. చాళివాడుబట్టలుకత్తిచేస్తావున్నారు. The washerman is *beating* the cloths.

కట్టి *adj.* Strong; capable. కట్టిపని. Substantial work. కట్టిమనిషి. A strong-man. కట్టివాడు. A man of capacity.

కట్టు *sub.* కట్టు|కట్టు. A bank or dam. విదె కట్టు.

కడ *sub.* కడ|కడలు. A cane, stick or stalk. కెదురుకడ. A bamboo stick. జొన్నకడ. A Junnaloo stalk. కెరుకుకడ. The stalk of the sugar plant. కలకడ. A pillow; according to Idiom.

కడ్డ *sub.* కడ్డ|కడ్డలు. A boil; an ulcer; also a root; and, a lump of earth. అకనికీపుమీదకెడ్డకడ్డకెచినది. A large ulcer has come upon his back. కుంటికడ్డ. A clod of earth. పెండలపుకడ్డలు. Yams. కడ్డకట్టకం. To grow into lumps, or congeal. నెయ్యికడ్డకట్టినది. The ghee is got into lumps; that is, congealed.

కదన *sub.* కదన|కదనలు. Acquirement; also, a regard. కదనచెయ్యకం. To regard; or, to acquire. అకనికదనయేమా త్రంపుంటుంది. How much has that man acquired? అకనియెవరినికదనచెయ్యకు. He has no regard for any person.

కడప *sub.* కడప|కడపలు. A threshold.

కడవడం *v. a.* అడుపుతూ/కడిచి. To put off; to postpone. యితనుకూట సొమ్మునువ్వక అడుపుతూవున్నాడు. He won't pay me my money, and puts me off.

కడమంచ *sub.* కడమంచ/కడమంచలు. A stand or wooden horse, to hold trunks and boxes.

కడ్డం *sub.* అడ్డన/కడ్డములు. The beard. మనిషికడ్డం. A man's beard. చింతారకడ్డం. The beard of a goat. ఆమనిషికడ్డం రెల్లగావున్నది. That man's beard is gray.

కడ్డి *sub.* కడ్డి. (No Plural) Grass. కడ్డియిల్లు. A thatched house. కడ్డిసేత. Thatching.

కడించడం *v. a.* కడిగిస్తూ/కడించి. To provide for yourself; to acquire. అతనుకానాసొమ్ముకడించినాడు. He has acquired a great deal of money.

కడియ *sub.* కడియ/కడియలు. A bolt; the Gentoo hour. అతలుకడియవెయ్యి. Bolt that door. ఇక్కడివచ్చివక కడియ అయినది. A gurry of time has passed since I came here. N.B. Two guries and a half are reckoned to our English hour.

కడియడం *v. n.* కడునక్తు/కడిచి. To elapse; to expire; to pass. నలసంవత్సరంకడిచినది. The year Nallah has expired. అతడుపత్రవములోనుంచి కడిచివచ్చినాడు. He has escaped from that danger, and is come away.

కడుసు *adj.* Self confident; of good address, కడుసుమనిషి. A man of free approach, and elegant manners.

కణితం *sub.* కణితశా/కణితములు. Arithmetick. యితనుకణితశాస్త్రప్రజ్ఞలోమహావర్ణిరాడు. He is well versed in the science of Arithmetick.

కస్తర *sub.* కస్తర/కస్తరలు. Disturbance; vexation. కస్తరచెయ్యడం. To dis-

turb; to give trouble. అతను పట్టణాన్ని వేలకొద్దర చేసెవారు. He went to the town and created disturbances there.

౫౦ sub. ౫౦|౫౦లు. State; condition; nature. వాడు దేశమును మాయచాత మునుకొని ౫౦ సంభవించినది. This is the condition I am brought to, owing to his deceitful conduct. యాశ్చర్య ౫౦యినది. వున్నట్లన్నది. Such is the will of Providence. ౫ ప౫౦. The course of the planets.

౫౧ sub. ౫౧|౫౧లు. A kite.

౫౨ sub. ౫౨|౫౨లు. A room; an apartment; a chamber.

౫౩ ado. Therefore; because. vide కావ్యము.

౫౪ sub. ౫౪|౫౪లు. A mine. వజ్రము. A Diamond mine.

౫౫ sub. ౫౫. (No Plural.) This is the preparation made from the leaf of the Poppy, which is taken in great quantities in India mixed up with Tobacco and smoked in the Hooka. It has an exhilarating and intoxicating effect, like the Opium.

౫౬ sub. ౫౬. (No Plural.) Conjy. ౫౬. Thin conjy. This is rice boiled down to a liquid, and is a very cooling, wholesome drink.

౫౭ sub. ౫౭|౫౭లు. These are small thick tablets, ninety six in number, on the principle of our cards; with king, and vizier, drawn upon some; and 1, 2, 3, to the number of 10 marked on others. They are commonly of eight different colours; generally played by three people; but four can play at them. The game is called *Ganjeepha*, from the Persian. ౫౭. To play at *Ganjeepha*.

౫౮ sub. ౫౮|౫౮లు. The Iron Pen, or style; with which the

Natives write on the Palmira leaf. *గంటంత్రముదం*. To write with the *Gunium*.

గండం sub. *గండపు|గండములు*. Danger; peril; fatality. *గండంతప్పదం*. To escape from danger.

గండ్ర adj. Cunning; sharp; quick. *కుహగండ్రమనిషి*. A man of great cunning; vulgarly termed a *knowing fellow*. *గండ్రయిసుక*. Coarse sand.

గంది sub. *గంది|గండ్లు*. A small channel out in the bank of a Tank for letting the water go into the fields; also, a breach in the bank, when the water forces its way through.

గంత sub. *గంత|గంతలు*. A bullock saddle. *అయెడ్డుమీదగంత వేసినావా*. Have you saddled that bullock?

గంతువెయ్యదం చ. గ. *గంతువేస్తూ|గంతువేసి*. To jump; to vault.

గంధం sub. *గంధపు|గంధములు*. Prepared Sandal-wood; in the state in which the Natives rub it on their bodies; also, the general term for smell. *యిక్కడమంచిగంధంకొట్టుచూపున్నది*. There is a nice smell here. *దుర్గంధం*. Bad smell. *మంచిగంధం*. Sandal-wood; also, a good smell.

గంధకం sub. *గంధకపు*. (No Plural.) Brimstone.

గబ్బిలం sub. *గబ్బిలపు|గబ్బిలములు*. A Bat.

గంట sub. *గంట|గంపం*. A basket; such as Coolies use for carrying Wine, &c.

గ్రంథం sub. *గ్రంథపు|గ్రంథాలు*. A composition; a work; that is, such as contains both prose and verse. *గ్రంథం* also means the collection of leaves in which the work is contained, commonly called a *book*. It is also the name of the letter, in which the Shanscrit is written amongst the Malabar people.

గ్రంథిజినన్సు *sub.* గ్రంథిజినన్సు|గ్రంథిజినన్సులు. Medical drugs. అలపుష్
థంలో గ్రంథిజినన్సులుకీచుకునిరా. Bring those *drugs* here, to mix up
in that Medicine.

గ్రహం *sub.* గ్రహపు గ్రహములు. A Planet; a Demon. అతణ్ని గ్రహంచట్టి
నది. Ho is possessed by a *Demon*. సూర్యుడుచెంద్రునుమొదలైన గ్రహ
ములు. The Sun and Moon and other *Planets*.

గ్రహణం *sub.* గ్రహణపు గ్రహణములు. An Eclipse. సూర్య గ్రహణం.
An *Eclipse* of the Sun. చంద్ర గ్రహణం. An *Eclipse* of the Moon.
గ్రహణంపట్టడం. To be *Eclipsed*.

గ్రహించడం ౩. ౩. గ్రహింస్తూ గ్రహించి. To comprehend. అవునరములో
కుతలకు గ్రహించినావా. Did you *understand* the meaning of that letter.
గర్భం *sub.* గర్భపు గర్భములు. The Belly. గర్భంకోపుండడం. To be *pregnant*.
అ ప్రి పది సంవత్సరములనుంచిపిల్లలు లేకయిప్పుడు గర్భంకోపున్నది. That wo-
man is now *big with child*, after having been ten years without get-
ting children.

గరిటె *sub.* గరిటె గరిటెలు. A ladle; a spoon. N.B. The word గరిటె has
been adopted to signify a *spoon*, but గరిటె is the proper word.

గరిడి *sub.* గరిడి గరిడిలు. Place of exercise. యావేళ్లగరిడిలో నాధనంనిమి
స్తం వెళ్లినాను. I went this day to the *place of exercise* to practice.

గరిణి *sub.* గరిణి గరిణులు. Pregnant. vide గర్భం.

గరస్తంతుడు *sub.* గరస్తంతుని గరస్తంతులు. The Kite commonly called the
Braminy Kite, which the Natives consider sacred; from an idea, that
Vishnoo used to ride upon this bird, or upon one of the same species,
but infinitely larger.

కరువ పదదం చ.గ. కరువ పదుతూ|కరువచది. To be insolent; to be *puris* proud.

కరువం *sub.* కరువప్రకరువములు. Sauciness; insolence; pride.

కరువంగా *adv.* Insolently. అతను నాతో మహాకరువంగా మాట్లాడినాడు. He spoke to me *very overbearingly*.

కరువు *sub.* కరువుకరువులు. A sandy, low, flat soil. కరువ నేల. Item.

కల్లందు *sub.* కల్లందు|కల్లందులు. Disturbance. *vide* కస్తర.

కల్లా *sub.* కల్లా. (No Plural.) Grain. యీతూళ్లోయంతకల్లావున్నది. How much *grain* is there in this Village?

కవ్వ *sub.* కవ్వ|కవ్వలు. A covey; the average of which is eighty to one dub.

కాక *adv.* Besides; moreover. యదికాక or అదికాక. *Besides this; that is, moreover.* యదికాక మరియే వై నావన్నదా. Is there any more *besides this*? మిఁదరుయచ్చినవి కాకయుంక పదిరూపాయలువన్నవి. *Besides what you gave, there are ten Rupees over.*

కాకరా *sub.* కాకరా|కాకరాలు. An under-garment; the same as petticoat.

కాజు *sub.* కాజు|కాజులు. Glass, or China-ware; also glass hand-rings; కదిలోవున్న కాజుచిప్పీతీసుకునిరా. Bring that *China-vessel* from the go-down. ఆతనమనిషి కొత్త కాజులుకొదుక్కున్నది. That woman has put some new *hand-rings, or bangles* on.

కాడి *sub.* కాడి|కాడిలు. A hackery; a carriage drawn by bullocks, used by the Natives in India.

కాదిదె *sub.* కాదిదె|కాదిదెలు. An Ass. కాదిదెకూత. The braying of an *ass*.

కానుక *sub.* కానుక|కానుకలు. A press; a mill. నూనెకానుక. An Oil press. చెరుకుకానుక. A Sugar press. కానుకఅదిదం. To work a mill.

కానోలును *adv.* Perhaps, vide కావోలును.

కాభరా *adj.* Confused; perplexed. అతడితో బెదురుమాటలుచెప్పి కాభరాచెయ్యకు. Do not confuse him, by speaking threatening words.

కాయం *sub.* కాయపు|కాయాలు or కాయములు. A wound. కాయంతకలదం or కాకదం. To be wounded. కాయంచెయ్యదం. To wound.

క్రామం *sub.* క్రామపు|క్రామములు. A village.

క్రాపం *sub.* క్రాపపు|క్రాపములు. Subsistence. నీకు క్రాపముకుయ్యేలాగున జరుగుచూతన్నది. How do you obtain your subsistence. ఆవుల్లోపకు క్రలకుయ్యేమైనా క్రాపంకలదా. Is there any forage for the cattle at that village.

కారదీవాడు *sub.* కారదీవాని|కారదీవాంట్లు. A slight of hand performer; or, as they are generally termed in India, a Conjuror. These people are very numerous in India and very dexterous in their art.

కాలం *sub.* కాలపు|కాలాలు. A hook. యాకాలం కొయ్యేలాగంటిచాపలు పట్టుకున్నావు. What kind of fish do you catch with this hook.

కాలి *sub.* కాలి|కాల్లి. The wind; also, a demon. కాలిథాకా వేస్తూవున్నది. There is a fine wind blowing. సుదికాలి. A whirl-wind. కాలిచెయ్యదం. The wind to blow. కాలివిసరదం. The wind to blow hard. కాలివాన. Wind and rain; properly, a tempest. This word when written కాల్లు in the Plural, means an infection amongst cattle. పకుక్రలకు కాల్లు. An infection amongst the cattle.

కాలించదం *v. a.* కాలించుచు కాలించి. To search for; to look out; to clear out. వియ్యలలోరాల్లు కాలించదం. To clear rice of sand or stones.

పెట్టలోవస్తువులు పాలించడం. To search a trunk for any articles. కూని
పని పాలించడం. To send in search of a man.

అట్టమి *sub.* అట్టమి/అట్టములు. Enmity; varience. అర నీ నామీద అట్టమి
న్నది. He is at varience with me.

అర్ర *sub.* అర్ర/అర్రలు. A steer, or runt.

అర్ర *sub.* అర్ర/అర్రలు. A small measure, eight to the seer and sixteen to
the maund.

అన్నె *sub.* అన్నె/అన్నెలు. The name of the small cups of brass or other
metal, used by the Natives to hold ghee.

అంజ *sub.* అంజ, అంజలు. Seeds. vide విత్తు.

అయ్యడం *v. a.* అయ్య/అయ్య. To rule lines. vide అనెయ్యడం. This word
when applied to toddy implies the drawing of it. కల్లు or తాది అయ్యడం.
To draw toddy. నాలుక అయ్యడం. To scrape the tongue. శల అయ్యడం.
To shave the head. కత్తి అయ్యడం. To scrape with a knife.

అల్లడం *v. a.* అల్లుచూ/అల్లి. To pinch.

అల్లు *sub.* అల్లు, అల్లులు. A pinch.

అకడం *v. a.* అకచూ/అక. To scrape. vide అరడం.

అడు *sub.* అడు, అడులు. A line; also a mark or stroke. ఆపు ప్రకంబో అడుగియ్యడం.
Rule the lines in that book. అలలురంమీద అడుబాగా వయ్య. Make
the stroke over that letter, properly. అడు in this sense, means the
stroke over a letter, to denote a stress to be laid upon it on pronoun-
cing it; distinguishing the long from a short vowel.

అపెట్టడం *v. n.* అపెట్టుచూ/అపెట్టి. To cry.

అరడం *v. a.* అరుచూ/అరు. To scrape; to scratch with any sharp instrument.

Also to tear any thing with the teeth. మామిడి పెంక పండ్లతో శిరి నాడు.

He took the inside of the Mango and tore it with his teeth.

శిర్యాణం *sub.* శిర్యాణభ. (No Plural.) Synonymous with, *Shanscrit.* *vide* సంస్కృతం.

శిశివేయదం *చ. అ.* శిశివేన్ను/శిశివేసి. To scratch out, or to erase. ఆమాటని శివెయ్యి. *Scratch out* that word.

కుక్త *sub.* కుక్త/కుక్తలు. The breath. వశకుక్తలో నేనువస్తాను. I shall be back in a *breath*. కుక్తేడునీళ్లు. As much as a *gulp* of water.

కుక్కిలం *sub.* కుక్కిలభ. (No Plural.) Dammer.

కుచ్చదం *చ. అ.* కుచ్చచూ/కుచ్చి. To prick; to thread; to string. వాచేరులో ముల్లుకుచ్చకున్నది. A thorn has *pricked* my hand. ఆమాదిలో వారం కుచ్చు. *Thread* that Needle. ముత్యాలకుచ్చదం. To string Pearls.

కుచ్చకోవదం *చ. అ.* కుచ్చకుంటూ/కుచ్చకుని. To prick. *vide* కుచ్చదం.

కుజప్త *adj.* A Revenue term signifying *expired; elapsed.* కుజప్తసాలా or సాలుకుజప్త. *last year.*

కుజారు *sub.* కుజారు/కుజారులు. The soft substance in fruit. *vide* కుంజ.

కుట్ట *sub.* కుట్ట/కుట్టలు. A hillock; or unevenness in ground. ఆభూమిలో కానాకుట్టలున్నవి. There are many *hillocks* in that ground.

కుట్ట *sub.* కుట్ట/కుట్టలు. Deceit; false appearance. *vide* కుత్తం.

కుద్ద *sub.* కుద్ద/కుద్దలు. A cloth; also, a small piece of cloth. ఆకుద్ద ముక్తయిచ్చుంచు. Give me that *piece of cloth.*

కుద్దకూబ *sub.* కుద్దకూబ/కుద్దకూబలు. An Owl.

కుడి *sub.* కుడి/కుడ్లు. A Pagoda, or Eastern temple; also, the name of the *mark* on Consonants, to signify the Vowel *e.*

కుర్చి *adj.* Blind. కుర్చివారు. A *blind* man. కుర్చిది. A *blind* woman.

సదిశె *sub.* సదిశె|సదిశెలు. A hut.

సద్దు *sub.* సద్దు|సద్దు. An egg. సద్దుపెట్టడం. To lay eggs. శంకికట్టు. The ball of the eye.

సదుసద్దుదడం ర. గ. సదుసద్దుదురూ|సదుసద్దుది. To whisper. వారు సదుసద్దుదురూవు న్నారు. They are whispering together.

ససససలాదడం. Item.

సససం *sub.* సససపు|సససాలు. The multiplier, in Arithmetic.

ససం *sub.* ససపు|ససములు. Nature; quality; disposition. అతను ససం ససంశలవాడు. He is a man of a good disposition. చెడ్డససం. Bad disposition. నాకు శరీరం ససం అయినది. My body is restored to a good state again.

ససంపడం ర. అ. ససంపూ|ససంది. To multiply. మూడింటి నాలుగు ససం పైపన్నెండు అవుతుంది. The multiplication of four by three makes twelve.

ససంపం *sub.* ససంపపు|ససంపములు. Spelling, as it relates to letters; and multiplication, as it regards figures. ససంపంససంపడం. To spell, also, to multiply.

సస *sub.* సస|ససలు. Rent; farm. ససవాడు. Renter, or farmer. సస చెయ్యడం. To rent.

సస *sub.* సస|ససలు. A bunch, or cluster. అంజూరుపండ్ల సస. A cluster of grapes. పువ్వుల సస. A cluster of flowers.

సస *sub.* సస|ససలు. Mark; token. పట్టమీద సస పెయ్యలేదు. They have not put a mark upon the cloth. అనుగ్రహ సస. Token of favour. సస పట్టడం. To recollect and recognize.

సద్దు *sub.* సద్దు|సద్దులు. The clenched fist. వాణ్ని సద్దుతో పడవేసినాడు. He knocked him down with his fist.

కునచం *sub.* కునచపు|కునచములు. An Iron Crow. అనారపడకొట్టదానకు

కునచరావలెను. The crow is wanted to knock down that wall.

కునవదరి *v. a.* కునుకుర్త|కునిక. To grumble with discontent; to murmur.

కుచ్చరం *v. a.* కుచ్చుతూ|కుప్పి. To fling, or throw at. అరదునామిదకు

పైదువువ్వలుకుప్పినాడు. He threw a handful of flowers at me.

కుప్పిలి *sub.* కుప్పిలి|కుప్పిల్లి. A clenched hand, or fist.

కుప్పెడు *sub.* కుప్పెడు|కుప్పెల్లి. Handful of any thing.

కుంజ *sub.* కుంజ|కుంజలు. A pillar. యింటికుంజలు. The pillars of a house. *vide* పుటం.

కుంజ *sub.* కుంజ|కుంజలు. Inside, or substance of fruit. అరిటివండు లోకుంజ. The inside of a plantain:

కుంజలాదడం *v. a.* కుంజలాడుతూ|కుంజలాది. To wrestle.

కుంట *sub.* కుంట|కుంటలు. A hole. *vide* కొయ్య.

కుంఠన *sub.* కుంఠని|కుంఠనలు. Roundness. కుంఠనిల్ల. A round table. అంతరికుంఠనరక్త. That ball wants roundness.

కుండా *adv.* Thro'. అద్వారంకుండానేనులోపలికివెళ్ళినాను. I went thro' the gate; it is also figuratively used as follows. అతనుమహాకుండామనిషి. He is a very thorough fellow.

కుండు *sub.* కుంటి|కుండ్లు. A bullet or ball. చుపాకికుండు. Musket ball. కిరంగీకుండు. A cannon ball.

కుండె *sub.* కుండె|కుండెలు. A heart, కుండెకాయ. Item. కుండె. means (figuratively) fortitude and boldness. అతనుకుంచికుండెకలవాడు. He is a man of a stout heart. ఆలాగంటిపనిచెయ్యదానకునాకుకుండెవున్నదా. Have I the boldness to do such a thing?

కుత్తుదిపురుకు *sub.* కుత్తుదిపురుకు|కుత్తుదిపురుకులు. A species of Butterfly.

సమాప్త sub. సమాప్త/సమాప్తలు. An agent; commonly called *Gomastah* in India.

సమి sub. సమి/సమిలు: A granary.

సమ sub. సమ/సమలు. A knot. ఆ గ్రహచాలాసంఖ్యలున్నవి. There are a great many *knots* in that wood. This word is applied to our meaning of band or assemblage. దొంగలకంపు. A *knot* of thieves. మానమలకా సమ. An *assemblage* of people. ఒకపులకంపు. A *number* or *parcel* of cattle.

సమ sub. సమ/సమలు. A horse. సమపుల్ల. A *foal*. సమం. A horse to step out. సమపుల్ల. A horse's hoof. సమపుల్ల. Horse dung. సమపునా. Horse stable.

సమ sub. సమ/సమలు. An aim, or sight. సమితు పెయ్యడం. To miss your aim. సమిచూడడం. To take aim. అతని ఆదమి—సమిచూచినాడు. He aimed at that wall. ఆమనిపిలుసుమరి నా పేస్తాడు సమితు పెయ్యడు. Whenever that man takes aim, his arrow never misses the mark. This word also means esteem or respect. సమితుండడం. To have esteem.

సమించి adv. Regarding; or, on account of. అందున సమించి. On that account or therefore. ఎందున సమించి. Wherefore; on what account. అందున సమించి. On this account; for this reason; hence అతని సమించియే మిచేసి నావు. What did you do regarding him? అందున సమించియ్యద్దికి. రావడం లేదు. I did not come here, on that account. ఎందున సమించి అంతదూరం వెళ్లి నావు. What was the reason you went so far?

సమ sub. సమ/సమలు. Snoring. నిద్రలో సమ పెడుతాడు. He snores in his sleep. Figuratively సమ నావుండడం means, to be enraged.

కురువారం *sub.* కురువారపు/కురువారములు. Thursday.

కురువు *sub.* కురువు/కురువులు. A Teacher; both for the instruction of the mind and the care of the soul. విద్య అయ్యవారు.

కుల్షుభ్ పుష్ప *sub.* కుల్షుభ్ పుష్ప/కుల్షుభ్ పుష్పలు. The *goolshub* flower; is long in its leaves, of a white colour, resembling the *Hyacinth*; but of a much stronger smell. It is commonly used at nights, both by men and women in India; hence its name, as derived from the Persian.

కుల్ల *sub.* కుల్ల/కుల్లులు. An Oyster, కుల్ల క్ర. A hollow stick. This name is also the general term for, *shell*. కుల్లశున్నం. *Shell Chunam*. చింతకుల్ల. Tamarind in the *shell* or *pod*.

కులాబుపుష్ప. *sub.* కులాబుపుష్ప/కులాబుపుష్పలు. A rose:

కువ్వ *sub.* కువ్వ/కువ్వలు. A dove.

కుసకుస *sub.* కుసకుస/కుసకుసలు. A whisper. కుసకుసలాడడం. To whisper.

కుహ *sub.* కుహ/కుహలు. A den; a cave. ఆకొండకుహలో పెద్దతలులువుం దవచ్చును. There may be Royal Tigers in the *den* of that hill.

కుడుం *sub.* కుడుపు/కుడుములు. A wooden mallet.

కుడ *sub.* కుడ/కుడలు. This is the name of a hollow shaped matting, having strings tied to each end, by which two people take hold and lift water out of any tank or reservoir into a field; or from a lower field into a higher.

కూడు *sub.* కూడి/కూడ్లు. A bird's nest. ఏడ్చుకూడు. Item. This word also means the *small receptacles*, formed in the walls of the Native houses in India. This word is also applied to the *Junnaloo*, when *heaped*, before it is thrashed,

కూన *sub.* కూన|కూనలు. A large earthen vessel, used by Washers, and also in family houses. *vide* వాన.

కూను *sub.* కూని|కూనులు. A hunch or unevenness. క్రమకూనులు. *Bumps* in wood. కూనివాడు. A man with a *hunch-back*. కూనుది. A woman of the same kind.

కూమ *sub.* కూమ|కూమలు. The drum of the ear; also the proper name for an Owl; more generally called కుద్దకూమ.

కొంటుదం *v. a.* కొంటుచూ|కొంటి. To push. నెట్టుదం. Item.

కొంటు *sub.* కొంటు|కొంటు. A push. వాణ్ని ఒక కొంటులో పడచేసినాను. I overthrew him with one push.

కొల *sub.* కొల|కొలు. A bunch. అరిటికొల. A bunch of plantains.

కొలవడం *v. a.* కొలువ్చు|కొలిచి. To gain; to win అటలో పదిరూపాయలు కొలిచినాను. I gained ten rupees at play.

కొలుపు *sub.* కొలుపు|కొలుపులు. Gain. అటలో అతనికి యెంత కొలుపు వచ్చినది. How much was his gain at play.

కొదె *sub.* కొదె|కొదెలు. A female buffalo. These animals are used in India, exactly as they use cows.

కొక్కి *sub.* కొక్కి|కొక్కిలు. Crookedness. కొక్కిముత్యం. An uneven pearl. కొక్కిపండ్లి. Crooked teeth. కొక్కికల. Crooked; uneven.

కొట్టం *sub.* కొట్టపు|కొట్టములు. A case; a small box. చెట్టలకొట్టం. A box for holding seggars or cheroots. It is made of a bamboo hollowed out; and is applied to various other uses. చుపాకికొట్టం. The barrel of a musket fowling piece.

కొట్టు *adj.* Difficult to remember, or to retain. This word is applied to such phrases or lines in composition as are of a cramped nature, and

not easily remembered in the repetition. *కాట్టుమాటలు*. *Difficult words to remember*. *కాట్టు కా*. Possessing *difficulty*. యిట్లా కఠమహాకాట్టు కావున్నది. This verse is very *difficult*; that is, to remember and repeat. *కాద్దలి sub*. *కాద్దలి|కాద్దంట్లు*. A hatchet, or axe. *కాద్దలితోకోట్టడం*. To *hew*, or *cleave* with a *hatchet*.

కొదారివాడు sub. *కొదారివాని|కొదారివాంట్లు*. A maker of slippers; or a shoe-maker.

కొడ్డు sub. *కొడ్డు|కొడ్డు*. A head of cattle; also, *barrenness* and *impotence*. అతనికిపదికొడ్డువున్నవి. He has got ten *head of cattle*. *కొడ్డువోరు*. A man of *impotence*. The term is also erroneously applied to women, *కొడ్డు*లు. A *barren* woman. *కొడ్డుటూవు*. A *steril* cow. *కొడ్డుచెట్టు*. A *barren* tree. *కొడ్డుభూమి*. *Steril* ground or soil.

కొడుకు sub. *కొడుకు|కొడుకులు*. An umbrella. నేనుయెందరకొడుకుండొకొడుకు తెచ్చుకున్నాను. I have brought the *umbrella*, to keep the sun off. *కొంకడం ల.క.* *కొంకురు|కొంకి*. To mutter to yourself.

కొంకలి sub. *కొంకలి|కొంకల్లు*. A sort of rug, usually termed *komely* in India. They are very coarse, being made of hair, and answer for covering to horses. *కొంకలివరుకు*. A kind of caterpillar full of hair, the touch of which inflames the skin.

కొంతుక sub. *కొంతుక|కొంతుకలు*. The throat.

కొంది sub. *కొంది|కొందులు*. A narrow street; a harbour. యిపట్నములో నందులుకొందులుచాలావున్నవిపైదవీధులు లేవు. This town has a great number of *lanes* (or small passages), but no principal street. గాలివిస్తరించినందున ఆవాడనుకొందిలోకిరేనుకునిపోయివుంచినారు. The wind being very strong they have taken the vessel into harbour.

కొప్ప *adj.* Great; eminent. కొప్పమనిషి. A big man, or man of eminence. కొప్పయిల్లు. A large house. కొప్పసుర్రం. A big horse. కొప్పతనం. Bigness; also, elevation of rank.

కొయ్య *sub.* కోది/కోతులు. A hole. ఆకోవలోకోదులుతవ్వినారు. They have dug holes in that road.

కొరపం *sub.* కొరపపు/కొరపములు. A curry comb. This word should properly be written కొరపం.

కొర్రె *sub.* కొర్రె/కొర్రెలు. A sheep. కొర్రెపొడేలు or కొర్రె పోతు. A ram. కొర్రెబిల్ల. A lamb.

కొల్ల *sub.* కొల్ల/కొల్లులు. A cowkeeper or shepherd. కొల్లవాడు. Item కొల్లకులం. Cowkeeper cast. కొల్లవాంట్లుమేకలనుమేళుతూవున్నారు. The shepherds are attending the sheep. కొల్లవాంట్లుతెన్నచేస్తారు. The cowkeepers are making the butter.

కొలుమ *sub.* కొలుష/కొలుములు. A chain. పరికిణీకొలుమ. A gold chain worn at the wrist.

కొడ్లం *sub.* కొడ్లపు/కొడ్లములు. A hasp, for shutting upon a staple, where padlocks are used.

కోశదం *v. o.* కోకుకూ/కోకి. To scratch. నాకిశుదురదపెట్టుతూవున్నదికోకు. My back itches; scratche it!

కోటు *sub.* కోటు/కోట్లు. Lace or border. నీలికోటు. A blue border. జరికోటు. Narrow gold lace. పట్టుకోటు. A silk border. కోటునాడు. A person of self sufficiency.

కోడ *sub.* కోడ/కోడలు. A wall, రాతికోడ. A stone wall. మంటికోడ. A mud wall.

కోది *sub.* కోది/కోదిగలు. A mare.

కోదిపెట్టు *sub.* కోదిపెట్టు|కోదిపెట్టు. A blow with the knuckles on the head.

కోదు *sub.* కోదు|కోదులు. Circumstance; concern; subject matter. అతనికో

దుయేమి. What is the matter with him. అతనికోదుమే మోవిచారించు.

Enquire into his case and see what it is.

కోదు *sub.* కోదు|కోదులు. Gum; paste.

కోదుములు *sub.* కోదుములు. (No Singular.) Wheat.

కోనె *sub.* కోనె|కోనెలు. A kind of pack-cloth, well known by the name of *gunny*. కోనెపట్టు. A piece of *gunny*.

కోంత్రించడం *verb.* కోంత్రింపు|కోంత్రింది. To roar, as a wild beast. ఆకొం
డమీద పెద్దవులేకోంత్రించగావిన్నాను. I heard a Tiger roaring, on the
top of that hill. కోంత్రించడం is also used for the noise made by a per-
son, when vomiting.

కోపురం *sub.* కోపురపు|కోపురములు. The gateway or archway, at the en-
trance of Pagodas.

కోమేధికం *sub.* కోమేధికపు|కోమేధికములు. The name of a hard black
stone.

కోరింగ *sub.* కోరింగ|కోరింగలు. The name of the bird; commonly called
the *Myna*.

కోరింత *sub.* కోరింత|కోరింతలు. Iveny. కోరింతకంచ. Iveny hedge. It yields
a red die, when bruised; which the Natives apply to the nails and
palms of their hands, at certain feasts.

కోరు *sub.* కోరు|కోరులు. The nail of the finger or toe. పట్టికోరు. A bird's *claw*.
పులికోరు. A Tiger's *claw*. ప్లగ్గకోరు. A Cat's *claw*.

కోరీ *sub.* కోరీ|కోరీలు. Marbles; with which boys play.

కోవు *sub.* కోవు|కోవులు. A cow.

శుభించడం *v. n.* శుభించుట 'శుభించి. To happen; to arise; to accrue.

యీ ధర్మ కార్యం చేసెనందున మీ పుణ్యం ప్రకారం శుభించును. By this charitable act of your's, your reputation will increase for benevolence.

శుండు *sub.* శుండు|శుండులు. A bell. These are used of all sizes, in Pagodas and on Elephants or Bullocks. The plate made of a mixed metal on which the Natives strike their hours; better known by the name of *ghurry*. Hence *gunia* is the adopted name for our word *hour*.

శునం *sub.* శునపు|శునాలు. Honor; dignity; honesty.

శురషణ *sub.* శురషణ|శురషణలు. Dispute; contention. శురషణచెయ్యడం. To dispute; to contend. నా కొరకే నిమిత్తం శురషణచేసాడు. He has disputed with me, regarding a balance.

చక్క

చది

చక్కన *sub.* చక్కన|చక్కనలు. Beauty. ఆ ప్రి చక్కన చూడు. Behold the beauty of that woman.

చక్కని *adj.* Beautiful; handsome. చక్కనివాడు. A handsome man. చక్కనిది. A beautiful girl. చక్కనిమాటలు. Agreeable, or pleasing speeches. చక్కనితనం. Beauty.

చక్కముకిరాయి. *sub.* చక్కముకిరాని|చక్కముకిరాల్ని. A flint.

చక్రం *sub.* చక్రం|చక్రములు. A wheel.

చక్కిరింతు *sub.* చక్కిరింతు|చక్కిరింతులు. A tickling. నాకు చేతిలో చక్కిరింతువున్నది. I have got a tickling in my hand. చక్కిరింతు పెట్టడం. To tickle. నాకు చక్కిరింతు పెట్టకు. Do not tickle me.

చచ్చిపోవడం *v. n.* చచ్చిపోవు|చచ్చిపోయి. To die. vide చనిపోవడం.

చచ్చేకం sub. చచ్చేకతాచచ్చేకములు: Squareness. చచ్చేకచచ్చేకం.

The squareness of a table.

చడ్డ *adj.* Bad; wicked. చడ్డకనం. *Badness*; evil. అకనిచడ్డకనం లేదు.

There is no evil in that man, *Waggon*. A bad action.

చక్ష *sub.* చక్షుచక్షలు. Rubbish; dirt. యింట్లాచక్షులంతా పూచిదివెయ్యి.

Sweep out all the dirt from the house.

చర్వారం యశః. చర్వా రభః/చర్వా రములు Dimness of sight. అకనిశచర్వా
రంశ్చనదిగనకమలోచనాలు తనిదిప్రాయు లేదు. That man is *dim-sight-*
ed and cannot write without spectacles.

చీడ *sub.* చీడ|చీడులు. A white-ant. చీడపురుగు. Item.

చేదరంగం *sub.* చేదరంగపు|చేదరంగములు. The game of *chess*. చేదరంగపు
 హాటలు or హాములు. *Chess-men*. చేదరంగపువలం. Means, the whole of
 the *Chess-men*. చేదరంగంప్రదదం. To play at *chess*. చేదరంగపుబట్ట. A
chess-board.

చదవడం ల.గ. చదువుతూ'చదివి. To Read; to peruse. ఆకునిపిమంచినది
 . ధీమంతుడుగనక కానావుస్తూలుచదివినాడు. That man is a man of know-
 ledge, having read a great many authors.

చదును *sub.* చదునుచదునులు. Evenness; level. చదునుచెయ్యడం. To make even or equal. తోటలోనేలచదును చెయ్యి. Make the ground of the garden level.

చనిపోవడం చ. గ. చనిపోము|చనిపోయి. To die, vide చావడం.

ಚನ್ನ *sub.* ಚನ್ನ, ಚನ್ನಲು. The breast; also, the *teat* of animals. ಮು
 ಕವಾರಿಚನ್ನ. A man's *breast*. ಲಿಡವಾನ್ನಿಚನ್ನ. A woman's *breast*. ಕ್ಷು
 ಚನ್ನಲು. A bitch's *teats*; &c. &c.

చనుమొన *sub.* చనుమొన|చనుమొనలు. The Nipple.

చనువు *sub.* చనువు|చనువులు. Friendship. స్నేహం. Item.

చంచలగువ్వ *sub.* చంచలగువ్వ|చంచలగువ్వలు. A Turtle Dove.

చంద్ర కాంతపువ్వు *sub.* చంద్ర కాంతపువ్వు|చంద్ర కాంతపువ్వులు. The name of a flower. It is of different colours; white, red and yellow, and sometimes of mixed colours. It does not smell well.

చందమామ *sub.* చందమామ|చందమామలు. The moon. The name also of a part cut from the centre of the sprout first issuing from the Pal-mira nut, which the Natives eat.

చంద్రుడు *sub.* చంద్రుడు|చంద్రులు. The moon. అట్టి మృత్యురాఁ పైనముఖం వెయ్యచంద్రులవ లెవున్నది. That woman's beautiful face, shines like a thousand moons.

చందా *sub.* చందా|చందాలు. Subscription. చందాఁజయ్యడం. To Sub-scribe. అతని పెండ్లికి మిత్రులందఱుచేసి నాడు. They have made a Sub-scription for his marriage. చందాకాగితం. Subscription paper.

చందువా *sub.* చందువా|చందువాలు. The name given to the cloth, put to the roofs of Native houses in India; commonly to the bed-rooms.

చందువాచాప *sub.* చందువాచాప|చందువాచాపలు. This is the fish which we call the *Pomphret*; it is extremely delicate and well flavour-ed. It is thought to resemble the Turbot.

చంప *sub.* చంప|చంపలు. The cheek. చంపకాయ. A slap on the face.

చంపదం ల. ఆ. చంపుతూ|చంటి: To kill; to murder. చకమనిషినిచంటినాడు. -- He has murdered a man.

చప్పరా *adv.* Insipid; tasteless. యీచల్లచప్ప రావున్నది. This butter-milk is *tasteless*. యీపండుచప్ప రావున్నది. This fruit is *insipid*.

చప్పట్లు *sub.* చప్పట్లు. (No Plural.) A clapping of the hands. చప్పట్లుకొ

చీదం. To clap the hands. కాకినివేదిరించనిమిత్తంచప్పట్లుకొట్టినాడు. He *claps* his hands, to frighten away the Crows. N.B. The Natives clap the hands sometimes in ridicule, but never in the way of applause, as Europeans are accustomed to do.

చప్పరించడం v. a. చప్పరింస్తూ/చప్పరించి. To suck. అతనుపట్టెక్కెల్లం మోటర్ వసుకునిచప్పరించివాడు. He has taken Sugar Candy in his mouth and is *sucking* it.

చప్పా sub. చప్పా/చప్పాలు. A mark or impression; such as is made on cloth. This word has lately been understood to mean *printing*, to which it is not inapplicable. చప్పావెయ్యడం. To mark or print. బట్టలుచప్పావెయ్యడం. To mark or print cloths. కాకితాలమీదచప్పావెయ్యడం. To mark or print papers.

చప్పుకు sub. చప్పుడు/చప్పులు. A noise; a disturbance. లక్కడమేమోచప్పుగురిత్రమావున్నదివిచారించు. Go and see what that noise is there.

చక్కు sub. చక్కు/చక్కులు. Dampness. యీకాగితంచక్కుపట్టినది. This paper has got damp. చక్కుగలడం. To be damp.

చమచడం v. n. చమచూతూ/చమచి. To be damp. vide చక్కు.

చమడు sub. చమడు/చమడులు. Perspiration. చమడుపట్టడం. To perspire.

చమడుకాయ sub. చమడుకాయ/చమడుకాయలు. A Pimple.

చమత్కారం sub. చమత్కారశై/చమత్కారములు. Dexterity; ingeniousness; subtilty; wit. అతనుమాట్లాడేటప్పుడుచమత్కారపుమాటలుఅడినవ్వించాడు. His speech is so full of ingeniousness and wit, that he makes all people laugh. చమత్కారి. A dexterous person.

చమరడం v. a. చముగుతూ/చమిరి. To rub or besmear.

చముడు sub. చమిడి/చముళ్లు. Deafness. చముడుపట్టడం. To become deaf.

చముడుచెట్టు is the name given, to what is commonly called, the *milk hedge*. చముడుకాకి is also the name of a bird, commonly called the *Crow-Pheasant*. The word is often written చవుడు.

చమురు *sub.* చముర|చములు. Oil or grease of every kind.

చర *sub.* చర|చరలు. A ravaging; also, ravishing; or violating.

చరపదం *v. a.* చరువుకూ|చరిపి. To spoil; to corrupt. పనిచరపదం. To *spoil* business. కాగడంచరపదం. To *blot* paper. స్త్రీనిచరపదం. To *de-file* a woman.

చర్మం *sub.* చర్మపు|చర్మములు. The skin; also, a hide. మనిషిచర్మం. A man's *skin*. కార్డుచర్మం. The *hide* of a beast.

చల్ల *sub.* చల్ల|చల్లులు. Butter-milk.

చల్లదం *v. a.* చల్లుకూ|చల్లి. To *sprinkle*. ఆవశ్యకమైనచల్లిని పూజించుచు. *Sprinkle* a little water on those flowers. పన్నీరుచల్లదం. To *sprinkle* rose water.

చల్లన *sub.* చల్లని. (No Plural.) Coldness or freshness of air, చల్లదనం. Item. చల్లనినీళ్లు. *Cold* water.

చలనం *sub.* చలనపు|చలనములు. A shaking.

చలమ *sub.* చలమ|చలములు. A garden well.

చలప *sub.* చలప|చలపలు. A bleaching. చలపచెయ్యదం. To *bleach*. చాకలవాడుబట్టలుచలపచేసినాడు. The Washer has bleached the cloths. N.B. When this word is written in the Plural, it applies to the *cold* in the *human frame*, at the point of death.

చలి *sub.* చలి. (No Plural.) A shivering or severe cold. చలిజ్వరం or చలిజ్వరం. Cold and fever. చలికాలం. The *cold* season. యింతచలిచాలి. It is very cold to-day.

చరిత్ర *sub.* చరిత్ర|చరిత్రలు. A companion or friend, as applicable amongst women.

చరిత్రాదు *sub.* చరిత్రాది|చరిత్రాంలు. A companion or friend, as applied amongst men.

చరించడం *v. n.* చరించుమా|చరించి. To shake. *vide* కదలడం.

చవడు *sub.* చవటి. (No Plural.) A sort of *clayey sand*, of the nature of Fuller's earth; used by the Washing people in India, for *cleansing* the *clothes* given to them to wash; and also, by Diers, to *prepare* the *cloth* before it is painted. This word is also written చవుడు.

చవి *sub.* చవి|చవులు. Taste. మంచిచవి. A good taste. చవిచూడలేదు. The *taste* is not good, చవిచూడడం. To *taste*. ఆపండుచవిచూచు. *Taste* that fruit.

చవుక *adj.* Cheap. చవుకవస్తువు. A cheap thing. This word is also written చొక.

చవులబిల్లి *sub.* చవులబిల్లి|చవులబిల్లులు. A hare.

చాకరు *sub.* చాకర్|చాకర్లు. A servant.

చాకలవాడు *sub.* చాకలవాది|చాకలవాంలు. A Male washer. చాకలమలం. The Washer *caste*. చాకలది. A Female washer.

చాకలి *sub.* చాకలి|చాకంలు. A washer. *vide* చాకలవాడు.

చాకిరి *sub.* చాకిరి|చాకిరలు. Service. నాకిందచాకిరీచేస్తువున్నాడు. He is in my service.

చాచడం *v. a.* చాచుమా|చాచి. To stretch. చెయ్యిచాచిబిల్లిపాదకాగడం వుచ్చుకో. Stretch out your hand and take that paper off the table.

చాట *sub.* చాట|చాటలు. A hand basket. They are made flat, and used

for winnowing grain, and for holding rice, and vegetables and other articles in common use.

^bచాటించడం *v. n.* చాటిస్తా|చాటింది. To publish or proclaim by beat of tom tom.

^bచాటింపు *sub.* చాటింపు|చాటింపులు. Publication, by beat of tom tom. యీ మాటచాటింపుచేయించు. Get this beat by *tum tum!* vide శ్రు కలం.

^bచాటు *sub.* చాటు|చాట్లు. A shadow, or any thing to obscure the light. It also means *secrecy*; or, any thing *private*. చాటుమాటు. Secret or private information. చాటునిలుచోకు. Get out of the light! that is, do not stand as a shadow to me. ఆరోడచాటున నిలుచోకు. Do not stand in the shade of that wall! that is, behind the wall.

^bచాడీ *sub.* చాడీ|చాడీలు. A tale; a story. చాడీలుచెప్పుడం. To tell tales. వామిడచాలాచాడీలుచెప్పెవాడు. He has invented a great number of tales against me.

^bచాత *pre.* By, or through; for. యీవనిలతనిచాతచెయ్యబడ్డది. This business is done by him. చాతను. Item. నివుయెందుచాతయ్యిందీ? వచ్చి. వాత. For what purpose, have you come here?

^bచాందినీ *sub.* చాందినీ|చాందినీలు. Cloths, fixed to the roofs of houses. vide చందువా.

^bచాప *sub.* చాప|చాపలు A fish. చాపరావారు. A fisherman. చాపలుపట్టడం. To catch fish. చాపనేరు. Fishing. చిల్లెవాంట్లచాపంజేరునిమిత్తం వెళ్లివారు. The fisherman have gone to fish.

^bచాప *sub.* చాప|చాపలు. A mat. యీచాపమీదచాపజేయ్యి. Put the fish, upon this mat. శరచాప. The sail of a ship.

^bచాయ *sub.* చాయ|చాయలు. Paint; shadow. చాలిచాయగా నాచున్నది.

The paint of the Palankeen is very good. పేముకుంటివారిచాయను
భున్నాము. I live under the Company's *shadow*; that is, their *pro-*
tection.

చారుజామా *sub.* చారుజామా|చారుజామాలు. A pad; used in the
room of a Saddle by the Natives in India.

చాలదం *v. n.* చాలుచూ|చాలి. To suffice. నీతమిచ్చిన సొమ్మునాపచాలుతు
న్నది. The money you have given me will *suffice.*

చాలదు *adv.* Insufficient. మీరుయిచ్చిన సొమ్ముచాలదు. The money you
have given is *not enough.*

చాలా *adj.* Plenty. చాలామంది. Plenty of people; చాలాపండ్లు. A *great*
quantity of fruit.

చాలు *sub.* చాలు|చాళ్లు. A furrow; also destiny. నాజటిచాళ్లు. Plough *fur-*
rows. యింటిచాలు. *Fortune* or *destiny* of a house. దానియింటిచాలుయె
చ్చటికిలేదపిల్లలుకలిగేమరియాడే. It was the *destiny* of her house, to bring
forth nothing but girls.

చాలును *adv.* Enough. మీరుఅన్నమాటచాలును. What you have said,
is *enough.*

చావదం *v. n.* చస్తూ|చచ్చి. To die. *vide* చనిపోవదం.

చావది *sub.* చావది|చావళ్లు. The hall in a house; also, the *Culwal's*
Choultry. అతనుయింట్లాచావట్లా కూచూరివున్నాడు. He is sitting in
the *hall* of his house. నిన్నటిరాత్రి కొంతవలచావళ్లలోయెందరువంకలను
చేరినారు. How many thieves were put in the *Culwal's Choultry* last
night?

చావు *sub.* చావు|చావులు. Death; decrease; demise.

చీకడం *v. n.* చీక్కుతూ|చీక్కి. To grow lean; to secure; to hold fast. అనుచి

ఓమహుక్కినాడు. That man has got very lean. ఆమోహుక్కినాడు.

I could not secure that thief. బట్టనాచేరించుకొనలేదు. I have got hold of a bird in my hand.

చిక్కిన sub. చిక్కిన|చిక్కినలు. Thickness. కాగితపుచిక్కిన. Thickness of paper. బట్టచిక్కిన. Thickness of cloth.

చిక్కిన adj. Thick. చిక్కిన కాగితం. Thick paper. చిక్కినతనం. Thickness.

చిక్కిన sub. చిక్కిన|చిక్కినలు. A small net, to hold birds or grass.

చిక్కిన sub. చిక్కిన|చిక్కినలు. The name of a species of comb with only four or five large teeth, with a long handle to lay hold of; and is used for the purpose of separating the hair, in order to make it into plate.

చికించడం sub. చికించు|చికించి. To neigh. ఆసుర్రంమహాచికించున్నది. That horse neighs very much.

చికించు sub. చికించు|చికించులు. A neigh or neighing.

చికిలీ sub. చికిలీ|చికిలీలు. A Chickeldar; properly speaking, a knife-grinder. చికిలీగిరిచికిలీచికిలీ. Has the Chickeldar ground the knife?

చిక్కు adj. Entangled. తలవెంటుకలుచిక్కుచున్నది. My hair has got entangled.

చిక్కుకాయ sub. చిక్కుకాయ|చిక్కుకాయలు. Country beans.

చిక్కుడం v. చిక్కుచూ|చిక్కు. To bud; to shoot out leaves. ఆచెట్టు చిక్కునది కాకమునుపెద్దది కా లేదు. That tree has shot forth the young leaves, which have not yet come to any size.

చికు sub. చికు|చికులు. A young leaf; a shoot. మామిడిపై ముడిచికుపైనున్నది. There is a worm upon that young mango leaf. This word also means the gums; and also the tender part of the flesh.

under the nail. చుట్టిచిరుగు. The *gum*. గోటిచిరుగు. The fleshy part of the nail.

చిట్టడం *ch. n.* చిట్టడ్చాచిట్టి. To split; to crack. అద్దంచిట్టినది. The Looking-glass is cracked. కలంచిట్టుతున్నది. The pen is split.

చిటి కేవేయ్యడం *ch. d.* చిటికే జేస్తూచిటికే జేసి. To snap with the fingers.

చిటిన వేలు. *sub.* చిటిన వేళిచిటిన వేళ్లు. The little finger. చాలిచిటికిన వేలు.

The little toe.

చిర్తా *sub.* చిర్తాచిర్తాలు. This is a Revenue term, implying a *Daily account* or *account particulars*.

చిదిముది *sub.* చిదిముదిచిదిముదిలు. Anger. వారియొక్కరిలోకొంచెంచిదిముది పుట్టినది. These two people have got a little angry.

చిరకడం *ch. n.* చిరుకుకూచిరికి. To burst, పండుచెట్టుపూదనుంది పదిచిరికినది.

The fruit fell from the tree and burst. కుర్రపుగిరకడం. A boil to burst or break.

చిత్తం *sub.* చిత్తపుచిత్తములు. Mind; liking; choice. మీచిత్తం. As you please. N.B. This word is very frequent, in replying to a person; and means as often a *cheerful*, as a *reluctant* assent.

చిత్రకుఱ్ఱ *sub.* చిత్రకుఱ్ఱచిత్రకుఱ్ఱలు. A picture, or drawing. చిత్రకుఱ్ఱయడం. To draw; to delineate; or, paint.

చిత్రిక *sub.* చిత్రికచిత్రికలు. A Carpenter's plane. చిత్రికకట్టడం. To plane. కట్లకాండ్లమిట్టిచిత్రికకాకట్టినారు. The Carpenters have planed that table very nicely. చిత్రికకాల్చుచిత్రికకెవ్వడం To put marks in the cadjan-leaf books. These are small bits of cadjan, placed between the leaves, as marks.

చిత్త *sub.* చిత్తచిత్తలు. A foul draft, or copy; also, a blot, or erasure.

చిత్తు కాగడం. *A foul draft.* యీమాటచిత్తులోవున్నది. *This word is in the foul copy.* కాకిడంలో చిత్తులు. *Blots or mistakes in paper.*

చిన్న *adj.* Small, or little; also, young. చిన్నబిల్ల *A young child.* చిన్నతనం. *Youth.* చిన్నది. *A small thing; also, a young girl.* చిన్నవాడు. *A young boy or lad.*

చినుకు *sub.* చినుకు|చినుకులు. *A drop.* శవ్ శువుచినుకు. *A drop of rain.*

చిన్నె *sub.* చిన్నె|చిన్నెలు. *Mark; turn of countenance.* శాదిముఖంమీ జహంఁచిన్నెలులకపడలేదు. *His countenance does not betray the marks of a thief.*

చించడం *v. a.* చించుతూ|చించి. *To tear.* చిట్టచించడం. *To tear cloth.*

చింత *sub.* చింత|చింతలు. *The tamarind tree.* చింతచెట్టు. *Item.* చింతపండు.

Tamarind fruit, or tamarinds. చింతకాయ. *Unripe tamarinds.* చింత

కోట. *A tamarind garden.* చింతకుల్ల. *The shell or pod of the tamarind.*

This word, when used as a Shanscrit derivative, means affliction, sorrow, or vexation. చింతచెయ్యడం. *To feel grief or vexation.*

చింతగా. *Sorrowfully; afflictively; మీరుచింతచెయ్యవద్దు.* *Do not be grieved!* In this sense the word is Shanscrit.

చిప్ప *sub.* చిప్ప|చిప్పలు. *A shell; or, any small concave vessel to hold liquids.* ఆకొబ్బరిచిప్పలో నెయ్యి వేసి తీసుకునిరా. *Put ghee in that coconut shell and bring it here.* వెలచిప్ప. *A shell of the Vellaga fruit.*

చివ్వడం *v. a.* చివ్వతూ|చివ్వి. *To squirt; to spurt out.* శాదిమీదరక్తం చివ్వినాడు. *The blood has spurted out upon him.*

చివ్విట *sub.* చివ్విడి|చివ్విటలు. *A moth.*

చింబోరు *sub.* చింబోరు|చింబోరులు. *A he-goat.* vide టేక.

చిరగడం *v. n.* చిరుగుతూ|చిరిగి. *To tear; to wear out.* అంట్టచిరిగివున్నం

చునకట్టుకోనదానకుపనికిరాకుండావున్నది. That cloth is so torn and worn, that there is no further use for it.

చిరత *sub.* చిరత|చిరతలు. A cudgel; used for exercise and practice.

చిరతచెయ్యడం. To play at cudgels. This word also means, the round piece of wood put into the end of a description of boats, called *sangarees*.

చిరతపులి *sub.* చిరతపులి|చిరతపులులు. The cheetah; a fierce animal of the cat kind, half as big as a Royal Tiger.

చిరిశేరు *sub.* చిరిశేరు|చిరిశేళ్లు. The chay root; which produces a red dye.

చిరుసు *sub.* చిరుసు|చిరుసులు. A hole in cloth. ఆబట్టనిండాచిరుసులువున్నవి. That cloth is full of holes.

చిలక *sub.* చిలక|చిలకలు. A Parrot.

చిలకరించడం *v. a.* చిలకరింస్తూ, చిలకరించి. To sprinkle. *vide* చల్లడం.

చిలకరింపు *sub.* చిలకరింపు|చిలకరింపులు. A sprinkling.

చిల్లర *adj.* Sundry. చిల్లరవస్తువులు. Sundry articles.

చిల్లి *sub.* చిల్లి|చిల్లులు. A small hole.

చివకడం *v. n.* చివుడుకూ|చివికి. To spoil by dampness; to get damaged.

కర్ర నిల్లలో చాలాదినములువుంచిచివికినది. That piece of wood is spoiled, by being too long in the water.

చివర *sub.* చివర|చివరలు. An end. *vide* కడ.

చీకటి *sub.* చీకటి|చీకట్లు. Darkness.

చీకరువాయి *sub.* చీకరువాయి|చీకరువాయిలు. A cricket.

చీటి *sub.* చీటి|చీట్లు. A note; usually called *chit*, in India.

చీకడం *v. a.* చీదుకూ|చీది. To blow the note. ముక్కుచీకడం. Item:

చీకర *sub.* చీకర|చీకరలు. Perplexity; distraction of mind.

చీపురుగట్ట *sub.* చీపురుగట్ట|చీపురుగట్టలు. A broom.

చీమ *sub.* చీమ|చీమలు. An ant. యర్రచీమ. A red ant. నల్లచీమ: A black ant. కొండచీమ. The large black ant.

చీము *sub.* చీము. (No Plural.) Matter; pass. ఆకుగట్టలోనుంచివిస్తారంచీముకచ్చినది. A great deal of matter came from that boil.

చీర *sub.* చీర|చీరలు. A woman's cloth. vide కోర.

చీరడం *v. a.* చీరుచూ|చీరి. To rend; to tear. పెద్దపులిఆకునిష్పించిచీరినది. The Tiger has torn that man to pieces.

చీరిక *sub.* చీరిక|చీరికలు. A remnant, or piece of cloth; also, tatters. చీరికలుచెయ్యడం. To tear into pieces, or wear into rags. అతనుబట్టలుకొద్దినములకిండట నెవేనుకున్నాడు కాచిచీరికలుఅయినవి. He has worn his clothes only a short while, and they are all in tatters.

చీలచదరి *v. a.* చీలుస్తూ|చీలచి. To break asunder; to split; to divide, as wood or leaves.

చీలడం *v. n.* చీలుచూ|చీలి. To divide off; to part company, as people do on a road.

చక్క *sub.* చక్క|చక్కలు. A dot; a mark; also, a star. అతనుయెప్పుడీయర్ర చుక్కపెట్టుకుంటాడు. That man always wears a red mark. ఆసురంపైనుటమీద తెల్లచుక్కవున్నది. That horse has a white star on his forehead. రాత్రి మబ్బుచాతనుఅకాశంమీదచుక్కలుఅగపడలేదు. This night is so cloudy, that the sky does not display a single star. చక్క also means a drop of any liquid, చేరుచుక్క. Means a small trinket worn on the forelock of women and children.

చుక్కాని *sub.* చుక్కాని|చుక్కానులు. The helm or rudder of a ship.

చుట్ట *sub.* చుట్ట|చుట్టలు. A roll. చొగచుట్ట. A cheroot; as it is called in

India; literally a *roll* of Tobacco, made for smoking. చీనాచట్ట. A *roll* of China silk. This word also means the *round rings* of straw or cloth, which women put on their heads to carry loads; and what are put under round vessels, to keep them standing.

చుట్టడం *v. s.* చుట్టరాచట్టి. To roll up; to wrap. పానాదుపదానాచట్టి నాడు. He has *tied* his turban on with great taste.

చుట్టం *sub.* చుట్టపుచుట్టాలు. A relation.

చుట్టరికం *sub.* చుట్టరికపుచుట్టరికాలు. Relationship; consanguinity. అతనినామాయేమిన్ని చుట్టరికం లేదు. There is no *relationship* between him and me.

చుట్టు *sub.* చుట్టుచుట్టు. Circumference. కోటచుట్టు. The *circumference* of a garden. పల్లచుట్టు. *Round* the table; or, the *circumference* of a table. పల్లచుట్టామనములు నిలుచున్నారు. People are standing *round* the table. చుట్టువిడదం. To go *about* or *out* of the way. అతనియింటికి తెల్లదానకుదారి తెలియక చుట్టుపదివల్లినాను. Not knowing the road to his house, I came a *round about* way.

చునాయించడం *v. s.* చునాయంస్తూచునాయించి. To plait; or to *fold*. Some Hindoos, in imitation of the Mahomedans, plait the sleeves of their vests in a very tasty manner, from the shoulder downwards to the wrist.

చుంచు *sub.* చుంచుచుంచులు. A mouse.

చులకన *sub.* చులకన. (No Plural.) Lightness; not heavy. పాలకిచులకన రాతబోయిలువేగిరంవస్తారు. The palankeen boys will come soon, because the palankeen is *light*.

చులకని *adj.* Light, not heavy. చులకనిపాలకీ. A light Palankeen, చులకని తనం. Lightness. చులకతనం. Item.

చువ్వ *sub.* చువ్వ/చువ్వలు. The name of Bamboos, as they are cut in the jungle; also, *long sticks*, in imitation of Bamboo; which the class of people called *Yerrakaloos* shape out of the stem of the Date leaf; with which they make up baskets; యీతచువ్వ. Palm leaf cuttings. చువ్వ కర్ర. A name given to *slips of wood*, in imitation of *Ratans*.

చూడదం *v. a.* చూస్తూ|చూసి. To see; to look. తొంగిచూడదం. To peep, తిరిగిచూడదం. To look behind or back; also to look again. వాసనచూడదం. To smell.

చూపించదం *v. a.* చూపింస్తూ|చూపించి. To shew; that is, to cause another to see. ఆసుత్రంఅతనికిచూపించు. Shew him that horse.

చూపు *sub.* చూపు|చూపులు. A seeing; a sight. అతనికిదగ్గరచూపుకాని దూరపుచూపులేదు. His sight answers only for near objects, not for those at a distance.

చూరీ *sub.* చూరీ|చూరీలు. A small knife. చూరకర్తి. A creese or small dagger, worn by most Hindoos at their girdle.

చూలు *sub.* చూలీ చూల్లి. Pregnaney; with young. ఆవకుపుచూలుకొవున్నది. That cow is *in calf*. చూదిఅవులనుతీసుకునిరా. Bring the cows here that are *with calf*. This word is commonly written చూడు.

చెక్క *sub.* చెక్క చెక్కలు. A piece. దూలపుచెక్కలు. Pieces of a Beam. వేపచెక్క. The bark of the Murgosa tree.

చెక్కదం *sub.* చెక్కుతూ|చెక్కి. To chop; to cut. కలంచెక్కదం. To make a pen. కర్రచెక్కదం. To chop or shave wood, with a hatchet, చెక్కనికలం. A quill.

చెకదా *sub.* చెకదా|చెకదాలు A cart.

చెక్కి *sub.* చెక్కి|చెక్కిలు. The check.

చెట్టు *sub.* చెట్టు|చెట్లు. A tree. It is used also for a bush, and even smaller productions; such as పచ్చిరుచెట్టు. A rose bush. గోరింటచెట్టు. Ivy bush; of which hedges are made. మిరియపుచెట్టు. A chilly plant. గోగుచెట్టు. The Gogoo plant. చెట్టుమాను. The trunk of any large tree.

చెడ్డ *adj.* Bad. చెడ్డది. A bad woman, or article. చెడ్డవాడు. A bad man. చెడ్డపని. A bad or reprehensible act. చెడ్డననం. Badness; wickedness. వాడిచెడ్డననంకల్లనెవారుచెడిపోయినాడు. He is ruined by his own wickedness. చెడ్డ in a figurative sense, also means clever, sharp, and arch. అతనుయీలాటిమాటలువినదుమహాచెడ్డవాడు. He is a very sharp, clever fellow, and will not listen to such words.

చెదాయించడం *v. a.* చెదాయించు|చెదాయించి. Applied to Revenue, implying an excess of Assessment beyond former years.

చెదరడం *v. a.* చెదురుకూ|చెరిరి. To disperse. ఎలంపోడ్లూరలేకచెడిరినది. The troops are dispersed, not being able to stand the battle.

చెంకు *sub.* చెంకు|చెంకులు. The border or edge of cloth. ఎట్టచెంకు. Item.

చెప్పడం *v. a.* చెప్పుకూ|చెప్పి. To tell. నాకోటిలానుచెప్పినాడు. He told me so.

చెప్పు *sub.* చెప్పు|చెప్పులు. Sandals.

చెంబు *sub.* చెంబు|చెంబులు. A Chembo; or what we generally call *jumbho*; is a small round vessel of brass or other metal, generally of copper, is used for drinking out of by the Natives and for washing with.

చెయ్యడం *v. a.* చేస్తూ|చేసి. To do. నీవుయేమిచేస్తావు. What are you about?

అనుక్రమే నూరువరహాకం డేయ్యవచయ్యదు. That horse will not produce more than five hundred Pagodas. దీపంపెద్దచెయ్యదం. To put out a light. This phrase is used, rather than దీపంబియ్యదం because the Hindoos have a superstitious objection to *blow out* a light. రాచెయ్యదం. To get by heart. కంఠపాఠంచెయ్యదం. Item.

చెయ్యకపోవదం v. n. చెయ్యకపోతూ చెయ్యకపోయి. Not to do; not to fulfill.

చేయ్య sub. చేతి|చేతులు. The hand. తాళంచెయ్య. A key. అరిచెయ్య. The palm of the hand. చేరికట్టు. The gall. మీచెయ్య. The back of the hand. చెయ్యజారదం. To let fall, or slip from your hand. చేప్రాలు. Hand writing. చేప్రాత. Item. i. e. signature.

చేరగదం v. n. చేరుకురూ|చేరిగి. To vinnow. Commonly done with hand baskets in India. vide చాచు.

చేరుకు sub. చేరుకు|చేరుకులు. Sugar cane. చేరుకుద. Item.

చేరువు. sub. చేరువు|చేరువులు. A reservoir of water, commonly called a tank; for the purposes of cultivation, or when near a village, for the use of the Inhabitants and for cattle to drink out of.

చెల్లు. sub. చెల్లు|చెల్లులు. A Revenue term, implying the collection of the Revenue.

చెల్లెలు sub. చెల్లెలు|చెల్లెంట్లు. A younger sister. చెల్లి. Item.

చెవి sub. చెవి|చెవులు. The ear. తాళంచెవి. A key.

చేత sub. చేత|చేతులు. Workmanship. లికంసాలి చేతన చేతమహాబాగాప్రశస్తిది. The workmanship executed by that Gold-smith is very excellent. నగలచేత. Workmanship of Jewels.

చేదదం v. n. చేదురూ|చేద. To draw; to wind. నూరిలోనుంచినిట్లేచేదు

తారు. They are *drawing* water from the well. నూలుచేదరం. To wind thread.

చేదు *sub.* చేదు|చేదులు. Bitterness: చేపాకుచేదు. The *bitterness* of the Murgosa leaf. చేదుగా. *Bitterly*.

చేను *sub.* చేని|చేనులు or చేలు. A crop; the cultivation. జొన్నచేను. A *junna crop* or *field*. వరిచేను. A *field* of paddy; and so for all other grains చేను కాటాక చట్టరం. The *grain* to get *mildewed*. This is applicable only to grain.

చేరడం *v. n.* చేరుకూ|చేరి. To arrive; to receive; to reach. నిన్నన ఆ తూరికిచేరినాను. I *arrived* yesterday at that town. ఆరస్తువు నాకుచేరినది. That thing has *reached* me.

చేరుక *adj.* Near, మియిల్లుయిక్కుదికిచేరువాదూరమా. Is your house far from hence, or *near*?

చేష్ట *sub.* చేష్ట|చేష్టలు. Behaviour; manners. వారిచేష్టలు మంచివికావు, His *manners* are disagreeable.

చైత్రం *sub.* చైత్రపు|చైత్రాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of April.

చొట్ట *adj.* Lame; limping; also, written. సొట్ట *vide* కంటి.

చొట్టు *sub.* చొట్టు|చొట్టులు A dent. ఆర పేలాకుచాలాచొట్టువున్నవి. There are several *dents* in that brass pot: The word is commonly written:

సొట్టు,

చొంక *sub.* చొంక|చొంకలు. Saliva. *vide* చొట్టు.

చొప్ప *sub.* చొప్ప|చొప్పలు. Junnaloo straw.

చొప్పున. *adv.* Agreeable to; according. యీచొప్పునచెయ్యి. Act in *this manner*; or, do *accordingly*. మీఆజ్ఞచొప్పున వేను అక్కడో వెళ్ళినాను. Agreeable to your order, I went there.

చారపడదరి *ch. a.* చారపడుతూ|చారపడి. To break into a house, or penetrate into a place. ఆ యింట్లో చారపడ్డాడు. He has *broken* into that house. వాణ్ణి కొట్టవస్తే అమనుష్యులలో చారపడ్డాడు. When they came to beat him, he *ran* in and *mixed amongst* those people.

చారవ *sub.* చారవ|చారవలు. Confidence; firmness. ఆచారదస్థిరముని విచేత్య దానములకనిగిచారవతక్కువ లేదు. He does not want for *confidence*, to state his case to that gentleman.

చొట్లు *sub.* చొట్లు|చొట్లులు. Saliva, or spittle. వాడి నోటి నుండి చొట్లు కారుతూ వచ్చింది. The *saliva* comes from his mouth. కుక్కచొట్లు. The *saliva* of a dog.

చోటు *sub.* చోటు|చోట్లు. Place; situation. అన్నిచోట్లు. *Every where*; *vide* స్థలం.

చోద్యం *sub.* చోద్యం|చోద్యములు or చోద్యాలు. A curiosity. యిలాటి చోద్యము ఎక్కడా చూడలేదు. I never saw such *curiosities* any where. చోద్యవస్తువులు. *Curious articles*.

చోరుడు *sub.* చోరుడి|చోరులు. A thief. *vide* దొంగ.

చోళ్లు *sub.* చోళ్. (No Singular.) The name of a small grain; more commonly called *Natcheny*.

చోకి *sub.* చోకి|చోకిలు. The name given to a *Place* appointed for *watchers*; also, the *Place* appointed for *collecting duties*. పావురుచోకి. A *Custom house*. చోకిపైందడం. To be on *watch*. చోకిదారుడు. A *Custom-Officer*; also, a *watcher*. చోకి means a *wooden stool*, used by the *Natives* instead of chair; principally to sit upon, whilst they wash themselves.

చౌర *sub.* చౌర|చౌరాలు. A litter; more generally called *Docly*.

జంజం *sub.* జంజం|జంజంములు. A quarrel; dispute, జంజంమాదం. To quarrel.

జట్టి *sub.* జట్టి|జట్టిలు. Handsel. చదివట్టిధాన్యానకు రాగు చేసిజట్టివచ్చుకున్నాడు. I have made an agreement with him for ten *candees* of paddy, for which he has received the *handsel*.

జట్టు *sub.* జట్టు|జట్టు. An assemblage, or body of people. *vide* కంఠ.

జడ *sub.* జడ|జడలు. A plat, or plait of the hair. This word also means the *pod* in plants, when they have grown into seed.

జదిపించడం *v. a.* జదిపింపజేయ|జదిపించి. To threaten; to frighten; to alarm.

జదియడం *v. n.* జరుపజేయ|జదిసి. To fear.

జరుపు *sub.* జరుపు|జరుపులు. Fear; affright. చీకట్లో సంగీతం పాడుతూ వెళ్లుతాడు నక అతనికి జరుపులేదు. Being dark, he went along singing and was not *afraid*.

జత *sub.* జత|జతలు. A pair; a set. జతయెడ్లు. A pair of oxen. జతగుర్రాలు. A pair of horses.

జనం *sub.* జనపు. (No Plural.) Population, or community. యీతూర్లో జనం విస్తారం వున్నది. There is a great *concourse* of people in this Town. జనంకం. Item.

జనము *sub.* జనపు|జనములు. The *Junnam*. A plant from which a coarse hemp is made in India. జనపనార. The fibres of the *Junnam*, of which the hemp is made.

జంకడం *v. n.* జంకుతూ|జంకి. To fear. అతణ్ణి చూడడానకు జంకి నాను. I was *afraid* to see him.

జంకమం *sub.* జంకమం|జంకమాలు. Any moveable article. యింట్లో జంకమాలు. Household articles.

జంఱం *sub.* జంఱం|జంఱాలు. A Taylor; accepted term from the name of the caste.

జండా *sub.* జండా|జండాలు. A flag; usually termed *Junda*. జండాచెయ్యడం. To hoist a flag.

జండెం *sub.* జండె|జండెలు or జండెములు. The string worn by the Bramins, Raatsawars and Banians; and by other castes. vide వడుగు.

జపం *sub.* జపం, జపములు. A prayer, observed by the Bramins. ఆద్రాక్ష దున్నానం చేసి జపం చేస్తాడు. That Bramin having made his ablutions, is repeating the *joppum*. జపరావణం. Praying beads or rosary.

జప్తి *sub.* జప్తి, జప్తులు. Sequestration, జప్తిచెయ్యడం. To sequester.

జబ్బ *sub.* జబ్బ, జబ్బులు. The arm.

జబ్బు *sub.* జబ్బు|జబ్బులు. Negligence; carelessness. అరసులిపనిలో జబ్బు చేసినాడుగనక చెడిపోయినది. Owing to his carelessness, that business has been spoiled.

జమ *sub.* జమ|జమలు. A Revenue term, signifying collections. జమచెయ్యడం. To make the collections. జమాబందీ. The settlement or fixed assessment of the Revenue. జమాఖచూ. Account of receipts and disbursements. జమావసూలుకాశీ. Demand collection and balance.

జమీ *sub.* జమీ|జమీలు. A Zemindary; properly, the ground or land; generally understood for the district of a Zemindar. జమీదారుడు. A Zemindar.

జయం *sub.* జయం|జయములు. Success; advantage. అపనిలోమీగుజయం కావలెననికోరుకాను. I wish you may have every possible success in that concern.

జయించడం *v. a.* జయింస్తూ|జయించి. To be successful; to succeed; to

very advantage. ఆముక్తంవారుజయించినారు. *They had the advantage in that battle.*

జరగడం *v. a.* జరుగుతూ|జరిగి. *To act; to do.* మీమకుంప్రకారంపనిజరుగుతున్నది. *The business goes on, according to your orders.*

జరపడం *v. a.* జరుపుతూ|జరిపి. *To put off; to defer; to postpone.* నానాకి అదిగో తేదినములుజరుపుతున్నాడుగానియిదివరకుయివ్వలేదు. *I have asked him for my balance, but he puts me off daily, and to this time has not paid me.* N.B. This word also means to *shove* or *move* any thing away. బల్లజరపడం. *To push the table on.*

జరిగించడం *v. a.* జరింగిస్తూ|జరిగించి. *To cause to act.* మీరుచెప్పినపనిఅతనిచారజరిగింస్తున్నాను. *I shall cause that person to execute the business, which you mentioned.*

జర *sub.* జర|జరలు. Gold thread or lace. జరతాడు. *Item.* N.B. This word is generally called జలతారు, but not correctly so. జరగోటు. *Narrow gold lace.*

జరలు *sub.* జరలు|జరలులు. The small Rents, or Contracts for tobacco, chillies, &c.

జరూరు *sub.* జరూరు జరూలు. Necessity; occasion. ఆవస్తువునాపజరూరులేదు. *I have no occasion for that article.*

జల *sub.* జల|జలలు. A spring of water. నీళ్లజల. *Item.*

జలక *sub.* జలక|జలకలు. A leach.

జల్లించడం *v. a.* జల్లించుతూ|జల్లించి. *To sift grain or any thing.*

జల్లు *sub.* జల్లు|జల్లులు. A shower. పక్షాభజల్లు. A shower of rain.

జలుబు *sub.* జలుబు|జలుబులు. A cold; that is, the complaint of that name; జలుబుచెయ్యడం. *To take cold, or to catch cold.*

జల్లెద *sub.* జల్లెదజల్లెదలు. A sieve.

జ్వరం *sub.* జ్వరశబ్దం. Fever. చలిజ్వరం. *Fever and cold.*

జవ్వది *sub.* జవ్వది|జవ్వదులు. Civet. జవ్వదిగిల్లి. A Civet cat; from which the Civet is obtained.

జవాబుదారుడు *sub.* జవాబుదారుని, జవాబుదారుడు. A surety; or, the person responsible.

జాగ్రత *sub.* జాగ్రత, జాగ్రతలు. Carefulness. అతనిజాగ్రత నాకుబాగా తెలిసినది. His carefulness, I am well acquainted with. జాగ్రతమనిషి. A careful man. అజాగ్రత. Carelessness. అతిజాగ్రత. Extreme carefulness. జాగ్రత చెయ్యడం. To be careful; to take care; జాగ్రతగా, Carefully. మహాజాగ్రతగా నడుచుకుంటున్నాడు. He conducts himself very carefully.

జాగా *sub.* జాగా, జాగాలు. A place.

జాగీరు *sub.* జాగీరు, జాగీరులు. A Revenue term, signifying Free gift land.

జాగు *sub.* జాగు, జాగులు. Delay. జాగుచెయ్యడం. To make delay.

జాబికాయ *sub.* జాబికాయ, జాబికాయలు. Nutmeg.

జాడ *sub.* జాడ, జాడలు. Haunt; place of resort. అతనుయెక్కడికిపోయినాడో అతనిజాడ నేనుయెరగను. I do not know where he is gone to, or where his place of resort is. ఆకొండమీద పెద్దవ్రలులున్న జాడనాకు తెలిసినది. I know that hill to be the haunt of Royal Tigers.

జాతకం *sub.* జాతకపు, జాతకములు. A register of birth; which is in fact a horoscope; in the manner they are executed in India. This being attended with trouble and expense, hence follows the ignorance of most Natives of India as to their age.

జాతి *sub.* జాతి|జాతులు. Caste; tribe. బ్రాహ్మణజాతి. Braminy caste.

జాతివాదు. A general term given for *Europeans*. జాతి is the same in other respects, as కులం.

జాతి మ్యం *sub.* జాతి మ్యపు|జాతి మ్యములు. Mode of speech; also, phraseology; as applicable to some particular people or caste. యాహస్య నాడులనేకజాతి మ్యములు చెప్పుతున్నాడు. This mimic takes off the technical terms and manner of speech, of a number of people.

జ్ఞాపకం *sub.* జ్ఞాపకపు|జ్ఞాపకములు. Remembrance; recollection. ఆమాటనామజ్ఞాపకం లేదు. I have no recollection of that speech. జ్ఞాపకంచేయ్యడం. To remind one. అక్కడికి వెళ్లుమని అతనిని జ్ఞాపకంచేయ్యి. Remind him of going there.

జాన *sub.* జాన|జానలు. A span. జానెడు. Item. This is considered in extent, from the thumb to the end of the little finger.

జాపత్రి *sub.* జాపత్రి, (No Plural.) Mace; a spice, so called.

జాబితా *sub.* జాబితా|జాబితాలు. A list; or, enumeration.

జాబు *sub.* జాబు|జాబులు. A letter. వీధిపుత్రం.

జామపండు *sub.* జామపండు|జామపండ్లు. The guava fruit. జామ చెట్టు. The guava tree.

జామీను *sub.* జామీను|జామీనులు. Security:

జారడం *v. n.* జారుతూ|జారి. To slide; to slip. నాకాలుబురచలో జారి నది. My foot *slipt* on account of the mud. చెయ్యి జారడం. To let fall or slip from your hand.

జారత్వం *sub.* జారత్వపు|జారత్వములు. Incontinence; slipperiness.

జారుడు *sub.* జారుని|జారులు. A libertine; a debauched character.

జాలరు *sub.* జాలరు|జాలరులు. Net-work; fringe. జాలరకన్ను. The *mesh*; (literally, the eye) of a net.

జాతి *sub.* జాతిజాలులు. Pity; commiseration. అశని శ్రమచూచేటప్పు టివాటచారాజాతిప్రసాది. When I contemplated the difficulties of that man, I felt great *compassion* for him.

జాతి *sub.* జాతిజాలులు. A small net or purse.

జావ *sub.* జావ|జావలు. A drink; so called by the Natives of India, made of rice or wheat boiled down to a liquid.

జాహిరు *sub.* జాహిరు|జాహిరు. A representation. జాహిరుచెయ్యవం. To represent. మీదిత్తానఘాయాసంకతిజాహిరుచేసినాను. I have *obtruded* this *circumstance* on your mind.

జిగురు *sub.* జిగురు|జిగురులు. Paste or gum. vide జిగురు.

జిగ *adj.* Strong. జిగచని. Substantial work.

జిగురు *sub.* జిగురు|జిగురులు. Paste or gum. జిగురురాయడం. To rub *paste*.

జినస్సు *sub.* జినస్సు|జినస్సులు. A thing; an article. అమ్మివేసేజినస్సు. *articles* for sale.

జిరాయతి *sub.* జిరాయతి|జిరాయతిలు. A Revenue term, signifying the cultivation. జిరాయతీభూమి. Land under cultivation; also, Circar land.

జిడింగ *sub.* జిడింగ|జిడింగలు. The marking nut.

జితం *sub.* జితం|జితాలు. Pay. నెలజితం. Monthly pay.

జియ *sub.* జియ|జియలు. A saddle.

జీర *sub.* జీర|జీరలు. A crack; a flaw. ఆవజ్రంల్లోజీరవున్నది. There is a *flaw* in that diamond.

జీలకర్ర *sub.* జీలకర్ర. (No Plural) Cumin seed, మసాలాలోజీలకర్ర తెచ్చించు. Get some Cumin seed to mix with the Curry stuff. నల్లజీలకర్ర. Black Cumin seed.

జీవనం *sub.* జీవనపు జీవనములు. Life; means of subsistence. మానొరయిగడ
తనండున నా జీవనంపొయినది. My master not being here, I have lost
my means of subsistence.

జీవం *sub.* జీవపు జీవములు. The soul.

జీవించడం *v. a.* జీవించుట, జీవించి. To subsist; to exist.

జుట్టు *sub.* జుట్టు|జుట్టు. A name given to the tuft of hair, which the Natives
keep on the top of their heads. జుట్టుముది. The knot of the hair,
in which this tuft is always tied.

జున్న *sub.* జున్ను|జున్నులు. Cheese.

జులుం *sub.* జులుం|జులుములు. Force; oppression. జులుంచెయ్యడం. To op-
press; to distress. అతనుజులుంచెడి నాదగ్గరకా నాసాకులునుచ్చకున్నాడు.
By dint of oppression, he has extorted a great sum of money from me.

జులుమానా *sub.* జులుమానా, జులుమానాలు. A fine; a forfeiture.

జువ్వీ చెట్టు *sub.* జువ్వీ చెట్టు|జువ్వీ చెట్టు. The *joovy* tree; it resembles the
Banian tree.

జూజం *sub.* జూజపు|జూజములు. Play, or gambling; gaming. అతనుపనికి
మాలిన నాడునకయెప్పుటికిజూజంలిడుతాడు. He is a good for nothing
fellow, forever engaged in *gambling*. జూజనాడు. A gambler. జూదం. Item,

జేడ్డ *sub.* జేడ్డ|జేడ్డలు. A small branch. The mark made to Gentoo letters,
to shew the emphasis, is also called *jedda*. అచెట్టుకొవ్వకువాలా జేడ్డలు
తేసినవి. The bough of that tree has thrown out a number of smaller
branches.

జేరి *sub.* జేరి|జేరిలు. The Centipede; a reptile with many legs.

జేXండు *sub.* జేXండు|జేXండులు. A round flat plate made of mixed metal,
which the Natives of India beat at their religious festivals.

శ్రీమరు *sub* శ్రీమరు, శ్రీమరులు. Red Earth; which the Natives of India commonly rub on their houses; both inside and outside.

శ్రీమరు *sub* శ్రీమరు, శ్రీమరులు. A particular caste of weavers, so called in India. The word జామరు, is commonly used శ్రీమరు item.

శ్రీమ *sub*. శ్రీమ, శ్రీమలు. The pocket of a vest.

శ్రీమ *sub*. శ్రీమ, శ్రీమలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of June.

జొన్న *sub*. జొన్న, జొన్నలు. The jonna grain; commonly termed jonnaloo. జొన్న చేరు. Jonnaloo crop. మొక్కజొన్న. Mocca-jonnaloo.

జొన్న *sub*. జొన్న, జొన్నలు. To pacify; To pat children to make them quiet. బిల్లయేడున్ను పున్నుడినకజొన్నవారు. As the child was crying, they patted it to make it quiet.

జొన్న *sub* జొన్న, జొన్నలు. A Vagrand or vagaband; properly speaking, a Leggar.

జొన్న *sub* జొన్న, జొన్నలు. A Pair చెప్పులజొన్న. A Pair of slippers or shoes.

జొన్న *sub*. జొన్న, జొన్నలు. Force; compulsion.

జొన్న *sub*. జొన్న, జొన్నలు. The Dogfly. It also sticks to cattle.

జొన్న *sub*. జొన్న, జొన్నలు. Purpose; business; intention; design. అనవిజొన్నలనకుయెమ. What business have you with him? నాజొన్నలరావద్దు. Don't meddle in my concerns. Vulgarly; mind your own business!

జొన్న *sub*. జొన్న, జొన్నలు. This means, the clo'h which beggars carry with them, for receiving the rice or other things given to them.

ఝంకారం *sub.* ఝంకారప్రఝంకారములు. *Gesticulation*, in testimony of anger; also, a buzzing or humming. రాజుకు కోపం వచ్చిన దిక్షన కల తను ఝంకారాలు చాలా చేస్తూ వున్నాడు. The Rajah having put himself in a passion, makes a vast number of *angry gesticulations*. పుష్పేతల ఝంకారం. The humming noise of beetles. black

ఝూము *sub.* ఝూముఝూములు. This is the name of a part of Gen-
too time, considered a quarter of the day or night; that is, *seven and a half guries* of their time. ఝూమురాత్రి. The *first quarter* of the night. రెండు ఝూములరాత్రి. *Two quarters* of the night; that is, about *midnight*; మూడు ఝూములరాత్రి. *Three quarters* of the night; that is, about *three o'clock* in the morning. తెల్లవార ఝూము. *Day break*. This word ought to be written ఝూము.

ఝూలు *sub.* ఝూలుఝూలు. Covering for a Horse; called *jool* in India:

టక్కు *sub.* టక్కు/టక్కులు. Deceit; dissimulation; hypocrisy. లెక్కననన్నట్టక్కు చేసి నావత్తవదివరహాలుతుచ్చుకున్నాడు. He obtained ten Pagodas from me, by *deceitful* means.

టంకం *sub.* టంకం/టంకములు. A *Tunkum*; that is, an imaginary valuation of money, equal to sixteen Dubs or four fanams. Also a stone cutter's *chissel*, or *tool*; with which he models or graves.

టంకపాల *sub.* టంకపాల/టంకపాలులు. A mint. N.B. The word *Tunka* was, anciently, the name of a coin current in India; and the Rupee is called so at this day, in the Woddia language.

టప్పా *sub.* టప్పా టప్పాలు. The Post; generally called *Tappal*, in India. This is established in India by runners, from stage to stage; which are commonly eight or ten miles distant from each other. టప్పాకు బ్రోకు.

A *Tappal* peon or runner. టప్పామీదపంపించడం. To send by the *Tappal*.

టపాకీ *sub.* టపాకీ/టపాకులు. A sort of cracker; made up of a small piece of cadjan leaf, in which the powder is compressed, and let off from the hand. చీనాటపాకీ. A China cracker.

టలాయించడం *v.* ట. టలాయించు/టలాయించి. To delay; to put off. మా బాంబుయ్యకటలాయించుతున్నాడు. He *delays* paying my balance and *puts me off*. నేను అడిగిన మాటలకు జవాబులు యివ్వక రోజు రోజు టలాయించుతున్నాడు. He *defers* from day to day, replying to my questions. vide జరపడం.

టాకు *sub.* టాకు/టాకులు. A ring; generally made with a flat rim, as a guard to more valuable. వజ్ర పువ్వుగరంపదిపోగుండా లెక్కన టాకు పెట్టుకుంటావు న్నాడు. He puts on a *Taakoo*, or flat-rimmed ring, to prevent

his diamond ring from falling off. This word also means the *point* or *end* of a *pen*.

టీక *sub.* టీకా/టీకాలు. Inoculation ; also, the small pox, by inoculation.

టీకాదయ్యడం. To *inoculate*. vide మకూదికం.

టూకీ *sub.* టూకీ/టూకీలు. An abstract ; the contents. ఆవుశరంట్టోటూకీ
ప్రాసితమగునిరా. Write down the *contents* of that letter and bring it
to me.

టెంక *sub.* టెంక/టెంకలు. The stone of any fruit. మామిడికాయ టెంక.

The *stone* of the Mango fruit:

టెంకాయ *sub.* టెంకాయ/టెంకాయలు. The coconut. vide కొబ్బరికాయ.

టేకిచాప *sub.* టేకిచాప/టేకిచాపలు. The name of a fish resembling the
scate.

టేకుచెట్టు *sub.* టేకుచెట్టు/టేకుచెట్లు. The teak tree.

టోపీ *sub.* టోపీ/టోపీలు. A cap used by the Natives of India as an un-
dress, made of linen, and sometimes quilted.

తానా *sub.* తానా|తానాలు: The head place of a district. అతానాయే
 పుల్లోతానా చేసినాడు. In what village has that Rajah fixed his
Tannah. తానాదారుడు. The *head Revenue manager* of a district.

తావు *sub.* తావు|తావులు. A place of residence; a resort. అధిశూరితో
 గుయిప్పుడుయెక్కడవున్నారోవారి తావు తెలిసినదికాదు. Where can I say
 those plunderers are just now, when I am ignorant of their place of
resort.

రికానా *sub.* రికానా|రికానాలు. Place of resort.

ద్రు sub. ద్రు వక్రలు. A small rude instrument, on the principle of a drum; held by the left hand and struck by the fingers of the right.

దప్పు sub. దప్పు దప్పులు. A large noisy species of drum, made like the *tamburi* e, but without gingles; and beat with a thin stick, incessantly, at marriages and other festivals of the Natives of all castes in India. దప్పు వాయిదడం. To beat the *dappoo*.

దబ్బ sub. దబ్బ దబ్బలు. A pouch. తుపాకి దబ్బ. A *gun pouch*. గోడూల దబ్బ. A *cartridge box*.

దబ్బీ sub. దబ్బీ దబ్బీలు. A small box. విదే భరిణె.

దబ్బ sub. దబ్బ, దబ్బలు. A dub, or twenty cash. దబ్బలు దబ్బడం. A figurative way of telling a man that he tells falsehoods, and deceives you. మహా దబ్బలు దబ్బుతున్నావు. You seem to tell me a parcel of complete lies! దబ్బులవాడు is generally spoken of a *rich man*, a *man worth dubs*.

దాకు sub. దాకు దాకులు. A mark.

దాలు sub. దాలు దాళ్లు. A shield.

దిక్రీ sub. దిక్రీ దిక్రీలు. Decree, or decision in Court.

దెక్క sub. దెక్క దెక్కలు. A hoof. గుర్రపు దెక్క. A horse's hoof. యెడ్డు దెక్క. A bullock's hoof.

దెఫ్దాండు sub. దెఫ్దాండు దెఫ్దాండు. Defendant; term in the Courts.

దెబ్బి adv. Seventy. దెబ్బియ్యది. The seventieth.

దేక sub. దేక దేకలు. A hawk. దేకతలు. Hawking.

దేరా sub. దేరా దేరాలు. A tent. దేరా వేయడం or వేదాయించడం. To pitch a tent.

దొక్క *sub.* దొక్క | దొక్కలు. The side of the belly. The outward covering of the cocoanut.

దొంక *sub.* దొంక | దొంకలు. A bush. యిది మంచి షి హారునా గా దొంకలు విస్తారం వున్నది చవుల పల్లెలు పో జలం న్ను వుండవచ్చును. This is a nice sporting country, there are plenty of *bushes* and there must be Hares and Partridges.

దొలదం *v. n.* దొలదా | దొలదా. To tumble over; to trundle. అమనిష్టి మంచం మీద నుంచి దొలదా కింద పడ్డాడు. That man turning over in his bed, has *tumbled* off. బరం గుండు కింద వదిలొ పోతూ వున్నది. A shot has lit here and is *rolling* on.

దొకడం *v. a.* దొకడా | దొకడ. To grub; to root up. The manner in which they get grass in India, which is always taken up by the roots; and is given to Horses in this state, as we give hay at home.

దొలి *sub.* దొలి | దొలిలు. A dooly. వీధి చెంబా.

దొలు *sub.* దొలు | దొలు. A kind of barbarous instrument made with parchment fixed on a broad hoop, beat violently and incessantly with a short stick, at festivals and marriages in India; and certainly in the Native term, makes a most *doleful* sort of musick.

దొలు *sub.* దొలు | దొలు. A Revenue term, implying the *dowl* or *estimate* of the Revenue. This word is also adopted, in the original Hindostanny meaning, for *manner* or *appearance*. అతని దొలు బాగున్నది. He is a man of a good *appearance*.

తగ్గదం *v. n.* తగ్గతూ|తగ్గి. To move with grace, or with an air; such as in dancing.

తగ్గదీ *sub.* తగ్గదీ|తగ్గదీలు. A Revenue term, meaning an *advance* for cultivation.

తగ్గు *sub.* తగ్గు|తగ్గులు. A graceful and tricky movement, as a girl in dancing.

తగ్గువ *adj.* Short of; less. నాజీతంతగ్గువలయినది. My pay is become *less*. యెఱ్ఱవతగ్గువమాటలు. *Contradictory words*. తగ్గుతఁ. *Inferiorly*. తగ్గుత చెయ్యడం. To reduce; to diminish.

తగ్గుత *sub.* తగ్గుత|తగ్గుత. Large scales. కోమటితగ్గుత. A Banian's scales.

తగ్గుదం *v. n.* తగ్గుతూ|తగ్గు. To be suitable, or becoming. యీలాగుచెయ్యడంబీకుతగ్గుదు. It does not *become* you, to act in this manner.

తగ్గురం *sub.* తగ్గురన్న|తగ్గురాలు. Tin.

తగ్గులదం *v. n.* తగ్గులుతూ|తగ్గులి. To hit; to come in contact. గుండ్లుతగ్గులదం.

To be wounded by a shot. వరుకుతగ్గులదం. To be wounded by the cut of

a sword. రాయితగ్గులదం. To be *hit* by a stone. వెంటతగ్గులదం. To *pursue*.

అతనుపారిపోతూవుండగానేనువెంటతగ్గులినాను. As he was in the

act of running away, I *pursued* him. దెబ్బలుతగ్గులదం. To be *flogged* or

beat. దండుతగ్గులదం. To be *oppressed*. రోగంతగ్గులదం. To get *dis-*

ordered.

తగ్గులవదం *v. p.* తగ్గులవదుతూ|తగ్గులవది. To be burnt. ఆదివివతగ్గులవ పతూ

వున్నది. That jungle is *burning*.

తగ్గులపెట్టడం *v. a.* తగ్గులపెట్టుతూ|తగ్గులపెట్టి. To burn; to set fire to. భిక్షు

రిఫోలు-అతూరవవైతాతగ్గులపెట్టినారు. The plunderers have com-

pletely *burnt* down that village. తగ్గులవెయ్యడం. Item.

తనవా *sub.* తనదాశ్రయము. A claim; a suit. అతనిని నీకు మేనాతనాదావున్నదా. Is there any suit between you and him? తనదానరుదు.

A claimant. తనదాచేవ్యక్తి. To prefer a claim.

తనబట్టు *adj.* Suitable; proper; becoming. అతనికి తనబట్టు బహుమతిని పంపాడు. He made him a suitable present. తనబట్టుగా. Suitably. అపనిలో అతనికి తనబట్టుగా నెబరినది. Things fell out very suitably to him, in that affair.

తగ్గించడం *v. a.* తగ్గించుచు తగ్గించి. To decrease; To diminish, vide తగ్గుత.

తగ్గింపు *sub.* తగ్గింపు/తగ్గింపులు. A reduction; a diminution.

తగువారి *sub.* తగువారి/తగువారు. An arbitrator, అతగువారిలో వకడులం దంటి న్నాడని అనుకుంటారు. It is said one of those arbitrators has received a bribe. There are Natives in every town, who make the business of arbitration their trade; they live on bribery.

తగ్గింపు *sub.* తగ్గింపు తగ్గింపులు. Arbitration. యీ తగ్గింపులను నిశ్చయముగా నానంలేదు.

He does not agree to this arbitration. A favourite tribunal amongst the Natives, from the facility of bribery, and the instability of its decisions, as heretofore constituted.

తట్ట *sub.* తట్ట/తట్టలు Basket; they are round, and used for carrying articles as a load.

తట్టు *sub.* తట్టు తట్టు. A small degenerate breed of horses in India, usually called *Tattoo*. తట్టు. Means also, a side, or direction. యీ తట్టు. This side. అతట్టు. That side. యీ తట్టున వస్తున్నారు. They are coming in this direction. వాదతట్టు. The deck of a ship.

తడ *sub.* తడ, తడలు. Confusion, or trouble in speech or writing. తడవకడం

To be *confused* in speech. అరనుకూట్లా చెబుప్పుడును హాశడ పడుతాడు.

That man has a very *confused* manner of speaking.

శడక *sub.* శడక|శడకలు. The name of the *straw doors*, to the huts of the poor people in India; made up of wicker work or bamboos. శడక is also the name given to *frames* made of *bamboo* stuffed with loose grass, and put up against the doors of Gentlemen's houses in India, in the land-wind season; which, being watered, produce a cold damp air.

These are usually called *talties*.

తడపడం *v. a.* తడుపుతూ|తదిట To wet; to moisten. యూనిట్టతడుపు. Moist-
ten that cloth.

తడవడం *v. a.* తడుపుతూ|తదివి. To search, or feel for. ఆసుద్దినాడుతనయిం
టికిపెర్లదానకుతోప తెలియక తడుపుతూ వెళ్ళుతున్నాడు. That blind man, not
knowing the road, keeps *feeling* his way to get to his own house.

తది *sub.* తది|తల్లి. Wetness, or a wetting; also, a flooding. ఆవిట్టలతదియిం
కాపోయినది కాదు. A *wetness* still remains in those clothes. తదివిట్టలు.
Wet cloths.

తదియడం *v. n.* తడుస్తూ|తదికి. To be wet. శర్వంలో నావిట్టలుతదిసినవి. My
clothes have got *wet*, in that shower of rain.

తడుపు *sub.* తడుపు|తడుపులు: A wetting; or, any thing got wet. ఛాన్యపుత
డుపులు. Grain got *wet*.

తడుపు *sub.* తడుపు|తడుపులు. Delay, తడుపుచెయ్యడం. To delay.

తడుపుక్లాదడం *v. a.* తడుపుక్లాదుతూ|తడుపుక్లాది. To seek out, or search for.

తణగం *sub.* తణగపు|తణగములు. A leathern bag carried on bullocks to
hold water; generally attached to the troops in India. *Puckaaly bags*,
is the usual name given to them.

తనిన *adj.* Remainder. తనినవస్తువులుతీసుకునిరా. Bring the remainder of the things here. తనినపూరూపాయాలుయెక్కడవున్నవి. Where are the rest of the Rupees.

తన *pro.* His; his own; itself. రాముడుతనయిల్లుబాగుచేయించుకొన్నాడు. Rāmloo is repairing *his own* house. లోకులసొమ్మునసొమ్ముగా నేవీచూచింపాడు. He considers the property of other people, as *his own*.

తనఖా *sub.* తనఖా/తనఖాలు. Assignment. నాదాకీనిమరించిరిపూగు మీడికిననఖాప్రాసియిచ్చినాడు. He gave me a *tanakah* (or assignment) upon that village, for my balance.

తన్నడం *v. a.* తన్నడూ/తన్నడి. To kick. మనిషితన్నడం. To *kick*, as a man. మర్తంతన్నడం. To *kick*, as a horse.

తనికీ *sub.* తనికీ/తనికీలు. A Revenue term, signifying the *examination*; or *comparison* of an account. తనికీచెయ్యడం. To *examine*.

తన్న *sub.* తన్న/తన్నాలు. A kick.

తంటా *sub.* తంటా/తంటాలు. Difficulty; trouble. ఆతనికీమహాగొప్పతంటావచ్చివున్నది. He has got into uncommon *difficulty*.

తండ్రి *sub.* తండ్రి/తండ్రిలు. A father. ఓనతండ్రి. A *father's* younger brother. పెద్దతండ్రి. A *father's* elder brother.

తంత్రిం *sub.* తంత్రిం/తంత్రిములు. An intrigue; a plot. తంత్రించెయ్యడం. To *intrigue*.

తప్ప *adv.* Except; unless; without. మీరుతప్ప. Without you. According to Idiom. తప్పకాదు. Filled without a heart; such as a nut, without kernel.

తప్పడం *v. a.* తప్పడూ/తప్పడి. To err; to mistake; to fail; to miss. అతను ఖాతడంలో తప్పినాడు. He has made a *mistake* in casting up the ac-

count. అతనుకొలుతప్ప నావద్దసానుమెక్కువకాచుకున్నాడు. He has *failed* in the terms of his Cowle and increased his demand upon me. నాకురి తప్పినది. I have *missed* my aim; literally, *my aim has missed*. దారి తప్పడం. To *miss* the road.

తప్పించడం *v. a.* తప్పించుచున్నట్లుంచి. To *extricate*; to cause to escape; or avoid. అతనికిష్టపద్రవం లేకుండాతప్పించినాడు. He *extricated* him from danger.

తప్పించుకోవడం *v. a.* తప్పించుకుంటూ/తప్పించుకుని. To *escape*. ఆశ్చర్యము కుతూహలం తప్పించుకున్నాడు. He *avoided* the cut of the sword, so that it should not touch him.

తప్పు *sub.* తప్పు/తప్పులు. Mistake; error; fault; crime. త్రుత తప్పు. Error in writing. నడవడి తప్పులు. Crimes or faulty actions. అతనుకుంచివాడికానియూపనిమాత్రం తప్పుచేసినాడు. Though he be a good man, yet, in this transaction, he did wrong.

తప్పుకోవడం *v. a.* తప్పుకుంటూ/తప్పుకుని. To *escape*; to avoid; to dodge.

తఫావతు *sub.* తఫావత్/తఫావతులు. A difference; a mistake; a fault; an error. నేనుయూపనిలోయేమైనా తఫావతుచేసినట్లంటే నన్ను క్షమించు. If I have done any *thing wrong* in this business, then do not forgive me!

తఠిరీకు *sub.* తఠిరీకు/తఠిరీకులు. A Revenue term, signifying a *separate assessment* upon each species of the Revenue. తఠిరీకు. Also means an *unjustifiable exaction*, beyond the regular assessment. తఠిరీకుచేయడం. To *make exactions*. జమీదార్లు కట్టాల్సిన మనిర హతుల మీద తఠిరీకు చేసే చాలా హంసామా చేస్తున్నారు. The Zemindars are *making exactions* upon the Ryots, and causing them great vexation.

తక్కిలేలు *sub.* తక్కిలేలు|తక్కిలేలు. A Revenue term, meaning the *particulars* of an account. తక్కినది లేలు. Item.

తబకు *sub.* తబకు|తబకులు. A salver; a waiter; తబకుతో తమలపాకులు తీసుకునిరా. Bring the beetle on the *salver*.

తచేలా *sub.* తచేలా|తచేలాలు. A stable.

తమలపాకు *sub.* తమలపాకు|తమలపాకులు. A beetle leaf. తమలపాకులచెట్టు or తీగ. The beetle tree or creeper. ~~కాదు~~ a tree called the అవిక చెట్టు which grows very straight and slender, planted near it; round which the beetle tree twines, and by which it is supported.

తమాషా *sub.* తమాషా|తమాషాలు. A show; pageantry; any thing curious or handsome. తమాషామాటలు. Uncommon words. అట్టచుక్కపై పక్షి యొక్క తమాషా గాఢమైనది. The tuft on that bird's head is very curious.

తమ్మకు *sub.* తమ్మకు|తమ్మకులు. A younger brother.

తంబురా *sub.* తంబురా|తంబురాలు. The name of an *instrument* resembling the guitar, having five strings of wire; and is played upon much in the same way.

తంబోలీ *sub.* తంబోలీ|తంబోలీలు. A beetle concern, or rent; also, the renter or seller.

తయారు *sub.* తయారు|తయారులు. Readiness. తయారుకావడం. To be in readiness. మీరు సవరీ వెళ్లడానకు గుర్రం తయారులయ్యివున్నది. The horse is ready for you to ride.

తరగడం *v.n.* తరుగుచూ|తరిగి. To waste; to diminish in quantity. ధాన్యం తరిగినది. The grain has wasted. When a Verb Active, it means, to cut vegetables or other provisions.

తరగతి sub. తరగతి|తరగతులు. Order; rank; difference of quality. ఆంట్ల కూయినట్టుకూచాలాతరగతివున్నది. There is a great difference in the quality of these two cloths. అతనికీనామూచాలాతరగతివున్నది. There is a great difference in the rank of us two. ముత్యములతరగతిచూపునహారంబొకప్పు. String the Pearls On that Necklace, according to their size and quality.

తరచడం v. t. తరుచుకూ|తరిచి. To agitate, as in churning; to search and examine, as a witness; to investigate. తల్లితరచడం. To examine accounts. తర్జమా sub. తర్జమా|తర్జమాలు. Translation. తర్జమాచెయ్యడం. To translate.

తరద్దూడు sub. తరద్దూడు|తరద్దూడులు. A Revenue term, signifying cultivation.

తరఫు sub. తరఫు|తరఫలు. Towards; side. నీవుయీభూభోగ్యమిచ్చరితరఫునవున్నావు. Whom do you belong to, in this Town? యీతరఫువస్తారు. They are coming to this side.

తరం sub. తరపు|తరములు. Generation or life time. వారికిమామామూడవ తరాలుగదిచినవి. Three generations have intervened, between that man and me.

తరంగం sub. తరంగపు|తరంగాలు. Wave; surge. సముద్రపుతరంగాలుచువలదిగావున్నవి. The waves of the Sea are very high.

తరవాణి sub. తరవాణి|తరవాణులు. A kind of drink made of diluted rice, sour and thin, which the poorer sort of Natives drink.

తరవారు sub. తరవారు|తరవారులు. A sword. తలవారు. Hem.

తరహా sub. తరహా|తరహాలు. Method; manner; మీరుచాలాకీయీతరహాన చేయించండి. Let the Palankeen be done after this manner.

తదా *sub.* తదాజితదాజలు. Large scales, wide *తదా*.

తర్కించడం *v.* తర్కించు, తర్కించి. To argue; to declaim. అతను ప్రతిమాటకు తర్కించుచు. He has an argument to propose, for every word.

తరుగు *sub.* తరుగుతరుగులు. Wastage; deficiency. కంపెనీవారి కాలానుభవస్యం చాలా దినములునుంచి కష్టమందున విస్తరించి తరుగుచున్నది. The Company's grain has suffered great wastage, by being kept so long a time in store.

తరుచు *adj.* Superfluous; redundant; repeated. తరుచు రాకడ. A repetition of visits. తరుచుమాటలు. A repetition of words or redundancy of speech. నీవు తరుచుమాటలు అడుతావు. Your words are full of repetitions. తరుచుబట్ట. Close woven cloth. తరుచుగా. Repeatedly; often; redundantly. మాయింటికి తరుచుగా వస్తువుంటాడు. He is repeatedly coming to my house.

తరువాత *adv.* Afterwards; after. అతరువాత. After that. అటువారువారు. Item.

తల *sub.* తలతలలు. A head. మనిషి తల. A human head. పశువులను మృదులముగా తలలు. The heads of cattle, horses and generally of all others. తలకాయ. Item. తలకడ. A pillow.

తలచడం *v.* తలచు, తలచి. To remember; to recollect. మొన్నటిరోజున వానిని హఠాత్తుకచి నాను. The other day, my friend was brought to my recollection.

తలాము *sub.* తలాముతలాములు. Inquiry or search. తలాముచేయడం. To inquire. అవస్థానునితలంపాలాతలాముచేస్తున్నాను. I am making a particular search for that thing.

తల్లి *sub.* తల్లితల్లులు. A mother. చినతల్లి. A mother's younger sister, and

Take your father's brother's wife. పుత్తలి. Your aunt or your mother's elder sister.

తలుపు *sub.* తలుపు/తలుపులు. A door. తెలుపుచెయ్యడం. To open the door. తలుపు బెయ్యడం. To shut the door.

త్వర *sub.* త్వర/త్వరలు. Quickness; haste; hurry. త్వరపడడం. To be in a hurry. నీవు త్వరపడవద్దు. Don't be in a hurry! త్వరగా. Hastily; quickly. నీవు అక్కడికి వెళ్లి మళ్ళీ త్వరగా రా. Go there and return quickly again.

తవ్వ *sub.* తవ్వ/తవ్వలు. A measurement; equal to half a manikka.

తవ్వడం *v. a.* తవ్వించు/తవ్వ. To dig. భూమి తవ్వడం. To dig the earth.

గని తవ్వడం. To dig a mine. చెరువు తవ్వడం. To dig a tank.

తవుడు *sub.* తవుడి. (No Plural.) Made from rice, or from wheat, and bruised or beat down for use. It is given to cows in India, to enrich the milk; and also, to fowls; and is commonly called *toor*.

తప్పిడు *sub.* తప్పిడు/తప్పిడులు. A Revenue term, applied to the final settlement of the Dowl, or appraisement of the Revenue.

తహశీలు *sub.* తహశీలు/తహశీలు. A Revenue term, signifying the collections. తహశీలు చెయ్యడం. To make collections. తహశీలుదారుడు. The person employed to collect the Revenue.

తల్ల *sub.* తల్ల/తల్లులు. Force; incursion; invasion. తుర్కల తల్లులో నాకు ముక్తావాహిని నడి. A great deal of my property was lost, in the Mogul invasion.

తళిబ్ *sub.* తళిబ్/తళిబులు. Lustre; brightness. తల్లవతళిబు. The lustre of a diamond. It applies to the different metals, and to a looking-glass, but not to the sun's brightness.

తబ్బుకునడం *v. n.* తబ్బుకుంటూ|తబ్బుకుని. To shine; to glisten. Applied like the Substantive. అత్రి వయిదీపాలవ లెనుతబ్బుకున్నది. That woman shines as bright as a thousand lamps.

తక్షణం *adv.* Instantly. యీపుస్తకముచూచినతక్షణంరా. When you see this letter, you must instantly come here.

తాకట్టు *sub.* తాకట్టు|తాకట్టు. Mortgage; pawn. అన్నవస్త్రములు లేకనాలు తాకట్టు పెట్టినాను. Being without victuals or clothes, I have pawned my joys.

తాకడం *v. a.* తాకుచూ|తాకి. To touch. వన్నతాకవద్దు. Don't touch me.

తాకిడు *sub.* తాకిడు|తాకిడులు. An order; an injunction.

తాగడం *v. a.* తాగుచూ|తాగి. To drink. అతనుమహాతాగుతాడు. That man is a great drinker.

తాచుపాము *sub.* తాచుపాము|తాచుపాములు. The name of the snake, usually called the *Cobra de capella* or hooded-snake; whose bite is known to be so fatal. The female is the largest and most dangerous; as is the nature of all the snake kind.

తాది *sub.* తాడి|తాది. A palmira tree. తాడితెట్టు. Item. యీవేళ్లకుదితాల్లకోట్టినారు. They have cut down ten palmira trees to day. తాడిఅకు. The palmira or cadjan leaf, on which the old Gentoo and Shanscrit writings are preserved; and on which the accounts in villages and by dealers are kept. తాడికల్లు. *Palmira calloo* or *toddy*. తాది or కల్లుయ్యడం. To draw calloo or toddy.

తాడు *sub.* తాడి|తాడు. A rope. పెద్దతాడుచిన్నతాడుకూడాతీసుకునిరా. Bring both small and big rope's along with you. తానకితాడు. A match for fire-arms.

తాత *sub.* తాత|తాతలు. A grand father;

తాతమ్మ *sub.* తాతమ్మ|తాతమ్మలు. A grand mother.

తాత్పర్యం *sub.* తాత్పర్యపు|తాత్పర్యములు. Opinion. అతనితాత్పర్యంనా
కుగరిపడినంద లేదు. I do not concur in *opinion* with him.

తాను *pro.* He; himself. యీబనితానుచేసినాననిచెప్పినాడు. He said
that he *himself* did this business.

తాపం *sub.* తాపపు|తాపములు. Heat; inflammation. నీవుమీదమగ్గవునం
బిడలుతాపంచేక్కిరి. The boil on my back has produced great *heat* in
my body.

తాపీ *sub.* తాపీ|తాపీలు. A bricklayer's trowel. తాపీపేద్రీ. A head
bricklayer.

తావిందు *sub.* తావిందు|తావిందులు; A species of petticoat; chiefly worn
by the dancing women, and by the Raatsa caste and Mussulman wo-
men of India. It is not uncommon to all the other castes.

తామర *sub.* తామర|తామరలు. The Ring-worm. అతనినీవుమీదతామర
లేవినది. A *ring-worm* has broke out upon his back. తామరపువ్వు.
The name of a *flower*, that shoots up from the bottom of Lakes or
Tanks; probably the *Lotus* or *Nymphaea*.

తాంబూలం *sub.* తాంబూలపు|తాంబూలములు. The whole apparatus of bee-
tel; that is, the *leaf*, the *nut*, the *chunam* and the *spicery* in the man-
ner the Natives of India take it. తాంబూలంబెయ్యడం or వేసుకోవడం.
To take *beetel*.

తాంబేలు *sub.* తాంబేటి|తాంబేళు. A turtle; that is, the *Sea-turtle*.

త్యాగం *sub.* త్యాగపు|త్యాగములు. A resignation of property. త్యాగం చెయ్య
డం. To *abdicate*, or *renounce*. అతనుసొమ్మునుహాత్యాగంచేస్తూవున్నాడు.

He *resigns* a great deal of wealth. అశనతనకులమత్యాదలు మాకత్తుతాళి
 కంటేకనాడు. He has completely *renounced* every observance of his
 caste.

తాయిస్తు *sub.* తాయిస్తు|తాయిస్తులు. An amulet; a charm or spell. నామె
 డలో తావళానకుతాయిస్తులు వుట్టించక లేను. The *amulets* must be fixed
 to the ring round my neck. మంత్రపుతాయిస్తు. The *charm* of the *man-*
trum.

ప్రాణ *sub.* ప్రాణ|ప్రాణలు. Ability; capacity. ప్రాణవలవాడు. A
 man of *ability*.

ప్రాసు *sub.* ప్రాసు|ప్రాసులు. Small scales; such as Apothecaries,
 money dealers, or small sale people use.

తారదం రి. గ. తారుమా|తారీ. To move about, in a busy officious manner.

తారాజుచ్చ *sub.* తారాజుచ్చ|తారాజుచ్చలు. A rocket; a description of
 fire-works.

తారీ ఖు *sub.* తారీ ఖు|తారీ ఖులు. Date; time. మొన్నటితారీ ఖుకూ ఖుకు
 ద్దవందది. The day before yesterday was dated Maaghashudda the fifth.

తాలూకా *sub.* తాలూకా|తాలూకాలు. A district.

తాలూకు *adv.* Belonging to. యీవస్తువునాతాలూకుది. This is a thing
 belonging to me. అతనితాలూకునవ్వగరు. A servant *belonging* to him.

తావళం *sub.* తావళం|తావళములు. A ring, worn by the Male natives of
 India round the neck; made of gold or silver, and sometimes of a
 silken twist strung with coral beads. జపతావళం. Praying beads.

తాళదం రి. గ. తాళుమా|తాళి. To wait; to stop. యీవేళకుతాళచిరేవునిది
 'శి'మోడలుపెట్టుదాము. Let us *wait* now, and to-morrow we will begin
 again.

తాళం sub. తాళపు తాళములు. A lock; a cymbal. This word is also commonly used for key; but తాళంచెయ్యి or చెవి is the correct word for it. తాళాల రీతుకునిరా. Bring me the keys or cymbals. తాళంజేరు లరీతుకునిరా. Bring the keys, తాళంశయ్యదం. To shut a lock. తాళం తెయ్యదం. To open a lock. తాళాలువాయించదం. To strike the cymbals. In this sense, the word is an adoption from the Shanscrit. They have a large kind used at the Pagodas, without nautching; and there are smaller ones, for the nautching girls to dance by. Those at the Pagodas are called కయితాళం. Those used for the dancing girls, are called చిరితాళం.

తాళిను sub. తాళిమి/తాళుములు. Patience; forbearance; resignation. అదొరకు హాతాళినుచేస్తాడు నకలందరుపట్టలుచేస్తూవుంటారు. That Gentleman shews a great deal of *patience*, and therefore all ranks engage in intrigues. తాళిమికలగదం or వుండదం. To be *patient* or to have *patience*.

తిట్టదం v. a. తిట్టుకూ/తిట్టి. To abuse. అతనును హాతిట్టినాడు. He was very *abusive*. తిట్టుచోరు. An *abusive* man. తిట్టుచోరుది. An *abusive* woman. **తిట్టు sub.** తిట్టు/తిట్టు. Abuse. అతనితిట్టులన్ని నాకుతగినవి. The whole of his *abuse* fell upon me.

తిత్తి sub. తిత్తి/తిత్తులు. A leather bag. తొలిమితిత్తి. A pair of bellows. తిత్తి also means the *drone* or *pitch pipe*, formed on the principle of bag pipes, which is used at the Native nautches; in order to regulate the voices of the performers. తిత్తి in another sense, is the name for the *bags*, in which *arrack* or *water* is carried in India.

తినకపోవదం v. n. తినకపోకూ/తినకపోయి. Not to eat. కానాదినముత

నుంచి తనకపోతూవున్నాడు. *He has refrained from eating for several days past.*

తన్నగా *adv.* Straightways; directly; properly. అతను తన్నగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. *He conducts himself properly.* యిక్కడనుంచి యింటికి తన్నగా వెళ్లు. *Go straightways from hence, to your own house.* తన్నగా చెయ్యడం. *To act correctly.*

తినడం *v. n.* తింటూ|తిని. *To eat.* అతను తిన్నంతింటూవున్నాడు. *He is eating his victuals.* దెబ్బలు తినడం. *To receive blows, or to get beat.* రామ్మ తినడం. *To make away with property.* తిట్లు తినడం. *To suffer abuse.* తుప్పు తినడం. *To be eat by rust.* చీడలు తినడం. *To be eat by white ants.*

తినవడడం *v. p.* తినవడుతూ|తినవది. *To be eat.*

తినిపించడం *v. a.* తినిపింప|తినిపించి. *To cause to eat.*

తిప్పుడం *v. a.* తిప్పుతూ|తిప్పి. *To turn; to wind.* కొంతదూరం వెళ్లి అక్కడనుంచి పాలకీతిబ్బ మున్నన యింటికి తీసుకునివచ్చినాడు. *Going some distance, turning the palankeen back, they brought me home.*

తిప్పి వెయ్యడం *v. a.* తిప్పి వేస|తిప్పి వేసి. *To reject; to return.* అదీ తిప్పి వెయ్యడం. *To reject a petition.* వలంబి తిప్పి వెయ్యడం. *To protest a bill.*

తిమరడం *v. n.* తిమరుతూ|తిమిరి. *To exult; to be proud.*

తిమ్మిరి *sub.* తిమ్మిరి|తిమ్మిర్లు. *Numbness.* నా కాలు విస్తరించి కూచుండడం వారతిమ్మిరి పట్టినది. *By sitting too long my leg has got benumbed; or, as we term it, has got asleep.* తిమ్మిరి రోగం. *The apoplexy.*

తియ్యడం *v. a.* తీయ|తీసి. *To take; to open.* తలుపు తీయడం. *To open the door.* సామూను తీయడం. *To take away a thing.* తాళం తీయడం. *To open a lock.* వెనకి తీయడం. *To draw back; to hesitate.*

తిమిన్ది *adj.* Sweet. తిమిన్దిపండ్లు. Sweet fruit.

తిరగడం *v. a.* తిరుగుచూరిరిగ. To turn; to go astray; to travel. నాకు యీ వేల వైశ్యం చేశేటప్పటికితలతిరిగినది. I was seized with bile to day, till my head went round. ఆమనిపియెత్తకెక్కడతిరుగుచూపున్నదిఅని తెలిసినది. It is understood that person is in the habit of, here and there going astray. యితనుచాలాదేశాలుతిరిగినాడు. He has travelled over great tracts of country. నేనుయీపనినివత్తంతిగుచూపున్నాను. I am engaged about this business. నేనుఅన్నమాటపతిరగను. I shall not turn away from my promise. గాలితిరగడం. To change, as the wind. తలతిరగడం. To turn mad. N. B. This Verb is also used in the following manner. ప్రొద్దుతిరగడం. The sun to go down; that is, turn to the west. శుండితిరగడం. A bill to be returned, or protested. కాకిదతిరగడం. To reject paper; that is, to turn useless. యెదురుతిరగడం. To turn against one; or, to oppose.

తిరగలి *sub.* తిరగటితిరగండ్లు. A hand grinder; for grain in general. It is made of two flat stones about two feet in diameter, rough inside, the uppermost of which has a small handle, by which it is turned upon the other; the grain being thrown in through a small hole.

తిరిగి *adv.* Again. నేనుతేపుతిరిగివస్తాను. I shall come again to-morrow.

తిరుగ *adv.* Repeated; over again. తిరుగచెయ్యడం. To repeat or do over again. అచితిరుగచేయించు. Do that business over again. తిరుగవెయ్యడం. To turn over; also to overturn. అమిక్కురెండుకాకిదతిరుగవేసిచూస్తేయీమాటలకపడుతున్నది. If you turn over the second leaf of the book, that word will appear.

తీగు sub. తీగునుదు తీగునుల్లు. A screw. తీగునుకుమ-ట్టు. Round about w. rule.

తీవాళీ sub. తీవాళీ తీవాళీలు. A carpet;

తీగ sub. తీగ తీగలు. A tendril; also the string of a musical instrument. ఆ చెట్టుకానా తీగలు వేసెనన్నది. That tree shoots forth a great number of tendrils. సారంగ తీగలు. The strings of a Saarangah; a musical instrument, so called. కెరతీగ. This is the name given to a necklace, generally made of a flat band of gold, worn by women.

తీమవడి sub. తీమవడి తీమవడిలు. The name of a bird, probably the *Lapwing*; the cry of which the Natives consider to forebode evil.

తీప sub. తీ. తీపలు. Sweetness. ఆ పండ్లో తీప నాకు చాలా పక్షులిశావున్నది.

The sweetness of that fruit is very pleasant to me. తీపా. Sweetlike.

తీర్చుచు v. a. తీర్చుచు తీర్చి. To settle; to adjust; to decide. జదివినా నా న్యాయించివరన తీర్చు లేదు. The Judge has not to this time decided my cause. యీ లెక్కచూచి వేరొరచిర్చుచి. Look into this account and settle it quickly.

తీరదం v. n. తీరదూరి. To be settled, or concluded. This Verb also means to have leisure. నాకు తీరదు. I have no leisure.

తీర్చిచేదం v. a. తీర్చింపచేసి తీర్చించి. To make a conclusion or settlement.

తీర్పు sub. తీర్పు, తీర్పులు. A settlement; an agreement. తీర్పు కాగడం. A paper of agreement or an acknowledgement. తీర్పు చెయ్యడం. To make a settlement or to pass a decision.

తీరుబడి sub. తీరుబడి తీరుబడిలు. Leisure. రెండు మూడు దినములనుంచి నాకు తీరు పడి లేనందునరా లేదు, I have not come for two or three days past, for want of leisure.

తీగుబాటు *sub.* తీగుబాటు|తీగుబాటులు. Leisure; opportunity. vide తీగుబడి:
తీకివచ్చుచుం గ. *a.* తీకివేసెను తీకివేసి. To remove; to discharge. అతణ్ణెనా.

తీకిలోనుంచతీకివేసివారు. They have removed him from the service.

తీకివేత *sub.* తీకివేతి|తీకివేతలు. A removing, or removal. సరుకులతీకివేత. A
removal of the things.

తీగుకోవడం *చ. a.* తీగుకుంటూ|తీగుకుని. To take; to remove.

తుడవడం *చ. a.* తుడుస్తా|తుడిచి. To wipe; to clean; to rub. యింటినితుడవ
డం. To clean the house.

తుడుపు *sub.* తుడుపు|తుడుపులు. An erasure or blotting out. యీపుష్కరంలో
యే రన్నితుడుపులు లేకుండాసాపు నాప్రాసినొచ్చి. This letter is written in
a chaste manner, without any corrections.

తుడుము *sub.* తుడుము|తుడుములు. A species of small kettle drum, the bot-
tom being made of wood. It is slung round the neck and beat with
two slender sticks, on public occasions. It is usually called a *Tom-tom*.

తుడ *sub.* తుడ|తుడలు. An end. vide చివర.

తునక *sub.* తునక|తునకలు. A piece or part; a quarter. బట్టతునక. A piece
of cloth. కర్రతునక. A piece of wood. రాజుమీసనక అదివిపండితునక.
పంపించినాడు. The Rajah has sent you a quarter of wild hog.

తుంచడం *చ. a.* తుంచుతూ|తుంచి. To pluck; to gather; to break off. పండ్లు
తుంచడం. To gather fruit. పువ్వులుతుంచడం. To pluck flowers.

తుంటరి *sub.* తుంటరి|తుంటరులు. Impudence. vide తులక.

తుపర *sub.* తుపర|తుపరులు. A small rain or slight shower. తుపర పడుతూవు
న్నందునవషాంవచ్చునేమో. A slight shower has fallen, which will
probably be succeeded by a proper fall of rain. నోటితుపరు. A sta-
vering in speech.

శుభ్ర *sub.* శుభ్ర|శుభ్రలు. A bush. *vide* దొంగ,

తుపాకీ *sub.* తుపాకీ|తుపాకులు. A musket, or firelock. తెలఁగుతుపాకీ. A *matchlock*. చోళ ముఠతుపాకీ. A *firelock*. శేటతుపాకీ. A *fowling piece*.

తుప్పు *sub.* తుప్పు|తుప్పులు. Rust. కత్తితుప్పు. Rust of a sword. యిన పతుప్పు. or తుప్పుయినము. The rust of Iron, or *rusty* Iron.

తుఫాను *sub.* తుఫాను|తుఫానులు. A *Toophaan*, or very violent gale; frequently termed *Typhoon*. తుఫాను పెట్టినందుచోత వారపగిలిపోయినది. The ship being over taken by a *loophaan*, went to pieces.

తుమ్మచెట్టు *sub.* తుమ్మచెట్టు|తుమ్మచెట్టు. The *loomma* tree; better known by the name of *loommacarra*. తుమ్మకర్ర. *Toomma* wood; generally called *loomacarra* wood.

తుమ్మదం *v. a.* తుమ్మచూతుమ్మి. To sneeze.

తుమ్మ *sub.* తుమ్మ|తుమ్మలు. A sneezing. తుమ్మరావడం. To fall to sneezing. అతనికి కైత్యంబోతచోత తుమ్మలువచ్చినవి. He has caught cold and sneezes a great deal in consequence. మనిషియొక్కవండ్లితుమ్మనుంచిది కాదు. The sneezing of any person only once, is reckoned bad.

తుమ్మెద *sub.* తుమ్మెద|తుమ్మెదలు. A large black beetle, very troublesome and destructive. They bore holes into the roofs of houses in India, particularly into raw palmira, in which they lay their eggs.

తురక *sub.* తురక|తురకలు. A Mussulman; the general term by which the Mussulman caste is known in India. Literally speaking, *Turk* is the name given to them by the Gentooes. తురకకులం. The *Mussulman* caste. తురకవారు. A *Moor* man. తురకది. A *Moor* woman.

తురంజీపండు *sub.* తురంజీపండు|తురంజీపండ్లు. The citron.

తులవ *sub.* తులవ|తులవలు. Impudence; depravity. తులవమనిపి. A loose character.

తులశి చెట్టు *sub.* తులశి చెట్టు|తులశి చెట్టు. The *Toosy plant*; well known in India. The leaf is considered a great sweetner of the blood, when infused in hot water and taken in the manner of Tea. The stalk of this plant is made into *Beads*, to form the *Rosary*, which the long marked Bramins use, vide పూస.

తుర్లదం ర. *a.* తుల్లుతూ|తుల్లి. To be elated; to shew pride. అతనికిభంజేభాగ్యంచాతచాలాతుల్లుతూవున్నాడు. He gives himself *great airs*, on account of his riches. అతను పంభోషంచాతతుల్లుతూవున్నాడు. He is *elated* with joy.

తూచడం ర. *a.* తూస్తా|తూచి. To weigh.

తూనిక *sub.* తూనిక|తూనికలు. A weight; also the thing weighed against it. ఆకోమటితూనికెరోదగావున్నది. That Banian has false weights. ఆకోమటితూచేతూనికెసరిపడవున్నదికాదు. That Banian has not given full weight.

తూపించడం ర. *a.* తూపింస్తా|తూపించి. To cause to weigh.

తూము *sub.* తూము|తూములు. A measurement, generally called a *Toom*; twenty of which go to one Candy. The *Toom* differs in different places, being sometimes 20 sears and sometimes only 3 sears; but it makes always 20 *Tooms*, to the *Candy*. తూము is also a *drain*. లోపలిపందిటి లోపిల్లుతూమునుండాపైటికిపారుతున్నది. The water from the *Pandall* within, runs outside through a *drain*. నలుతుం. Four *Tooms*; a customary way of speaking, instead of saying నాలుగుతూములు. The word తూము, also means a large stone sluice; for which, vide మదుము.

తూర్పు *sub.* తూర్పు. (No Plural.) The East. ఆవాడతూర్పు నుంచివస్తుంది.

That ship is coming from the *Eastward*.

తూలడం *v.n.* తూలుతూ'తూలి. To stagger; to reel, as a man in liquor.

వాడు తూలుతూ'తూలిపోతూవున్నాడు. That man has been drinking toddy, and goes *reeling* along.

తెట్ట *sub.* తెట్ట|తెట్టు. A wooden ladle; also, a paddle to row with:

తెనుకు *adj.* Gentoo. తెనుకువిద్య or మాట. The *Gentoo* language. నీవు తె

నుకువస్తున్నావా. Do you understand *Gentoo*s? తెనుకువాడు. A Gen-

too man. తెనుకుది. A *Gentoo* woman.

తెంచడం *v. a.* తెంచుతూ|తెంచి. To break. It is only applicable to rope,

string or thread. తాడు తెంచడం. To *break* a rope.

తెప్ప *sub.* తెప్ప|తెప్పలు. Commonly called a *cattamaran*; constructed

of one or two long pieces of light wood; and used by fishermen,

when they go out to catch fish with the hook. తెప్ప is also the name

for small pieces of wood, on which the Natives sometimes swim across

ivers, when they are suddenly swoln by the rains.

తెప్పించడం *v. a.* తెప్పించుతూ|తెప్పించి. To cause to bring.

తెప్పించబడడం *v. a.* తెప్పించబడుతూ|తెప్పించబడి. To cause to be brought.

తెప్పించుకోవడం *v. a.* తెప్పించుకుంటూ|తెప్పించుకుని. To dispose oneself to

bring; that is, yourself to bring. ఆవెనక తెప్పించుకుంటాను. I shall

bring it, by and by.

తెప్పన *adv.* Quickly:

తెమద *sub.* తెమద|తెమదలు. Phlegm. అతనికి తెమద చాలా వస్తున్నది.

The bile causes a great quantity of *phlegm*, to come from

him.

తెర sub. తెర|తెరలు. A bed curtain; also, that hung down before the women's apartments, in the houses of the Natives in India. దోమతెర; a musquitoe curtain. రోగపుతెరలు; the returns of a sickness. వానతెరలు; The return of rain.

తెరవడం v. a. తెరుస్తూ|తెరిది. To open; as applied to the mouth and eyes. కంఠమును—మోతూ తెరవడం. To open the eyes and mouth. N. B. In all other cases, the Verb తెయ్యదర is used. Such as తలుపుతెయ్య; Open the door!

తెరిచిన adj. Open: N. B. This word is used in all senses. తెరిచిన నెమరూ. An open month. తెరిచినతలుపు. An open door. తెరిచినపెట్టె. An open box.

తెరిపి sub. తెరి|తెరపులు. A cessation; a suspension; also, figuratively, a disclosure. అతనిపనిలంతా తెరిపికొందవచ్చినది. The whole of his business is brought to a stand. అధ్యక్షులువారికి తెరిపించెయ్య. Make a disclosure of those circumstances to them. తెరిపికొనడం. To cease; to leave off. వానయిందకా తెరిపిలయినదికాదు. The rain has not yet ceased.

తెరువు sub. తెరవు|తెరువులు. A way; a road; a manner; a means. పైదరాజాదుకెళ్లె తెరువులో దొంగలువారినికొట్టినారు. Thieves over-powered them on the way to Hyderabad. వానికి ప్రతికూలతెరువుయేమీలేదు. He has no means of support; that is, no way of livelihood.

తెలకబంది sub. తెలకబంది. (No Plural.) The grounds or sediment of the oil plant, after the oil has been expressed from it.

తెలగా sub. తెలగా|తెలగాలు. A Gentoo; that is, a man of the Gentoo

caste. తెలగావాడు. Item. తెలగది. A *Gentoo* woman. తెలగాపలు. The *Gentoo* caste.

తెల్లవారగట్ట *sub.* తెల్లవారగట్ట|తెల్లవారగట్టలు. Daybreak. తెల్లవారి. Item. తెలిగించడం *v. a.* తెలిగింపు|తెలిగించి. To render into *Gentoo*. ఆమాట తెలిగించిచెప్పు. Speak that word in the *Gentoo*!

తెలియడం *v. n.* తెలుస్తు|తెలిసి. To understand. అనేకవరమానములు నాకు తెలిసినవి. I understand all the particulars. అతనుచెప్పవాడున్నా లంచంలింటాడనినాకు తెలిసినది. I know him to be a bad man, and one who takes bribes. అతనుచేసిన పని నాకుబాగా తెలిసినదికాదు. I do not rightly comprehend, what that man has been about.

తెలియచేయడం *v. a.* తెలియచేస్తూ|తెలియచేసి. To inform; to tell; to make known. రాజుతాముయిక్కిరిస్తామని తెలియచేసినారు. The *Rajah* has informed me, that he was coming here. ఆమాటలుఅతనికి తెలియచేసి నావా. Have you made those circumstances known to him.

తెలివి *sub.* తెలివి|తెలివలు. Understanding; intellects. అతనిమాటలువిచారింపైనుంచి తెలివితన్నట్టుగా అరిగిపడ్డది. If you judge by his language, he appears to be a man of good intellects.

తెలివిమూలనతనం *sub.* తెలివిమూలనతనం|తెలివిమూలనతనములు. Stupidity. అతను తెలివిమూలనతనంచాతవు దోస్త్రంపోగుట్టుకున్నాడు. Owing to his stupidity, he is left without employ.

తెలుకులవాడు. *sub.* తెలుకులవాది|తెలుకులవాంట్లు. An Oil man.

తెలుపు *sub.* తెలుపు|తెలుపులు. Whiteness.

తెలుసుకోవడం *v. a.* తెలుసుకుంటూ|తెలుసుకుని. To learn or be informed. అక్కడికివెళ్లిఅసంగతియేలాగంటిదోఅతనిని తెలుసుకో. Go to him and procure information of that circumstance.

తేక *sub.* తేక|తేకులు. The sprout from the Palmyra nut, when first put in the ground.

తేట *sub.* తేట|తేటలు. Clearness; pureness. తేటనీళ్లు. *Clear water.* మల్లెతేట is a term given to the water that swims on the top of butter-milk. తేటముఖం. A clear, handsome countenance.

తేన్నడం *v. a.* తేనుస్తా|తేచ్చి. To eruct; deemed so extremely vulgar amongst Europeans, is practiced by all ranks of Natives in India, without considering it and far from meaning it to be uncivil or disrespectful. They deem it rather the reverse.

తేనుపు *sub.* తేనుపు|తేనుపులు. The act of eructing; an eructation.

తేనె *sub.* తేనె|తేనెలు. Honey. తేనెపట్టు or తుట్టె. A honey-comb. తేనెటీక. A Bee.

తేలడం *v. p.* తేలచుచూ|తేలి. To be brought.

తేలడం *v. a.* తేలుచూ తేలి. To float; to right; to adjust. చదవయ్యేటిమీరే ఓడ తేలుచున్నది. The boat is *afloat* upon the river. అచనిజాగా తేలినది.

That business has got *righted*, or *adjusted* again. అమనిషిచెరువులో మునిగితరువాత తేలినాడు. That man dived to the bottom of the tank, and is up and *afloat* again. తేలమెట్టు తేలడం. To *sum up* the total of an account.

తేలిక *adj.* Light; not heavy; also, easy; and, in another sense, vulgar or low. ఆక గ్రమహాతేలిక. That wood is *very light*. తేలికచని. An *easy* business; that is, *not difficult*. It also means a *low transaction*. తేలిక మనిషి. A *mean* character. తేలికమాటలు. *Mean, low*, words.

తేరి *sub.* తేరి|తేరిలు. An oil man; also, the oil rent. తేరిస్థుడు. An oil farm.

శేలు *sub.* శేలు|శేల్లు. A Scorpion. శేలుకుట్టడం. To sting, as a scorpion.
 తెవడం *v. a.* తెవ్చు|తెచ్చి. To bring; to fetch. తోటమాలివిస్తరించికం
 గ్లూమారలూ తెచ్చినాడు. The gardener has brought a vast quantity of
 fruit and vegetables. వాతోపలే. Bring my cap.

తైనాడు *adv.* A Revenue term, signifying attached to and acting with.
 నాతైనాడునమూరుకుందిశిఫాయీలువున్నారు. I have got a hundred Se-
 poyas along with me.

తైలం *sub.* తైలం|తైలములు. Oil. It is properly, the Shanscrit name for
 oil; and, when it is used in Gentoos, it is considered to mean medi-
 cine; because medicines are usually mixed up with oil, for outward
 application, in India.

తోక్త *sub.* తోక్త|తోక్తలు. The skin, or peel of fruit.

తోక్తడం *v. a.* తోక్తుతూ|తోక్తి. To step upon, or into any thing. నీకారి
 కున్నువున్న దీక్షనాతివాతీతోక్తు. Your feet being dirty, don't step upon
 that carpet. అమిరియపువారలరమతోక్తినాడునకచచ్చిపోయినది. He
 has trampled down that chilly plant, and it has died in consequence.
 కుర్తంతోక్తడం. To step out, as a horse. మనిషి తోక్తడం. To step, as a
 man. The Verb తోక్తడం is also used for the beating or pounding of
 the jonnaloo, of oil seeds, and of a small grain called *sedzaloo*; and
 certain fruits.

తోక్షరు *sub.* తోక్షరు|తోక్షలు. A red dye; one of the various shades
 produced from the chay root; turbans, and thread for making bor-
 ders, are dyed with it.

తోట్ట *sub.* తోట్ట|తోట్లు. A tray; sometimes formed of clay, sometimes of

wood, out of which the cattle when they come home and enter the house, get their water or mashes prepared for them:

కొట్ల *sub.* కొట్ల, కొట్లు. A cradle for children, commonly swung by hooks from the roofs of houses in India.

కొద *sub.* కొద|కొదలు. The thigh.

కొడగడం *v. a.* కొడుగుచూ|కొడిగి. To dress; to put on clothes. అతను శ్చేలబట్టలుకొడుక్కురిటారు. He is putting on clean clothes.

కొదిమె *sub.* కొదిమె, కొదిమెలు. A stalk. జామపంటికొదిమెకుహాకోష్టి. The guava fruit has a very short stalk.

కొన *sub.* కొన|కొనలు. The clove or division in particular fruits. ఆప నసపంటికొనలలోనాకుకొన్నియియ్యి. Give me some of the cloves of that jack fruit.

కొంగడం *v. n.* కొంగుచూ|కొంగి. Peeping; prying.

కొంగుండడం *v. n.* కొంగుంటూ|కొంగుండి. To lay down; to recline. పరుండడం. Item.

కొండ *sub.* కొండ|కొండలు. A Blood-sucker; a species of reptiles of the Lizard kind, very common in India.

కొండం *sub.* కొండవు|కొండములు. The trunk of an Elephant. యేనుక కొండం. Item.

కొండర *sub.* కొండర|కొండరలు. Disturbance; trouble; vexation. నేనూ యీపనిచాతకుహాకొండరలోవున్నాను నాలోమాట్లాడకు. This business gives me great trouble; do not speak to me!

కొన్నున్నాగు *adj.* Nine hundred.

కొన్నిది *adj.* Nine. కొన్నిదినాలు. Nine hundred.

కొంపై *adj.* Ninety. కొంపైయోది. The ninetieth.

తొయ్యడం *v. a.* తొయ్యు/తొసి. To propel; to push; to shove. తోయ్యలుసాలకీబొంబుపట్టుకునితొసినారు. The boys held the palankeen by the bamboo and pushed it on. అతణ్ణిమెడపట్టుకునిఅవతరితొసినారు. They laid hold of him by the cuff of the neck and pushed him out.

తొరట *sub.* తొరట/తొరట్టు. A cavity; a hollow. చెట్టుతొరట. The hollow of a tree. పండ్లతొరట. The hollow in fruit; that is, when eaten into by birds or insects. This word is not applicable in any other sense.

తొలకరి *sub.* తొలకరి/తొలకలు. The spring;

తొలగడం *v. a.* తొలుసుచూ/తొలిగి. To step a side; or, get out of the way; to abstain.

తొలవడం *v. a.* తొలుస్తూ/తొలిచి. To clean or rinse; also, to bore. తొక్కితొలవడం. To bore a hole; figuratively తొక్కిగొనినెత్తంతొలవడం. To bore, or pester for an employment.

తొలి *sub.* తొలి/తొలులు. A perforation, or hole through any thing. పడ్లవాడుక త్రమతొలిచేసినాడు. The carpenter has bored a hole in the wood. తొలి also means, the first or a prior. తొలిరోజు. The first day. తొలిమూడు. The first word.

తో *pre.* With; to; unto. అతనునాతోకూడవచ్చినాడు. He came along with me, అతనితోమాట్లాడు. Speak to him. అదికానామందితోవెళ్ళునుంది. She goes to a variety of people. దానితోవెళ్ళినాడు. He went to her; that is, he had connexion with her. వారునూరుమందితోమాట్లాడుతూ శున్నాగుసానివకరితోకాదు. They were not speaking of one man, but of one hundred.

తోక *sub.* తోక|తోకలు. A tail. అపెద్దనైతే తోక మహాపాడును. That tiger has a very long tail. తోకచుక్క. A comet.

తోకచుక్క *sub.* తోకచుక్క|తోకచుక్కలు. A comet; literally, the tail of a star; or, as we would say, a tailed star!

తోచదం *v. a.* తోమ్మా|తోచి. To think; to conjecture; to conceive. అతను తేడతీర్జాననవస్తాడని తోమ్మన్నది. I think he will come to-morrow. అతను చెడ్డవాడని నాకు తోచదు. I don't conceive him to be a bad man.

తోట *sub.* తోట|తోటలు. A garden. మామిడితోట. A mango garden. అరిజి తోట. A plantain garden. తోట కూర. Garden vegetables. తోటమాలి. A gardener.

తోటా *sub.* తోటా|తోటాలు. A squib, or cracker; also, a cartridge. అల్లకాయలు పెట్టి ధిరోదలా తోటాలు కాలుస్తావు న్నార. Those children are letting off a great number of crackers, in the high street. ఆలచాయీలో శిహాయీలకు తోటాలు చాలకపోయినవి. In that battle, the troops became short of cartridges.

తోడదం *v. a.* తోడుతూ తోది. To draw up, or wind. నీళ్లు తోడదం. To draw water. నూలు తోడదం. To wind thread.

తోడు *sub.* తోడు|తోడు. A companion; an associate. రాత్రి అయితే తోడు లేనిదియింటికి వెళ్లరాననుకుంటున్నాడు. If at night time he had no companion on the way, he would be afraid to go home. నేను వెళ్లినది క్షుక్తలారా మన్నామినాకు తోడు వస్తాడు. Whenever I go, Ramaswamy comes along with me as my companion.

తోడుకోవడం *v. n.* తోడుకుంటూ|తోడుకుని. To curdle. పాలు తోడుకోవడా నకు కొంచెం చల్లవెయ్యి. Put some butter milk into the milk to make it curdle.

తోడిలు *sub.* తోడిబిళ్ళ. A wolf.

తోపు *sub.* తోపుతోపులు. A grove; usually called *Tope* in India. Also, the name of a purple die, produced from the *chay root*. తోపు means also, a push with the hand, against any body or thing. చింతతోపు A tamarind *tope*. కాజితోపు. A palmira *tope*. తోపుపాగా. A purple turban. నన్నువక తోపుతోసిపాడు. He gave me a push.

తోమడం *v. a.* తోముకూతోమి. To rub down. వొల్లుతోమడం. To rub the body with the hand. కుర్రాన్నితోమడం. To hand-rub a horse; as is practised in India. పల్లెతోమడం. To rub the table. N. B. It is also frequently used, for beating a person. చాల్చికోము. Beat that fellow!

తోరమల్లీచెక్క *sub.* తోరమల్లీచెక్క|తోరమల్లీచెక్కలు. A false diamond.

తోలడం *v. a.* తోలుకూతోలి. To drive; also, to drive away. పశువులను పొలంలాకిమేరకుతోలెనారు. They have driven the cattle to the field to graze. చేనుమీదట్టలనుతోలంది. Drive away the birds from the grain!

తోలివేయడం. *v. a.* తోలివేస్తూతోలివేసి. To drive away. ఆమనిని మా యంటిలోనుంచితోలివేయి. Drive that man away from my house.

తోలు *sub.* తోలుగోళ్లు. Leather.

తోప *sub.* తోపతోపలు. Road; way. ఆవూరికితోపనాకుచూపించు. Shew me the road to that village.

తోకివేయడం *v. a.* తోకివేస్తూతోకివేసి. To turn, or push out. వీధి తోయడం.

దక్ష్తరం v.n. దక్ష్తమా|దక్ష్తీ. To secure; to appropriate to one's use; to save. వాడుసంపాదించుకున్న సొమ్ములంతావానికిదక్ష్తనది. He has *saved* the whole of what he has *acquired*. వాడుతిన్నదియె మోవానికిదక్ష్తనదికొదవదిలంతాతీసుకునిపోయినారు. All that he had dissipated, was *appropriated* to himself; the rest they took from him.

దగా sub. దగా|దగాలు. Decoit; trick; dishonesty; chicanery. నాసొమ్ములోకానాదగాచేసినాడు. He has played a number of *tricks*, with my money. అతనుమహాదగామనిషి. He is a man full of *tricks*; that is, a very slippery fellow.

దగ్గర adv. Near; with. నాదగ్గరలేదు. It is not *with* me; that is, I have not got it. నాదగ్గర నిలుచు. Stand *near* me.

దగ్గు sub. దగ్గు|దగ్గులు. A cough. నాకుదగ్గుపట్టినది. I have got a *cough*.

దట్టం sub. దట్టపు|దట్టములు. Thickness. అట్టపులోపోకుదట్టంకాగావున్నది. There is great *closeness* of thread in that cloth. దట్టపుఅదివి. A *thick* jungle.

దత్తన sub. దత్తన|దత్తనలు. An adoption.

దత్తున sub. దత్తురి|దత్తులు. One adopted. దత్తుల్ని చేసుకోవడం. To adopt. చిన్నవాణ్ణిదత్తుల్ని చేసుకోవడానకుకానాకుట్రలుచేస్తూకాకుండాపట్టితెన్నాడు. They have intrigued so very much in adopting that child, that they have prevented it from taking effect;

దద్దిలదం v.n. దద్దిలు|దద్దిలి. To feel alarmed; to startle; to be confounded. అతనుకానిపనిచేస్తూవుండగాపెద్దమనుష్యులువస్తేదద్దిలనాడు. Being about something wrong, the appearance of his superiors *confounded* him.

దంచడం v.n. దంచుతూ|దంచి. To pound, or bruise; to beat. They

bruise, or *pound* the paddy grain in large wooden mortars, with heavy sticks four feet long, one end being armed with an iron ring, to make it into rice. Chunam is also mixed and beat up with the same kind of sticks, when made into a consistence for use. మన్నంకంచదం. To beat up chunam. చక్లదంచదం. To beat paddy into rice. అవనిపి నిమపంథంచినారు. They have bruised that man exceedingly.

దంతు *adj.* A pair; a couple; twins. దంతుపంక్ష. Fruit in pairs. దంతుపిల్లలు. Twins. దంతుపదదం. To league; to combine; to be coupled; to join. శిశూరీఫోల్తోదంతుపదివున్నాడు. He is in league with the plunderers; that is, coupled with them.

దండ *sub.* దండ దండలు. A garland. పువ్వులదండ. A garland of flowers. దండచెయ్యి. The round part of the arm.

దండన *sub.* దండన/దండనలు. Punishment; chastisement.

దండం *sub.* దండం/దండం. A salutation; commonly called a *dundum*; which is made to the Idol by all Hindoos who approach it. It is done by placing the palms of the hands one against the other, and raising them to the forehead. This salutation is exacted by Bramins from all inferior castes, as an obeisance or submission to caste; and is practised by one Bramin to the other, in the way of common salutation.

దండించదం *v. a.* దండించుచు/దండించి. To chastise.

దండు *sub.* దండు,దండ్లు. A camp; a force. హైదరాబాదులోవిస్తరించినదం. దుఖాదినది. A very large force has been assembled at Hydrabad. అశిపాబూలుదండుకువెళ్లునున్నారు. Those sepoy's are going to camp.

దండుX *sub.* దండుX/దండుXలు; A fine; forfeiture; seizure. అతనుతప్పుచెయ్యకపోయినాఅతనిదావునదండుXపుచ్చుకున్నాడు. They levied a fine

upon him, though he committed no fault. దండుXతXలదం. To be oppressed.

దంతం *sub.* దంతపు|దంతములు. A tooth; commonly applied to the large teeth at the back of the jaw. దంతం is also called Ivory. దంతపుమెట్టి: The tooth ache. దాజూరులో దంతం విస్తరించి ఖరీదు చేసినారు. They have bought up a large quantity of Ivory in the bazaar.

దఫా *sub.* దఫా|దఫాలు. A time; an interval. నేను వక దఫా రెండు దఫాలు ఆ యింటికే వెళ్లివుంటేని. I have gone once or twice, to that house.

దబ్బనం *sub.* దబ్బనపు|దబ్బనములు. A packing needle.

దబ్బ పండు *sub.* దబ్బ పండ్|దబ్బ పండ్లు. The fruit usually called the *Dubbakaya*. It is about double the size of a large orange, and sour to the taste. The Natives of India make pickle of it. దబ్బ పాయ is the name of it when it is unripe.

దబాయించడం *v. a.* దబాయించు|దబాయించి. To threaten. మమ్మున బోచు పంటామని దబాయించినాడు. He threatened to plunder me. ? కూరీ దబాయించరానకు వక కుంబిలే శిసాయాలను పంపించినారు. They sent a company of sepoys to suppress the troubles.

దబ్బన *adv.* Quickly; hastily.

దబ్బి *sub.* దబ్బి|దబ్బిలు. A quarter of a dub; or five cash.

దంపదం *v. a.* దంపుమా|దంప. To beat or bruise. vide దంపడు.

దంపతులు *sub.* దంపతులు. (No Singular.) A man and wife; bride and bridegroom, commonly termed a couple. యా నేళ్ల మా యింటికే వారు దంపతులు యిద్దరూ వచ్చినారు. That couple came both, to my house to-day.

దంపు *sub.* దంపు|దంపులు. A beating; a bruising. వడ్లదంపుని నిక్షంకూలవాండ్లని తీసుకునిరా. Bring the coolies for the beating of the paddy.

దము *sub.* జయదములు. Favour; affection; kindness. దొరగారిదమునా మీద లేదు. I have lost the gentleman's *favour*. జరుచెయ్యడం. To *favour*; to *oblige*; to *concede*. మామనివిదమచేసినాడు. He has *granted* my *request*.

దయ్యం. *sub.* దయ్యనదయ్యలు. A demon; an evil spirit. ఆకునిపినిదయ్యంపట్టినందున దాన్ని వదలికొట్టి దానకుచెప్పు దెబ్బలుకొట్టినారు. The *evil spirit* having laid hold of that man, they beat him with slippers in order to expel it.

దరఖాస్తు *sub.* దరఖాస్తుదరఖాస్తులు. A Revenue term, signifying a *proposal* or *offer* for a rent or farm. దరఖాస్తుచెయ్యడం. To make *proposals*.

దర్శనం *sub.* దర్శనశ్రద్ధదర్శనములు. The *presence*; that is to say, *audience* or *visit*. ఆరసురమదర్శనానకురావదానకుకొరుకున్నాడు. He is *desirous* of being admitted into your *presence*; that is, to make a *visit*. దర్శనంచెయ్యడం. To *obtain audience*, or to *visit*.

దర్బారీ *adj.* A Revenue term, signifying of or belonging to *Durbar*. దర్బారిఖర్చు. *Durbar* expenses. By this is meant, the particular *expense* of a *Culcherry*.

దరిద్రీ *sub.* దరిద్రీదరిద్రీలు. A *Taylor*.

దరిద్రుడు *sub.* దరిద్రుడిదరిద్రులు. A man in extreme want. అన్నపప్రైతి కులేకవకదరిద్రుడునావడ్డికివచ్చినాడు. A *poor wretch*, wanting both *victuals* and *clothes*, came to me.

దరొంగు *adv.* A Revenue term, signifying, *entirely*; without *exception*. హాలాదరొంగురెక్కలు. The *whole* of the *accounts* of the *district*.

దలా^{లీ} *sub.* దలా^{లీ}|దలా^{లీ}లు. Brokerage; or the office of a broker. దలా^{లీ} చెయ్యడం. To act as *broker*. దలా^{లీ}మాటలు. *Deceitful* words.

దలాలు *sub.* దలాలు|దలాళ్లు. A broker; an agent. This name is also given to a description of people, found in the bazars of large towns; ready to assist buyers and sellers, in settling the price of purchases made there. ఎట్టలుఖరీదుచేసియిప్పించదముసుపుదువాజారులోకా నామందిదలాళ్లున్నారు. There are a great many *dallaals* or *agents* just now in the bazaar, to settle the price of the articles purchased there. యీసరుఖలఖరీదుకట్టానమకదలాలునుపంపించు. Send a *dallaal* (or *broker*) to settle the price of these articles.

దవ్వ *sub.* దవ్వ|దవ్వలు. Pith; the soft part of wood. యీతాటిచెట్టులో అంతాదవ్వ కానిదావలేదు. That *palmira* tree is full of *pith*, and has no proper substance.

దవద *sub.* దవద|దవదలు. The jaw. దవదనెప్పి. A pain in the *jaw*.

దవారీ *sub.* దవారీ|దవారీలు. A belt. తోలుదవారీ. A leathern *belt*. చట్టు దవారీ. A silk *belt*.

దశ *sub.* దశ|దశలు. A period of ten years; also, good fortune. ఆరాజు యెన్నిదశలుభాగ్యమునుఅనుభవించినాడు. How many *dashes* (or *periods* of ten years) has that *Rajah* enjoyed his *fortune*? గ్రహదశ. The *period* or *revolution* of the planets.

దస్తకు *sub.* దస్తకు|దస్తకులు. A revenue term, signifying an *order*, or *pass*.

దస్థీ *sub.* దస్థీ|దస్థీలు. Signature; sign Manual. దస్థీ చెయ్యడం. To *sign*.

దస్త్రం *sub.* దస్త్రం|దస్త్రములు. A Revenue term, signifying the *public* document of a district or of an office, కచేరీదస్త్రాలు. The *records* of the *Cutcherry*.

దస్తా *sub.* దస్తాదస్తాలు. A quire; containing twenty-five sheets of paper.

అంబులదస్తా. A bundle of arrows; perhaps called so, because twenty-five of them go the bundle.

దస్తావేజు *sub.* దస్తావేజుదస్తావేజులు. A Revenue term, signifying a document.

దస్తా *sub.* దస్తాదస్తాలు. A Revenue term, signifying the collections.

దస్తూరు *sub.* దస్తూరుదస్తూరు. Custom; manner. దస్తూరుప్రకారం. Agreeable to custom.

దహనం *sub.* దహనభద్రదహనములు. This word is applied to the burning of a corpse, according to the funeral rites of the Hindoos. యీ కేళమా బంధువుడుకలదుచనిపోయినాడునకదహనంచేకేనిమిక్షువెల్లితాను. A relation of mine having died to-day, I am going to see the body burnt.

దళసరి *adj.* Thick; opaque. దళసరి కాగడం. Thick paper.

దక్షిణం *sub.* దక్షిణపు. (No Plural) The South. నేనుదక్షిణాదివెల్లితాను. I am going to the Southward.

దాకొనడం *v. n.* దాకొంటూదాకొని. To meet; to approach; to encounter. రెండుదరహ్లాపోల్లూదదానకుదాకొన్నవి. The two armies have met for battle. దసరావండుదాకొంటూవున్నది. The time of the Dassara feast is approaching.

దాఖలు *sub.* దాఖలు. (No Plural.) A Revenue term, signifying the delivery of money or other thing. దాఖలుచెయ్యడం. To deliver. దాఖలుకావడం. To be delivered; also, to arrive. యావూరికినిన్నదాఖలులియినాను. I arrived in this town yesterday.

దాగడం *v. n.* దాగుకూదాగ. To abscond; to disappear. నొంకలుకైదురోముచిపారిపోయియెక్కడమోదాగివారు. The thieves having escaped from confinement, are concealing themselves somewhere.

దాకలి *sub.* దాకలి నాకంట్ల. An anvil.

దాచడం *v. a.* దాచుచు నాచి. To conceal; to secret; to hide; to take care of. దొంగలు తీసికొనిపోయిన వస్తువులకు జస్టిస్ తేవని చెప్పి యెక్కడో మోదాచి నాగ. The thieves having *hid* the goods that they had taken somewhere, denied that they had got them. యీ వస్తువుని ఏదైతో జాగ్రత్తగా దాచు. Take this thing, and *take care* of it in your box.

దాటడం *v. a.* దాటుతూ వాటి. To jump; to vault; also, to cross a river.

కట్ట దాటుట. To cross the river Kistnah. నోడ దాటుట. To jump over or clear a wall.

దాటింపడం *v. a.* దాటింపచు వాటింపి. To cause one to cross a river.

దాటు *sub.* దాడు | దాట్లు. A jump.

దాణా *sub.* దాణా | దాణాలు. This is usually called *gram* and is given to horses in India, instead of *corn*. It is a species of pulse.

దాక *sub.* దాక వాకలు. A charitable, liberal person. అతడు మహాదాకవచ్చినా కేరీన నెచ్చుతున్నాడు వస్త్రాలు మున్నామెల్లి పుట్టి ముచ్చున్నాడు. He is a very *charitable* man, whoever comes to him, he gives victuals and clothes to them and gets them married.

దానం *sub.* దానం | దానములు. Charity; gift. యీవేళ రాజు పది అశ్వలను దానం చేసినాడు. This day the Rajah gave away ten cows in *charity*. దాన యర్ప. A written grant, sometimes engraved on copper, making over a charitable gift. వానం చెయ్యడం. To be charitable.

దాళి *adv* Nea; along with. నాదాళక అతడు కొంత సొక్కుబడులు పుచ్చుకున్నాడు. He borrowed some money *from me*; that is, from money that was *with me*. అతనిచేత నానెన్న పిల్లితంబిని. I went and layed near him yesterday.

దామాయి *sub.* దామాయి | దామాయిదులు. A relation. మాదామాయిదులు

తాపోకులియిమామిరాసిచి ప్రజించుచున్నాడు. *My relations having combined against me, have defrauded me of my patrimony. The proper word is దామూదుడు. which is in Sanskrit, A 3 30*
 దాయి *sub.* దాది|దాతులు. An anvil. *vido దాగతి.*

దాయా *sub.* దాయా|దాయాలు. A wet-nurse; generally called ammah.
 దారి *sub.* దారి|దారులు. A road; and, figuratively, conduct and ability.

అనూరికిదారియేది. Which is the *road* to that village. వాడిదారివాసుం
 దనందుచాతవాణ్ణి తైదులో వేసి నారు. His *conduct* not being proper, he
 has got himself put in prison. దార్లకొట్టడం. To rob on the *high-way*
 దారుణం *sub.* దారుణపు|దారుణములు. Fear; atrocity; cruelty; oppres-
 sion. శిశూరిఖోలుఁ యింట్లరగల పెట్టడంకు నుమ్మలనుచంపడం మొదలయి
 న దారుణాలుచాలా చేసెనున్నారు. The plunderers are burning
 houses, killing people, and committing various other acts of *cruelty*.
 దారుణపుమనిషి. A *cruel* man.

దాల్చిన *sub.* దాల్చిన|దాల్చిలు. Cinnamon.

ద్వారపరం *sub.* ద్వారపరపు|ద్వారపరములు. A particular name given to one
 of the *Hindoo Ages*; also, called ద్వారపరయుగం.

ద్వారం *sub.* ద్వారపు|ద్వారములు. A door way; also, a gateway. ద్వార
 బంధం. The *top part* of a door frame. In India there is seldom any
 thing more in the houses of the Natives, than the top frame and the
 threshold; the rest being wall.

దావా *sub.* దావా|దావాలు. A claim; cause of complaint. దావాచెయ్యడం.
 To prefer a complaint.

దాసనపుష్పం *sub.* దాసనపుష్పు|దాసనపుష్పములు. The red flower, that is
 commonly called the *shoe flower*.

దాసి *sub.* దాసి, దాసీలు. A Female slave.

దాసిరావడం ర. గ. దాసివస్తు|దాసివచ్చి. To come near; to approach. ఆదం
చుదాసివస్తువున్నది. That force is *approaching* nearer. దాదాసిరావడం
Item.

దాహం *sub.* దాహపు|దాహాలు. Thirst; drought; figuratively, drink. దాహం
రావడం. To be *thirsty*. నేనునుగ్రంమీదసవారీలయిరావడంచాతనా
కుచాలాదాహంలయినది. Having returned from my ride, I feel myself
extremely *thirsty*. నాకుకాస్తదాహంయిప్పించు. Give me something to
drink.

దాళింబపండు *sub.* దాళింబపంటి, దాళింబపంట్లు. The pomegranate. దానిమ్మ
పండు. Item.

దిక్కు *sub.* దిక్కు|దిక్కులు. A quarter, or direction; also, protection. ప్రపంచ
పునాలుగుదిక్కులు. The *four quarters* of the world. అతన్నిపోషించడా
నకుయెవరూదిక్కులేరు. There are none to whom he can refer for *pro-*
tection. దిక్కుమూలినవాడు. A *helpless* man, who has no where to go to.
దిగ్గడం గ. ర. దిగుతూ|దిగి. To alight. నుగ్రంమీదనుంచిదిగడం. To *alight*
from a horse. వాడమీదనుంచిదిగడం. To *land* from a ship. పాలకేలోనుం
చిదిగడం. To *get out* of a palankeen.

దిగ్గదయ్యడం ర. గ. దిగ్గదీన, దిగ్గదీరి. To decrease; to grow less; to get down.

దిగ్గబడడం ర. గ. దిగ్గబడుతూ, దిగ్గబడి. To remain; to be left behind. కడుపు
దిగ్గబడడం. To *mi-carry*, or have an abortion.

దిగుమతీ *sub.* దిగుమతీ|దిగుమతీలు. Disembarking; landing. ఆహమాను
దిగుమతీయింకాకాలేదు. The *landing* of those things has not as yet
been effected. దిగుమతీవస్తువులు. Goods for *importation*. దిగుమతీచెయ్య
డం. To *land*; to *import*.

దిశ *adv.* Down; below. దిశకురావడం. To come down; to descend.

దిశలు *sub.* దిశలు|దిశలు. Cowardice; fear; alarm. పోట్లాడేటప్పుడు

దిశలుచాతపారిపోయినాడు. He ran away in the middle of the battle,

from cowardice. దిశలుపడడం. To be frightened; to take alarm. పెద్ద

పామునుచూచిదిశలుపడ్డాడు. He got frightened, at seeing a large

snake. దిశలుపెట్టడం. To impose fear; to frighten; to terrify. ఆతని

మీదకిరియూదుగోస్తాననిఅతనికిచాలాదిశలుపెట్టివాడు. He terrified him

greatly, by threatening to complain of him.

దిట్ట *adj.* Clever; stout; able. ఆతనుచదువులోమహాదిట్ట. He is very able

in literature. అతనుపోట్లాడటమహాదిట్ట. He is a stout man in battle.

దిట్టతనం. Cleverness; ability. కట్టపర్చడం. To perfect; to make proper.

దిద్ది *sub.* దిద్ది|దిద్దు. A back door or passage. దిద్దిరాకె. A back passage.

దిద్దితలుపు. A back door. అక్కయింటనాల్గుదిద్దితలుపులు. There are four

small doors, to that garden.

దిద్దడం *v. a.* దిద్దుతూ|దిద్ది. To correct; to erase; to rectify; to adorn.

వకలులోతప్పులుదిద్దడం. To correct mistakes in a copy. అదికొత్తదిన్న

దానికిఅటువలెన్నడనబడిద్దుతూన్నాడు. They are adorning that pretty

little girl, to prepare her for the nautch.

దినం *sub.* దినపు|దినములు. A day; also, time. నేను ఆ వేదిక దినములు ఆచూకీ

వుండినాటికి. I have been for a long time, resident in that village. అది

నాకుబాధనంపాడు. This day is not a good day; that is, it does not

possess a good omen.

దిశించడం *v. a.* దిశించుతూ|దిశించి. To set down; to take down. నా అగేరినిదించడం.

To set down the palankeen. తప్పువునుదిశించడం. To take down any thing.

దిలావా *sub.* దిలావా|దిలావాలు. Comfort; encouragement. యింకాపనిచేయగ

కానకు నాకుయే మీదిలాసలేదు. The performance of this task, deprives me of all *comfort*. దిలాసాచెయ్యడం. To *comfort* or *encourage*. దిలాసా యివ్వడం. To *give comfort*.

ద్వీభాషి *sub* ద్వీభాషి, ద్వీభాషులు. An interpreter; a dubash. This word has usually been called ది 'బాషి, the term given to a numerous class of Natives; who, sometimes rising from poverty, but generally educated for the office with the greatest care, have for a long period back flourished as the avowed agents, the advisers, and chief resort of Gentlemen in office or in authority. But the title and occupation of these people, tho' not entirely extinct, is getting daily out of vogue. ద్వీభాషితనం. The office of *dubash*.

దివాలా *sub*. దివాలా|దివాలాలు. Bankruptcy. దివాలాఫోరు. A *bankrupt*. దివాలాతియ్యడం. To *become bankrupt*; or, to *declare oneself bankrupt*. అతను యిచ్చిన బదుల్లు తిరిగి వసూలు కానందున దివాలా తీసినాడు. His debts not coming in, he has declared himself *bankrupt*.

దివిటి *sub*. దివిటి, దివిటీలు. A flambeau or torch; such as are used at feasts; commonly called a *mashall*. They are made up of old rags, having a stick through the centre and an Iron ring to compress the end, being fed with oil when lighted. Travellers use them for the journey at night. విడి కుషాలు.

దివ్వె *sub* దివ్వె|దివ్వెలు. A lamp. విడి దీపం.

దినుమోల *sub*. దినుమోల|దినుమోలలు. Nakedness; barrenness. దినుమోలరాదు. A *naked man*. దినుమోలది. A *naked woman*.

దీనత *sub*. దీనత|దీనతలు. Wretchedness; miserableness.

దీనుడు *sub*. దీనుడు|దీనులు. A poor, wretched object.

దీపం *sub.* దీపపు దీపాలు. *Light.* దీపావళిపండుగనకవిస్తారం గాదీపాలు పెట్టి నారు. It being the *Deepavally* feast, they have crowded the place with *lamps*. అయింట్లోయింకా దీపం వెలిగించలేదు. They have not yet lit the *lamps*, in that house. దీపం పెట్టవేయడం. To put out a *light*.

దీప్తి *sub.* దీప్తి, దీప్తులు. A light; brightness; a glare; మూర్యదీప్తి or మూర్యనిదీప్తి. The *light* of the sun. చంద్రదీప్తి or చంద్రనిదీప్తి. The *light* of the moon. దీక్షదీప్తి. The *light* of a lamp. వజ్రలదీప్తి. The *brilliancy* of diamonds. దీపించడం *v. a.* దీపింపుచి దీపించి. To bless. వేమకాకుం దేవుడు గానమ్మకు మరుదీపించంది. Give me your *blessing*, that I may prosper.

దీపన *sub.* దీపన, దీపనలు. A blessing. పెద్దలయొక్క దీపన జేలుకు నామక ప్రభుత్వం. The *blessings* of our superiors, may be called the source of our prosperity.

దుకాణం *sub.* దుకాణపు దుకాణాలు. A shop కోతుట్టు దుకాణాలు పడినారు. The *Banians* have set up their *shops*. దుకాణదార్డు. A *shop-keeper*.

దుక్తి *sub.* దుక్తి, దుక్తులు. A ploughing. మాపొలం పోవక దుక్తి దున్నినాము. I have gone one *ploughing* over my field. దుక్తివర్షం. One *fall* of rain, that is, sufficient properly to soak a ploughed field.

దుఖం *sub.* దుఖం, దుఖములు. Unhappiness; affliction. ముఖదుఖములు అందరికీ వుంటవి. We are all subject to happy and *unhappy* hours. దుఖపడడం. To become *afflicted*.

దుమకు *adj.* Mischievous; wicked. కుహదుమకుదిన్నవాడు. A very *wicked* boy.

దున్నడం *v. a.* దున్నుకూ, దున్ని. To plough.

దుప్పటి *sub.* దుప్పటి, దుప్పట్లు. The name of the cloth, sometimes of *muslin*, which the Natives of India throw loosely over them, and often

tie round their bodies. శక్రదుప్పటి. A cloth for sleeping on, or, a sheet.
దుబ్బ sub. దుబ్బ/దుప్పలు. A spotted deer. దుబ్బబిల్లి. A young deer or
fawn.

దుబ్బ sub. దుబ్బ/దుబ్బలు. A tuft or bunch. గడ్డిదుబ్బలు. A tuft of grass.
తోటకూరదుబ్బ. A bunch of greens. దుబ్బకల or వెంట్రుకలు. A tuft/ly-
head of hair.

దుక్కు sub. దుక్కు/దుక్కులు. The bone at the joint; also, dust.

దుక్కులగొంది sub. దుక్కులగొంది/దుక్కులగొండ్లు. The Hyena.

దుంప sub. దుంప/దుంపలు. Vegetables; roots. పెండలపుదుంప. The yam.
చిరగదపుదుంప. The sweet-potatoe. బంగారాదుంపలు. The name given
to the Europe potatoe; because they have usually been brought from
Bengal.

దుయ్యదం or. ద. దూశ్చ/దూశి. To bare; to strip; to make naked. This
word is applied principally, to the stripping a branch of its leaves, by
drawing it through the hand; so that the leaves are forced off. So of
any other article in this way. కత్తిమయ్యదం. To draw a sword. వరదు
య్యదం. Item.

దురద sub. దురద/దురదలు. An itching. వయిక్యంచాతకడ్డులు-నేది కొ
ళ్లంతాదురదపట్టినది. The bile has produced lumps upon the whole of
my body, which cause a great itching. దురదవెయ్యదం or పెట్టదం. To
itch.

దురదృష్టం sub. దురదృష్టం/దురదృష్టాలు. Misfortune.

దుర్మయం sub. దుర్మయం/దుర్మయాలు. Wickedness; depravity. యా
దేశంలో చాలాదుర్మయాలు జరుగుతూ వున్నవి. A great many depravi-
ties are practiced in this country.

దూరి నాడు. The thief has got *through* the hole. మేము సీపని చెయ్య లేక పోయి నామనిమిస్తునదూరకద్దు. You must not *attack* (or *reproach*) me, for not having succeeded in your business.

దూరం *sub.* దూరపు|దూరములు. Distance. యీ పూరికి ఆ పూరికి యంత దూరం. What is the *distance*, between this village and that. దూరపు బంధువులు. *Distant* relations; that is, *not near* of kin. దూరపు పూరు. A *distant* village. దూరంగా. *Distantly*; or *distant*. దూరం కావలెదదం. To stay at a *distance*.

దూలం *sub.* దూలపు|దూలములు. A beam. యింటి దూలం. The *beam* of a house.

దెప్పడం *v. t.* దెప్పుచూ|దెప్పి. To rate; to chide hastily and vehemently. రిథిలో యిద్దరు పోట్లాడుతూ వుండి వాంట్లు చేసిన వనులు వక ర్ని వకరు దెప్పినారు. Two people quarreling in the street, the one *rated* the other.

దెబ్బ *sub.* దెబ్బ|దెబ్బలు. A blow; a stroke with a stick or hand. ఆ బందివాన్ని బెత్తరితో ముప్పై దెబ్బలు కొట్టినారు. They gave that prisoner thirty *strokes* of a *rattan*. దెబ్బలు తినడం or తగలడం. To receive *blows* or to *get beat*. దెబ్బలు కొట్టడం. To give *strokes* or *blows*.

దేకడం *v. n.* దేకుచూ|దేకి. To creep or move slowly and feebly.

దేంఢ్ర వాడు *sub.* దేంఢ్ర వాని|దేంఢ్ర వాంట్లు. A particular description of the Weaver caste of Natives.

దేవత *sub.* దేవత|దేవతలు. A deity; the general name given to the multiplicity of the *beings* worshipped by the Hindoos, whose names and pre-eminence are regulated and understood by the Shasters.

దేవాంగుడు *sub.* దేవాంగుని|దేవాంగులు. A Weaver; vide దేంఢ్ర వాడు.

దేవాలయం *sub.* దేవాలయపు|దేవాలయములు. A Pagoda or place of worship of the Hindoos.

దేవుడు *sub.* దేవుని|దేవులు. God. The Supreme Being.

దేవులాదడం *v. a.* దేవులాడుచూ|దేవులది. To search; to dive. చీకట్లో దేవులాదడం. To search in the dark. నీళ్లలో దేవులాదడం. To dive and search in the water.

దేశం *sub.* దేశపు|దేశములు. A country; or district. చూపు దేశం. The Northern country. మందగు దేశం. The district of Masulipatam.

దేశస్థుడు *sub.* దేశ స్థుని|దేశ స్థులు. The Native of a country. చూపు దేశస్థుడు. A Native of the Eastward.

దేహం *sub.* దేహపు|దేహములు. The body. నా దేహంలో వాసులేదు. My body is out of order.

దొడ్డ *adj.* Good; excellent; proper; fine. మహాదొడ్డవార. A most excellent master. దొడ్డరాళ్లు. A rare or excellent property.

దొడ్డి *sub.* దొడ్డి|కొడ్డు. A backyard to a house; usually termed *compound* in India. It comprises the ground for kitchen and out-offices దొడ్డి means also, a carpenter's square. దొడ్డికొడ్డు is a term given to men with square legs; what is in English termed, bow-legged. The frame of a window or door when newly put in, is also called దొడ్డి. A turner's lathe, is also named దొడ్డి.

దొన *sub.* దొన|నొనలు. A waterfall; a cascade.

దొన్నె *sub.* దొన్నె|కొన్నెలు. A cup made with leaves. దొన్నె కట్టడం. To make a cup.

దొంగ *sub.* దొంగ|కొంగలు. A thief. దొంగలదం. To steal; to embezzle. రాజేంద్రుని సర్వైక్షణకు లోనుంచి విప్రురంగును దొంగిలించారు. The Ta-

nadars *embezzled* a great deal of the Circar's money under their charge.

దొప్ప *sub.* దొప్ప|నొప్పలు. Leaves made into a cup. *vide* దొన్నె.

దొర *sub.* దొర|దొరలు. A master; a lord; a superior. యాయంటి of యాయంటిదొరయెవరు. Who is the *master* of this house. పెద్దదొర has usually been the name given to the *head authority* of any place; such as a *chief* formerly was. చిన్నదొర or చిన్నదొర is the name given to the *second in power*.

దొరకడం *చ. య.* దొరకుటూ|దొరికి. To obtain; to procure; to get. ఆవతూ శంల్ విస్తారంలాభం దొరికినది. I have got considerable profit, by that merchandise.

దొరికించుకోవడం *చ. య.* దొరికించుకుంటూ|దొరికించుకుని. To apprehend; to secure. దొంగలను దొరికించుకోగలదుకువడిమండిబండ్లకులనుపంపించినాము. I have sent ten peons, in order to apprehend those thieves.

దొచుకోవడం *చ. య.* దొచుకుంటూ|దొచుకుని. To plunder; to rob. కొందరు ప నాలానుకోవలోదొంగలుదొచుకున్నారు. The thieves have plundered some family people on the road.

దోనె *sub.* దోనె|దోనెలు. A Doney. The name of the small vessels, employed for the coasting trade, by the merchants of India. దోనె is also the name of boats of various dimensions, used for crossing rivers. దోనె means further, a weaver's beam, దోనె is also, a wooden spout. నీళ్లుపోయేదోనె. A water spout. In this last sense, the word is Shan-erit.

దోపడం *sub.* దోపటూ|దోపి. To thrust in; to insert. ఆయంటికియెక్కడక్కడ పోయినదొక్కనొద్దిదోపి. Thrust some straw into the different places of that house, where it is wanted.

దొంగ sub. దొంగ|దొంగలు. Robbery; plundering. vide దొంగడు.

దొంగడు sub. దొంగిలించువాడు. Robbery; theft. దొంగిలించునామ. *Stolen property.* దొంగుకాదు. *A plunderer.*

దొంగ sub. దొంగిలించువాడు. A musquitoe; the gnat of Europe, but much bigger. దొంగతన. *Musquitoe curtains.*

దొంగిలించు sub. దొంగిలించువాడు. A technical term, meaning, as much as *two handfuls.* అమనిపిలించునామ దొంగిలించునామ. *That man having come to beg, I gave him a dophilly full of rice.* It is

applied to the practice of giving certain *handfuls* of grain, at the gathering of the crops, to Bramins and others entitled to the privilege.

దొంగిలించు. Handful of drink. This expression proceeds from the practice of the poorer Natives, to hold the hands up to the mouth, into which water is poured for drinking.

దొంగ sub. దొంగిలించువాడు. A sin. దొంగిలించునామ. *To kill an ant is a great sin!* దొంగిలించునామ. *To commit sin.*

దొంగ sub. దొంగిలించువాడు. A sinner.

దొంగ sub. దొంగిలించువాడు. A cucumber.

దొంగ sub. దొంగిలించువాడు. A sudden attack, or surprise. దొంగిలించునామ. *The plunderers made a sudden attack on the villages and set fire to them.*

దొంగ sub. దొంగిలించువాడు. Riches; prosperity.

ధనం *sub.* ధనపుధనములు. *Species; money.*

ధనియాలు *sub.* ధనియాలు. (No singular.) *Coriander seeds.*

ధర *sub.* ధర|ధరలు. *Price; rate, యీవస్తువులధరబాజారులోయేలాగున*
 ప్రశ్నచి. *What is the price of these articles in the bazaar?*

ధర్మం *sub.* ధర్మపుధర్మములు. *Charity; liberality; generosity. రాజునూరు.*
 పర హేలుధర్మం చేసినాడు. *The Rajah made a gift of one hundred Pa-*
godas in charity. జజ్జువారలచనిధర్మంచొప్పునశిక్షించినారు. The Judge
has settled that matter according to justice. ధర్మకర్త. Offspring or
dispenser of charity and justice. ధర్మశాస్త్రం. The Durma Shaaster
of the Hindoos, which is referred to by our Indian Courts of Law in
all doubtful cases of caste or Religion, regarding the Hindoos.

ధరావతు *sub.* ధరావతుధరావతులు. *A deposit. అతను రెండుపాకెట్లపైకంకు*
 పాకెట్లబాజారులోధరావతుపెట్టించినాడు. *He made a deposit of two kists in*
the Company's Treasury.

ధరి *sub.* ధరి|ధర్మ. *The side of a river or of the sea. యేదధరి. A river*
side. సముద్రపుధరి. The sea side or the shore. This word ought pro-
perly to be written ధరి.

ధరించడం *v. a.* ధరించుచు|ధరిచి. *To bedeck; to adorn. నగలుధరించడం.*
To bedeck with jewels. పువ్వులుధరించడం. To adorn with flowers.

ధరించుకోవడం *v. a.* ధరించుకుంటూ|ధరించుకుని. *To adorn, or ornament*
oneself.

ధ్వని *sub.* ధ్వని|ధ్వనులు. *Sound; report. మనిషిధ్వని. The human voice.*
 తిరిగిధ్వని. *The report of a gun. బాజారుధ్వని. The noise in a mar-*
ket; chiefly the confused voices of people there. ధ్వనిచెయ్యడం. To
make a noise or a report. ప్రతిధ్వని. An echo.

ధాతువు *sub.* ధాతువు|ధాతువులు. *The pulse.* అతని ధాతువు కదిగినదాన్ని
న్నదిగినవలె వేగవంతమున బిట్టించినది. *His pulse beats very quick; I*
think he has got a fever. ధాతువు కొట్టుకోవడంబట్టి దడవడం అనవచ్చును. *The*
pulse to beat. ధాతువు చూడడం. *To feel the pulse.* ధాతువు మహాకొట్టుకు
న్నది. *The pulse beats uncommonly quick.* This word is also written,
but erroneously దాతువు.

ధాన్యం *sub.* ధాన్యపు|ధాన్యములు. *Grain in general; principally paddy.*
కందులు మినుములు కులవలు మోద వైన ధాన్యాలు తెచ్చినాను. *I have brought*
woolamooloo, kandaloo, mincomooloo, and various other kinds of grain.

ధారం *sub.* ధారపు|ధారములు. *Sewing-thread; such as tailors make use*
of. ధార పేటంతి. *A ball of thread.* Properly కాశం.

ధిక్కరించడం *v. a.* ధిక్కరింప|ధిక్కరించి. *To retort; to gain-say; to contra-*
dict. బంజ్రోతును బండరు పెట్టకుండా నన్ను ధిక్కరించి కాదు. *I told the peon*
to go to Bunder, to which he gave a retorting reply.

ధుముకడం *v. a.* ధుముకుతూ|ధుముకి. *To jump, or spring.* Properly ధుముక
డం.

ధుముకు *sub.* ధుముకు|ధుముకులు. *A jump, or spring with both feet on the*
ground. Properly దుముకు

ధూళి *sub.* ధూళి|ధూళులు. *Dust.* యింట్లో ధూళి. *The dust in the house.*
రోడ్లో ధూళి. *The dust in the road.*

ధైర్యం *sub.* ధైర్యపు|ధైర్యములు. *Boldness; venturesomeness; daring.* పెద్దత
లిద్దరికూ వచ్చినప్పుడు పట్టిలిరనితమహాధైర్యంతో న్నదిగినవలె పారిపోలేదు. *Altho'*
a royal tiger came near him, being very courageous and bold, he did
not run away from him. ధైర్యం కా. *Courageously.*

నక్క *sub.* నక్కనక్కలు. *The jackall.* నక్కనక్క. *The name given by the Natives to a small animal of the shape of our English fox, but much smaller, and of the same colour as the jackal; that is, the fox of India. Konkah Nackah,* is more generally applied to the Fox.

నక్కదొంగ. *నక్కదొంగ.* *To hide; to be concealed.* అదొంగనోరకిందన క్రింద. *That thief hid himself close under the wall.*

నకలు *sub.* నకలునకలు. *A copy.* నకలు వ్రాయుట. *To copy.* నకలు వ్రాయించుట. *To get copied.* నకలు వ్రాయించుకొనడం. *To cause to be copied.*

నకి *sub.* నకినకిలు. *Nakshee;* a term adopted from the Persian, and made use of by goldsmiths, to express the ornamental and smaller parts of their work. It is also applied to the work in painting, done by the Meechy people. **నకి చెక్కడం.** *To make fine or finical work.* **నకి వ్రాయుట.** *To draw a picture in miniature, with exactness.*

నక్క *sub.* నక్కనక్కలు. *A lump or mass of Iron.* యనకనక్క. *Item.* రాటిచెట్టును నక్కలు పెట్టడం. *This phrase is used for notches made in palmira trees by carpenters, to prove their fitness for being cut:*

నక *sub.* నకనకలు. *A jewel or gold ornament, usually called joys by Europeans in India. Also, the double loads on bullocks; when they are skins of oil, of grease, or of cotton. The long-gown worn by Dubashes is also called so.* నకలుకెచ్చునలంపులకునూరువరనలుకంనాలిచాదియివ్వటమైనది. *I have given one hundred Pagodas to the goldsmith, to make up into joys.* యీవేల్లతూర్పు నుంచివది నేదినకలువచ్చినవి. *Ten loads of ghee, arrived this day from the Eastward.*

నకదు *sub.* నకదునకదులు. *Ready money.* కిక్కిరించునకంనకదునకంధుం

టెలూరెచ్చినారు. *They brought half in ready money and half in bills, on account of their kista.*

నజరు *sub.* నజరు|నజరు. *A present; usually termed Nuzzur. నజరుయి వ్వదం. To make a present.*

నట్యలు *sub.* నట్యలు|నట్యలు. *An amble, or ambling. నట్యలు తొక్కదం. To amble. నట్యలుకొల్పదం. To cause to amble.*

నడ *sub.* నడ|నడలు. *A nadda; a small kind of boat used on rivers, generally to receive and land cargoes from large vessels.*

నడక *sub.* నడక|నడకలు. *A walk. ఆగుర్రు ప్రనడక బాగావున్నది. That horse has a good walk.*

నడత *sub.* నడత|నడతలు. *Conduct. నదితి. Item. vide నడవది.*

నడవదం *v. a.* నడుపుమా|నదితి. *To continue; to preserve. కుంబిణివారు మా మొఖానాలరిన్న నానడుపుమాపున్నారు. The Company continues my Mokassas, without any interruption.*

నడమ *pre.* Betwixt; between. మియుద్దరినడమమేరువావ్వంపున్నది. *What cause or dispute is between you two. ఆదోవనడమ. Midway on that road.*

నడవ *sub.* నడవ|నడవలు. *A passage in a house; or, from house to house. నడవదం v. a. నడుక్కు|నదితి. To walk; to proceed. యీవేళితివారినుంచి నేనునదితివచ్చినాను. I walked from that town to this place, to day.*

ధాతువునడకదం. *To beat, as the pulse. రిన్న నానడవదం. To behave properly. వ్యతిరీక్షణనానడవదం. To act with disobedience. యీ మొఖానాలుపై పువ్వరములనుంచి నాండునడుస్తూవున్నది. This mokassa has been going on under me, for this forty years past.*

నడవది *sub.* నడవది|నడవది. *Conduct; behaviour.*

నర్తి *adj.* Bent; crooked. నర్తిచుక్కు. A dented nose; that is, a *flat* nose.

నర్దినదుము. *Hollow* backed.

నదికట్టు *sub.* నదికట్టు, నదికట్టు. A waist-band.

నదిపించడం *v. a.* నదిపింపిస్తానదిపించి. To cause one to walk; to continue; to preserve. అదిన్న వాడుమేదాదివాడుఅయినప్పటికినీ నదిపించుకునివచ్చినారు. They have *made* that child *walk*, although he is only one year old. అతనునినాయించినజీతంమాకునదిపింపిస్తావున్నాడు. He has *continued* me the allowance, which he appointed for me.

నదిపించుకోవడం *v. a.* నదిపించుకుంటూనదిపించుకుని. To cause another to persevere in or undertake a thing.

నడుము *sub.* నడుము, నడుములు. The waist, or the middle. నడుముమోటు. A pain in the *reins*; sometimes termed, the *lumbago*. నాయుల్లదిధినడుమునన్నది. My house is in the *middle* of the street.

నత్త *sub.* నత్త, నత్తలు. The small shell-fish, called *muscles*.

నర్తి *sub.* నర్తి, నత్తలు. Stammering or hesitation in speech. అతనికిమాట్లాడేటప్పుడునర్తివస్తుంది. That man has a *stammering* in his speech.

నది *sub.* నది, నదులు. A river. నదిదాటడం. To cross a river.

నన్నూరు *adj.* Four hundred. రెండునన్నూరులయెనమన్నూరు. Twice *four hundred*, makes eight hundred.

నంజు *sub.* నంజు, నంజులు. The term given by the Natives to the *pains*, which commonly succeed a severe illness; and which is considered by them as a disorder in itself.

నంజుడు *sub.* నంజుడు, నంజుల్లు. Meat of any kind.

నంబరు *sub.* నంబరు, నంబర్లు. A number.

నపుంసకత్వం *sub.* నపుంసకత్వపు, నపుంసకత్వములు. Impotency.

నపుంసకుడు *sub.* నపుంసకుడి, నపుంసకులు. An impotent man.

నఫా *sub.* నఫా|నఫాలు. Profit; gain; advantage. యీబనిలో అతనిచే
లానఫావచ్చినది. He has got a great deal of *profit*, in this business;
Pronounced, *nuffaa*.

నమ్మకు *sub.* నమ్మకు|నమ్మకులు. Salt. నమ్మకుమహల్లి. The *salt* pans. నమ్మకు
వ్రోళ్ళు. The sale of *salt*;

నమ్మకం *v. n.* నమ్మకూనమ్మి. To trust; to confide; to rely on. అతనుచాగ్య
యంచేస్తాడనిచాలానమ్మినాను. He being noted for his justice, I *entirely*
relied on him;

నమలడం *v. a.* నములుకూ|నమలి. To chew; to masticate; to gnaw. తమల
పాకులునమలడం. To *chew* beetel. చూగాకునమలడం. To *chew* tobacco.

నమస్తారం *sub.* నమస్తారపు|నమస్తారాలు. This is an expression used by
one Bramin to another, on meeting together, when they at the same
time make the *dundum*. This is seldom practised by the other castes,
unless by *Raatsavaars*, who are reckoned the next caste to the Bramins.

నమ్మికై *sub.* నమ్మికై|నమ్మికైలు. Confidence; dependance. నమ్మికైలియిన.
Trust-worthy; *faithful*.

నమ్మించడం *v. a.* నమ్మించు|నమ్మించి. To cause confidence, or give assur-
ance.

నయము *sub.* నయపు|నయములు. A state of improvement in health; al-
so, any proper state of things. అతనియూ చేళ్లవరకు ఆరోగ్యమునయంకా
లేదు. He is not to this time in a good state of *health*, from his sick-
ness. బజారులో ధాన్యపుడర కాస్తనయం గావున్నది. Grain has got rather
a proper price again; that is, *cheap*.

నరకడం *v. a.* నరుక్కుకూ|నరికి. To wound; to cut with a weapon. అకునిపి

తలనరికినారు. *They cut off that man's head.* అనోదలోనలు బైన తిరి

ట్లినరికినారు. *They have felled forty palmira trees, in that garden;*

కోమ్మలునరగడం. *To cut off branches.*

నరకం *sub.* నరకపునరకాలు. *The place of future punishment; that is,*

Hell. పాపాత్ములునరకానకుపోవారు. *Those who have committed sins,*

will go to Hell.

నరం *sub.* నరపునరములు or నరాలు. *A vein;*

నరుకు *sub.* నరుకునరుకులు. *A cut; a wound.* నరుకులుతగలడం. *To receive wounds.*

నల్ల *adj.* Black. నల్లకుక్క. *A black dog.* నల్లమందు. *Opium.* నల్లవాడు, also,

నల్లనివాడు. *A black-man; a Native.* నల్లజీలకర్ర. *Black Cummin seeds.*

నలక *sub.* నలకనలకలు. *Dust or any small particle.* కంట్లోనలక. *Dust or dirt in the eye.*

నలగడం *v. n.* నలుసుతూనలగి. *To become crushed or bruised.* వాదికాలు
బండికిందపడినలగినది. *His leg got under the wheel and was crushed.*

పువ్వులునలగడం. *Flowers to wither.*

నలచడం *v. t.* నలుస్తూనలచి. *To rub; to squeeze.* vide నలచడం.

నలచడరం *v. t.* నలచడరపునలచడరములు. *A square.* అబల్లనలచడరంకాదు. *That board is not square.* నలచడరపుమేజుబల్లలు. *Square tables;*

నలచడం *v. t.* నలుపుతూనలచి. *To squeeze; to compress; to rub.* నిమ్మకాయలునలచిరసురియ్యి. *Squeeze the juice out of those limes.* వడికిపిండి

నలుస్తున్నాడు. *He is rubbing his body with powder.* N.B. The Na-

tives are accustomed first, to rub oil over their bodies; to remove

which, they use flour made of a small grain called Pessaloo; and also

rice flour, mixed in warm water. చెవులునలచడం. *To pull the ears.*

'నలదై *adj.* Forty. నలదైసురాలు. *Forty horses.* నలదైకుంది. *Forty people.* నలదైయోది. *The fortieth.* Properly నలుదై.

నల్లకుందు *sub.* నల్లకుందు నల్లకుందులు. *Opium.* నల్లకుందురి నేనాడు. *A man addicted to taking opium.* నల్లకుందువుచ్చుకోవడం. *To use opium.*

నలవడం *v. a.* నలుపర్చునది. *To squeeze,* vide నలపడం.

నల్లి *sub.* నల్లి నల్లులు. *A bug.* నల్లికుట్టడం. *A bug to bite.*

నల్లికంఠపాము *sub.* నల్లికంఠపాము నల్లికంఠపాములు. *The name of a small reptile of the lizard-kind; thin and slightly made; with a red tail; very harmless in its nature.*

నలుగురు *sub.* నలుగురి. (No Plural.) *Four people.* నలుగురుచెచ్చిమమ్ము నదోమకున్నాడు. *Four fellows came and plundered me.* నలుగురుకును కులుయూభూతికిసంఠనిమిత్తంవచ్చినారు. *Four people came to this town, on account of the fair.*

నలుకుము *sub.* నలుకుము|నలుకుములు. *This word is a contraction of four looms.* అయిదునలుకుములుపైదు. *Five looms make one candy.*

నలుపు *sub.* నలుపు|నలుపులు. *Black; blackness.* యెంతవుతికినాఅబద్ధనలుపు వదలలేదు. *No washing seems able to take the blackness out of that cloth.*

నలుకు *sub.* నలుకు|నలుకులు. *Dust or dirt,* vide నలక.

నవ్వుడం *v. n.* నవ్వుతూ|నవ్వు. *To laugh.*

నవాళు *sub.* నవాళు|నవాళులు. *White loaf-sugar.*

నవాపాగరం *sub.* నవాపాగరపు|నవాపాగరములు. *Sal-ammoniac.*

నవ్వు *sub.* నవ్వు|నవ్వులు. *A laughter, or a laugh.* అతనుయూహించుట అన్నందునవిస్తారంనవ్వువచ్చినది. *When he spoke these words, it occasioned great laughter.*

నశించడం చ. గ. నశించునశించి. To go to ruin, or be destroyed. అతని కుటుంబం అంతా నశించినది. The whole of his family has gone to destruction.

నష్టం sub. నష్టం|నష్టములు. Loss; detriment. యీ సంవత్సరం పంట కష్టమై యినందున నాకు చాలా నష్టం వచ్చినది. The crops having failed this year; it has caused me great loss. నష్టం కావడం. To lose; to expire. యీ సంవత్సరం వారి ముండ్లు పడి మరణించినవై నారు. A matter of ten people have died in their houses this year. నష్టమును పొందడం. To suffer loss. నక్షత్రం sub. నక్షత్రం|నక్షత్రాలు. A star. యీ శని కారం మోచిన నక్షత్రాలు బాగా కనబడడం లేదు. Just now, the sky does not shew the stars clearly.

నా pro. Nominative Singular, of the Personal Pronoun my. నాది. mine. నాకడం చ. గ. నాకురూ|నాకి. To lick up. అవుపధములో శేనె పోషుకుని నాకురూచున్నాడు. He has mixed honey in the physic and is licking it up. కుక్క విస్తరినాకురున్నది. The dog is liking the vistry; that is, the leaves grown together, on which Natives eat their victuals.

నాగరి sub. నాగరి|నాగరి. A plough. నాగరిక గ్రు. A plough share. నాగరిచాలు, The furrow, made by a plough. అనాగరికా నాగరికమంది. That plough holds well in the ground.

నాగవాసం sub. నాగవాసం|నాగవాసములు. The staple for a hasp. నాగవాసానికి గాఢైంతాడించి లాకంబెయ్యి. Fix the hasp on the staple and lock the padlock upon it.

నాచు sub. నాచు|నాచులు. The weed of lakes. The sugar refiners in India, after having boiled the coarse sugar and cooled it in pots, apply

this weed to the surface; to draw off the watery particles and to whiten the sugar.

నాటడం చ. అ. నాటుతూ|నాటి. To transplant.

నాట్యం sub. నాట్యక|నాట్యములు. A *nautch*; that is, the dance of the women called *dancing girls*, according to the fashion of the Natives of Asia. నాట్యంచెయ్యడం. To *nautch*. నాట్యంచెయ్యడానకు వోగం హంట్లక బ్రాహ్మణులు. The dancing girls are come for the purpose of *nautching*.

నాటు sub. నాటు|నాటులు. This word is applied to any *town* or *out place*, from which things come in for a principal town. Hence, it is generally applied to *weaving towns*; because, the cloth is commonly sent in from the country, to the Cusbah town.

నాటుకోవడం చ. న. నాటుకుంటూ|నాటుకుని. To flourish, after being transplanted. ఆ మొక్కలు నాటుకున్నవి. Those young plants *flourish*.

నాది sub. నాది|నాది. The pulse; a vein. నాదిలేకుతూవున్నది. The pulse beats. నాదిమీద నరుకుత నిలిపివైరించిరక్తం కారుతూవున్నది. One of the veins has received a cut, and the blood flows from it in abundance.

నాడు adv. Belonging to; referring to. N.B. This word is used in several senses, all drawing their meaning from this explanation of the word. Such as చిన్ననాడు. *During childhood*. ఆనాడు. *At that time*. రెంకోనాడు or మరనాడు. *The day after*. నాడుచెప్పరిని. I told him on *that day*; that is, referring to some particular day. తూర్పునాడు. *Eastward*. వేసినాడు. *Belonging to the vaigy sect of Bramins; of which, there are five or six other descriptions*. నాడుమొదలుకుని నేటివరమంతం. *From the beginning of that period, to the present day*. పుట్టిననాడు. *A birth day*.

నాదెము *sub.* నాదెవు|నాదెములు. *Sorting*; also, *trying* of money. నాదెము. *Item.* బట్టలనాదెము. A *sorting* of cloth. బంగారపునాదెం. A *trying* or *judging* of Gold. నాదెంచూడదం. To *sort* cloth; also, to *prove* money. *Sorting* is done by feeling the cloth, by examining the threads and texture, and judging in this way of its quality. *Proving* money is done by the *sight*, and also by *rubbing* it on the stone used for that purpose, called వరగంటిరాము.

నానదం *చ.న.* నానుకూ|నాని. To *soak*; to *steep*. అటుకులుపాల్లోనానినది. The rice cakes have been *steeped* in milk. అబ్బర్రాత్రినువీళ్ళలోనానుకూపున్నది. That cloth has been *soaking* in water ever since last night.

నానపదం *చ.ఐ.* నానుశుకూ|నానిప. To *bleach*.

నానా *adv.* Every way; different ways. నానావిధాలా. *Item.* కుక్కున నానావిధాలాగస్తరాహంగామాచేశనాడు. He gave me trouble and vexation in all manner of ways.

నామకరణం *sub.* నామకరణపు|నామకరణములు. *Baptism.* అతనికొమారు దినామకరణంయూజేశనులయినది. His son has been this day *christened*. N. B. *Christening* among the *Hindoo*s is performed in the house of the parents. The father writes the name of the child with a gold ring, in consecrated rice; previous to which, the child and its parents must go thro' their religious ablutions. After the ceremony of naming the child, the day is spent in rejoicings.

న్యాయం *sub.* న్యాయపు|న్యాయములు. *Justice*; also, *logic*. న్యాయజరిగించదం or చెయ్యదం. To *distribute* or to *do justice*. ఆకాస్త్రులూకాలోపదిసంపన్నరములున్యాయంచదుపునివచ్చినాడు. That Pundit is re-

✓ he calls it *Christening* !!

turned from Cassce, where he has been ten years studying *logick*.

నామకాస్త్రం. *The art of logick.* నామకర్త. *Maker, or Lord of Justice.* నాయకుడు. *A just, upright man.*

నాయన *sub.* నాయననాయనలు. *A father.* vide అబ్బ.

నాయుడు *sub.* నాయుది నాయుల్లు. Name given to the head inhabitant of a village.

నార *sub.* నార|నారలు. *Hemp.* It is made from plants, and from the branches of various trees in India, when used for the coarser purposes, తాటినార. *Palmira hemp.* కొబ్బరినార. *Cocoanut hemp.* మోగరినార. *Kildaira hemp.* సాగనార. *Hemp of the aloe leaf.* జనపనార. *The hemp of the jan\am or sun\ plant.* This plant is very plentiful in India and yields an abundant produce of excellent *hemp.* గోగునార. *The hemp of the Gogoo plant.*

నారింజాపండు *sub.* నారింజాపండి|నారింజాపండ్లు. *The orange.* నారింజాచెట్టు. *The orange tree.* నారింజాకోలు or నారింజాపండికోలు. *Orange peel or skin.* నారింజాకొనలు. *Pulp of oranges; which is commonly in oloves.* నారింజాచిట్టలు. *Orange pips.* N.B. The same terms are applicable to all fruits of a similar description.

నారు *sub.* నారు|నారులు. The name given to young vegetables and other productions, when fit to be transplanted. ఆగోదగోవిశ్చరించుచు నారుపోశి నారు. They put down a great number of young chilly plants, in that garden.

నాలి *sub.* నాలి|నాల్లు. A horse shoe. మర్రపునాల్లు. Item. నాళ్లకట్టకం. To put on shoes; or to shoe horses. నాలివాండు. A horse-shoer or farrier.

నాలకి *sub.* నాలకి|నాలకలు. This is a description of state Palankeens, sup-

posed to have been anciently used only by Kings. At present, some Rajahs have them, to add to their splendour on public occasions. They have eight feet, and a sort of canopy like a parasol on the top; there being a cross stick fixed in front and behind, by which they are carried; instead of a bamboo arched over the whole, as in common Palankeens.

నాళికె *sub.* నాళికె|నాళికెలు. The tongue. అతను రెండు నాళికెలవాడు. He is a double *tongued* fellow; or, a man of *double speech*. మోడ్డు నాళికె. A thick tongue. పలచని నాళికె. A glib tongue. N.B. The proper word is నాలుక.

నాలుకు *adj.* Four. నాలుకువందలు. *Four* hundred. నాలుకువర హాలు. *Four* Pagodas. నాలుగోది. The *fourth*.

నాశనం *sub.* నాశనపు|నాశనములు. Destruction; ruin. నాశనంచేయుటం. To *destroy*.

నికటం *sub.* నికటపు|నికటములు. Force; compulsion. అతనినికటంవల్ల నాడు త్రమవచ్చినది. He has used measures of *compulsion*, by which I am brought into trouble. నికటంపెట్టడం. To compel; to use *force*. నికటం చేయుటం. Item. అతనుబంట్రోతులనువచ్చి గొందిచాలానికటంపెట్టినాడు. He has placed peons over me, and been guilty of *great violence*. నిబంధం. Item.

నిక్షతం *v. n.* నిక్షతా|నిక్షి. To walk erect; to strut; to stretch the head out.

నిచ్చెన *sub.* నిచ్చెన|నిచ్చెనలు. A ladder.

నిజం *sub.* నిజపు నిజములు. Truth; veracity. నీవుచెప్పినమాటనిజం. What you have said, is *truth*. అతనునిజంకలనునిషి. He is a man of *veracity*. నిజమైన. True. నిజమైనమాటలు. *True* words.

నిట్టూర్తు *sub.* నిట్టూర్తు|నిట్టూర్తులు. Hard breathing; sobbing. అతను మహాత్మునిని నడచి లేవ లేక నిట్టూర్తులు విడుస్తూవున్నాడు. Being a heavy over-grown man, he can hardly get up; and his *breathing* is very hard and difficult.

నిదివి *sub.* నిదివి నిడువులు. Length. ఆస్థలంనిదివియెంత|వెడలువుయెంత. What is the *length* and breadth of that place. నిదివిxల. Long; in opposition to broad.,

నిత్యం *adv.* Every day; perpetually. యీ ప్రపంచంనిత్యం కాదు. This world is not for ever. నేనునిత్యంవస్తాను. I will come every day.

నిద్ర *sub.* నిద్ర|నిద్రలు. Sleep. రాత్రి నాకుబోతుగానిద్ర లేదు. I got no sleep whatever last night. నిద్రపోవడం. To go to sleep. పిల్లనిద్రపోయినది. The child has gone to sleep. ఆపిల్లనునిద్రపాడ్యేటట్లుచేయ్యి. Make that child to go to sleep, or, put the child to sleep. నిద్రమట్టు or నిద్రమత్తు. Drowsiness; inclination to sleep. నిద్రలేపడం. To wake a person from sleep. నిద్రలేవడం. Yourself to wake.

నిద్రించడం *v. n.* నిద్రింస్తు|నిద్రించి. To sleep; to repose. దొరనిద్రింస్తూవున్నాడుయింతా లేవలేదు. The Gentleman has not got up, but is still sleeping.

నిన్న *adv.* Yesterday. నిన్నటియననుచూచినాను. I saw him yesterday.

నిండా *sub.* నిండా. (No Plural.) Fullness; state of complete measurement. అగూజాలోనిండానీళ్లన్నవి. That gullet is full of water. అతనికినిండా కోపంవచ్చినది. He got full of anger.

నిండుగా *adv.* Full; complete. అతనుఅన్నివిధాలానిండుగావున్నాడు. He is complete in all respects; that is, in point of quality, family, &c. &c.

నింక *sub.* నింక, నింకలు. Accusation; blame. అతనికి నేరం లేనదేనింకవచ్చి నది He has got *blame*, without having committed any fault.

నిందించడం *v. a.* నిందిస్తూ, నిందించి. To blame; to accuse. అతనికొక ప్రతి యింటికేను వెళ్ళినాననినన్ను నిందించినాడు. He has *accused* me, of frequenting the house of his enemy.

నిప్పు *sub.* నిప్పు, నిప్పులు. Fire; that is, coal or wood lighted for use. నిప్పు రాజవయ్యడం. To *kindle* a *fire*. అన్నంవండే నిమిత్తంత్వరగా నిప్పురాజ వెయ్య. Make haste to *light* the *fire*, for dressing the victuals. చట్టాలు చూపేటందుకు నిప్పుతీసుకునిరా. Bring some *fire* to *light* my cheroot.

నిబ్బి *sub.* నిబ్బి, నిబ్బులు. Truth. *vide* నిజం.

నిభాయించడం *v. a.* నిభాయించు, నిభాయించి. To suffer; to endure. యీ చూళ్ళో అన్నం వస్త్రాటే లేకపోలేనేను నిభాయించలేను. Without clothes or victuals, I can no longer *endure* my situation in this village.

నిమకకా *sub.* నిమకకా, నిమకకాలు. Remainder. *vide* నిలువ.

నిమ్మపండు *sub.* నిమ్మపంటి, నిమ్మపండ్లు. A lime.

నిమూనా *sub.* నిమూనా, నిమూనాలు. A model or sample. This, in India, we term *muster*. మరివకనగ చెయ్యదానకువకనగకంపాతికినిమూనాయిచ్చి న్నాను. I gave a joy to the goldsmith, as a *model* (or *muster*) by which to make another.

నిమిత్తం *sub.* నిమిత్త, నిమిత్తాలు. Necessity; need; want; purpose; exigence. నీవుయెందునిమిత్తం చాతయ్యకొడివచ్చివచ్చి. What *exigence* has brought you here. యిదినిమిత్తవైవచ్చినాను. This is the *purpose* for which I am come. నీకుయిక్కడనిమిత్తంలేదు. There is no *necessity* for you here. రూపాయీలనిమిత్తం నేనుచెల్లూరువెళ్ళినాను. I went to Nellore for the *purpose* of getting Rupees.

నిమిషం *sub.* నిమిషపు/నిమిషములు. A part of the Gentoo hour. It makes 97,200 *mishums*, or *twinklings*. అగ్రదివెల్లినిమిషంలోకుర్చీరా. Go there and come back in a *twinkling*.

నింపడం *v. a.* నింపుచూ/నింపి. To fill or make full. ఆకుండలోనింపునింపు. *Fill* that pot with water. నాపెట్టెకరహలోనింపినారు. They *filled* my chest with Pagodas.

నియమించడం *v. a.* నియమింపు/నియమింగి. To direct; to require; to appoint. అతణ్ణిఆఘారికివెళ్లమనినియమించినాను. I have *appointed* him to go to that village. ఆదిన్నధాన్ని పెండ్లిఅడవ తననినియమించివుంచినాను. I have *appointed* that girl, to be taken care of, in order to be married to me.

నిరఖునామా *sub.* నిరఖునామా/నిరఖునామాలు. A price current. It is usually called the *nerick*. యీవస్తువుఖరీదునిరఖునామాలోయేలా యునప్రసినారు. What price have they put down in the *nerick* (or *price current*) for the value of this article?

నిరంతరం *v. a.* Daily; or, every day. నేనునిరంతరంకోటకువస్తున్నాను. I come to the garden *every day*.

నిర్ణయం *sub.* నిర్ణయపు/నిర్ణయములు. Agreement; settlement; stipulation. అనుకూలనిర్ణయం నాకుసక్తరిశేదు. Such kind of *agreement*, I do not consent to. రెక్కరెక్కలోవున్న నిర్ణయములప్రకారమిదిచేయవలెను. This business must be done, agreeable to the *rules* laid down in the Regulations. నిర్ణయంచెయ్యడం. To *make a stipulation*. నిర్ణయం కా. *Conformably; exactly; that is, agreeable to stipulation, or appointment.* నిర్ణయం కాచెప్పు. Tell *exactly!*

నిర్ణయించడం *v. a.* నిర్ణయింపు/నిర్ణయించి. To stipulate; to settle; to ap-

point; to agree to. రేపు పదిమూడులకు వచ్చి మినిస్టర్లు మించి నారు. They appointed and agreed, to be here to-morrow at ten o'clock. కోర్టునకు పురి సువత్సరం దసరా పండుగకు కుప్పై డిన ములుకల వ్రాసు చేర్చుట నిర్ణయించినారు. They have appointed thirty days in every year, on account of the Dassara feast, for a vocation to the courts.

నిర్మలం *sub.* నిర్మలపు|నిర్మలాలు. Clearness; puceness. నిర్మలపువస్త్రపులు పంపించు. Send me the things pure. నిర్మలమైన స్త్రీ. A woman of purity. అనేక నిర్మలం అనేక మంది చెప్పుకుంటారు. Numbers speak of the clearness of that water. నిర్మలం కా. Clearly; brightly; perceptibly.

నిగడు *sub.* నిరుటి. (No Plural.) Last year; or, the year before this. నిరుటి పశువుల రంమా పూరు విస్తారం పంపినది. My village produced very abundantly, last year. నిగడు లెక్కలు. Last year's accounts. ఆతను యీ పూర్వోత్తరము వచ్చినాడు. He came last year, into this village.

నిర్మూలం *sub.* నిర్మూలపు|నిర్మూలములు. Extirpation; destruction. ఆ పూరు గలది దండారత్నానిర్మూలం అయినది. That village is involved in complete destruction, from fire.

నిరోగం *sub.* నిరోగపు|నిరోగములు. Health. యీ పూరు వచ్చిన తరువాత అతని నిరోగం అయినది. After he arrived in this town, he recovered his health.

నిలబడం *చ. క.* నిలుపుతూ|నిలిచి. To stop; to arrest; to fix; to desist. ఆ సుర్రాన్ని నిలుపు. Stop that horse. ఆ మాట చెప్పిన తరువాత నేను వ్రాయుట నిలిచినాను. After making use of that speech, I stopped writing; that is, desisted from writing. యీ రోజు ఏలగను నిలిచినారు. To day they have fixed up their Peerloos or Images.

విలకదం *v. n.* నిలుచున్నది. *To stay; to remain.* యీతూర్లో నిలుస్తాను.

I shall stay in this town.

నిలుచుండదం *v. n.* నిలుచుంటూ|నిలుచుంది. *To stand up.*

నిలుక *sub.* నిలుక|నిలుకలు. *The remainder; a balance of account.* వాతె

క్రమంబంధంనీకద్దయెన్నిరూపాయలునిలుకవున్నవి. *What balances of Rupees have you, in account with me, in your hands?* నిలుకవున్నసామానుయిక్కర్తీకుకువిరా. *Bring the remainder of those things here. It is commonly written నిలుక.*

నివాదా *sub.* నివాదా|నివాదాలు. *A Revenue term, signifying the settlement of the Revenue, or Revenue accounts, నివాదాచెయ్యదం. To make the settlement.*

నివాసం *sub.* నివాసపు|నివాసములు. *Place of residence.* కూనివాసంబు జరుగ్. *My place of residence, is at Masulipatam; or, Bundar.*

నిశ్చయం *sub.* నిశ్చయపు|నిశ్చయములు. *Agreement. vide నిర్ణయం.*

నిషేకముపూర్ణం *sub.* నిషేకముపూర్ణపు|నిషేకముపూర్ణములు. *Consummation of marriage; completion.* అతనికేపెండ్లిలియినమ్మాదు పంచవర్సరములకునిషేకముపూర్ణంఅయినది. *Consummation took place, after he had been married thros years.*

నిష్పత్తు *sub.* నిష్పత్తుపు|నిష్పత్తులు. *Weakness; inability.* యీకుందురింపే నిష్పత్తువువచ్చినది. *The effects produced by that medicine, is weakness.* మునుపు నాకుమహానిష్పత్తువులందెనుయిప్పుడును గాఢమైనది. *I used formerly to be subject to great debility, but have now got strong again;*

నీ *pro.* *Nominative Case, Personal Pronoun. Thy. నీది. Thine.*

నీచం *sub.* నీచపు|నీచములు. *Lowness; without character.* అతనిపనిఅంతా నీచంబందవచ్చినది. *His business has ended in great meanness.* అతనియిం

జిశేనువల్లలేనన్నచాలానీచవుకూటలుఅరినాడు. When I went to his house, he gave me nothing but *low words*. నీచంపెట్టడం or నీచపరచడం. To *despise*. నాపక్షచాలాఅపజ్ఞలుఅరివందునలకబిడ్డ నేనుచాలానీచపట్టినాను. As he told me a great number of lies, I *entertained* a great *contempt* for him. నీచత్వం. Item.

నీచుడు *sub.* నీచునినీచులు. A low character; a man of a bad reputation. అకనుకోమటిఅయివుందికూత్ర కూడురిన్నందుననీచుడైనాడు. Being a Rarian and having eat victuals with a *Sooder*, he is become a fellow without character.

నీటు *sub.* నీటునీటులు. Vanity; pride of dress. నీటుకునిపి. A *dressy man*; a *coxcomb*. నీటుకల. *Coxcomical*; *foppish*.

నీడ *sub.* నీడనీడలు. Shade; shelter from the sun. చెట్టునీడ. The *shade* of a tree.

నీతి *sub.* నీతినీతులు. Conscience; uprightness. అకనికమంచినీతివున్నది. That man has a good *conscience*. నీతికలవాడు. He is a man of *conscientiousness*. నీతికూటలు. Moral discourses.

నీరు *sub.* నీటినిల్లు. Water. It is commonly used in the Plural number: నాకుదాహనకునీళ్లుయిప్పించు. Give me *water*, to quench my thirst. యేటికొత్తనీరువచ్చినది or తగలనది. A body of fresh *water*, has come into the river. N.B. When water is mentioned in a large quantity, it is put in the Singular number; and when in small quantities, in the Plural. నీళ్లబుగ్గ. A *water bubble*. నీటివది. A *torrent*. నీళ్లజల. A *spring* of water.

నీరుల్లి *sub.* నీరుల్లి. (No Plural.) Onions. ఎకారులోకివెత్తరిందినీరుల్లలక్కుర

చ్చినది. A great quantity of Onions, came into the bazaar for sale.

నీర్మూలములు or పాయలు. Onion plants. vide పుల్లిరాయ.

నీలగడం బ. గ. నీలుసుచూసినది. To strut; to walk proudly; also to die.

యుద్ధంలో నీలగడం. To die in battle.

నీలం sub. నీలపునీలములు or నీలాలు. A sapphire. ఆతని చెవులను నీలం నీలాలు వేసిన పోగుల జోడు మహాకాంతి గా నీలం నీది. The sapphires in his earrings, are very bright.

నీలి adj. Blue; నీలిరంగు. A blue colour. నీలిపాగా. A blue turban. నీలివండు. Indigo. నీలి చెట్టు. The Indigo plant.

నీవు pro. నీమీరారు. Thou; నీవుయేమి చేసినావు. What hast thou been doing? నీవుస్తకం. Thy book. మీగుయెక్కడికి వెళ్లుతారు. Where are you going? నీది. Thine. మీది. Yours. ఆకోటనీది నాని అతనిది కాదు. That garden is thine, and not his.

నీళ్లాడడం బ. గ. నీళ్లాడుతూనీళ్లాది. To be in labour; in childbirth, or in travail. ఆదిన్నది నీళ్లాదివరకొ మారుకోనన్నది. That young woman has been brought to bed, and has got a son.

నుదురు sub. నుదుటినుదులు. The forehead. నుదుటిపై గ్రీన చిహ్నం వేసారు. They have marked his forehead, with the green mark.

నున్నని adj. Smooth. నున్ననిచోటి. A smooth cheek.

నున్నం conj. And. It is always coupled to some words in writing. ఆతనూ నేనునూ. He and I. యీవేళా రేపునూ. To day and to-morrow. The word is properly only written న్నం.

నునుపు sub. నునుపునునుపులు. Smoothness. బల్లపనుపు. The smoothness of a table. గోడనునుపు. The smoothness of a wall. నునుపుచేయడం. To make smooth. నున్నన. Item.

నండి *pre.* From; since. నేను అక్కడినుంచినిన్ను వచ్చి నాను. I came here yesterday, *from* thence. యిక్కడినుంచి. *From* hence అక్కడినుంచి. *Thence*, or *from* thence. కానాదీనములనుంచి. *From* a long period back.

నయ్య *sub.* నూరినూతులు. A well. అనూరిలో నీళ్లుయేమీలేవు. That well has got no water in it. నాది నయ్య. A well with a channel to it; made for conveying water into a garden, or for cattle to drink out of. కరల నయ్య. A pot well. యిటిక నయ్య. A brick well. రాతి నయ్య. A stone well.

నరుకు *sub.* నరుకు|నరుకులు. Froth; foam. పాలనరుకు. The froth of milk. కుర్ర ప్రనరుకు. The foam from a horse. నీటి నరుకు. The foam produced by water.

నలక *sub.* నలక|నలకలు. The name of a small kind of rope, or thick string; with which the poorer sorts of Natives lace, or rather string, their bedsteads. In this state they are, what Europeans in India commonly call *country cols*. మంచపు నలక. Col string.

నెత్త *sub.* నెత్త|నెత్తలు. The oil plant, నెత్తలు is the usual term given to oil seeds. నెత్త చేను. The oil crop; or plantation. నెత్త లానానుక. An oil mill. N. B. The oil mills are turned by a bullock, the man who feeds the mill sitting on the bar close to the pivot; managing the bullock and feeding the mill at the same time.

నెమెను *sub.* నెమెను|నెమెనులు. The eye fly; a small almost imperceptible insect, extremely troublesome in the hot weather in India; commonly attacking the eyes in great numbers. They only appear in the day time.

నూక *sub.* నూక|నూకలు. The name given to grain, when half ground;

It is generally termed *Rolong* by Europeans in India, గోధుమనూళి. *Wheat rolong*. చియ్యపునూళి. *Rice rolong*. పెసరనూళి, *Pensera rolong*; and so, of other grains.

నూనె *sub.* నూనె|నూనెలు. Oil; in the state when prepared for use. కొబ్బరినూనె. *Cocoanut oil*. కిడినూనె. *The marking nut oil*. అరనూనె. *Oil of mustard*.

నూరదం *v. a.* నూరుతూ|నూరి. To bruise; to grind down into a mash. కత్తిరూరదం. To *grind* a knife or sword. చింతపండునూరదం. To *grind* Tamarinds into a mash. అవ్వపండునూరదం. To *grind* or *mix* medicines. అరాలునూరదం. To *grind* Mustard seeds, in a mash.

నూర్చదం *v. a.* నూరు|నూర్చి. To thrash. In India, thrashing is performed by bullocks in the open air. A spot is cleared from dirt and hardened, in the field where the grain ripens; the grain is thrown upon it in loose heaps, and bullocks are turned in upon it and kept in a constant motion treading it under foot till the grain is completely freed from the husk. N. B. The bullocks are generally muzzled, though contrary to the Hindoo shaasters. కుప్పలునూర్చదం. Thrash out the heaps.

నూరు *adj.* One hundred. నూరుమంది. *One hundred men*. యది నూరుట.

Ten *hundreds*. నూటికరియంతం వేసు లెక్కచెప్పుతాను. I can reckon as far as *one hundred*. యె నమన్నూరు పర వాలు. *Eight hundred Pagodas*.

నూర్చ *sub.* నూర్చు|నూర్చలు. A thrashing. ఆతూరికుప్పలు అన్నీ నూర్చలు అయినవి. The *thrashing* of the whole of the heaps of that village is completed. The word నూర్చి is more generally used.

నూలు *sub.* నూలు|నూళ్లు. Thread; generally speaking, thread in it's raw

state. దూదివదికి తేనూలు అవ్వమంది-నూలు పేసి తేదారం అవుతుంది. If you spin the cotton, you get *thread*; which *thread* is twisted, to make *sewing thread*. అవారచావులనూలుమంచిది కాదు. The *thread* in that long cloth, is not good. సన్ననూలు. Fine *thread*. ముతకనూలు. Coarse *thread*. నూలుకందె. An oblong ball of thread.

నెట్టడం *v. a.* నెట్టుచూ|నెట్టి. To push or thrust violently.

నెత్తి *sub.* నెత్తి|నెత్తులు. The head. నెత్తి కాము. Item. అవామానువాది నెత్తిమీద పెట్టు. Put those things on his *head*. యీ కురిచీనీ నెత్తిని పెట్టుకో. Put this chair upon your *head*.

నెత్తుగు *sub.* నెత్తుగ|నెత్తులు. Blood. నెత్తుగు కారడం. Blood to flow or run; to bleed. అతనిదిగుట్ల వెంట నెత్తుగ చదుతుందని. His gums bleed.

నెనరు *sub.* నెనరు|నెనలు. Affection; attachment. ఆమెకు చిన్న వాంశయం దున్న క్రీడీనెనగవున్నది. She discovers a great *affection* for her children.

నెవము *sub.* నెవపు|నెవములు. Blame; accusation; imputation of fault. అతనువామీద రేనిపోని నెవం చేసినాడు. He brought up frivolous *accusations* against me. నెవం పెట్టుకోవడం. To use *pretences*. అతడు సుంక దుంగావు న్నానన్న నెవం పెట్టుకుని రెండుదినములనుంచి రాకుండావున్నాడు. Having used the *pretences* of sickness, he has stayed away for two or three days.

నెమరు *sub.* నెమగ|నెమగులు. A ruminating or chewing of the cud. నెమరు రుచెమగడం. To *ruminate*. చవులు పేత పేడినవిగనకయిప్పుడు నెమగు చేస్తున్నవి. The cattle having done feeding are now *chewing* the cud. నెమరుకు తేవడం. To *ruminate* or *muse*. అతను ఆమాటజాగా నెమరుకు తెచ్చుకున్నాడు. He *ruminates* a good deal upon that *subject*.

నెమలి *sub.* నెమలి|నెమల్లు. A Peacock; నెవలి is usually the name given

to it. నెకుటిబట్ట. Item. మొగనెమరి. A *Peacock*; that is, the *male*. ఆడనెమరి. A *Pea-hen*. నెమరికుంచ. A *Peacock's tail*. నేలనెమరి. The *ground Peacock*. This is the bird Gentlemen in India call the *Florikín*. It is of the same species as the *Bustard*; about as big as a half grown fowl in the body; with a long neck and long legs, and a large beautiful eye.

నెయ్యదం ర. a. నేపచ్చ|నేసి. To weave. చిట్టనెయ్యదం. To weave cloth. మంచం నెయ్యదం. To lace a cot. రివాజీ నెయ్యదం. To weave or make a carpet. పెంకునెయ్యదం. To tile. xద్దినెయ్యదం. To thatch. కాటిలకునెయ్యదం. To cover a house with *palmira leaves*. పాతెత్తగనునెయ్యదం. To weave, as a spider.

నెయ్యి sub. నేరి|నేమలు. Ghee; the grand desideratum of the Natives of India. It is made by boiling down butter, and, after laying it by, is mixed with their victuals and frequently taken in a pure state.

నెరియదం ర. n. పెరుమచ్చ|నెరికి. To grow grey. తలనెరియదం. Item. అతను యాదై సంతత్పర ములవాడు అయి వాడుగ నక తలగద్దమున్ను నెరికినది. Having got to the age of fifty, his head and beard have grown grey.

నెరువు sub. నెరువు|నెరువులు. The greyness of age. అతనితల నెరువుకు హాసించి త గావున్నది. All people speak of that man's grey head.

నెల sub. నెల|నెలలు. A month. నెలకుముప్పై రోజులు. There are thirty days to the month. నెలనెల. Monthly. ప్రతి నెల. Every month. నెలవది రోజులు. A month and ten days. నెల is the general name for the moon. నెలబూడువు. The new moon.

నెళవరి sub. నెళవరి|నెళవలు. A well informed, clever person. In some

senses, also, it means a person having acquaintance. యీ పూరికి నెఱవ రిని నాను, I am a *stranger* in this town.

నెఱవు *sub.* నెఱవునెఱవులు. Information; acquaintance; experience. యీ యనిలో నాకు నెఱవు లేదు. I have no *experience* in this business. అయ్యి తో నాకు నెఱవు లేదు I have no *acquaintance* with him. అమాగ్గం నాకు నెఱవు లేదు. I have no *knowledge* of that road;

నేడు *sub.* నేటి (No Plural.) To day; this day; నేటిదినం or నేటిరోజు: Item. నేటిదినం వాటికి తిరిగి వస్తాను. I shall come back *this day* again; that is, on the return of this day. This is a mode of speech. నేటివారం: Item.

నేత *sub.* నేతనేతలు. A weaving; a texture; a woof. అట్టె నేతమహాగా నావున్నది. The *texture* of that cloth is very good. నేత నాడు. A weaver; that is, one who weaves cloth. They may be of any caste:

నేను *pro.* నామేము. I. నేనువస్తాను. I am coming. నాయెల్లు. My house. మా పూరు. Our town. నేనే. Myself; or, I myself. నాది. Mine. నేనే యీ పనిచేసినాను. It was I *myself*, did this business.

నేమి *sub.* నేమినేమిలు. A dub. నేమి, in some places, is understood to mean *two dubs*.

నేర్పడం *v. s.* నేర్పకూనేర్పి. To teach; to instruct. అదిన్న వాడివిద్య నేర్పకూవున్నాను. I am *teaching* that boy a language.

నేర్పరి *sub.* నేర్పరినేర్పలు. A well instructed, skilful person.

నేరం *sub.* నేరపునేరములు. Crime; offence. గొప్ప నేరం. A great offence.

కొద్ది నేరం. A small offence. నేరం చేయడం. To commit a crime. నేర

పెట్టడం. To accuse of crime. నేర పెట్టుబడిడం. To be accused of crime:

నేరవుకూటలుఅడదం. To use *oriminal words*. నేరంపుచ్చుకోవడం. To *levy a fine*, వాడలోవేసేనేరం. The *ballast* of a ship.

నేరస్థుడు *sub.* నేరస్థుని|నేరస్థులు. A criminal; a culprit; an offender. బిల్లాకోర్టులునినామం అయినతర్వాత దేశములో నేరస్థులుమహాకొద్దిగానియులువెల్లుడువ్వారు. Since the establishment of the Zillah Courts, there have been fewer offenders in the country.

నేర్పించడం *v. a.* నేర్పించు|నేర్పించి. To cause one to teach.

నేర్చుకోవడం *v. a.* నేర్చుకుంటూ|నేర్చుకుని. To learn. అతనుచదువులచుకులదగ్గర నెనును నేర్చుకుంటూవువ్వారు. He is *learning* the Gentoos from his preceptor.

నేర్పు *sub.* నేర్పు|నేర్పులు. Instruction; teaching; information. అతనిచిత్తర్పు పదిలోకుందినేర్పులన్నది. He possesses great *knowledge* in drawing.

నేల *sub.* నేల|నేలలు. Earth; soil; ground. ఆ నేలనుచంద్రచెట్లుకాగాలతరవి. Fruit trees thrive very well in that *soil*. నేల నెమలిబట్ట. The *ground* Peacock; or Florikin.

నెక్కుదం *v. a.* నెక్కుతూ|నెక్కి. To press down or in; to compress. నన్నురలుపునందున పెట్టి నెక్కినాడు. He *squeezed* me in, between the door. అతనిచెవిపోసువడకుండాదగ్గర నెక్కి. *Squeeze* down his ear-ring, so that it may not fall off.

నెక్కు *sub.* నెక్కు|నెక్కులు. A dent or pressure. మురుగులు నెక్కులుపోయినవి. My hand rings have got *dents* in them.

నెట్టు *sub.* నెట్టు|నెట్టులు. Pain; ache. తల నెట్టు. The head *ache*. కడుపు నెట్టు. The belly *ache*. ప్రసవపు నెట్టులు. Childbirth or labour pains.

మోరు చెయ్యడం. To hurt or give pain. మోరు పట్టడం. To receive or feel pain. మోపులపడడం. To be in labour or travail.

మోరు *sub.* మోటిమోలు. The mouth; that is, the inside of it. అతని మోరు పెద్దదిగ నశవిస్తారంటిన్నంపట్టుచుంది. Having a large *mouth*, he can take a large swallow of victuals. వాకిమోరు. A wide *mouth*.

నోకరి *sub.* నోకరి, నోకరిలు. Service. నోకరి చెయ్యడం. To serve. రెండు సంవత్సరములు అనారద్య నోకరి చేశినాను. I have served that Gentleman, two years. నోకరి తొందడం. To take service. యివేళ ప్రొద్దున పటాలంలోకి పాయినోకరి వున్నాను. I took service this morning, as a sepoy in the battalion. నోకరి తొందడం. To entertain in the service. నోకరి మోసుకోవడం. To take a discharge from service. నోకరి రీతి చెయ్యడం. To dismiss from service.

నోకరు *sub.* నోకరు, నోకలు. A servant. అతను అనేక దినములనుంచి నా నోకరు. He has been my servant, for a considerable period.

పక్క sub. పక్క|పక్కలు. A side; also a bedding. యీపక్క. This side. అవక్క. That side. అన్నిపక్కలు. All sides. పక్కమ్రోచుకుక్కోడదం. To sleep upon a bed. నాపక్కలోచందుకుంటావా. Will you come and sleep along with me?

పక్కు sub. పక్కు|పక్కులు. A scab. పక్కుకట్టదం. To form a scab. అమకపక్కుకట్టినదిగతత్వరగావేరుదురుకున్నది. A scab having formed upon that sore, it will soon heal. పక్కువూరదం. The scab to fall off.

పక్ష sub. పక్ష|పక్షలు. Enmity; hostility; variance. అతనికినాకూరాలాదిన కులనుందిపక్షమన్నది. An enmity has subsisted between him and me, for a long period past. పక్షవాదు. An enemy. పక్షపట్టదం. To take or feel enmity. అతనుపామునుకత్తిచుట్టుకునికొట్టపోతేకట్టించుకునిపక్షపట్టినది. Having taken a stick to kill a snake and failing to do so, the snake retained enmity. N.B. The Natives suppose a snake retains enmity and strives to revenge, at a convenient opportunity, any unsuccessful attempt to kill it. పక్షచెయ్యదం. To make enmity.

పక్షదం sub. పక్షదచే|పక్షదాలు. Coral; more properly, the coral when shaped into beads. అతనిమెడకాతళంలోదాలాగొప్పపక్షదాలువుందివున్నవి. That man wears a necklace of very large coral beads.

పక్షలకోట్టదం v. n. పక్షలకోట్టుకూ|పక్షలకోట్టి. To break. అపట్టేనేనుపక్షలకోట్టినాను. I have broken that box.

పక్షలదం v. n. పక్షలుకూ|పక్షలి. To break; to shatter; to fall to pieces. కర్రబద్ధిచెయ్యజారికిందపడిపగలినది. The ink bottle slipt out of my hand and broke. అతనుపోట్లొందినందునతలపగలినది. He has been fighting and has got a broken head.

పగలు *sub.* పగటిపగలు. Day time; the day. పగలుయ్యకదవుందిరాత్రిలేది వెళ్లురాము. I shall remain here during the *day*, and go away in the evening. యీరాత్రివుందిలేవుపగటివేళయింటికివెళ్లు. Stay here to night, and go home in the *morning*.

పగలిన *adj.* Broken; fractured. పగలినతునకలు. *Fractured pieces.* పగలినపామాను. *Broken things.*

పచ్చ *adj.* Green. For this reason పచ్చ is the name given to the *Emerald*. పచ్చరంగు. *Green colour.* ఆయింట్లోనుకొన్ని పచ్చకురిచీలువున్నవి. In that house, they have got some *green* chairs. పచ్చపాదపదం. To mark with *green*. N. B. It is the practice of Hindoo women and sometimes of men, to puncture the skin and introduce a mixture made of the juice of the margosa leaf, some ^x oil and tarmorick. It is the same practice as is, by some other nations, termed *tattooing* or *tallowing*.

పచ్చకన్నేరుపువ్వు *sub.* పచ్చకన్నేరుపువ్వు, పచ్చకన్నేరుపువ్వులు. A flower, some of which are yellow and some white; well flavoured.

పచ్చం *sub.* పచ్చపుపచ్చములు. The name given to a particular kind of cloth, generally twenty four cubits long and two cubits broad. The word is called *Patch* by Europeans; and means two pieces.

పచ్చి *adj.* Fresh; new; raw; unboiled. పచ్చికర్ర. *New wood.* పచ్చికాయలు. *Fresh fruits.* పచ్చికండరింట్టాడు. He eats *raw cundah*. A kind of degenerate yam. పచ్చికూంసం. *Raw meat.* పచ్చిచకు. A *green* or *fresh* leaf. పచ్చి, is also the adopted meaning for a bird. Figuratively

పచ్చిపగ mean/deceit.

base fraud

పటకా *sub.* పటకా పటకాలు. A *sash*, commonly worn by all Natives in India.

పటకారు *sub.* పటకారు పటకారు. Pincers. కమ్మరనాదిపటకారు. A blacksmith's *pincers*. The proper word is పటు పాడు.

పట్టడం *చ. a.* పట్టుచూపట్టి. To hold; to gripe. యీ కాకిదంచినర పట్టు. *Lay hold of the end of this paper.* చేయిలుపట్టుకొన్నిరూపాయలుయిస్తున్నాము. *Hold forth your hands, and I will give you some Rupees.*

పటం *sub.* పటశాపటాలు. The name of a *picture*, when finished and mounted. పటం is also the name, for a *map*.

పట్నం *sub.* పట్నశాపట్నములు. A *City*; principal *Town*; the capital of a *Country*. అతనుపట్నంశెల్లినాడు. He is gone to the *Capital*.

పటికె *sub.* పటికెపటికెలు. *Allum*. It is also used to express *Sugar Candy*, from its resemblance in shape and colour. పటికెతెల్లం or పటికెపంచదార. *Sugar Candy*.

పట్టు *sub.* పట్టుపట్టు. *Silk*. పట్టుబట్టులు. *Silk clothes*. పట్టుకునక. A piece of *silk*. పట్టు, means also, a *grip*. తెట్టిపట్టు. The *grip* of a wrestler. పట్టు, in another sense, means an *application*, or *putting upon*. చున్నేపు పట్టు. An *application* of *chunam*. N.B. This is the common application of the Natives to bruises or pains. The word means an *application* of any thing else. యింటిపట్టు. A *place of residence*.

పట్టుకోవడం *చ. a.* పట్టుకుంటూపట్టుకుని. To seize; to take. ఆహంఁగపారిపోతూవుంద నాపట్టుకున్నారు. They *took* that thief, whilst he was running away. ఆతూర్లోకితూరిఖోల్వవచ్చిమమ్మున పట్టుకున్నారు. The *plunderers* came to that *Town* and *seized* us there.

పట్టుపడడం *చ. n.* పట్టుపడుతూపట్టుపడి. To be apprehended; to be seized;

అరణ్యమునందున్నదాకా కిక్కిరియించుచున్నది. That Rajah, who has all this time been in rebellion, was *seized* about ten days ago.

పై *sub.* పైపుట్టలు. A side, border, or streak. మంచపుపై. One side of the bed frame. మంచపుపై. A streak of chunnam, such as the Hundoos rub on the out side of their houses. They are sometimes, alternately red and white. నవారపట్టె. Lacing for bed frames. కాచిపట్టె, means the fourth part of a palmita tree; cut lengthways for buildings.

కడక *sub.* కడక|కడకలు. The name for the hood, of the hooded snake; that is, the expansion on each side of its head and down the back of its neck, when the snake raises itself.

పడదం ర. గ. పడుచు|పడి. To fall; to happen; to sink. చెట్టుమీదినుంచి పడదం. To fall down from a tree. పోర్లపడదం. To fall flat down. పంకం పడదం. To fall sick. కైదులో or పంకెళ్లపడదం. To get imprisoned or be put in Irons. కోపపడదం. To get angry. సంతోషపడదం. To feel glad or be pleased. విచారపడదం. To grieve; to lament. కాకిరాలున్నా పట్టెలున్నా పడదం. Papers or clothes to rumple or get into folds. N.B. This Verb is joined to the verbal Infinitive of other Verbs, to form the Passive voice.

పడమర *sub.* పడమటి|పడమలు. The West. సూర్యుడు పడమరలక్షమనం లివురూపుంటాడు. The Sun sets in the West.

కడవ *sub.* కడవ|కడవలు. A boat. నడవకవ. A Ship's boat.

కదిదె *sub.* కదిదె|కదిదెలు. Borrowed clothes. పదిదెబట్టలు. Item. It is a common practice, amongst those Natives in India who are not very rich, but are desirous of appearing well-dressed, to enter into bargains

with the washers, to supply them with other people's dresses ; for the use of which the wearers pay the washers, from two to six Rupees at the end of the year.

పదిశము *sub.* పదిశపు, పదిశాలు. A cold in the head. పదిశంబ.

పడుకోవడం *v. n.* పడుకుంటూ పడుకుని. To lay down ; to recline. నేనుకు హాలిల సరుపద్దందున పడుకుంటాను. I am very tired and must *lay down*. పడుకోవడం means also, to go to sleep.

పడుకు *sub.* పడుకు/పడుకులు. Length ; as contrasted with breadth, in the measurement and weaving of cloth. పీక, is the breadth. నూలుపడుకు. Length of the thread in weaving. చురచంపడుకు. Length in lacing a coat. So also, for the breadth, when you use పీక..

పడుచు *adj.* Applied to women or to men. పడుచుది. A girl or young woman. When applied to women, it is used as a Substantive. అదుగోపది హేదు పంచత్సర ములగలమంచిపడుచువున్నది. Behold that charming girl, who cannot be more than fifteen years of age! పడుచువారు. A young man. పడుచుతనం. Youth or time of youth. అతను పడుచుతనంలోవున్నాడు. He is in the period of his youth.

పడుచుకోవడం *v. a.* పడుచుకుంటూ/పడుచుకుని. To go astray ; to visit men. This word is applied only to women.

పతకం *sub.* పతకపు పతకములు. The name given to an ornament worn by the Hindoos at the breast, and suspended round the neck, by a string or chain. They are more or less expensive, according to the fancy and riches of the wearer.

పత్రం *sub.* పత్రపు, పత్రములు. A bond. పత్రంబ్రాయడం. To execute a bond. పత్రంరద్దించడం. To cancel a bond.

చరిత్ర *sub.* చరిత్ర|చరిత్రలు. A constant; chaste female. It is a Shanscrit compound meaning *devotion to the husband*. రామదివ్య చరిత్రలని అనుకుంటారు. People say that Ramdoo's wife is a *chaste, constant* woman.

చిక్కి *sub.* చిక్కి|చిక్కిలు. Diet. చిక్కిపెట్టడం or పెట్టించడం. To fix or prescribe a *diet*. చిక్కిచెయ్యడం. To undergo a *regimen*. చిక్కిపుచ్చుకోవడం. To resume your *diet*, under restrictions.

చదం *sub.* చదన|చదాలు. A song. చదంపాడడం. To sing a *song*.

చద్యం *sub.* చద్యపు|చద్యాలు. The *Paddiums*, are the Poetic descriptions of historical and religious events, written in a sort of medium language between Gentoo and Shanscrit, (and that, *ancient* Gentoo) for which there is no particular name. The best informed Natives tell you it is pure *Gentoo*, they are written in; but this is from their not being written entirely in Shanscrit, and having Gentoo mixed in them. చద్యాలుపాడడం or చదవడం. To sing or recite *Paddiums*. In reciting their *Paddiums*, the Hindoos modulate the sentences into a kind of recitative, very agreeable to the ear.

పదార్థం *sub.* పదార్థపు|పదార్థములు. Ready money; personal property. This word is not considered correct; but it is adopted and understood by the people in this sense. అతనివద్దనువిస్తరించిపదార్థంవున్నది. He possesses considerable *personal property*. vide అర్థం.

పది శబ్ద. Ten. పదివందలు or పదినూలు. Ten hundreds. పదిమంది. A number of people. N.B. This is a mode of speech.

పద్దు *sub.* పద్దు|పద్దులు. An entry in accounts. లెక్కపద్దులు. Entries or particulars of an account.

అడును *sub.* అడును|అడునులు. Sharpness; glibness; quickness. కత్తిఅడును.

The sharpness of a knife. తర్జంతరికినందునదున్నదానకుభూమికుకావ
దునుయిచ్చితన్నది. In consequence of the rain, the ground has obtain-
ed a degree of *glibness* and aptness for the plough. అడునుచెయ్యడం.
To sharpen. అడునుచేశేరాయి. A hone or whetstone.

పద్ధతి *sub.* పద్ధతి పద్ధతులు. A manner; a way. పరకావ్యవహారంతమరుక
లవుయిచ్చినపద్ధతి ప్రకారంజరిగించినాను. I have conducted the busi-
ness of the District, agreeable to the *manner* which you prescribed.

పన్నడం *et. n.* పన్నుకూ|పన్ని. To pretend, or feign. పచ్చినాననిపన్నినా
రు. He feigned to be dead.

పనసపండు *sub.* పనసపంటి|పనసపండ్లు. The jack fruit. This fruit grows
to the size of a man's head, and when ripe acquires an offensive smell.
The inside parts into cloves or divisions, with a stone in each. The
fruit strikes out from all parts of the tree, and sometimes even from
the roots.

పని *sub.* పని పనులు. Business; work; an act. మంచిపని. A good or
praiseworthy act. చెడ్డపని. A bad or reprehensible act. పనిచెయ్యడం.
To work; or, to do business. యీ సభకానాపనిచేసినాము. We have
done a great deal of *business* to-day. కూలీవాంట్లు సగంపనిచేయింటికె
ళ్లినారు. The coolies have gone home, after doing only half their *work*.
నీపనిపట్టెంతాను. I will *take care* of you. Meant, when spoken in a
threatening tone.

పన్నీరు *sub.* పన్నీటి|పన్నీరులు. Rose water. It is difficult to say how this
word is compounded. The two last syllables imply *water*, but the first
has a meaning unconnected with a rose, altho' the only meaning to

be given to the word is *Rose-water*. చిన్నీరు చెట్టు. A *rose tree*. చిన్నీరు పువ్వు. A *rose*. చిన్నీరు చల్లడం. To sprinkle *Rose-water*. N.B. This is a practice on visits of ceremony in India.

చిన్న sub. చిన్న|చిన్నలు. A *tax*. The general name for taxation. యింటి చిన్న. *House tax*. దీటి చిన్న. *Tax on pasturage*. నా లెచిన్న. *Tax on weavers*.

చిన్నెండు *adj.* Twelve; a dozen. చిన్నెండు ముందిభోయాల. *Twelve palan-keen boys*. ఆ పనిమీద చిన్నెండు ముందిభ్రంచినారు. They kept a *dozen fellows* at that business.

చుంకా *sub.* చుంకా|చుంకాలు. A *fan*. vide వికనకర.

చుంక sub. చుంక|చుంకలు. A *line*; or *row*; in a limited sense. యీ పుస్తకం మీద నువ్వలుగు చుంకలు వ్రాశినాను. I have written four *lines* in that book. భోజనాలకు పది చుంకలను కూర్చున్నారు. They are sitting in ten different *rows*, eating their victuals.

చంచకవ్యం *sub.* చంచకవ్యచి|చంచకవ్యలు. The name given to a drink, which the Hindoos take on a superstitious idea of its expiating any sin committed by them, because Cow's urine forms the principal ingredient. The composition is made of Cow's urine; Cow's dung; Cow's milk; ghee; and tyro or sour milk.

చంచదం v. a. చంచచూ|పంచి. To divide; to share. పాలుచంచదం. To *divide* shares. చుంకొవదం. Item.

చుంచదార *sub.* చుంచదార|చుంచదారలు Sugar, generally; commonly brown sugar. చీనా or చుటిక చుంచదార. *Sugar candy*.

చుంచపాళీ *sub.* చుంచపాళీ|చుంచపాళీలు. The name of the *gallery* in front of

houses called a *Verandah*, over which the roof extends to a certain distance, to keep off the sun.

పంచలోహాలు *sub.* పంచలోహం. (No Singular.) The name of a metal, composed of five different ones, viz. Gold; silver; copper; tin, and lead.

పంచాంగం *sub.* పంచాంగపుష్పాంగములు. This word is a Sanscrit compound, to denote the Bramin calculations of time. It is therefore synonymous with our word *Calendar*. పంచాంగం బ్రాహ్మణం. *Panchangam* or *Calendar* Bramin. పంచాంగంచెప్పడం. To tell the calculations of the seasons.

పంచాయతీ *sub.* పంచాయతీ, పంచాయతీలు. An arbitration. vide తగువు.

పందిరం *sub.* పందిరపుపందిరాలు. The name given to Cow's urine, which the Natives use sometimes medicinally and most generally for cleansing the floors and walls of the inside of their houses; as a preventive against filth and vermin. యింట్లో పందిరం చల్లడం. To sprinkle the house with Cow's urine. It is also mixed with Cow's milk; Cow dung; Cow's urine; thick buttermilk or tyre, and ghee; and in this state taken superstitiously for the expiation of sin; the Cow being considered a sacred animal by the Hindoos. This composition is called పంచగవ్యం.

పంజరం *sub.* పంజరపుపంజరములు. A bird cage. ఆ పిట్టను పంజరంలో వుంచు. Keep that bird in a cage.

పంట *sub.* పంట, పంటలు. The produce or crop. ఆ చేను పంట పాగా పండినది. The produce of that plantation has been properly ripened.

పంటె *sub.* పంటె, పంటెలు. A distaff.

పండడం *v. a.* పండుకూర్చుండి. To ripen. ఆ చెట్టు కాయలు మహాజాగా పండినవి.

The fruit of that tree has *ripened* very favorably. పంధదం. Means, also to sleep.

పందించదం చ. ౩. పందింస్తా|పందిచి. To cultivate; to raise. ఆకాశనూరు పుట్టి కాన్యంపందించివారు. That inhabitant has brought a hundred candies of grain into cultivation.

పండు sub. పండ్లపండ్లు. Fruit. The general name of all fruits, but chiefly of ripe fruits; from పంచదం to ripen. పన సపండు. Jack fruit. మామిడిపండు. Mango fruit. పండుకూకు. An old leaf.

పండుక sub. పండుక|పండుకలు. A holiday or feast. దసరాపండుక. The *Damara feast*. పండుకనిమిత్తం వెళ్ళియింకాకాలేదు. He is gone to a feast, and is not yet returned.

పండుగొప్ప sub. పండుగొప్ప|పండుగొప్పలు. A species of Cod fish.

పంఠము sub. పంఠపు|పంఠములు. A vow. పంఠమువెయ్యదం. To make a vow.

పంతులు sub. పంతులు|పంతులు. The name assumed by most Bramins, when they get into employ. It means something superior to the common people; something like our word *Mister*; పంతులు is also the meaning among the Natives for a *School-master*, or *preceptor*.

పంది sub. పండి|పందులు. A hog. అదివిపంది. A wild hog. పందిల్ల. A pig. పందికోడ. The quarter of a hog. గ్రామపంది. A village hog. పందిమూలకదం. Speaking, as a hog. పందికోరించదం. To grunt, as a hog.

పందికోళ్ళ sub. పందికోళ్ళ|పందికోళ్ళలు. A *Paadikochoo*; or, as we generally call it, *Bandicoot*. This animal seems to be between the pig and the rat in appearance, having the head very like a pig and making a grunting noise like the pig. The body is like a rat.

పండ్ల గుడ్డ. పండ్లమందొడ్డి. This is the name of a covering made of leaves or other materials; to keep off the sun and serve as a shelter from the weather. Europeans call it *pandals*.

పండ్ల గుడ్డ. పండ్లమందొడ్డి. A stake or bet. The Natives love cock fighting. This amusement is chiefly followed by the weaver castes, who stake large sums on favorite game cocks. Bramins and other castes bet at games of chance, such a *sogastala*; or at cards, and also at chess. పండ్లమందొడ్డి. A fighting cock. పండ్లమందొడ్డి. To lay a wager, అది పండ్లమందొడ్డి. A stake at play. తన అన్న పూరినుంచి రేపువస్తాడని పండ్లమందొడ్డి. He laid a wager, that his elder brother would return from the village to-morrow.

పప్పు గుడ్డ. పప్పుపప్పులు. Gram or other grain, prepared by being first roasted, then bruised and the husk removed; in which state it is boiled up and eat with rice by the Natives. Sometimes it is given dry to horses; or mixed with sugar, for children; when it is called పప్పు డెల్లె.

పండ్ల గుడ్డ. పండ్లమందొడ్డి. Dismission. అతను మొన్నటికే నాకు నమంధులపండ్లమందొడ్డి మైయింటివచ్చినాడు. He came home the other day, on purpose to give *dismissal* to some relations of his. ములా పండ్లమందొడ్డి నాకు అతనికి రెండు ములప్పుడు పండ్లమందొడ్డి చేసినాను. The visit being over, I gave him his *dismissal* about noon.

పండ్ల గుడ్డ. పండ్లమందొడ్డి. To send; to despatch. కొన్ని మంచి నారింజల పండ్లమందొడ్డి పండ్లమందొడ్డి. Tell him to *send* me some good oranges. అతనికి పండ్లమందొడ్డి పండ్లమందొడ్డి. I *despatched* a letter to him yesterday.

పండ్ల గుడ్డ. పండ్లమందొడ్డి. పండ్లమందొడ్డి పండ్లమందొడ్డి. The fruit

which Europeans term the *Pumneebness*. It is the same which, in the West Indies, is called the *shaddock*.

మంపదం ర. న. మంపస్త్రా/మంపిది. To send; to despatch. విదే మంపదం.

మంపయోగదం ర. న. మంపయమంపూ/మంపయమి. To engage to send.

ప్రకటం ను. ప్రకటప్రకటాలు. Proclamation; publication. ప్రకటం

చెయ్యదం: To publish; to proclaim. ఏదో చెప్పినమాటలందరికీ ప్రకటం

చేయించు. Make whatever I have told you *public* to every one.

ప్రకారం *pro*. According. మీరట్ల ప్రకారం. According to your order.

ప్రకారంగా. Accordingly. ఆ ప్రకారంగా నడుచుకో. Act accordingly.

ప్రకాశం ను. ప్రకాశప్రకాశాలు. Reflection of light; glittering; a.

shining; a glass. సూర్య ప్రకాశం. The splendour of the sun. నక్ష

త్ర ప్రకాశం. Glittering of the stars. కీర్తి ప్రకాశం. The splendour of

fame. ఆ రాజు ప్రకాశంలో కములో మహావిస్తరించినది. The *splendour* of

that Rajah increases daily amongst the people.

ప్రకాశింపదం ర. న. ప్రకాశింస్త్రా/ప్రకాశించి. To shine; to glitter. ఆవక్రం

మహా ప్రకాశింస్త్రావున్నది. That diamond *shines* superiorly. ఆయింట్లో

మిదిపాలు ప్రకాశింస్త్రావున్నవి. The light *shines* from that house.

ప్రజ ను. ప్రజప్రజలు. An inhabitant; also a crowd of people. నిన్నటిది

నందేవుదిభక్తముమవిస్తరించి ప్రజరచ్చినది. A great crowd of people came

yesterday, to see the ceremonies on account of the idol. కాటకందావ

యూదేకములో ప్రజలుమహాశక్తవలయివారు. The number of *people*, in

consequence of the famine, is much reduced in this country.

ప్రత్యక్షం ను. ప్రత్యక్షప్రత్యక్షాలు. Presence. వాలో ప్రత్యక్షమందుక

కలాకున్నాచిరోక్షమందుకలాకున్నాఅన్నాడు. He spoke one way in

my *presence*, and another way in my absence, ప్రత్యక్షంగా. Being

present. అమాదవాచో ప్రత్యక్షం గా చెప్పలేదు. He did not speak that word, whilst I was present.

ప్రత్యక్షమాయండు. Instead. నా ప్రత్యక్షమాయంరామునికి పాపక్షికి పంపినాను. I have sent Ramdoo to you, in my stead.

ప్రతి *adj.* Each; every; again. ప్రతియిల్లు. Every house. ప్రతిమనిషి. Every man. ప్రతిదీక్ష. Every where. When used figuratively, it is pure Gentoos. ప్రతిమాట. Retorting words. ప్రతివత్తరం or ప్రత్యవత్తరం. An answer. ప్రతిభవ. An echo. ప్రతిబింబం. Reflection in a glass. ప్రతిరోజు or దినం. Daily, or every day.

ప్రత్తి *sub.* ప్రత్తి. (No Plural.) Cotton; that is, Cotton when first gathered, or when in the pod. ప్రత్తిచేసు. Cotton field or plantation, N.B. This word is sometimes called ప్రత్తి.

ప్రతిజ్ఞ *sub.* ప్రతిజ్ఞ; ప్రతిజ్ఞలు. Determination; resolution; intention; vow. ప్రతిజ్ఞచెయ్యడం. To resolve; to determine. అతను కాశీ వెళ్లుతానని ప్రతిజ్ఞచేశాడు. He has made a vow to go to Caasey.

ప్రతిమ *sub.* ప్రతిమ; ప్రతిమలు. A drawing; or, a picture.

ప్రతిష్ఠ *sub.* ప్రతిష్ఠ; ప్రతిష్ఠలు. Reputation; name. ప్రతిష్ఠచెయ్యడం. To *endow*.

ప్రతిహతం *sub.* ప్రతిహతత; ప్రతిహతాలు. Revenge; retaliation; preremission. అతను చేసినవిరోధానకురికి ప్రతిహతంచెయ్యవలెననిచూరించినాను. In consequence of his hostility, I devised the means of being revenged.

ప్రధానం *sub.* ప్రధానత; ప్రధానములు. Pre-eminence; superiority; అన్ని వస్తువులలోకంటెక్కుగా ప్రధానత. Of all other concerns, this is my principal one. ప్రధానంచెయ్యడం. To make the marriage portion.

ప్రపంచం *sub.* ప్రపంచపు ప్రపంచములు. The world; the universe. మనుష్యుల ప్రపంచం. The *inhabited world*; or *terrestrial globe*. ఓకరల ప్రపంచం. The *ethereal world*; or *celestial sphere*. Figuratively యీ పుస్తక ప్రపంచం అంతా యేరుదురు. The whole world is acquainted with this business.

ప్రబలం *sub.* ప్రబలపు ప్రబలాలు. Exaltation; pre-eminence. అతనిని దక్షిణ ప్రబలంబాతటరుబది లేకుండా వున్నది. From the *pre-eminence* of his situation, he has very little leisure. ప్రబలంచెయ్యడం. To *increase*; to *exalt*.

ప్రబలించడం *v.n.* ప్రబలి, కర్తా! ప్రబలించి. To *exalt*; to *raise*; to *improve*. అతని వైద్యం మహా ప్రబలించినది. He has *improved* his situation considerably. అతని వండ్లలో గొంతు ప్రబలించినది. The disorder on his body, has *increased* to an alarming height.

ప్రభుత్వం *sub.* ప్రభుత్వపు ప్రభుత్వములు Power; authority; government. చిన్న పట్టణపు ప్రభుత్వం నుండి గ్రామం వచ్చినాడు. A new Governor has arrived, for the *government* of Madras. ప్రభుత్వంచెయ్యడం. To *govern*.

ప్రభువు *sub.* ప్రభువు ప్రభువులు. A Lord; a master; a Governor.

ప్రమాణం *sub.* ప్రమాణపు ప్రమాణాలు. An oath; an affirmation. ప్రమాణంచెయ్యడం. To *make oath* or to *swear*. నామీ ప్రమాణం చేశాడు. The witness having been *sworn*, has delivered his deposition. తప్పు or అబద్ధపు ప్రమాణం. A *false oath* or *perjury*. ప్రమాణం చేయించడం. To *administer* an oath, or *cause one to swear*. అతనిచేత ప్రమాణం చేయించు. *Administer* the oath to him. ప్రమాణం, also means, *measurement* or *dimension*.

ప్రయత్నం *sub.* ప్రయత్నపు ప్రయత్నములు. *An endeavour and effort.* అతను పెండ్లి ప్రయత్నంలో ఉన్నాడు. *His endeavour is, to get married.* ప్రయత్నంచేయడం. *To endeavour.* కోర్టులో నౌకరి పొందక తనని ప్రయత్నం చేశాడు. *He made efforts, to get into the service of the court.*

ప్రయాణం *sub.* ప్రయాణపు ప్రయాణాలు. *A journey.* నేను దేశాంతరం వెళ్లడానికి ప్రయాణం అయినాను. *I have made preparations for a journey into different countries.* ప్రయాణపు వస్తువులు or సరకబాము. *Travelling things.* ప్రయాణం వెళ్లడం. *To make a journey.*

ప్రయాసం *sub.* ప్రయాసపు ప్రయాసములు. *A difficulty; a trouble; an embarrassment.* ప్రయాస పెట్టడం. *To give trouble or vexation.* నన్ను కోర్టులో ఉంచుచు చాలా ప్రయాస పెట్టినాడు. *He has put me in prison, and caused me great vexation.* ప్రయాసపడడం. *To be oppressed.*

ప్రయోజనం *sub.* ప్రయోజనపు ప్రయోజనాలు. *Business; ceremony; occupation.* నీకు యీ గ్రామంలో ఏమైనా ప్రయోజనం ఉన్నదా. *Have you any occupation in this village.* యీరోజు నా ముంట్లో రిధి ప్రయోజనం. *I have this day an annual ceremony to perform in my house.* రిధి ప్రయోజనం, is properly speaking one of the prescribed ceremonies for the death of a relation. ఈ భక్త ప్రయోజనం. *Marriage or religious ceremony.*

ప్రవర్తన *sub.* ప్రవర్తనపు ప్రవర్తనలు. *Conduct; behaviour.* అతని ప్రవర్తన నాకు సమాధానమైనది కాదు. *I am not at all satisfied with his conduct.*

ప్రవర్తించడం *v. t.* ప్రవర్తించుట | ప్రవర్తించి. *To behave; to conduct oneself.* అతను మంచివాడునకదాగా ప్రవర్తించుకొన్నాడు. *He is a good man and conducts himself properly.*

ప్రవేశం *sub.* ప్రవేశపు, ప్రవేశములు. *Arrival; acquirement.* అతని ప్రవేశపు సంఘటింపకుండునరేదు. *I have not heard any thing about his arrival.* అతని సంస్కృతభాషలో దాగా ప్రవేశపెట్టినది. *He has made great progress, in the acquirement of the Shanscrit language.*

ప్రవేశపెట్టడం *v. a.* ప్రవేశపెట్టుకూ, ప్రవేశపెట్టి. *To place; to appoint.* అతని ఆముఠ్లో ప్రవేశపెట్టు. *Place him in that house.* అతని ఆభిద్యగంలో ప్రవేశపెట్టినాను. *I have appointed him in that service.*

ప్రవేశించడం *v. n.* ప్రవేశించుట, ప్రవేశించి. *To arrive at.* ప్రవేశించడం. *To arrive at a Town.*

ప్రశ్న *sub.* ప్రశ్న, ప్రశ్నలు. *A question.* ప్రశ్నలుచెయ్యడం. *To put questions.* అతనువచ్చినతరువాత నీవుయేమి ప్రశ్నలుచేసినావు. *After he came, what questions did you put to him?*

ప్రసవం *sub.* ప్రసవపు, ప్రసవములు. *Labour; or travail in child-bed.* అదిన్నదానికి ప్రసవపుదినములు సమీపించినవి. *That young woman has reached her time of laying in.* ప్రసవపు సెప్పులు. *Labour or child-birth pains.* ప్రసవపు సెప్పులుచడడం. *To feel the pains of child-birth or to be in labour.*

పర *sub.* పర, పరలు. *A swamp, marsh, bog, or fen.* వప్పుపర. *A salt marsh or swamp.* రాటిపర. *A clayey bog.* వత్తిపర. *A fen or marshy ground.* పర is also a *measurement*, forty of which go to one *Toom.* Salt, grain and chunam, are generally measured with it.

పరభావిణి *sub.* పరభావిణి, పరభావిణిలు. *A shroffing.* పరభావిణిచెయ్యడం. *To shroff money.* A term given in India to the method used of trying money by the sight, in the act of selling it. In a figurative sense, you say మనిషిని పరభావిణిచెయ్యడం. *To bring a man to the test.*

పరదా *sub.* పరదా|పరదాలు. A curtain; a screen; generally meant for the curtain to apartments, where the females are.

పరపతి *sub.* పరపతి|పరపతులు. Credit; trust. యాభూరికిపరాయానిగనక నామెక్కిరాపరపతిలేదు. Being a stranger in this Town, I have no credit with any body. పరపతివుండదం. To have credit.

రవ్యంతం *adv.* Until; or, meantime. నేనువచ్చే పరవ్యంతంయిక్కదవుండు.

You must remain here, until I come. నేను ప్రొద్దునవెళ్లి రెండుమంటలకు జరినిలంత పరియంతంబిక్కయిక్కవేమిచేచితిని. I went this morning, and was away two hours; what have you been doing in all the meantime?

పరవదం *v. a.* పరుస్తూ|పరిచి. To spread; to extend; to expand. అరివాకి *x*దిలో పగ్గ పు. Spread that carpet in the room.

పరవానా *sub.* పరవానా|పరవానాలు. A Revenue term, signifying an order or mandate. మొఖానాజర *xx*లందులమిపరవానాయచ్చినాడు. He gave me a *Perwaanah*, conferring on me the enjoyment of a *Mosassa* village.

పరామర్శ *sub.* పరామర్శ|పరామర్శలు. Attention; civility; enquiry. పరామర్శచెయ్యదం. To shew civility; to be attentive; to provide for; to console. ఆమనిషినితోటనంచేరేడుప్పుడుబాలాపరామర్శచెయ్యి. Pay particular attention to that person, during his meal. ఆమనిషికిలవాణినికపరామర్శచెయ్యి. See to provide for that man's victuals.

పరామర్శించదం *v. a.* పరామర్శింస్తూ|పరామర్శించి. To be attentive; to console with.

పరాయీ *sub.* పరాయీ|పరాయీలు. A stranger. పరాయీమనిషి. Item.

పరిగెత్తదం *sub.* పరిగెత్తూ|పరిగెత్తి. To run. అబంప్రతుల్లగ్గననుచియి

శ్రద్ధిరావచానమకుహత్యరూపరితినాడు. That peon must have run
very fast, to come from that place to this.

ఋచియం *sub.* ఋచియశ్ఛరిచమాలు. An acquaintance. *vide* ఋచిరి.

ఋచిరి *sub.* ఋచిరిఋచిరులు. An acquaintance. ఋచిరిచయ్యదం. To
make acquaintance.

ఋచిమూచకం *sub.* ఋచిమూచకశ్ఛరిమూచకములు. Jocularity; merri-
ment; jesting. అతనునన్ను చూచినప్పుడల్లా ఋచిమూచకపుమాటలుఅడు
తాడు. Whenever he meets me he always addresses me in words of
merriment and jesting. ఋచిమూచకంచయ్యదం. To jest. N.B. The
proper Shanscrit word, for which this word is adopted, is ఋచిహాసం.

ఋశీలన *sub.* ఋశీలనఁఋశీలనలు. An inquiry; investigation; scrutiny.

నావ్యాజ్యంఋశీలనలోకివచ్చినది. My cause is brought under investiga-
tion. ఋశీలనచెయ్యదం or ఋశీలించదం. To investigate.

ఋశుశ్రం *sub.* ఋశుశ్రశ్ఛరిశుశ్రాలు. Cleanliness. ఋశుశ్రమైన.

Cleanly or clean. ఋశుశ్రం. Item.

ఋస్థారం *sub.* ఋస్థారశ్ఛరిస్థారములు. A Revenue term, signifying set-
tlement of accounts. ఋస్థారంచెయ్యదం. To settle or adjust.

ఋశు *sub.* ఋశుఁఋశులు. Examination. అదిన్నవాడుతామచదువుకున్న
చదువుఋశుయిచ్చినాడు. That boy has delivered his lesson; that is,
he has gone through the examination of it. ఋశుచెయ్యదం. To exa-
mine. ఋశుయివ్వదం. To go through or to undergo an examination.

ఋరు *sub.* ఋరుఁఋరులు. The act of running. ఋరుశ్ఛరిఋరు. Running;
as a horse. తునిపిఋరు. Running; as a man. ఋరు, is also applied
to, distance. ఋరుశ్ఛరి or ఋరుదూరం. The distance of a Com.

ఋరుదదం *sub.* ఋరుదదాఁఋరుది. To rest; to sleep. ఋరుదదం. Item.

పరుపు *sub.* పరుపు/పరుపులు. A bedding. పంచపుపరుపు. Sleeping bedding.

పానీపరుపు. Palankeen bedding. N.B. This word also means, the extent of surface in ground.

పరుపు *sub.* పరుపు/పరుపులు. Dignity; grandeur. ఆరాజు పరుపులంజరికంటే మహాయెక్కువ. That Rajah supports a *superior appearance*, to all persons. పరవు, also means *the season* for any thing. పండ్లపరవు. The season of fruit. పంటపరవు. The season of cultivation.

పలక *sub.* పలక/పలకలు. This is the name of the tablet, which school boys in India carry to school and write their lessons upon. నేతపలక or సా ర వాండ్ల పలక. What are called the *lams*, in a weaver's loom.

పలచన *sub.* పలచన/పలచనలు. Thinness; sparseness. పాలపలచన. Thin milk. ఆకాశికపుపలచనచాతశీరాసునికీపోయినది. Owing to the *thinness* of the paper, the ink sinks in it. పలచనిబట్ట. Thin cloth. పలచనికత్త. A slight piece of wood. పలచనిమనిషి. A spare slim person. పలచన, also means *degradation*. పలచనచెయ్యడం. To *degrade*. పలచనశూచించడం. To look on one *degradingly*.

పలంకుపోడు *sub.* పలంకుపోడు/పలంకుపోడులు. This word is usually called *Palampore*, by Europeans in India. It is a bed covering of a single cloth, painted in the Dutch taste.

పల్లం *sub.* పల్లం/పల్లములు. A saddle; also the term given for *low land* or *nether ground*; such as is commonly flooded in cultivation. సుత్రపుపల్లం. A horse saddle. పల్లపుభూమిలంతాదున్నినారు. They have ploughed all the *low ground*. ఆస్థలంపల్లమునకనీళ్లునిలిచినవి. That place being *low ground*, the water lodged there.

పలవరించడం *sub.* పలవరించడం/పలవరించి. To have or get, the nightmare.

ప్రతిరాత్రి అతను నిద్రపోయినప్పుడు పరివరించుచు. He has the *night-mare*, every night that he goes to sleep. కలవరించడం. Item.

పరివరించు *sub.* పరివరింపు. పరివరింపు. The *night-mare*. నిన్నటిరాత్రి అతనిని ద్రోమహాపరివరించుచున్నది. He had the *night-mare* very severely last night. కలవరించ. Item.

పల్లు *sub.* పుట్టిపంపు. A tooth. పంపుమెట్టు. The tooth-ache. N.B. పల్లు is the name properly given to the front teeth, The *side teeth* are called కోరలు. And the *back teeth* మంతలు. vide these words. పలువరపు. A row of teeth. *There are errors*

పలుకడం *చ.* పలుకుకూచుకరి. To speak; to make reply. అతనికి బలిపించి యేమిచరికినావు. When you called him what did you say.

పలుకరించడం. *చ.* పలుకరింపు. పలుకరించి. To call, for any purpose. అతనికి నూయింటికి నానికేరత్తునునుని పలుకరించు. Call him to eat victuals in my home. నిన్న చెప్పినమాటకు యేమంటాడో పలుకరించు. Make him tell what he would say to what I said yesterday.

పలుకు *sub.* పలుకు|పలుకులు. Speech; word; also the inside or substance of seeds. కుంకుదువిత్తులో పలుకు. The *inside* of soap-nut seeds. This is eaten by children. vide కుంకుదురాయ.

పలుకు *sub.* పలుకు|పలుకులు. Violence; intemperance; bad conduct; also, the name for an *Iron crow*. పలుకువాడు. An *unruly* character. కర్ష పలుకు. An *Iron crow*. పలుకురాయి. A *small stone*, generally met with in the sand of dried up rivers.

పలుమారు *adv* Often; repeatedly. యీమాట పలుమారు చెప్పవద్దు. Do not tell me this word, *over* and *over again*.

పల్లె *sub.* పల్లెటోపల్లెలు. A village; also పల్లెటూరు. A village. పల్లెటూ

రివాదు. A village man or clown; or country man. చల్లెవాదు. Is the name also of fishing people, in particular.

పశి *adj.* Infant; not mature. పశివీధి. An infant; or very young child. పశిదూడ or లేక. A very young calf. పశికాయ. Tender, young, fruit. పశివట్టడం. To discover by the smell. పశితనం. Infancy; childhood. అతణ్ణి పశితనం వాటినుంచిగా గా యెరుగుదును. I know him extremely well, from his infancy upwards.

పశువు *sub.* పశువు|పశువులు. Cattle or kine. పశువులు ఘోరపవర్జనవి. The cattle have gone to grass. పశువులను కాశేవాదు. A herdsman, పశువుల దెక్కి. The hoof of cattle. పశువులమండ. A herd of cattle.

పసుండు *adj.* Comely; handsome.

పసరం *sub.* పసరణ|పసరములు. Cattle. vide పశువు.

పపిడు *sub.* పపిడు, పపిడు. The name given to the tinged water, squeezed from different vegetables; which the Natives mix up in particular medicines. పపకు, is also the name given to vomits, produced from bile. అతనికివైతర్యంచాతచాలాపపరుపెల్లినది. Being bilious, he has vomited a great deal of bilious stuff.

పస్తాయించడం *v. n.* పస్తాయించు|పస్తాయించి. To repent; to regret, or feel ashamed. అతను అన్నమాటలకు వేనుచాలా పస్తాయించినాను. I felt great shame, for the words that he uttered. వేనుయొపని శెరియించి వేకి వాననిపస్తాయించినాను. I did that thing without knowing, and repented of it.

పసువు *sub.* పసువు|పసువులు. Turmeric. This is the common ingredient of the curries of the Natives and what causes its yellow colour. Hence the colour of yellow is called పసువు. The round yellow mark made by

Natives on their foreheads, is also made up of turmeric. కన్నురి చనుపు.

A species of *scented turmeric*.

చహరా *sub.* చహరా|చహరాలు. A sentinel; also; confinement; that is, *under sentinels*. పహరాకిపాయాలు. *Sepoy sentinels*. చహరాలో పెయ్యడం. To put under *confinement*.

చల్లిక *sub.* చల్లిక|చల్లికలు. A round flat basket, used by tank-diggers and work people in general.

చతుమందు *conj.* If; supposing; provided. నీవువచ్చేచతుమందుమాయెడికి వెళ్లివత్తమానం తెలుసుకునిరా. *Provided* you should come, you will go to my house and learn the news there and return. నీవురానిచతుమందుకికమ్మమ్మి పంపించు. *Supposing* you should not come, send your brother.

చక్షు *sub.* చక్షు|చక్షులు. The name of birds in general. Though more generally called. చచ్చి. This word is also used figuratively, to mean a good for nothing silly fellow. వాడుకట్టిచచ్చి. He is a complete *ninny*. పాకథం చ. ఆ. పాకురూ|పాకి. To creep or crawl. పిల్లకాయయిండ్లోపాకురూతున్నాడు. The child is *crawling* about the house. పాములేట్టలోకిపాకిపోయినది. The snake has *crept* into its hole.

పాకి *sub.* పాకి|పాకిలు. The *Paaky*; employed in removing dirt and nuisance in a village, and for cleansing the necessary when employed in European houses. పాకివాడు. Item.

పాగా *sub.* పాగా|పాగాలు. A Turban. పాగాచుట్టడం. To tie on a *turban*.

పాటి *sub.* పాటి. (No Plural.) The dirt and filth of a house. *vide* కడుపు.

పాట *sub.* పాట|పాటలు. A song; a singing. కోగంవాండ్లలపాటలనిమిత్త

పై కన్యక . The dancing girls are come for the purpose of *singing* and *dancing*. అదిన్నదానిపాడుకు హానాకానానాది. The *singing* of that girl, is extremely *fine*. పాడుకుడు. A vocal performer or singer.

పాట *sub.* పాటా|పాటాలు. Erasure; blotting out. అకాశంలోకానాపాటాలువున్నవి. That paper contains a great number of *erasements*. పాటాకోట్టడం or తియ్యడం. To *erase* or *blot out*. అతను తక్కువగానా పాటాలుతీసినాడు. He has made a great number of *corrections*, in those accounts.

పాటు *sub.* పాటు|పాట్లు. A falling or declining state; a chance; a work; or business. గోడమీదనుంచికుహచెట్టపాటుపడ్డాడు. He received a *severe fall*, from a wall. అపాటుఅతనికిమహాకష్టం. That *work*, causes him great trouble. యేపాటునవున్నవాణ్ణిఅపాటునతీసుకునిరా. Bring him here, in whatever *state* he may be found. పనిపాట్లు. Such business as may occur; that is, any incidental work. అతనుతన పనిపాట్లమీదతెల్లినాడు. He is gone upon his *own business*. పాటుచెయ్యడం. To *go to work*. పాటుపడడం. To be *employed* about work. పాటుపారడం or అరడం. To *ebb*; that is, the *water* to *flow back* to the Sea. యీపాటునేత్రాడుకో. For the *present occasion*, be quiet.

పాఠం *sub.* పాఠపుపాఠాలు. A lesson. ప్రాట్టున్నేరిలోకెల్లిపాఠాలువచ్చునిందిరా. Go to school in the morning; deliver your *lesson*; and come back again.

పాడడం *v.n.* పాడుమా|పాడి. To *sing*. దేవుడిగురికెల్లసంగీతంపాడు. Go to the Pagoda and *sing* the *Sanghaetums*, or religious songs.

పాడు *sub.* పాటి,పాట్లు. Ruin; destruction. పాడుకావడం. To *fall* into ruin or be *destroyed*. ఆవూరులంకపాడులయినది. That village is com-

pletely destroyed. పాడుచెయ్యడం. To destroy; to ruin. వూరి పాడు
The ruins of a village.

పాత *adj.* Old; decayed; worn out; applied to only things inanimate. పాత
బట్ట. An old table. ఆపుస్తకపుమూతమహాపాతది. The cover of that book,
is extremely old. పాతబట్టలు. Old clothes. పాతకర్మ. Oldseasoned wood.
పాతదం ర. ౫. పాతుచూపారి. To fix; to make fast any thing. యీజూసా
లోతక స్తంభంపాతు. Fix a post in this place. ఆరనియింటికన్నిర స్తంభా
లుపాతేమిస్తంబియిదుఆరుసార్లువన్చినారు. They have dug five or six
holes near his house, in order to fix so many posts there.

పాతర *sub.* పాతర|పాతళ్లు. A pit; generally speaking, the pits made in
villages for securing the grain, until a favorable price offers for expos-
ing it to sale; either by the inhabitants or by the Circar. పాతర పె
య్యడం. To store in pits. ప్రజలుకిప్పిపైకంయిచ్చనందునవారి తాలూకుగ
ల్లాఃపుచ్చేపాతళ్లువేసినారు. The inhabitants not having paid their kists,
they have attached their grain and lodged it in pits.

పాతికె *sub.* పాతికె|పాతికెలు. A quarter. అతనుముప్పాతికెపుప్పుకునినాకు
తకపాతికెయిచ్చినాడు. He took three quarters, and gave me one quar-
ter.

పాడం *sub.* పాడపు|పాదాలు. A foot. It is also the name of one of the Shan-
scrit divisions of time. నాపనిచేస్తేవానిపాదాలకుచదివేలనకుస్తారములు
చేస్తాను. Effect this object for me, and I'll make ten thousand acknow-
ledgments at your feet.

పాడర సం *sub.* పాడర సపు. (No Plural.) Quick-silver. అప్రతిధంబోకిపాడ
ర సంఠిమకునిరా. Bring the quick-silver, to mix in the medicine. vide
ర సం.

పానకం sub. పానకపు|పానకములు. The name given to the *juice* expressed from the *sugar-cane*. పానకం is also a cooling drink of the Natives, made of *sugar* diluted in *water*, and mixed up with *spices*.

పాపట sub. పాపట|పాపటలు. The parting of the hair. పాపటతియ్యడం. To part the hair. పాపటబొట్టు. The name of a gold ornament worn by women, on the right side of the head. పాపటచేరు, also పాపటబిండిలు. Other ornaments of the same kind, worn on and about the *parting* of the hair on the front of the head.

పాపటం sub. పాపటపు|పాపటాలు. The Indian harrow, or drag; the teeth of which are of wood fixed on one rim or arm, with a pole to it, to which the oxen are yoked to drag it along. The teeth are three or five in number, and they make the furrows at the same time in which the seed is sown. పాపటంతోలడం. To harrow or use this drag.

పాపం sub. పాపపు|పాపాలు. A sin. *vide* దోషం. The word పాపం is often used to express *pity* పాపంఁజినిన్నవాణ్నికొట్టిన ధుయ్యివేళకుపోనియ్యంగి. A sin! Don't beat that boy; forgive him this time! పాపంచెయ్యడం. To *sin*.

పాపడం v. a. పాముతూ|పామి. To rub; applied to every thing. *vide* రాయడం.

పాము sub. పాము|పాములు. A snake. The great variety of these is described under the proper name of each. పాముచురే. The *snake-stone*, *vide* చురే.

పాంకోడు sub. పాంకోటి|పాంకోళ్లు. The name given to a sort of *wooden shoes* or *pattins*, used by the Natives within doors, and particularly when washing. They are made flat on the surface, with a knob fixed

so as to come between the great toe and the next toe; and are raised about two inches from the ground.

ప్రాణం *sub.* ప్రాణం ప్రాణములు. Life; the soul. అతని ప్రాణంపోయి వది. The soul has left him; that is, he is dead. కలవు రెనిదియూచనిచే క్రినానా ప్రాణంమీదికివచ్చుచి. It will come near my life, to do this business without orde s. ప్రాణస్నేహితుడు. An intimate friend.

ప్రాపకం *sub.* ప్రాపకపు ప్రాపకములు. Protection. నీ ప్రాపకం లేకపోతే నేను బ్రతక లేను. Without your protection, I cannot exist. ప్రాపకంచేయ్యడం. To protect. నీకు నేను ప్రాపకంచేస్తాను. I shall give protection to you.

ప్రార్థన *sub.* ప్రార్థనపు ప్రార్థనలు. A prayer. యీలాగఁజేయవలెనుచే ప్రార్థనలు అతని ప్రార్థన వినదు. If he is guilty of such bad acts as these, God will not hear his prayer. ప్రార్థన చేయ్యడం. To pray.

ప్రార్థించడం *etc.* ప్రార్థించుచు ప్రార్థించి. To pray. అతనుకనకమునకు కంటకం వలెననిభయపడుచు ప్రార్థింపఁబడుచున్నాడు. He prays to God, that he may get some employment.

పారం *sub.* పారం పారలు. The Gentoos name for what is commonly called *Mommety* by Europeans; used by the Natives to dig with.

పారంపర్యం *etc.* Perpetually; that is from father to son. పుత్ర పితృ పారంపర్యం Perpetual succession from son to grand-son; or, as we would say in English, from *Father* to *son*.

పారవేయ్యడం *etc.* పారవేసె పారవేసే. To throw away; to reject; to lose. ఆకర్ర అవగని పారవేయ్యి. Throw away that stick outside. నావు నుకంపారవేసినాడు. He has been losing my book; that is, throwing it away.

పారిపోకడం చ. గ. పారిపోమా|పారిపోయి. To escape; to run away. భయం చాక పారిపోయినాను. I ran away from fear. వక వంకరైదునొండు

దిపారిపోయినాడు. One of the thieves, has escaped from prison.

పాలకీ sub. పాలకీ పాలకీలు. A paaleky; called *Palankeen*. పాలకీ పోయి.

A *paaleky boy*; or, as it is usually termed, a *palankeen boy*.

పాలకుత్తం sub. పాలకుత్తపు. (No Plural.) The name of a medicine, employed by the Natives to cure the itch; to which disease the Natives in India are particularly subject.

పాలనము sub. పాలనపు|పాలనములు. Support; preservation. దేశపు పాలన or దేశ పాలన. The support or preservation of a country. పాలనం చేయ్యడం. To support.

పాలించడం చ. గ. పాలింపన్త|పాలించి. To support; to preserve; to bring up. రాజు ప్రజలను పాలింపన్తావున్నాడు. The Rajah attends properly to the support of the people.

పాలు sub. పాడిపాలు. A share or division; a proportion. మేములన్నత ములంపాలు పంచుకున్నాము. We have divided our shares, as brothers. నా పాలివతన గుడు నావంతువచ్చిన ప్రకం నాకు యిచ్చినాడు. He has given the amount due to me, for my share of merchandize.

పాలు sub. పాల. (No Singular) Milk. గొర్రె పాలు. Sheep's milk. లావు పాలు. Cow's milk. పాలు కాచడం. To boil milk. పాలు పొంకడం. Milk to boil over. పాలు పిళకడం. To milk. చన్ను పాలు or corruptly called చన్ను ములు. Woman's milk.

పావంచా sub. పావంచా|పావంచాలు. Steps. రాతి పావంచాలు. Stone steps. కర్ర పావంచాలు. Wooden steps పావంచాలు యెక్కడం. To walk up or mount steps. పావంచాలు దిగడం. To go down or descend the steps.

పావరం *sub.* పావరపుపావరాలు. A pigeon. పావరపుట్రు. Item.

పావు *sub.* పావుపావులు. A quarter; generally speaking the quarter of a Pagoda. పావుశేరు. The *quarter* of a sear. యీపాళ్లలోపావు పాలు నాకు వస్తున్నది. Out of these shares, one *quarter* of a share comes to me.

పావులా *sub.* పావులాపావులాలు. A quarter of a Rupee.

పాల్ *sub.* పాల్పాల్లు. The slit of a pen. శంపాల్. Item. చదరంగపాల్.

A chess board. సోగటాలపాల్. A *sogatala board*. This is the name of a game of the Hindoos, at which they play with a kind of dice. They have a piece of cloth made into the shape of a cross, with several divisions marked on it, on which are moved small bits of wood of a conic form, of different colours for each different player; the move being directed by the chances of their respective throws. పంచపాల్. A verandah to a house.

పక్క *sub.* పక్కపక్కలు. The calf of the leg. కాతిపక్క. Item.

పక్కడం *v. a.* పక్కనూపిక్కి. To cheat, to swindle.

పకిలిపట్ట *sub.* పకిలిపట్టపకిలిపట్టలు. The name of a beautiful bird, nearly the size and shape of our Nightingale. The body is of a darkish red, the breast and under parts white, with a bushy black tuft on its head; the varied shade of which, comes down as far as the middle of its neck. The Natives teach these birds to fight, by pecking at each other.

పచ్చ *sub.* పచ్చపచ్చలు. Madness. పచ్చయెత్తడం. To grow mad. అతనికి పచ్చయ్యినది. He has been seized with madness: పచ్చవాడు. A madman. పచ్చ, also means shortness of measurement. పచ్చమానిక, A maannika, short of measurement.

పచ్చిక *sub.* పచ్చికపచ్చికలు. The sparrow;

పక్షి *sub.* పక్షిపక్షులు. A bird. N. B. The word is commonly added to the name of the particular bird, such as నెమలిపక్షి. A peacock; though నెమలి is of i self the name of a peacock. పక్షికి పరుకెత్తడం. A bird to hop. పక్షిగూత. The whistling or singing, also call, of a bird.

పదక *sub.* పదకపదకలు. This name is given to round cakes of dried cowdung, which the people of India use for fuel, as we do *peat* or *turf* in Europe. The women of the towns and villages of all classes, are employed with baskets to gather the fresh dung, which they place in heaps and afterwards separate and make into round cakes, called పదక:

పది *sub.* పదిపది. The handle. కత్తిపది. The handle of a knife; and so, of other things.

పదిటి *sub.* పదిటిపదిటి. A fist or clenched hand. పదిటినిండావియ్యంతి నుకునిరా. Bring a handful of rice.

పదుకు *sub.* పదుకుపదుకులు. A thunder-bolt. The Hindoos entertain an opinion, that it is produced from the friction and concussion of clouds; nearly on the principle of our own judgment of it.

పిరకడం *v. a.* పిరుకుతూపిరికి. To milk. ఆవునుపాలుపిరికినాడు. He has milked the cow. గొర్రెనుపిరకడం. To milk a sheep.

పిత్రం *sub.* పిత్రపుపిత్రములు. A patrimony.

పిన్న *v. g.* Young. పిన్నవాడు. A young boy. పిన్నతండ్రి. Uncle; or father's younger brother. పిన్నమ్మ Aunt; or father's brother's wife; and also, your mother's younger sister. పిన్నతనం. Childhood.

పింఛం *sub.* పింఛపుపింఛములు. The peacock's tail. నెమలిపింఛం. Item. పిండడం *v. a.* పిండుతూపిండి. To press; to squeeze; to wring. ఆవిడ్డినీళ్లు

అన్ని చామ్యేడిట్టు నాకింపు. *Wring the water out of that cloth.* మామిడి
కంటిలోర సరిలంతాపిండినాను. *I have squeezed all the juice out of
that mango.*

బిందము *sub.* బిందవ|బిందములు. *A fetus; the off-spring still in the womb.*
పిండి *sub.* పిండి. (No Plural.) *Flour; applied to all grains ground into
a powder.* ఆవపిండి. *Flour of mustard.* బియ్యపుపిండి. *Rice flour.* తేల
పిండి. *The grounds or sediment of the oil seeds.*

కింద *sub.* కింద|కిందలు. *Young fruits, just budding forth.* జామచెట్టు
కుపిందలువెట్టుకూపున్నవి. *The young fruit is shooting out from the
guava tree.*

బప్పలి *sub.* బప్పలి|బప్పళ్ళి. *Long pepper.* బప్పలికై. *The roots of the
long pepper; which is mixed up with other ingredients and given
to women in India, after childbirth.*

బయ్య *sub.* బిరి, బిరింట్లు. *Human excrement.*

ప్రియం *sub.* ప్రియచ|ప్రియాలు. *Dearness; high price: యాసంవత్సరం
ధాన్యం ప్రియమైనది. This year, grain bears a high price. ప్రియపువస్తు
వలు. Dear articles. ప్రియమైన స్నేహితుడు. A dear friend; or a friend
highly valued.*

ఓరి *adj.* Cowardly; timorous. పరికినాడు. *A timid or a cowardly person;*
ఓరికాదునకిది కుమివెళ్ళినాడుకాదు. *Being a coward, he would not go
to camp. ఓరితనం. Fearfulness; want of spirit, or courage; bashful-
ness. ఆతనుపరికితనంచాతకచేరికరా లేదు. On account of bashfulness, he
has kept away from the Cutcherry.*

బిరుదు *sub.* బిరుదు|బిరుదులు. *A buttock.* కునిపిబిరుదు. *The bullock, in*

the human species. పశువులవలె కాలపడుదు. The *bullock*, in cattle or the brute species.

బిల్ల *sub.* బిల్ల|బిల్లులు. A child. బిల్లకాయ. Item. మొగబిల్ల. A boy. ఆడబిల్ల. A girl. కుక్కబిల్ల. A puppy; and so, of other animals. మనిషిబిల్ల. A child. ఆమెకుబిల్లవచ్చినది or కలిగినది. She has got a child.

పిల్లంగోలు *sub.* పిల్లంగోటి|పిల్లంగోళ్లు. The *pillangoaloo*; a kind of flagelet of a soft full tone; more loud than the proper *flagelet*, and not so full as the German flute. It is sounded before the palankeens of Rajahs, when they ride in state; and is also used at feasts, shows and marriages. It is always accompanied by a pitch drone, called the *soolae*; for which, vide మతి. The proper name is పిల్లనాదం now not used. పిల్లంగోలునూదడం. To blow the *pillangoaloo*.

పిల్లి *sub.* పిల్లి|పిల్లులు. A cat. పిల్లికూత. The mewing of a cat. పిల్లికూన. A kitten. మొగపిల్లి. A boar cat. ఆడపిల్లి. A female cat.

పిలవడం *v. a.* పిలువడం|పిలిచి. To call. పిల్వయింటికి పిలిచినప్పుడు పిలువ. Go home, and call your brother. పిలిపించడం. To call for or cause to be called. పిలుపించుకోవడం. Yourself to call. ఆకునిషిని పిలుపించుకున్నాను. I have called for that person. పిలవనంపించడం. To send and call for. ముచ్చయ్యను యక్కడికి పిల్వనంపించు. Tell Soobiah to come here.

పికాచము *sub.* పికాచపు|పికాచములు. A demon, vide దయ్యం.

పిపకడం *v. a.* పిసుకుతూ|పిసికి. To knead; to press with the hands, or, what Europeans call to *shampo*. పిండిలో పాలుపోలితూ గాబుకితం చేయించుమయిచ్చి పారు. Having mixed up flour with milk and kneaded it properly, he has given it to be baked. కరిరంపకడం. To press the body with the hand; that is, to *shampo* a person.

అపర sub. అపరపుటపర. A particle; a bit or small quantity. నాకుపాది అపరముయ్యి. Give me the *least* quantity of your snuff; that is, as much as a *pinch*.

అకడం c. a. అకడూపిటి. To pluck; to root up. మొక్కలుఅకడం. To take up plants.

అకె sub. అకెపికెలు. A windpipe; also, the reed used with particular wind instruments. శనిపుచ్చుకునితనమెదపి కెకోమకున్నాడు. He took a knife and cut his throat, through the *windpipe*. సానాయూపికె. The reed of a *sonayee*; for which, vide సానాయూ.

అచ sub. అచపిచలు. A fibre; the stringy parts of plants, and of some fruits. కోటకూర కాదలపిచు. The *stringy parts* of vegetables. కొబ్బరిపిచు. The *fibres* of the cocoanut.

అదింపడం c. a. అదింపడూపిడింది. To tease; to ask; to importune. తమకు యేమైనామిచ్చునుమనిగదియగదియకూపిడింస్తారు. They are perpetually *importuning* me, to make them some present.

అర sub. అరపరలు. A crab. అరదెర్లలు. A crab's claw or pincers.

అనుగ sub. అనుగపినుగలు. A corpse; or dead body. అతణ్ణియెవరుచంపి నానోకానిదారిమధ్యనుపినుగనుచూచినాను. I saw the *corpse* of a person, whom some body had killed, laying in the middle of the road.

ప్రీతి sub. ప్రీతిప్రీతులు. Affection; preference. ఆమెకునాయండ్లుప్రీతి న్నది. She has got great *affection* for me. అతనికిమామదివంట్లమోదమహా

ప్రీతికడు. He takes great *delight* in mango fruit. ప్రీతిచెయ్యడం. To *show affection* or *give preference*. ప్రీతిపడడం. To *feel a preference* or to *fall in love*. ప్రీతికరమైన. *Affectionate; loving*. ప్రీతికరమైనవాడు. A *Lover*. అతనుదానిప్రీతికరమైనవాడు. He is a *lover* to that woman.

శ్రీ రికల. *Affectionate; friendly.* వృథయులూనకరి హాదకరర ప్ర రికలనా

రు. Those two people are in *friendship* with each other.

తీల *adj.* Thin; slender. పీలమనిమి. A *thin* man or woman. తీలకొండుక.

A *low* voice or one of *small compass.* పీలమంది. A *spare* crop of grain! ప్లేదరు *sub.* ప్లేదరు/ప్లేదలు. *Pleader*; an *Officer in Court*, for *pleading* causes:

పీల్చుదం *v. a.* పీలున ద్రాపిచ్చి. To *snuff* or *inhale* by the *nose.* పొదిపీల్చుదం

To *take snuff.* ఆవృషణంపీల్చుదం. To *sniff up* *physick*, prescribed in
some case by the *Native doctors.* To *suck up*, like a *sponge.*

పుక్కి *sub.* పుక్కి/పుక్కిలు. A *mouthful*; the *inside of the cheeks*; something
like, what is *vulgarly* termed a *quid.* పుక్కితంబూలంపుచ్చివెయ్యి. Spit
out that *quid* of *betel.*

పుక్కించుదం *v. n.* పుక్కిని చుచ్చు/పుక్కించుది. To *rinse* the *mouth.* మెచ్చుకోని ధుప్పా
ను కునిపుక్కించుదివెయ్యి. Take *water* in your *mouth* and *rinse* it *clean.*

పుచ్చకాయ *sub.* పుచ్చకాయ/పుచ్చకాయలు. A *water melon.* These are of
various *sizes*; some, twice as big as a *man's head.* తెరి or చేరిపుచ్చ
కాయలు. The *bitter melon.*

పుచ్చదం *v. a.* పుచ్చుకూ/పుచ్చి. To *decay*; to *dry up.* పండ్లుపుచ్చదం. *Fruit*
to *dry up.* కర్రపుచ్చదం. *Wood* to *dry up*; or be *worm-eaten.*

పుచ్చిన *adj.* *Decayed*; *worm-eaten.*

పుచ్చుకోవదం *v. a.* పుచ్చుకు దూ/పుచ్చుకుని. To *take*; to *receive.* నేనుయూ
నగలుగచ్చుకుంటాను. I shall *take* these *joys.* మీరుమేమైనాదయచే
యిస్తేపుచ్చుకుంటాను. Whatever you may give me, I shall *receive.*
N.B. This *Verb* resembles our *Verb* to *take*, in all *senses.*

పుట్ట *sub.* పుట్ట/పుట్టలు. The name given to *hillocks*, formed by *ants* or by
snakes. పాముపుట్ట. A *snake's hole* or *hillock.* టవలపుట్ట. An *ant-hill.*

పుట్టకం *v. a.* పుట్టునూ పుట్టి. *To be born.* ఆదిన్నవాడునిన్నటిదినంపుట్టినాడు. *Yesterday was that child's birth-day.* పుట్టినదినం. *Birth-day.* పుట్టిన స్థలం. *The place of one's birth.* బజారులో వకిలీని కమాడ్ పుట్టినది. *A report has got birth in the bazaar.* నాకుచన్నపట్నం వెళ్లవలెననిబుద్ధిపట్టినది. *I have formed an idea of going to Madras.* ఆ స్త్రీ మీదనాకుబుద్ధిపట్టినది. *My mind is raised, in favor of that woman.*

పుట్టి *sub.* పుట్టిపట్టు. *A measurement, better known by the name of Candy,* పుట్టి is also the name of round baskets, covered with hide, which are employed in some rivers in India for crossing passengers.

పుట్టుక *sub.* పుట్టుక, పుట్టుకలు. *A birth.* పుట్టుకనాడు. *A birth-day.*

పుణ్యం *sub.* పుణ్యపుపుణ్యములు. *Virtue; excellence.* అతను విష్ణురిందిధర్మం చేరి అందరి చాలా ముఖపెట్టినాడు నకమంచి పుణ్యం కలవాడు అని అనుకుంటాను. *Being extremely charitable and endeavouring to make every body happy, has acquired him the name of a virtuous, excellent man.* నీ పుణ్య వన్ను కొట్టకదు. *By your excellence, do not beat me!* పుణ్యమైన. *Excellent; virtuous.*

పుణ్యాత్ముడు *sub.* పుణ్యాత్ముని/పుణ్యాత్ములు. *A virtuous, good man.*

పునాది *sub.* పునాది/పునాదులు. *Foundation; ground work, గోడపునాది.* *Foundation for a wall; or, the foundation for the house; meaning the brick work which supports the foundation.*

పునాస *sub.* పునాస/పునాసలు. *This is the name given to a particular season of the year, about the months of June and July, when the smaller grains, such as pessaloo, guntaloo, corraloo, &c. are sown.* పునాసపంట. *The peonassa crop.*

తుంజ sub. తుంజ/తుంజలు. A cock. కుండెతుంజ. A betting cock; that is, a game cock.

తుండు sub. తుండు/తుండు. A boil. రాచతుండు. The large boil, which sometimes proves fatal to the Natives, from the great discharge of matter.

తుప్ప sub. తుప్ప/తుప్పలు. Decay. ఆపండ్లతుప్ప బారిన ద నటయోగ్యంకావు న్నవిరావు. That fruit is in a state of decay, from worms, and cannot be eaten. తుప్ప పల్లు. A decayed tooth.

తుయ్యదం v. a. తూస్తూ/తూసి. To blow, as a flower; to bud; to shoot out; to lay on, by rubbing. మాదిది చెట్లు తూస్తూవున్నవి. The mango trees are shooting out buds. నిన్నటినుంచితెచ్చుల చెట్లు తూస్తూవున్నవి. The flower plants are beginning to blow, since yesterday. గోదకునున్నం తుయ్యదం. To rub or lay ohunam on a wall. నాలుక తుయ్యదం. The tongue to blister.

తురాణం sub. తురాణపు తురాణాలు. The *Pooraanams*, are compositions in verse; containing the history of the Deities, connected with the Mythology of the Hindoos. తురాణం also means, any long standing fever.

తురాతనం sub. తురాతనపు తురాతనాలు. Antiquity; long standing. తురాతనమైన. Ancient; old. యీదేశముదిమహాతురాతనమైనది. This is a very ancient pagoda. తురాతనమైనవస్తువులు. Old things.

తురి sub. తురి/తురు. Packthread; twine. తురి also means, the basket coverings, for storing grain in the fields.

తురకు sub. తురకు/తురకులు. A worm; an insect. This word is generally applicable to all reptiles, including snakes. నాకుతురకుముట్టినది: A snake or reptile has bit me. కున్నరతురకు. The common earth worm. చాతతురకు. A spider.

పురుపుటికాయ *sub.* పురుపుటికాయ|పురుపుటికాయలు. A wart or small ex-
creescence on the flesh.

పురుషుడు *sub.* పురుషుని, పురుషులు. A man; a male. *vide* మనుష్యుడు.

పుర్రె *sub.* పుర్రె, పుర్రెలు. A scull. కాటకంబాతలపూరిద్దగరకావాపుర్రె
లుటగుపడ్డవి. A great many *sculls* are laying near that village, pro-
duced by the famine.

పురోణి *sub.* పురోణి, పురోణిలు. A note, in the way of a message, written
on eadjan or on paper.

పులకం *sub.* పులకపులకాలు. The name of a *mess* of rice and gram,
boiled up together.

పుల్లన *sub.* పుల్లన|పుల్లనలు. Sourness. *vide* పలుకు.

పుల్లరి *sub.* పుల్లరి|పుల్లరలు. Pasture. పుల్లరిభూమి. Pasture land, liable to
a tax for pasture. పుల్లరి means the *tax* itself.

పులి *sub.* పులి, పులిలు. A Tiger. పెద్దపులి. A large full grown *Tiger*; com-
monly called a *Royal Tiger*. చిరుతపులి. The *Cheetah*. It is half the size
of the *Royal Tiger*, and differently marked. It only kills sheep and
cattle, but the *Royal Tiger* delights in human flesh. పులిగొడ్డు. A *Ti-*
ger's claws. పులిరంకె. The roar of a *Tiger*. పులికోచ. The *Tarantula*,
యాగపులి. A *small spider*, so called.

పులికోచ *sub.* పులికోచ|పులికోచలు. The *Tarantula*; much feared in India.

పులుసుపుట్ట *sub.* పులుసుపుట్ట|పులుసుపుట్టలు. An Owl.

పులుసు *sub.* పులుసు|పులుసులు. Sourness or sour taste. చిరవడిపులుసు;
Sour taste of Tamarinds. పులుసుపండ్లు. *Sour* fruits.

పువ్వు *sub.* పువ్వు|పువ్వులు. A flower. పువ్వుం. Item. పువ్వులచెట్టు. A *flow-*
er plant, గులాబీపువ్వు. A *rose*. N.B. The word పువ్వు is attached to

the name of each particular flower. పుష్పలుకొమ్మదం. To gather flowers. పుష్పలవాసన. The smell of flowers. పుష్పలుపుమ్మదం. Flowers to blow. పుష్పలదండ. A garland of flowers. పుష్పలతెరాయి. A nosegay. పుష్పలచంకు. A cluster or bunch of flowers.

పుష్పం sub పుష్పపాపుష్పలు. The month called *Pooshu*, answering to our month of January. పుష్పమాసం. Item.

పుష్పరాగం sub. పుష్పరాగపాపుష్పరాగాలు. The *Topaz*.

పుష్టి sub. పుష్టిప్రములు. Stoutness; strength. పుష్టిగా. *Stoutly, strongly*. అతనుకుహాపుష్టిగావున్నాడు. He is very *stout-like*.

పుస్తకం sub. పుస్తకపాపుస్తకాలు. This is the name given to the leaves of the *Palmira tree*, on which the Shanscrit or old Gentoos writings are written and preserved. These leaves are about two inches broad, and about two feet long; written on both sides of the leaf, with an iron instrument called a *Gantum* in Gentoos, and resembling the description given of the style with which the ancients wrote on the *papyrus*. A collection of these leaves, containing some history or poem complete, is called *postakum*.

పుసలాయించడం చ.ఆ. పుసలాయంస్త్రపుసలాయించి To persuade; to coax; to tutor. అతనిపైమాటలచొరపుసలాయించిపంపించినాడు. *Fluttering him with fine words, he sent him away*. తనబయ్యేమైనాయున్ననుకూరిమహాపుసలాయించినది. She *coaxed* him a considerable time, to give her something.

పుసలాయించు sub. పుసలాయించుపుసలాయించులు. A persuading; a coaxing: అతనిపుసలాయించులవల్లనేనుచెడిపోయినాను. In consequence of his *persuasions*, I am ruined.

పూదీ *sub.* పూదీ|పూదీలు. *Responsibleness; security.* పూదీచెయ్యడం.

To be responsible. అతనికొందిన పూదీ నేను చేస్తాను. *I will answer for his responsibleness.* అతనులంచొనినట్లుచేం టే అందుల పూదీ నేను చెయ్య

శలినది. *If he be found taking any bribes, I am ready to answer for*

it. పూదీదారుడు. *The person responsible.*

పూజ *sub.* పూజ|పూజలు. *The ceremony of making Poodja to the Idol;*
which is performed by appointed Bramins, who ornament the Idol
with flowers and rub him with sandal, saying prayers all the time.

పూదచడం *v. a.* పూదచెచ్చు|పూదచి. *To fill; to make full; to complete.*

చోక్కపూదచడం. *To fill up a hole.* కొయ్యపూదచడం. *To fill up a pit.*

అయిదువర పాగుల క్లుప్తచేస్తే ఐదవకీసుకు విశద్య పూదచినాను. *There be-*
ing five Pagodas short, I brought them and completed the sum.

పూనడం *v. n.* పూనుచూ|పూని. *To undertake; to engage.* అపనిచెయ్య
దానకు నేను పూనినాను. *I have undertaken to do that business.* పూను
కోచడం. *Item.*

పూర్వం *sub.* పూర్వపు|పూర్వాలు. *Ancient times; former times.* పూర్వ
పుదిన ములలో యీ డేకం మహమ ర్యాదగావుండేది. *In the days of yore,*
things were conducted with great consistency in this country.

పూరా *a. s.* Full. పూరాచెయ్యడం. *To make full.* *vide నిండా.*

పూర్వోత్తరం *sub.* పూర్వోత్తరపు|పూర్వోత్తరాలు. *Formerly; in ancient*
times. This word is a Shanscrit compound, and embraces the double
meaning of *early* and *after times*; but it is only used at present in
the first sense. పూర్వోత్తరం తెనుగువిద్యయీ ప్రకారం మాట్లాడలేరు.
They did not speak the Gentoo language in this manner, in *ancient*
times.

శ్రావ *sub.* శ్రావ|శ్రావలు. A bead. రుద్రాక్షశ్రావలు. *Beads* made of the *rudratsha*. This is the kind of beads, made up like a *Ru sary*, which the broad-marked Bramins pray with. కులశ్రావలు *Beads* made of the stalk of the *toolsy* plant, which are used in prayer by the Bramins of the long mark. Figuratively వెన్నశ్రావ. *Butter*. వెన్నుశ్రావ. The *back bone*.

పెరిచం *చ. గ.* పెరులుచూ|పెరి. To come out by the roots. This Verb is not much used.

పెరించడం *చ. గ.* పెరింపెత్త|పెరించి. To tear, or pluck by the roots; this Verb is used. కోటలోగ న్నేరు చెట్లు అన్ని పెరిగించినాడు. He *pulled up* all the *ganaira* plants in the garden. పెరిగించడం or పెరిపెత్తడం. Item.

పెచ్చ *sub.* పెచ్చ|పెచ్చలు. This word means any thing above mea- surement; also a covering. పతపాలపెచ్చ. The Pagoda when above *par*. మనోరు శేరశన్నకున శేరుకు పెచ్చవక్తన్నది. Our *scar* is *greater*, than the bazaar *scar*. నారింజా పంట పెచ్చ. The *outward skin* of an orange. The same of other fruits.

పెట్ట *sub.* పెట్ట|పెట్టలు. A hen; the female of the house cock, పెట్టకూక. A hen's cackling.

పెట్టడం *చ. త.* పెట్టుచూ|పెట్టి. To put; to fix. కిందపెట్టడం. To put down; దివ్యం పెట్టడం. To give rice.

పెట్టె *sub.* పెట్టె|పెట్టెలు. A box; of any size or any description;

పెంజ *sub.* పెంజ|పెంజలు. The pentroof of a house. అయింటి పెంజకి కుందిబెడల్పులపనుపాల్గవ్వన్నది. There is a capital broad verandah, under the *pentroof* of that house.

పెద్ద *adj.* Great; large; ample: పెద్దగంట. A large basket. పెద్దమనిషి. A tall or big man; also, a man of consequence. కు హా పెద్దమనిషి కొడుకు. There's a great man's son, for you! N.B. This is a vulgar mode of retort. పెద్దకొర. The term given to a *Rajah*; or *European*, when the first in authority. This word is sometimes used as a Substantive, the Noun Substantive to which it refers being understood. అయితే పెద్దమొకరు. Who is the head of that house, మా అందరికం డెలరను పెద్ద. He is the superior, or head to all of us, పెద్దతనం. Old age; superiority; either by age or rank.

పెదవి *sub.* పెదవి|పెదవులు. The lip, కిందిపెదవి. The under lip. మీది పెదవి. The upper lip.

పెనము *sub.* పెనపు|పెనాలు. A sort of pan. They are flat, thin, round plates of Iron; without a handle, and no rim nor edge to them. One side being smeared with ghee or oil, they are put on the fire and cakes baked upon them: చెరుకుపెనం. A sugar boiler; commonly made of Iron.

పెనిమిటి *sub.* పెనిమిటి|పెనిమిట్లు. A husband or married man. పెనిమిటి పెండ్లి మున్న. A husband and wife.

పెంకు *sub.* పెంకు|పెంకులు. A tile. ప్రాచీనపెంకు. The common house tile. కుండపెంకు. The fragment of an earthen pot. వరపెంకు. The fragment of any pot well. N.B. These names appear to be retained, from the use to which the materials are converted. పెంకు నెయ్యడం. To tile. తలపెంకు. The skull cap.

పెంచడం *v. s.* పెంచుకూ|పెంచి. To support; to maintain. మీరు ఖాస్సకం కులుగనకకు క్షున పెంచండి. As you are a very rich man; you must

maistat: us. పెంచకోడం. To adopt; that is, to adopt as your own.

అతనుతనఅన్నోడూగుడ్డిపెంచుకున్నాడు. He has adopted the son of his elder brother. పెంచకోవర్తవాడు. The person adopted.

పెండు *sub.* పెంటు|పెంటలు. Dirt; manure. యింటిపెంట. The filth of the

house. పెంటకట్టడం or పొయ్యడం. To manure. ఆకోటలో విస్తరించి పెంటపోసి నందున కూరలు పాశాలయినవి. Having put a great deal of manure in that garden, the vegetables have grown up very well.

పెండలం *sub.* పెండలపు|పెండలాలు. The yam. పెండలపుదుంపలు. Yams.

పెండ్లి *sub.* పెండ్లి|పెండ్లిండ్లు. A marriage. పెండ్లిఅడడం or పెండ్లిచేసుకోడం.

To marry; that is, to be married. అన్నరమ్మలు యిద్దరూ పెండ్లి అడినారు. The two brothers, have both got married. పెండ్లిగూమార్లు.

A bride-grooms. పెండ్లిగూతురు. A bride. పెండ్లిదారు. A term given to

the relations of the married couple, and to all who are engaged in celebrating the marriage. పెండ్లిపెత్తలు. Superiors or nearest relations,

who superintend the ceremony. పెండ్లిచెయ్యడం. To dispose of in marriage.

అతనికుమారుడికి నాకుమార్తెను యిచ్చి పెండ్లిచేశాను. I have given my daughter in marriage, to that man's son. N.B. The Hindoos

marry when the bride is a child; then called పెండ్లిఅడడం. When the

marriage is to be consummated, it is called, కోభనం or నిషేకమునూ

తనం. The word పెండ్లి is commonly written పెండ్లి.

పెండె *sub.* పెండె|పెండెలు. A lath. పెండెద్ద. Item. This word is more

commonly termed reaper, in India. పెదురుపెండెలు. Bamboo laths.

రాటిపెండెలు. Palmira laths. పెండెలుతెయ్యడం. To fix the laths. పెండె

is also called a load when applied to tobacco. పొగాకుపెండె; A load

of tobacco.

పెండ్లాము *sub.* పెండ్లాము|పెండ్లాలు. A wife, or married woman.

పెంతు *sub.* పెంతు|పెంతులు. Adoption. పెంతుబిడ్డకు. A son by adoption.

పెంతుబిడ్డకు. A daughter by adoption.

పెయ్య *sub.* పెయ్య|పెయ్యలు. A female calf. చది పెయ్యలుచచ్చెందుకోడె

లుయ్యాయై మేకలువచ్చినవి. Ten cow calves (or females) ten bull calves (or males) and fifty sheep are arrived.

పెరగడం *v.a.* పెరుగుతూ|పెరిగె. To grow; to increase; మవిషి పెరగడం.

A Man to grow up. బాకీ పెరగడం. A balance to increase. సాపం పెర

గడం. Wickedness to accumulate. మెడలోదారం పెరిగినది. The string round my neck is broke.

పెరడు *sub.* పెరడు|పెరడు. A back yard. యింటిపెరడు. The back yard

of the house. అరనియింటిపెరడులో కూర తాయలూపువ్వలచెట్లూ వేసినాడు. He has planted vegetables and put down flowers in the back yard of his house.

పెరుగు *sub.* పెరుగు|పెరుగులు. The name given to sour-milk; which

is a favorite dish of the Natives; better known to Europeans by the name of *Tyre*.

పెల్ల *sub.* పెల్ల|పెల్లులు. The fragment of any old wall, ready to fall down.

పెసర *sub.* పెసర. (No Plural.) The name of the small grain crop.

పెసర చేను. The *pessara* crop.

పెసలు. *sub.* పెసల. (No Singular.) A small grain called *pessalso*; better known by the name of *black* or *green gram*.

పేక *sub.* పేక|పేకలు. Breadth in weaving cloth or lacing. విడె చదుకు.

పేకు *sub.* పేకు|పేకులు. A gut; an entrail.

పేద sub. పేద|పేదలు. *The pellah, or suburb of a town. It also means, the twist or turn of a cord or string.* నాలుగు పేదలబం గారపుకాలుకు. *Four rows of Gold chain.*

పేద sub. పేద|పేదలు. *Dung; generally applicable to the dung of cattle, not of horses.* ఆవుపేద. *Cow-dung.* గొర్రెపేద. *Sheep's dung.* This is generally used as manure, for cultivation and for gardens. Cow-dung is used, to make into cakes for fuel, and for rubbing on houses.

పేదరికం sub. పేదరికపు పేదరికాలు. *Poverty.* మహాపేదరికంలోవున్నాను. *I am reduced to extreme poverty.*

పేదవాడు sub. పేదవాని|పేదవాండ్లు. *A poor man, or fellow.* అతనుమహాపేదవాడుగా నియోజనమయ్యాచుండు. *He is a very poor man, but does not beg of any body.*

పేనడం v. n. పేనుచూ|పేని. *To twist; to twine.* కాడుపేనడం. *To twist rope.* దారంపేనడం. *To twist or double up thread.*

పేను sub. పేని|పేలు. *A louse.* పేలుకుక్కడం. *To crack lice.* పేనుకోరకడం. *Biting of lice.* పేలుచూడడం. *To louse.* This is a favorite amusement of Indians.

పేర్చడం v. n. పేరుస్తూ|పేర్చి. *To heap; to pile up.* కర్రలుపేర్చడం. *To pile up wood.* రాళ్లుపేర్చడం. *To heap up stones.*

పేరు sub. పేరు|పేర్లు. *A name.* నీపేరుయేమిది. *What is your name.* నాపేరువుప్పలూరుకొపన్న. *My name is Woopalooroo Raupanah.* పేరుపెట్టడం. *To name.* నాకున్న మిలని పేరుపాట్రినారు. *They called me by the name of Swamy.* యింటిపేరు. *House or family name.* పేరు is also the name for, a necklace.

పేరుకోవడం v. n. పేరుకుంటూ|పేరుకుని. *To congeal; to harden; to*

thicken. నయ్య పేరుకొవడం. Ghee to *harden* or *congeal*. మంచ పెరు
కొవడం. To *thicken*, as the fog.

శీలదం *v.n.* శీలుతూ/శీలి. To throw out pimples on the skin, from the
heat. వేసంకాలంచాత వాక చేతకరంలంరా శీలనది. Owing to the hot
weather, my body is come all out in *pimples*. శీలదం means also, that
sort of talking which we call *garrulity*. అతనుయెప్పుడూ శీనిపోనిమా
డలు శీలుతూవుంటాడు. That man is for ever *prattling nonsensical*
words. శీలదం means also, *to get fried*.

శీల్దం *v.a.* శీలుస్తూ/శీల్దీ. To fry. చాపను శీల్దం. To *fry* fish.
వాదులుకోత నేతిలో వేత శీల్దీనతరువాత పైనిబిరిచి పోతురియూడ. The
way is to take fruit or vegetables out in pieces, to put them in with
the ghee, and, after *frying*, to sprinkle flour on them.

శీష్టగు sub. శీష్టారు/శీష్టలు. A Revenue term, signifying the per-
son who keeps the accounts, under a Tanadar or Manager.

పై *adv.* Above; atop; outward. పైబట్ట. *Upper cloth*. పైబల్ల. The *up-*
per part of the table. యింట్లోవారు నాక పైమనిషి. A *new-comer* in a
house. పైని. *Above all*; that is, on the *top* of any thing. తలపైని.
On the *top* of the head. బల్లపైని. On the *top* of the table.

పైకం sub. పైకపు/పైకాలు. The quarter of a dub; also known by the
name of *dummary*. It means also, *money* in general. నాలుగు పైకాలు
కరమ్మ అవుతుంది. Four *pikums* or *dumneries*, make a dub. అతనికన్న
రకానా పైకంవున్నది. That man has got plenty of *money*. N. B. When
it means *money* in general, it is always placed in the Singular.

పైజారు sub. పైజారు/పైజాలు. Slippers. These are made of leather,

being topped with cloth or leather; and are worn by all castes of Hindoos. They turn up in front and have a high heel.

పైశ్యం sub. పైశ్యపుపైత్యము. The bile. శరీరంలో మహాపైశ్యం చేరినది. My body is filled with *bile*. **పైశ్యకళ.** This term is given for the violent effects of bile which frequently drive the patient to a state of madness.

పైనం sub. పైనపుపైనాలు. A journey. పైనం వెళ్లడం. To make a journey. vide ప్రయాణం.

- **పొక్కుడం చ.న.** పొక్కుతూపొక్కి. To blister; to excoriate. జబ్బు మెట్టు చేత నందున మన్నంపట్టుకొన్న పొక్కునది. Feeling a pain in his arm, he has rubbed it with chunam; which has *blistered* it. **కాలుపొక్కుడం.** The feet to *blister*, from walking. **మూటతలుపొక్కుడం.** To reveal words. **నేలపొక్కుడం** is a term given to ground, when it gets *parched*.

పొక్కు sub. పొక్కు పొక్కులు. A pimple or little pustule; a pock. అతనితోట బిసిండాకట్టి పొక్కులు లేచినవి. His body is full of *pimples*, owing to the itch. **మూచికపుపొక్కులు.** A *pock* or *pustule*, raised by the small pox.

పొగ sub. పొగపొగలు. Smoke. **పొగపెట్టడం.** To make the smoke to rise. **పొగరావడం.** Smoke to come. **పొగతాగడం.** To smoke; that is, to perform the act of smoking. అతను పొగచుట్టరాకుతాడు. He is *smoking* a cheroot. **పొగరాజడం.** To smoke; that is, for wood or any other thing to smoke. యింట్లో పొగరాజుచూపున్నది. It *smokes* in the house.

పొగడడం చ. అ. పొగుడుతూపొగిది. To flatter. ఆమనిపియెప్పుడు యిక్కడికి వచ్చినా పొగుడుచూపుంటాడు. That man, whenever he comes here, at all times *flatters*.

పొగదిక sub. పొగదికపొగదికలు. Flattery; false praise. అతని పొగదికలవ

అనాకుయెట్లవపరురాదు. *Notwithstanding all his flattery, I am not the richer for it.*

పాకరు *sub.* పాకరు|పాకర్లు. *The beach; also, pride; సముద్రపుపాకరు. The seabeach. అతనుకు హాపాకరు మోటు. That man is full of ostentation.*

పాకాకు *sub.* పాకాకు|పాకాకులు. *Tobacco. The word 'పాక' is commonly called, a cheroot. లంకాపాకాకు. Lanka tobacco. పాటుపాకాకు. Common tobacco, గాటుపాకాకు. Strong tobacco.*

పొట్టి *adj.* Short; below size. పొట్టివాడు or మనిషి. *A short man. పొట్టిది. A short woman. పొట్టికుర్రం. A small horse. పొట్టిమెద్దు. A small, stumpy bullock. పొట్టితనం. Shortness; in opposition to height.*

పొట్టు *sub.* పొట్టు|పొట్లు. *The husk or pod of grain and of plants in general కందిపొట్టు. The pod of red gram జొన్నపొట్టు. The husk of the junna grain.*

పొడవడం *v. a.* పొడుక్కు|పొడిచి. *To stab; To pierce నన్ను కత్తితో పొడిచినాడు. He stabbed me with a knife అగ్గి దెబ్బకు పొడిచినది. That female buffalo ran her horns into a dog. పొడుపొడవడం. The flood tide to make; also, to give a blow. నన్ను చెడ్డపొడుపొడిచినారు. They gave me an ugly blow. ప్రొద్దుపొడవడం. The sun to rise. నెలపొడవడం. The moon to rise. గరిపొడవడం. The skin to shrink with cold.*

పొడి *sub.* పొడి|పొట్లు. *The name of any powder, except gun powder. Generally speaking, it means snuff. పాకాకుపొడి also means, snuff. పొడిచెయ్యడం. To make snuff. పొడిసిల్పడం. To take snuff; that is, to snuff it up. పొడిబట్టి. A snuff box. పొడినేల. Dry ground. పొడిబట్ట. Dry cloth. పొడిమన్నం. Dry chunam.*

పాదము *sub.* పాదము|పాదములు. Height; length. పాదముమనిషి. A tall man. పాదముచెట్లు. High trees. పాదముదూలం. A long beam. అనంతపాదీమహాపాదము. That verandah is extremely long.

పాద *sub.* పాద|పాదలు. A bush; such as are met with in woods and uncultivated lands.

పాదగదం *v. a.* పాదముతూ|పాదిగి. To cover; to bind. పెట్టెకుచర్మంపాదగదం. To cover a trunk with leather. పుస్తకంపాదగదం. To bind a book. కోడిగుడ్డిపాదగదం. A hen to sit on eggs. రాగిపెండిపాదగదం. To plate copper with silver.

పాది *sub.* పాది|పాదులు. A quiver; also, the barber's leather case. అంబులపాది. A quiver of arrows. మంగుళపాది. A barber's case of knives, &c.

పాదము *sub.* పాదము|పాదములు. The udder of animals, అల్లపాదము. The udder of a cow. గొర్రె పాదము. A sheep's udder.

పొంగడం *v. n.* పొంగుతూ|పొంగి. To run-over, or to overflow. పాలుకుండలోపోకికాగపెట్టి తేపొంగినది. Having put a pot of milk on the fire, it has boiled over. యేటికినీరుఅధికమైపొంగినది. A superfluity of water has come into the river and overflowed it. పంతోషంచూతపొంగడం. To be overpowered with pleasure.

పొంగు *sub.* పొంగు|పొంగులు. The act of boiling over or overflowing. పొంగు means also, the measles. పొంగుచూపడం. To have the measles.

పొందడం *v. n.* పొందుతూ|పొంది. To obtain; to procure; to acquire. లాభపొందడం. To acquire profit. నష్టమునుపొందడం. To suffer loss.

పోయ్యడం. *v. a.* పోస్తూ|పోకి. To pour out, or upon, చెట్టుపైనీళ్లుపోకినారు.

They have *watered* the trees. ఆకిష్టోనింధాధాన్యంపోకినారు. They have *filled* that storehouse with grain.

పొయ్యి *sub.* పొయ్యి|పొయ్యిలు. A fire place, for cooking. పొయ్యిలిలకడం.

To *clean* the *fire place*.

ప్రాధ్దు *sub.* ప్రాధ్దు|ప్రాధ్దులు. Morning time; day light. ప్రాధ్దునవచ్చి నాడు. He came in the *morning*; that is, after day light. ప్రాధ్దుటిశేళ.

Time of *morning*. ప్రాధ్దున్నేరా. Come in the *morning*. ప్రాధ్దున్నే seems to have a termination, which refers to the pronoun reciprocal;

that is, the very time of morning ప్రాధ్దుపొడవడం. The morning to dawn.

పొర *sub.* పొర|పొరలు. A fold or plait; also, secret animosity or dupli-

city. పుల్లపొరలు. The *coats* or *folds* of an onion. పట్టపొరలు. *Plaits* in

cloth. కాకితపుపొరలు. *Folds* in paper. నాయుండునపొరపుంపవద్దు. Do

not bear me any *animosity*. పొరవిడడం. To be *incorrect* or in *error*,

లెక్కలోపొరపడ్డది. An *error* has occurred in that account. ఆమాటపొర

బడిచెట్టి నాను, I said that word *inadvertently*. పుష్కపుపొర. The *leaf*

of a book; that is, of the *sadjan* books.

పొర్లడం *v. a.* పొర్లడూ|పొర్లి. To roll over and over; to run down like

water. నీళ్లుమెరకనుంచివల్లనకుపొర్లినవి. The water *flows* from the high

ground, into the low. పొర్లడం also means, a *connection* between the

sexes.

పొరుగు *sub.* పొరుగు|పొరుగులు. A neighbour. యిరుగుపొరుగులు. The

place in the *neighbourhood*; or, your *neighbours* all round.

పొలం *sub.* పొలపు|పొలాలు. A field or ground; for cultivation. యీసం

వత్సరంయీపొలాలలోయేమిపైరువేస్తారు. What cultivation do you

make, in these *fields* this year? దీటిపొలం. A *grass field*. మెరకపొలం.

A *field* of high ground; చల్లపుపొలం. A *field* of low ground.

పొల్లు *sub.* పొల్లు|పొల్లులు. The name given to the stalks of a crop, which grow up without producing any grain. పొల్లు means also the *mark* on letters, to shew the long syllable, or the *stress* to be laid on them.

పొల్లుమాటలు. Silly words.

పోవగదం చ. గ. పోనుసుకూ|పోసిగి. To happen; to undertake; అతనికి పూరికి ప్రయాణంపొసగినది. He has *undertaken* a journey into the country.

పోక *sub.* పోక|పోకలు. The name given, to what is usually called the *beetel nut*; The *beetel leaf*, always chewed with it, grows on a separate tree; more of the nature of a creeper. పోకచెట్టు. The *beetel nut tree*.

పోకిరి *sub.* పోకిరి|పోకిర్లు. A dissipated character; a *débauchee*. పోకిరితనం. *Dissoluteness*; *irregularity*. అతనుపోకిరితనంవారఫగవ్రపోకుట్టుకున్నాడు. Owing to his *dissipation*, he has suffered in his character.

పోకు *sub.* పోకు|పోకులు. A heap; also an ear-ring. రాళ్లపోకు. A *heap* of stones. చెవిపోకు. An *ear-ring*. దారపుపోకు. A *single thread*. పోకుపెట్టడం. To *heap*; to *pile up*. అసామానులంతావకజాసానుపోకుపెట్టు. *Heap up* all those things, in one place. పోకుకావడం. To *assemble*; to *convene*. పదిమందిపోకైనారు. A number of people have *gathered together*. పదిమంది is a general mode of expression, not to be taken literally.

పోగొట్టడం చ. గ. పోగొట్టుకూ|పోగొట్టి. To *lose*; To *deprive of*. అతని నావుస్త్రంపోగొట్టినాడు. He has *lost* my book.

పోగాట్టుకోవడం ౧.౧. పోగాట్టుకుంటూ|పోగాట్టుకుని. To lose; to be deprived of. నేనుకోవలో పడి వర హతనా మ్మ పోగాట్టుకున్నాను. I have lost ten Pagodas in the road. నామంజ్జోవున్నరోగంవైద్యుడులక్కర లేకుండాపోగాట్టుకున్నాను. I have got rid of my sickness, without the aid of a doctor.

పోట్లాడు sub. పోట్లాడు|పోట్లాడులు. A quarrel; a battle; a fight. అతను కండులో పోట్లాడులో దెబ్బ తగిలినదాడు గాని చాత లేదు. He got wounded in the field in action, but was not killed. పోట్లాడువెయ్యడం. To set on to fight. అతనుకనటక్కును నాకుక్కుమీద పోట్లాడు వేసినాడు. He set his dog on to fight mine.

పోట్లాడడం ౧.౧. పోట్లాడుతూ|పోట్లాడి. To fight; to quarrel; to dispute; to contend. అన్నకమ్మలుయిద్దరూ పాలుపంచుకునేనిమిత్తం పోట్లాడినారు. Those two brothers have been quarrelling, about the division of their shares. కుక్కవచ్చిన నటల్లో పోట్లాడినది. A dog came and fought with our cat. యిద్దగుమనుషులుకత్తులతో పోట్లాడినందున వకడునరుకుతగిలినాడు. Two people fighting together with swords, one of them received a wound of which he died.

పోట్లాడించడం ౧.౧. పోట్లాడింస్తూ|పోట్లాడించి. To set on to fight.

పోటు sub. పోటు పోట్టు. The flood tide; also, a blow, and a pain in the body. యావేళ పడి ఘంటలకు పోటురావవచ్చును. The flood tide should begin to make, about ten o'clock to day. యేటినిండా యిప్పుడు పోటువచ్చినది. It is high water or full tide, just now in the river. వంటినిండా పోట్టురాదుస్తానని. I feel severe shooting pains in my body. వాడు పిగ్గి కరి పోటురాచ్చినాడు. That man has given this man, a blow. పోల్లె తో పోటు. The piercing of a spear.

పోత *sub.* పోత పోతలు. A mould or cast. పోత చెరుసు. A cast Jembao, or, brass vessel; that is, *cast* in a mould.

పోతు *sub.* పోతు|పోతులు. A male buffalo; also the term for the male gender in some species of other beasts, as well as of birds. మేక పోతు. A he goat. గొర్రె పోతు A Ram. దున్న పోతు A cultivation buffalo; or, a he buffalo పోతు is applied contemptuously, in the following sense తాగు పోతు. A drunkard or drunken fellow. చమ్యాల పోతు A conjurer. or necromancer.

పోనివ్వ కపోవడం *v. a.* పోనివ్వ కపోతూ|పోనివ్వ కపోయి. Not to allow to go; to detain. అతని దగ్గరకు నన్ను పోనివ్వ కపోయినాడు. He will not suffer me to go near him.

పోనివ్వడం *v. a.* పోనివ్వు|పోనిచ్చి. To allow to go, or depart; అరగ్గి యింటికి పోనిచ్చి నాను. I let him go home.

పోరాటం *sub.* పోరాటపు|పోరాటాలు. Enmity; quarrel. vide పగ.

పోరు *sub.* పోరు|పోరులు. Enmity, vide supra.

పోలడం *v. a.* పోలుతూ|పోలి. To resemble. అతను నన్ను పోలినాడు. He resembles me.

పోలిక *sub.* పోలిక|పోలికలు. Likeness; resembling; ఆమని పితామహుని పోలిక. That man has the *likeness* of my brother.

పోవడం *v. n.* పోతూ|పోయి. To go; to go off; to proceed. వాడు వెళ్ళి దికిపోయినాడు. Where is he *gone* to. వెంకట్రాజు పదిరోజులనుంచి అత్యంత చాలా కుహారము పడిరాత్రి పోయినాడు. Venkatraju having been extremely sick for these ten days past, *went off* last night; that is, he died.—N. B. This Verb joined to the Substantive Infinitive of other

Verbs, is made to form the Negative Verbs, such as చెయ్యకపోవడం; Not to do; వ్రాయకపోవడం. Not to write.

పోషకుడు *sub.* పోషకునిపోషకులు. A protector; a guardian, అతను నాకు పోషకుడు. He is my *protector*.

పోషణ *sub.* పోషణపోషణలు. Support; maintenance. పోషణ లేక దిక్కినాను. I have fallen away in flesh, for want of *maintenance*.

పోషించడం *v. a.* పోషింస్తూపోషించి. To maintain; to support; to bring up. చిన్న నాటనుంచీ మమ్మనపోషించినాడు. He has *supported* us, from the time of our youth. నమ్మ పోషించడానకు మొదలు దిక్కిలేరూ పోషించే ఖరంమీదే. You must *support* me, for I have no other protection; the whole weight of my *support* rests upon you.

ప్రాసిక్యూటరు *sub.* ప్రాసిక్యూటరుప్రాసిక్యూటరులు. *Prosecutor*; *torner* in the Courts.

ఫకీరు *sub.* ఫకీరు|ఫకీర్లు. A Fakier. These are an order of religious mendicants, of the Mahomedan persuasion; whose manners and character are too well known to need explanation.

ఫయిస్సలా *sub.* ఫయిస్సలా|ఫయిస్సలాలు. Clearance; adjustment.

ఫరమాయము *sub.* ఫరమాయము, ఫరమాయములు. Order; direction. ఫరమాయము చెయ్యడం. To give orders or to commission. వారచావులు తెప్పించుమని ఫరమాయము చేశాడు. He commissioned me to bring some long cloths.

ఫరమాయించడం *v. a.* ఫరమాయంస్తూ|ఫరమాయించి. To give orders or cause orders to be given.

ఫరారీ కావడం *v. n.* ఫరారీ అవుతూ|ఫరారీ అయి. To absent yourself; to abscond; to desert. అయిదుగురు కిపాయిలు పటాలంలో నుంచి ఫరారీ అయినారు. Five sepoy's have *deserted*, from the Battalion. ఫరారీ అయినాను. A deserter; or one, who has *absconded*.

ఫరాసు *sub.* ఫరాసు|ఫరాసులు. A French man, or the French. ప్రాంకువాడు. Item.

ఫలం *sub.* ఫలప్ర, ఫలాలు. Profit; advantage. ఫలసాయం, Item. ఫలమును పొందడం. To reap *profit*. ఫలసాయం రావడం. To derive *profit*. ఆశ్రిత సాయం వల్ల నాకు ఏమీ ఫలసాయం రాలేదు. I have *derived* no *profit* whatever, from that cultivation. ఫలం Also means *fruit*. కమలా ఫలం. Oranges.

ఫలానా *adv.* Such; in particular. ఫలానానుని. Such a man. ఫలానా ఫలానా. Such and such, or each in particular. నీతో చెప్పిన ఫలానా ఫలానా వారికి పాము యిచ్చినావా. Did you give the money to *each* particular person, as I told you?

ఫాయిదా *sub.* ఫాయిదా|ఫాయిదాలు. A Revenue term signifying *profit* or *advantage*.

ఫారీఖత్తు *sub.* ఫారీఖత్తు ఫారీఖత్తులు. A Revenue term, signifying an *acquittal*.

ఫాల్గుణం *sub.* ఫాల్గుణపుఫాల్గుణాలు. The name of a Gentoo month nearly answering to our month of *March*.

ఫిర వా *sub.* ఫిర వా ఫిర వాలు. The Mahomedan *Decree* in Court.

ఫిశూరీ *sub.* ఫిశూరీ|ఫిశూరీలు. Disturbance ; trouble ; rebellion. ఫిశూరీ ఖోరు or ఫిశూరీదారు. A *plunderer* or a *rebel*. ఫిశూరీ చెయ్యడం. To *commit disturbance*. ఫిశూరీఖోలు-అళాల్లోవచ్చి ఫిశూరీ చేశినానాన్ను దోచుకున్నారు. The *plunderers* having entered that village, *committed disturbances* there and *plundered* my property.

ఫిరంగీ *sub.* ఫిరంగీ|ఫిరంగీలు. A *cannon*. ఫిరంగీవెయ్యడం. To *fire a cannon* or *gun*. వాడవచ్చినదిగనక కోటలో ఫిరంగీలు వేశారు. A *ship* having arrived, they *fired the guns* in the fort for her. ఫిరంగీగుండు. A *cannon-ball* ఫిరంగీబల్లు. The *match*.

ఫిరంగిచెక్క *sub.* ఫిరంగిచెక్క|ఫిరంగిచెక్కలు. The *China Root* ; a medicine originally brought from *China*.

ఫిరి మాదు *sub.* ఫిరి మాదు|ఫిరిమాదులు. A *complaint* ; *accusation*. ఫిరి మాదుచెయ్యడం or శావడం. To *make Complaint*. అతనునామీద ఫిరి మాదుఅయినాదు. He has *complained* against me. అతను నేనునాన్ను దోచినానని ఫిరిమాదుచేసినాడు. He has *accused* me of *stealing* some money. ఫిరి మాదుదారుడు. A *complainant*.

ఫిజ *sub.* ఫిజ *Fees* ; the allowed percentage to pleaders on the regulated amount of causes decided in Court.

విజింత్రి *sub.* విజింత్రి|విజింత్రిలు. A musical performer. విజింత్రిలమేళం.

A set or band of *musical* performers. These generally consist of six people; that is, one pair of large *cymbals*, the *sonnaye* or pipe, the *suttee*, the *doaloo*, the *veeranum*, and the *narraga*. They are employed at the Pagoda or at marriages and ceremonies.

విజ్ఞినఁపు *sub.* విజ్ఞినఁపు|విజ్ఞినఁపులు. Detail; particulars.

విట్ట *sub.* విట్ట|విట్టలు. Linen cloth; generally speaking, that manufactured in India. సన్నపట్ట. *Fine cloth.* ముతకపట్ట. *Coarse cloth.* విట్టనెయ్యడం. To *weave cloth.* విట్టకుంటిచెయ్యడం. To *bleech cloth.* N.B. The word *విట్టలు* is also generally used, for *wearing clothes* విట్టలుకొడగడం. To *dress clothes.* తెల్లవిట్టలు. *Clean clothes.* నావిట్టలులన్నీచాకిలవాడికి పోతక పోతనాను. I have given all my *clothes*, to the wash. (N.B. There is no proper word in Gentoos, for our word to *wear out*; as applied to *clothes*.) విట్టకల. *Bald-headed.* విట్టయెదు or కుర్రం. A *roan coloured* bullock or horse.

విట్ట *sub.* విట్ట|విట్టలు. A water-channel. విడె కాలువ.

విదాయా *sub.* విదాయా|విదాయాలు. Pride; haughtiness; arrogance. విదాయాఖోరు. A *proud or scornful* man. విదాయామనసి. Item. విదాయాగల. *Proud; haughty.*

విడ్డ *sub.* విడ్డ|విడ్డలు. A piece; a fragment; or shaft. కామవిడ్డలు. *Pieces* of fruit; that is, cut in readiness for dressing. కర్రవిడ్డ. A *piece* of wood. విడ్డలుకోట్టడం. To *cut or break into pieces.* అతనుకర్ర పుచ్చుకుని లాంతర విడ్డలుకోట్టినాడు. He took a stick and *broke* the lantern into *pieces.* చింట్లవిడ్డ. A *blow*, in archery. పోకవిడ్డ. *Beetel nut.*

విడిచి *sub.* విడిచి|విడిచీలు. A change of situation; a removal to another

place. మదించెయ్యకం. To remove or change. అరణ్యోపవేశ్యం నుంచి మదించేశారు. They have removed him from that employment; that is, they have put some body else in his place,

బదులు *sub.* బదులు|బదుల్లు. A debt; a loan; an exchange. బదులుచెయ్య
దం or వుచ్చుకోవడం. To borrow. బదులుయివ్వడం: To lend.

అర్థకః *sub.* అర్థశవుః|అర్థశాలు. Laziness; indulgence; lassitude. అర్థకుడు.
An indolent, lazy man. అర్థకంశలవాడు. Item.

అట్లటించుట వ.ఆ. అట్లటించుట, అట్లటించుట. To idle; to trifle. అతను వినయమును
 దుర్లభము చేసెను. He neglected his business and *idled* his time.

ఐనాతు *sub.* ఐనాతు|ఐనాతులు. The name given to broad cloth in general.

മനുഷ്യ *sub.* മനുഷ്യ/മനുഷ്യ. Gum.

బంకారబచ్చిక *sub.* బంకారబచ్చిక; బంకారబచ్చికలు. The name of a small
 yellowish bird, that builds very curious hanging nests. This bird is
 taught to dive into a well, after a ring; which it seizes before the ring
 sinks to the bottom, and brings out in it's bill. Properly బంకారబచ్చిక

మంతారం *sub.* మంతారపు మంతారాలు. *Gold.* మంతారంశరగడం. *To melt*
gold. మంతారపునగలు. *Golden joys.* మంతారంతో చేసిన. *Made of gold.*

ಪೊಲರಾಣಕಾರಂ. *Pure gold.* (ಓರಾಣಕಾರಂ. *Adulterated gold, a mix*

stone *sub.* **పాదరాయి.** A stone, in common; not applied to precious stones.

అండాలుం నుం. అండాలుపు|అండాలులు. An estate; a property. అతనిదగ్గర
మనబడు అ. వైన్నది. That man has got a very ample estate. అతడు
కూతమ్మదిలో బిహిష్టాధినాథులయిప్పుడు జైటికమ్మ పుమసితన అండాలుం అ

అపరుస్తాను. That man has been fighting with my brother, ^{so tell them} for which reason call him out here and I shall soon see what he is made of.

అంబి *sub.* అంబి/అంబు. A wheel; also, a cart; or a conveyance; it is as often used for the *wheel*, as for the *body* of it. చక్ర చాచుంబు. The *wheels* of a cart. రథపుఅంబు. The *wheels* of the Swamy coach. యెద్లఅంబి. A bullock cart. ఒకరపుఅంబి. A one-horse carriage or *bandy*. రెండుకులలఅంబి. A two-horse *bandy* or carriage.

అంతి *sub.* అంతి/అ.తులు. A ball. అంతిచేడడం. To play at *ball*. That played with by the Natives, is stuffed with pieces of gunny or hemp and covered with thin leather. అంతిచెట్టు. Is the name of a *bush*, that yields a flower like the *stock*. పూలఅంతి. A *bunch* of flowers. యెద్ల అంతి is the name given to *strings* of bullocks, employed to thrash the grain.

అందివాను *sub.* అందివాను, అందివానులు. A prisoner.

అందు *sub.* అందు/అందులు. A hinge. తలుపుఅందులు. The *hinges* of a door. పెద్దే అందులు. The *hinges* of a box. అందు is the name of a large ravenous bird, commonly called the *adjutant*.

అంధువుడు *sub.* అంధువుడి, అంధువులు. A relation or connection by alliance.

అంధువురాలు. A female connection or relation. యీనెడ పండుకనక

మా అంధువులు అంతా మా యింటికి వచ్చి నారు. This being a feast day, the

whole of my *relations* are come to my house. అంధువుం. relationship.

అరకరం *v. a.* అరుకుతూ/అరికి. To exist; to live; to subsist. యీరో

గంభీరతను అరకరంకు హాకస్తం. It will go hard with him, to *survive* that illness.

అనుకు *sub.* అనుకు|అనుకులు. A living; existence; support. చావు అనుకులు దేవుని అధీనం. *Existence and death, are in the power of God.*
అంక్షు దేవుడు. *sub.* అంక్షువుని|అంక్షు దేవులు. The name given to one of the Deities of the Hindoos, understood by them to possess the creative power.

అరకడం *v. a.* అరుకుచూ|అరికి. To scratch. అరుక్కోవడం. To scratch himself.

అరతరపు *sub.* అరతరపు|అరతరపులు. Dismissal; discharge from service. అరతరపు చెయ్యడం. To dismiss. కంబెనీ నౌకలను నామండిని అరతరపు చేశాడు. They have *discharged* a great many people, from the Company's service.

అరమా *sub.* అరమా|అరమాలు. An auger. This differs from the European tool, in having a bow to turn it by; the string of which is twisted twice round the *bit* of the *auger*; the bow being held and moved with one hand, and the auger directed with the other hand.

అరాతం *sub.* అరాతం|అరాతాలు. A Revenue term, signifying an order for *mbney*. వూరి మీది అరాతం. An order for money on a village. అరాతం వ్రాయడం. To write an order for money.

అరి *sub.* అరి|అరు. A school. చిన్నవాంట్ల అరిలోకి వెళ్లినారు. The boys have all gone to *school*. అరి పెద్ద. The head boy of the *school*. It is the custom in the Native schools, when one boy becomes perfect in his lessons, to make him repeat them and teach them to the other boys. అరి also means a person's *sile*; also, a boundary or line of distinction. అరి also, means a naked or bare back. అరిగుర్రం. A horse, without covering. అరివట్ల. The body bared.

బరి దెవుగ్గ sub. బరి దెవుగ్గ|బరి దెవుగ్గలు. The name of the nauseous insect, commonly termed *cockroach*.

బరిశీ sub. బరిశీ|బరిశీలు. The name of a spear, generally used for state; slender and terminating in a grooved head and thin point, made of one piece of tempered Iron, ornamented with tassels.

బగ్గు sub. బగ్గు, బగ్గులు. A load; a weight; a burden. బగ్గు మోయుదం. To carry a load. లోట్టబట్టలుకానాబరువు మోస్తరి. The camels carry a great weight.

బల్ల sub. బల్ల|బల్లలు. A plank; a board; also, a table. మేజాబల్ల. A table; partly derived from the Hindostanny. లబల్ల హరి వస్తువులను తీసుకువరా. Bring me the things from that table. బల్లదారుడు. A table drawer కడుపులో బల్ల is the name given to the pressure in the stomach, from extreme castiveness.

బలపం sub. బలపపు, బలపాలు. The name of the stone, with which the Native boys write on their tablets, which are black; the mark made by this stone becoming white.

బలం sub. బలం|బలాలు. Strength; might; force; hence, it also means, an army. అందరికంటె అతని బలం యెక్కువ. His strength is superior to that of all the others. పక్షవాంక్షదండు వస్తుంది కాని మనకు బలం యెక్కువ వున్నది ఎనక న్వరకాకొట్టి వెయ్యవచ్చును. The enemy's army is coming; but, as we have a superior force, they must soon be beaten back. బలం కా. Stoutly; vigorously. బలవైన. Stout; hearty; valiant. చదరంగ బలం. Chess-men.

బలవంతం sub. బలవంతపు|బలవంతాలు. Constraint; force; compulsion; oppression. బలవంతం చేయుదం. To oppress; To constrain. నన్ను బలవంతం

రిశేరవ్వునుమనివలవంతం చేసినాడు. He sent to call me away in a vexatious manner, and greatly oppressed me.

అలహీనం *sub.* అలహీనత్వం, అలహీనాలు. Weakness; want of strength. అలహీనపువ నిషి. A weak man.

అలి *sub.* అలి/అలులు. A sacrifice; an offering. These are of various kinds; some of grain and some of meat; all practiced according to the Hindoo rites. యాభూరి గ్రామ దేవతపూజినిమిత్తమైనాడుగుర్రెల నరీనుకునివచ్చినారు. They have brought four sheep, as a sacrifice to the Idol of this village. అలియ్యడం. To perform a sacrifice.

అల్లి *sub.* అల్లి/అల్లులు. The Lizard. మాలఅల్లి. The Paria Lizard. This is a distinction or nick-name, given to such Lizards as are uncommonly black.

అలముడం ర. అ. అలుసచ్చ/అలకి. To strengthen; to get stout; to fatten. అలనికిరిందిగ ప్రితా గావనందనమహాఅలకినాడు. He has grown very fat and stout, from extraordinary good living.

అలుపు *adj.* Heavy; weighty. అలుపుపల్లకి. A heavy palankeen.

అల్లె *sub.* అల్లె/అల్లెములు, or అల్లెలు. A spear. పందిఅల్లె. A hog-spear. అల్లెతోపొడవడం. To strike with a spear. This kind of spear has a head or blade, sometimes a foot and a half in length, and six or seven inches in breadth; extremely sharp. It is held firmly by the shaft, when the beast is struck, and not delivered.

అస *sub.* అస/అసలు. Temporary lodging; not in your own house. అసయిల్లు. The house in which you lodge. అసచెయ్యడం or చేసుకోవడం. To lodge. అసకుదర్చడం. To furnish lodgings. అద్దెఅస. A let or hired lodgings. అపూర్ణోపకారముడెల్ల అద్దెఅసపడినాడునకల్గడమేదిగానాను.

There being *hired lodgings* furnished at a *Banian's* in that village, I took up my *lodging* there.

బస్తా *sub.* బస్తా|బస్తాలు. A *bale*. బస్తాలుకట్టడం. To *bale* goods. This is a term used in the Commercial Department.

బస్తీ *sub.* బస్తీ|బస్తీలు. The name for any large populous town. ఆడట్నము మునుపునాడు గావున్నది గానియిప్పుడు బస్తీ అయినది. That town was lately in a ruinous state, but is now become a populous city.

బహనా *sub.* బహనా|బహనాలు. Pretence.

బహు *adj.* Many; much; a great number. బహుమంది. A great number of people. బహుమూత్రం. A *diabetes*. బహుసంతోషం. Much pleasure. బహుమానం. A *present*. బహువచనం. The *Plural Number*, in Grammar.

బహుళం *sub.* బహుళపు|బహుళాలు. The decrease of the Moon. A term given to the last fifteen days of the Gentoo month; considered the period when the Moon is in its decrease.

బాగా *sub.* బాగా|బాగాలు. A large trumpet, such as they use at feasts; consequently, sufficiently harsh and noisy.

బాకీ *sub.* బాకీ|బాకీలు. Balance due; or debt. బాకీవుండడం. To owe or be in debt. ఆతనునాకుకానారూసాయీలుబాకీవున్నాడు. He owes me a large sum of money. బాకీదారుడు. A *debtor*. బాకీతీరడం. A *debt* or balance, to clear itself. బాకీతీర్చడం. To clear a *debt*.

బాకు *sub.* బాకు|బాకులు. A dagger; or what is generally called *creesa*. The *baakeo* has a curved and fluted blade, and makes an uneven, and therefore the more fatal wound.

బాగా *adv.* Healthy; prosperously; properly. ఆతనుబాగావున్నాడు. He

well. యామాటనానువాసా తెలిసినదిరాదు. *I do not properly comprehend this word.* అతనిచనివాసాజరునుకూపున్నది. *His affairs are getting on very well.*

వాసు adv. Well; properly; rightly. *అలానుచేస్తే వాసు.* If you do so, well and good. *వాసు వాసులు.* Good and bad. *వాసుచెయ్యడం.* To make right; to repair. *యిల్లువాసుచెయ్యడం.* To repair a house, or set it to rights. *శేజాబల్లకాలువిరిసిపోయినందున వాసుచెయ్యడానకు పంపినాను.* The leg of the table being broke, I have sent it to be repaired. *చుహావాసు.* Very well. *చుహావాసు అట్లానుచేస్తాను.* Very well; I will do so!

వాజా sub. వాజా|వాజాలు. Music or musical performance. *వాజావా.* The general term for the music brought to nautches, or to feasts. *వాజావా యించడం.* To perform on musical instruments.

వాజారు sub. వాజారు|వాజార్లు. A market; better known by the name of bazaar. *వాజారుఖబరు.* Bazaar news. This is supposed synonymous with fabricated rumour; or false report; or the lie of the day.

వాదిశ. sub. వాదిశ|వాదిశలు. A rent. *vide అడ్డె.*

వాదిశె sub. వాదిశె|వాదిశెలు. An axe. The proper word is వాదిశె.

వాణం sub. వాణం|వాణాలు. An arrow. *వాణకర్ర* means a heavy bar or stick of wood, used to exercise the arms, by the Natives of India.

వాణసంచా sub. వాణసంచా|వాణసంచాలు. A fireworks; the different kinds of which have each their particular name.

వాతిని sub. వాతిని|వాతినిలు. A spy. *అతనుచట్టుకులో సంగతులుగ నభ్యతెలుస్తూవుండగలందులకు వాతినిలనువుంచినాడు.* He has placed spies in the town, to get information of what is doing there.

పాదదం *v. a.* పాదుచూ|పాది. To flog; to beat; to chastise. పాశలవా
నిబండమీదపట్టలుపాదుచున్నాడు. The washerman beats the clothes
on a stone. చిల్లనుపాదదం. To chastise a child.

పాదంకాయ *sub.* పాదంకాయ|పాదంకాయలు. Almonds.

పాన *sub.* పాన|పానలు. This is a very large thick earthen pot, of an
oval shape, in which washermen parboil the clothes they have to
wash. These pots are fixed on country carts, to float travellers across
small rivers, during the rainy season.

పానికె *sub.* పానికె|పానికెలు. A female slave.

పావతి *adj.* Respecting; regarding. తెలిపావతి. Regarding an account.

పామ *sub.* పామ|పామలు. Father. This term is used in the same way as
అయ్య to imply respect; or by way of address to a superior, in the
course of conversation. అవునుపామ. Yes; sir! or, yes; Father. లేదు
పామ. Not so; sir! vide తండ్రి or అయ్య.

ప్రాప్తబ్రాహ్మణుడు *sub.* ప్రాప్తబ్రాహ్మణి|ప్రాప్తబ్రాహ్మణులు. A Bramin.

పాద *sub.* పాద|పాదలు. Generally called, *Fathom*. It is considered a
measurement of six feet, or the full extent of the stretched out arms,
అతనితోటయూ ఐదైపాదలపొడవైనదైపాదలవైదలవూపున్నది. That
man's garden, is fifty *fathoms* long and twenty *fathoms* broad.

పాదచాపు *sub.* పాదచాపు|పాదచాపులు. The name of what we term
Long Cloth.

పాదు *sub.* పాదు|పాదులు. A load or charge of a gun: పాదుచెయ్యడం. To
load or charge. తుపాకులూ; రంగులూపాదుచేసిద్దం నావుంచినారు. They
have loaded the musquetry and cannon, and have them all in readi-
ness. చిరురంగులూలనుపాదుచేర్చడం. To prepare the troops or draw

out the line for action. చెట్లుకాడుకావెయ్యడం. To plant trees in a line or row. కాడుజవానులు. A term applied to sepoys. కాడు. Also means *liberality*.

కాల్వం *sub.* కాల్వపు|కాల్వాలు. Infancy.

కావ *sub.* కావ|కావలు. A Brother-in-law.

దిగించడం *v. a.* దిగింపు|దిగించి. To cause to tighten, or make fast. కుంచపునవారుదిగించడం. To cause the strings of the cat to be tightened. ఆముడుదిగించికట్టు. Tighten and tie that parcel; that is, let it be bound tight.

దిగియుడం *v. a.* దిగున్ను|దిగి. To tighten; to make fast; to shew pride. అకడుబరిచినకొద్దిదిగున్నాడు. If you call him ever so much, he keeps tight or fast; that is, proud in contempt.

దిగ్గరా *adv.* Loud. దిగ్గరామాట్లాడడం. To speak loud; to vociferate. దిగుపు *sub.* దిగుపు|దిగుపులు. Tightness. దిగుపు కా. Tightly; or in a tight manner. దిగుపైన. Tight. అంకరకావంటిమహాదిగుపు. The Jacket is extremely tight to the body. దిగుపు కావుండడం. To be tight; also, to be proud or supercilious.

దిచ్చుము *sub.* దిచ్చుపు|దిచ్చులు. Alms, got by begging. దిచ్చుండుకొనడం. To beg or to receive alms. దిచ్చుంపెట్టడం. To give alms. దిచ్చుపువాడు. A beggar. యీతూర్లోకావాసుండిదిచ్చుపువాంట్లున్నారు. This town has got a great many beggars.

దిష్ట *sub.* దిష్ట|దిష్టలు. A child; an offspring; that is, a person's child. నాదిష్ట. My child. అవికెవమెందగుదిష్టలున్నాడు. How many children, has she got. N. B. The word దిష్ట is only applicable to child, in the

sense of a person's offspring; and not to *child*, as referrible to age.

విత్తనల్లి. A *mother*, whilst she gives milk.

విదాయించడం చ. విదాయంపర్చి|విదాయించి. To *enclose*. యాశ్రయతరం
లోమోపపదిశేలరూపాయాలపండ్లవిదాయంకపంకించినాను. I have
enclosed and herewith transmit you a bill for ten thousand rupees.

విదారు *sub.* విదారు|విదార్లు. The name given to any number of bullocks,
proceeding together, loaded with grain. It is also the name given to
loads of grain, when placed in heaps. విదారులవిత్తరించిగోధుములవి
దార్లతీసుకువెచ్చెవారు. They have brought a great number of *bul-*
lock loads of wheat, to the bazaar.

విండె *sub.* విండె|విండెలు. A Brass pot.

వియ్యం *sub.* వియ్యళి|వియ్యలు. Rice. పన్నె వియ్యం. Fine rice. ముతకవి
య్యం. Coarse rice. తిప్పుదువియ్యం. Cargo rice. పచ్చివియ్యం. Fresh
or raw rice; that is, the rice produced from the crops of the season.
అచ్చవియ్యం. Clean unmixed rice. చీవియ్యం. Half-beat rice. తంబు
వియ్యం. Full-beat rice. N. B. The former is generally kept for ex-
portation; the other, or full beaten rice, is made use of for home
consumption. బట్టు or వాశనవియ్యం. Fine rice, eaten with ghee and
sugar. చెడుగవియ్యం. A name given to the seeds of the bamboo,
which the Natives in the jungles boil and eat in the lieu of rice. In
this manner the word వియ్యం is used, for the seeds of other grains, ca-
pable of being eaten like rice.

విరదా *sub.* విరదా|విరదాలు. The name of the *peg*, on which the string
is tied, in a musical instrument. It is also the name of the *peg*, put
into the wooden bottles, used by the Natives. Also in leather vessels.

వికదాపరి *sub.* వికదాపరి|వికదాపర్లు. The name given to the *head* of a *letter*, in the style of Eastern addresses, in which titles are commonly inserted. అత్యంతలోసులకనికి ప్రాశీమర్యదబాష్టునవికదాపరిప్రాయు. Let the *head* or *title* to that letter contain every thing, which he is by custom entitled to;

విరుదు *sub.* విరుదు|విరుదులు. A title; such as the Zemindars are possessed of; as derived from ancient authorities of their Kings, or from the time of the Mogul Government. విరుదు is also the name given to those *marks* of *merit*, bestowed by Rajahs on their servants, in the shape of Gold *hand* rings and sometimes rings on the *leg*.

విలుమ *sub.* విలుమ|విలుమలు. This is a Revenue term, signifying a *fixed quit rent*.

విల్ల *sub.* విల్ల|విల్లలు. The name given to the *flat tiles*, placed under the round tiles; and also, for the *round tile* itself. విల్ల is also a peon's *badge*. పొరువిల్ల. A name given to the *round tiles* or *pan tiles*. పలాశ్రీవిల్ల. The *flat tile*. వింప్రదులుశేసుపనేవిల్ల. A *peon's badge*. They are commonly round, made of Silver or Brass and the name of the master or the office of the peon, written on them. విల్ల means also a *bump* or *swelling*, in any part of the body.

విటిక *sub.* విటిక|విటికలు. A crack. విటికవాయదం. To crack. అలక్షంరెండుమూడుచోట్లవిటికవాకినది. That looking glass is *cracked*, in two or three different places.

వీడు *sub.* వీడు|వీడు. Pasture land.

వీడ *adj.* Poor; needy. వీడవాడు. A *poor* man. వీడగులదం. To grow

poor. దీకతనం. *Poverly.* అతను దీకతనంవారచిక్రిస్తాడు. He is quite thin, in consequence of his *poverty*.

తీర sub. తీర|వీరలు. The name of a *plant*, that produces a *vegetable* very much used in India, of a long shape and grooved. తీరకాయ. The *beerakaya*; the vegetable so called.

పొక్త sub. పొక్త|పొక్తలు. The name given to certain *aromatic roots*, of an agreeable flavour, that are reduced to a *powder* of a whitish colour; which, at marriages or feasts and entertainments amongst the Natives, is thrown at each other, and particularly at the nautah girls. పొక్తవాడు. The person who makes and disposes of the powder.

పొగ sub. పొగ|పొగలు. The *cherish*; also, a water bubble. పొగపొగ. A water bubble. పొగ means also a *body* of water, suddenly forced up; as, in the digging of a well.

పొజ్జించడం వ. అ. పొజ్జించు|పొజ్జించి. To *caress*; to *fondle*; to *pacify*. ఆదిన్నవాణ్ణి యేదవకుండా పొజ్జించు. *Fondle* that child and keep it from crying. ఆ ఆడది విచారం కావున నందున నేను పొజ్జించి పక్కరిచేసాను. That woman being in great tripulation, by soothing words I *pacified* her.

పొజం sub. పొజం|పొజాలు. The *shoulder*. ఆ బోయలకు పొజం కలిగినది కాదు. Those boys' *shoulders* do not agree.

పొట్ట sub. పొట్ట|పొట్టలు. Any small *basket*. తోటచూరీ పొట్టతో ముద్దుకెచ్చినాడు. The gardener has brought some fruit in a *basket*. N. B. They are small and round.

పొద్ది sub. పొద్ది|పొద్దు. An *earthen pot* with a small mouth to it, general-

ly used by gardeners. మర్రిపెంకు. A small round brass pot. కిరామర్రి. An ink bottle; generally made of brass, used by the Hindoos.

మరిమడుక్కులవాడు sub. మరిమడుక్కులవాని, మరిమడుక్కులవాంట్లు. A kind of Fortune Tellers, who dress themselves fantastically and carry a small noisy drum in their hands; which is agitated and makes a constant noise, to immitate the sound of which, this word has been framed.

మధవారం sub. మధవారపు|మధవారాలు. The day we call Wednesday.

మద్ది sub. మద్ది|మద్దులు. Sense; reflexion. యీలాగఁగఁపనుచెయ్యదాన మనీషమద్ది లేదా. Have you no sense, that you should do such an act as this. మద్దితక్కి నేనుయీ వేరం చేసినాను. I lost my senses and did this crime. మద్దిమందుడు. A sensible man. మద్దికల. Sensible; clever. మద్ది లేనివాడు or మద్ది హీనుడు. A Stupid fellow. మద్ది హీనత. Stupidity. మద్ది చెప్పడం. To admonish.

మంగ sub. మంగ|మంగలు. The name of a Basket of a long shape, in which fruit is commonly transported for sale, from one country to another.

మర్రి sub. మర్రి|మర్రిలు. A nut; or shell. It is generally applied to the nut of a fruit; such as the cocoanut, after the meat or inside is scooped out. కొబ్బరికాయమర్రి. The shell of a cocoanut. సొరకాయ మర్రి. The empty shell of a very large species of water melon or pumpkin; which, being dried, is used in rivers when the rains swell them; by people who support themselves on them and swim into the middle of the stream to seize on timbers.

మరకా sub. మరకా|మరకాలు. A covering: పాలమరకా. A palankeen covering, or boorka.

మరద *sub.* మరద|మరదలు. Mud ; mire. నీళ్లు-మరదా: *Mud and water*;
మరదనేల. *Muddy ground.*

మరజు *sub.* మరజు|మరజులు. An outwork in a fort ; a *bastion.*

మలాకి *sub.* మలాకి|మలాకిలు. An ornament of women, fixed by a small
pin through the ghristly part of the nose, immediately between the
two nostrils.

మిక్కి *sub.* మిక్కి|మిక్కిలు. Victuals. This word is proper Gentoos, but
is now used only by common people or when speaking to children.

మాచి *sub.* మాచి|మాచలు. The term given to the demon, called upon
by nurses in India to frighten children. It is meant for the Devil.

మాజు *sub.* మాజు|మాజలు. Mildew. మాజుపట్టడం. To get mildewed.
కిరామాజుపట్టినది. The ink has got mildewed.

మొదిదె *sub.* మొదిదె|మొదిదెలు. Ashes. కర్రమొదిదె. The ashes of
wood. అతణ్ణిదహనంచేసినతరువాత అతనిమొది దెక్కష్టలోకల్పి నాడు.
After burning that man's body, they carried his ashes to be mingled
with the waters of the river Kistnah.

మాకు *sub.* మాకు|మాకులు. Abuse or bad language. అతనునన్ను మాకు
లుచిట్టినాడు. He abused me by giving me bad language.

మార *sub.* మార|మారలు. A blowing horn ; which are of different
sizes, some made of horn and some Brass. మారవూదడం. To blow or
wind a horn.

కెరికడం చ. అ. కెరికుకూ|కెరికి. To sprain. అతనునడుగు ప్రతిదానా
అజారి కెరికినది. As he was going along, his foot slipt and got
sprained.

పేత్ర *sub* పేత్రపేత్రలు. The name given to the *thing* measured by the *palm*, in contradistinction from the measurement itself; which is called పేత్రేను.

పేత్తం *sub* పేత్తపుపేత్తాలు. A Rattan; commonly used in India to inflict punishment with. The bottoms of Chairs are twisted with them. పేత్తం అల్లడం or నెమ్యడం. To *rattle*. పేత్తపుచాప. A *rattan* mat.

పేత్తిక *sub*. పేత్తికపేత్తికలు. A word applied to the *flakes* of *chunam*, which sometimes fall off a wall, or ceiling.

పేత్తెను *sub*. పేత్తెనుపేత్తెను. A measurement of *four fingers* or *four inches*, called a *hand* or a *palm* in English.

పేదరదం *v. n.* పేదుగుతూపేదిరి. To start; to fear; also applied to a person's nose suddenly bleeding. గుర్రంపేదరదం. A horse to be *frightened* and *start*. అతనునామీదకోపంచేసినందున నేనుకుహపేదిరినాను. He was angry with me, at which I was very much *frightened*. ముక్కుపేదరదం. The *nose* to *bleed*.

పేదిరించటం *v. t.* పేదిరింపుపేదిరించి. To frighten; to alarm. అతను నన్నుకోట్టురావనిపేదిరించినాడు. He *frightened* me by saying he would beat me.

పేదుగు *sub*. పేదురుపేదుర్లు. Fear; alarm. అగుర్రముకుమహాపేదుగువున్నది. That horse seems under great *alarm*.

పేల్లం *sub*. పేల్లపుపేల్లాలు. The name for a coarse kind of sugar manufactured in India; almost black, very clammy, and little better than molasses brought to a state of consistence. It is commonly known by the name of *jaggery*.

పేద *sub*. పేదపేదలు. Is a term in *money*, meaning *one eighth* or the

half of a *quarter*, calculated by the rate at which the Pagoda or Rupee exchanges in the bazaar. శేర నేమలు. *One eighth*, in dub. శేర also, means a description of *gold beads*, worn in women's necklaces: శేరం *sub.* బేరపురాలు. A *cheapening*; a lessening of the price. బేరంచెయ్యడం. To *cheapen*; to *bid* for a thing. అదే ధుతుతనపుది రూపాయలుచెప్పి తే నేను యెన్నిరూపాయలకు బేరంచేపుచున్నాను. That man having asked ten Rupees for his bullock, I *cheapened* him down and only gave him eight.

బేరీ *sub.* బేరబురీరాలు. A Revenue term, signifying the *total* of an account. It is also understood for the *amount* of Revenue in a District. లెక్కబేరీ. *Total* of an account. లెక్కబేరీ. The *total Revenue* of a District.

బేసరి *sub.* బేసరిబేసర్లు. The name of a *gold ornament* in the shape of a brooch, worn by women in India, fixed on the right side of the nose and kept close to the flesh; generally in the resemblance of a flower. బయట *adv.* Out; outside. బయటవెళ్లడం or బయటివెళ్లడం. To go *outside*. నివు బయటనుండనేనుయిక్కడవుంటాను. You stay *outside*, whilst I remain here.

బైరాగ *sub.* బైరాగిబైరాగులు. A *Byraggy*; a term given to a religious association of mendicants of the Hindoo persuasion, whose principal residence is at *Benares* or *Caassy*; from whence they emerge into every part of India, in various garbs; or rather without a garb; as most of them appear nearly in a state of nature.

బైరీ *sub.* బైరీబైరీలు. The name of a large hawk, very fierce, and trained

to fly at very large birds, but particularly at the *heron*. They *rake* their game or prey.

కలు *sub.* కలిపెడు. The name of any open place, outside of a town.

కలిపెడు. *Outside.* కలియిల్లు. A house *outside*.

కోళ్ల *sub.* కోళ్ల|కోళ్లు. A hole. కోళ్లచెయ్యడం. To make a hole. కోళ్ల

చెయ్యడం. To dig a hole or to burrow. కోళ్లతూరచడం. To fill up a hole.

కోళ్లదం ల. న. కోళ్లతూ|కోళ్లి. To gorge; to swallow without chewing; to gulp.

కోళ్లన *sub.* కోళ్లన|కోళ్లలు. The name of the water buckets used in India, to draw water up from deep wells by means of bullocks. They are made of Leather, Brass or Iron.

కోళ్లు *sub.* కోళ్లు|కోళ్లు. Charcoal.

కోళ్ళు *sub.* కోళ్ళు|కోళ్ళు. Hairiness; wool. అననికంటినిరామహా కోళ్ళున్నది. That man's body is very hairy. కొంజుకా రుకోళ్ళు కోలేస్తారు. Commalies are made of the wool of sheep.

కోజ్జ *sub.* కోజ్జ|కోజ్జలు. A big belly; or pot belly. కోజ్జలవాడు. A pot-bellied man.

కోటనపేలు *sub.* కోటనపేలి|కోటనపేలు. The thumb. This word is also written కోటనపేలు.

కోటిమె *sub.* కోటిమె|కోటిమెలు. A pimple. వీధి చమరకాయ.

కోట్టు *sub.* కోట్టు|కోట్టు. The name of the mark on the fore-heads of the Hindoos. Some have them punctured into the flesh with a needle, and an infusion applied, which leaves a dark green mark. That in women is long, up the fore-head from betwixt the eyebrows; that of men, a small dot as big as a pea exactly between the eyebrows. కోట్టు

is also the name of the *coloured marks*, some red, some yellow, or brown, daily painted on the fore-head by Hindoos. పిళ్లవోట్టు. A drop of water. తాలివోట్టు means the *necklace*, commonly of gold, put round the Bride's neck at *marriages*; as we put on a ring, at our marriages, on the finger.

వొడ్డు *sub.* వొడ్డువొడ్డు. The navel.

వొడ్డిరా *adv.* Entirely; completely. అతనుయూసుంకరివొడ్డిరామెరకుడు. He is *entirely* ignorant of this circumstance.

వొడి *sub.* వొడివొడులు. The name of the *places* in a river or creek, dug out of the bank, where country vessels are fastened and get repaired; in the manner of a dock.

వొంకడం *v.n.* వొంకుకూ|వొంకి. To speak false; to deceive; to pervert the truth. అతనుఅక్కడికివెళ్లిన్నా వెళ్లలేదనివొంకివాడు. Although he was known to have gone there, he *falsely maintained* that he had not.

వొంకు *sub.* వొంకువొంకులు. A falsity. vide అబద్ధం.

వొంకరం *sub.* వొంకరపు|వొంకరాలు. A top; much the same as those used in our schools in England.

వొంకు *sub.* వొంకువొంకులు. The general name given to the *long thick bamboos*, cut in the hills and brought to towns for sale; to serve for tent poles or for palankeens, or roofs of houses. పాలకీవొంకు. A palankeen bamboo. ఛేరావొంకు. A tent bamboo. వెదురువొంకు. A bamboo pole. వొంకుపోవడం. To be hoarse; used in a figurative sense.

వొండ *sub.* వొండవొండులు. On apprehending a thief, his hands are put into *pieces of wood* tied down upon them, which they call a *bonda*. The

Natives had also the practice of fixing the feet in wood, in the manner of our stocks, which they also call *bonda*.

బొంత *sub.* బొంత|బొంతలు. The name of the *quilted jackets*, worn by the Hindoos in rainy and cold weather; also, the name of the jackets made of broad cloth. శిపాయాలబొంతలు. *Sepoys jackets*. బొంతలరిబి కాము. A *plantain* of a long shape.

బొంది *sub.* బొంది|బొందులు. The Body. vide శరీరం.

బొప్పి *sub.* బొప్పి|బొప్పలు. A noise or disturbance; as applied to loud words. బొప్పి is also the name of a *blister*. బొప్పలుపెయ్యడం. To make a noise; to raise the voice. బొప్పి లేవడం. To raise a blister.

బొమ్మ *sub.* బొమ్మ|బొమ్మలు. An image; such as are made by the moochy people, as *Toys*. బొమ్మ is also a picture, in which figures constitute the subject.

బొమికె *sub.* బొమికె|బొమికెలు. A bone. vide యెముక.

బొర్ర *sub.* బొర్ర|బొర్రలు. Pot-belly. vide బొజ్జ.

బొరిగ *sub.* బొరిగ|బొరిగలు. A hoe; used for cutting grass for horses in India. vide కోల.

బొల్లి *sub.* బొల్లి|బొల్లులు. The Leprosy. The appearances of this disorder are not unfrequent in India; but, with little other consequence, than that of disfiguring the person diseased.

బోంబి *sub.* బోంబాని|బోంబాంబు. A dancing woman. Properly speaking, a woman of pleasure; from the Shanscrit word. బోంబి signifying pleasure. బోంబాడు. A dancing man. బోంబాంబుయ్యారా త్రిలిపదానకువస్తారు. The dancing girls are coming to dance to night.

బోది *sub.* బోది|బోదు. Baldness. బోదితల. A naked head; or when bare, after the hair has been shaved off.

బోధ *sub.* బోధ|బోధలు. Intelligence; communication. బోధపడదం or కావదం. To be represented; to be communicated or made intelligible. మీరు చెప్పిన సంగతి నూచస్తూనాకు బోధపడ్డది. All the circumstances which you have stated, I understand; that is, they have become intelligible to me. బోధపరచదం or చెయ్యదం. To represent; to render intelligent. అతను చేసిన పనిమంచిది కాదనికానావిధాల బోధపరిచినాను. I stated to him in a variety of ways, how bad his conduct had been.

బోను *sub.* బోను|బోనులు. A rat-trap; or one in which the *Bandicoots* (as we term it) is commonly caught. పెద్దబోను. A large trap; which is sometimes used for catching Tigers. బోనుపెంచదం. To set a trap. బోనులోపడదం. To be caught in a trap. నిన్నటిరాత్రివక పెద్దయెలుక బోనులోపడ్డది. Last night, a very large Rat was caught in the trap.

బోయా *sub.* బోయా|బోయీలు. A Boey; commonly called a *paten-keen boy*.

బోర్లపడదం *v. a.* బోర్లపడునూ|బోర్లపది. To turn over. అతను మంచం మీదను బోర్లపడి నిద్రపోయినాడు. He turned over in his bed, and fell fast asleep.

బోర్లింపదం *v. a.* బోర్లింపై|బోర్లింది. To turn down; or to turn over. ఆ గొప్పకప్పు బోర్లింపు. Turn that cup over.

బోపి *adj.* Toothless. బోపివాడు. A toothless man.

భృతంతుడు *sub.* భృతఁడను. (No Plural.) The name given to the *Supreme Being*; who, according to the Hindoos, is comprehended in the three divine powers, called *Brumha*, *Seemoodoo*, and *Vishinco*.

భృత్యం *sub.* భృత్యఁ|భృత్యులు. Generally known by the name of *batta*, in India. It is an *allowance* granted to troops above their stated pay, when employed on service. భృత్యం is also the name for *allowance* given to persons or coolies, to defray *expenses* likely to be incurred, on extraordinary occasions.

భృత్రం *sub.* భృత్రఁ|భృత్రాలు. Carefulness; attention. భృత్రంచేయుట. To take care; to be attentive. *vide* జూర్జుత.

భృంశం *sub.* భృంశఁ|భృంశాలు. Deceit. భృంశపడం. To be deceived. అతఁడు నులవిధానముచేసి నందుచారవేసుభృంశపడ్డాను. I was deceived by the falsehood which he told me. భృంశపర్చుట. To deceive.

భృంశించడం *చ.* భృంశించుట|భృంశించి. To deceive. అతఁడు నులవిధానముచేసి నందుచారవేసుభృంశించినాడు. He has deceived me, in this business.

భృయం *sub.* భృయఁ|భృయాలు. Fear; alarm; dread. భృయపడం. To be afraid; to fear. భృయపెట్టడం. To terrify; to frighten. వేమిల్లదొడ్డికి వెళ్లనునామమహాభయం కావుంటుంది. I will not go there; I am too much afraid. భృయంకరం. Dreadfulness; frightfulness; terribleness. భృయంకరమైన. Dreadful; frightful. భృయంకరంగా. Frightfully or frightful-like. నామచీకట్లో వెళ్లడంమహాభయంకరం కావుంటుంది. To me, going in the dark, has something frightful in it.

భృతఃపిట్ట *sub.* భృతఃపిట్టఁ|భృతఃపిట్టలు. A species of degenerate larks that never rise; nor have they any compass or variety of note. The proper word is *మరతుపిట్ట*.

భర్త *sub.* భర్తృభర్తృలు. Fullness. vide నిండా.

భరిణి *sub.* భరిణిభరిణిలు. The name of a small round case or box; generally kept by women for holding any small trinkets and jewellery. Properly యరిణి.

భాగం *sub.* భాగవభాగాలు. A share; a portion. vide సాలు.

భాగ్యం *sub.* భాగ్యవభాగ్యాలు. Riches; wealth; fortune. భాగ్యవంతుడు. A rich man; a man of a large fortune.

భాగవతం *sub.* భాగవతవభాగవతాలు. This is the title of a Sanscrit book, translated into Gentoo Paddiums, containing a history of *Stree Krusht-na Swamy*. Out of this book various religious events are extracted, which are framed into the subjects of so many theatrical representations. The Gold-miths and Bramins, and Jungom people, and a few Dancing people, act these plays. They are performed with dancing, recitative, songs, and music; and are the favorite amusement of all ranks of Natives in India. They are acted only by men; unless where dancing women can be got, sufficiently instructed.

భాగవతుడు *sub.* భాగవతుడుభాగవతులు. A performer of plays. భాగవతుల మేళం. A set of theatrical performers.

భాగారం *sub.* భాగారవభాగారాలు. Subtraction in arithmetic. భాగారింపడం. To subtract ఆ లెక్కపద్ధతిభాగారిందిరెప్పు. Make a subtraction from the Item of that account, and tell me what is the remainder. ఆరిండ్లభాగాలునుభాగారిండ్లరెండునెంబది. If you subtract four from six, two will remain.

భాట *sub.* భాటభాటలు. A road. భాటస్వారు. A traveller. vide దారి. This word should be written బాట.

భాత్రపదం *sub.* భాత్రపదపుభాత్రపదాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to *September*.

భార్య *sub.* భార్యభార్యలు. A man's wife. విద పెండ్లాము.

భావ *sub.* భావభావలు. A Brother-in-law. Properly బావ.

భావి *sub.* భావిభావలు. A well. The proper word is బావి.

భాష *sub.* భాషభాషలు. The Sanscrit for *language*. తెనుగుభాష.

The Gentoo language. భాష also means, a provincial dialect; and is also applied to a sort of by-speech, adopted by several castes or associations in India, to make their words understood only amongst themselves. These modes of speech are named పాభాష or పులభాష or కాభాష and so on. The words *sa*, *poola*, and *kaa*, are added to each syllable, when they speak; in order to obscure the sound. The Banians; Silver Smiths, and some other meaner castes than these, have a distinct mode of speech amongst them, called by the name of each trade; such as కంసాలభాష. The Goldsmith's speech. కోమటిభాష. The Bapian's speech.

భూకంపం *sub.* భూకంపపుభూకంపాలు. An earthquake. భూకంపంచార చిత్రాల్లోకానాయి. ఇల్లల్లోకానాయి. A number of houses have tumbled down, by the *earthquake*, in that village.

భూమి *sub.* భూమిభూములు. The ground. భూమిదున్నడం. To cultivate the ground. రాతిభూమి. Stony ground. చవటిభూమి. Rank or salt ground. పల్లపుభూమి. Low ground. మెరకభూమి. High ground. భూమి also means, the *whole earth*, or the *universe*. యీలాకంటెమని పెనిభూమిలోయెక్కడా చూడ లేదు. I never saw such a fellow as that in all the *universe*!

భూషణ *sub.* భూషణ|భూషణలు. Flattery; adulation; praise. భూషణచెయ్యడం. To flatter; to praise. అతణ్ణి నేనుచాలాభూషణచేసెనందున నాకుపడివరహలుయిచ్చినాడు. After having flattered him a good deal, he at last gave me ten Pagodas.

భూషించడం *v. a.* భూషింపు|భూషించి. To flatter. *vide* భూషణ.

భేదం *sub.* భేదప్రభేదాలు. Difference; distinction. నీవుచేసినవనిమరిగోమిభేదంలేదు. No difference can arise from what you have done; that is, what you have done is all right. అతనికి నాకుయేమిన్న భేదంలేదు. There is not any thing different between him and me; that is, we are on equal footing of acquaintance.

భోజనం *sub.* భోజనప్రభోజనాలు. A meal. భోజనంచెయ్యడం. To make a meal. పగటిభోజనం. Morning meal. రాత్రిభోజనం. Evening meal. The Soothers make three meals. The breakfast at six in the morning; the dinner at twelve; and the supper at eight. The other three castes, are supposed to make only two meals in the day; about eight or nine o'clock in the morning, and about eight o'clock in the evening.

మర్త sub. మర్తమర్తలు. Rent; of which there are several in Revenue. విలుమర్త. *Bilmuctah*; a rent for a specific sum.

మరల sub. మరలమరలు. Dirt; filth. మరలబట్ట. A *dirty* cloth. మరలకడం. To acquire *dirt*, or to become *dirty*. ఆయింట్లోమహమరలబట్టన్నదికాకాదుదీచివెయ్యి. There is a great deal of *dirt* in that house; which, pray! clean out. మరలచెయ్యడం. To make *dirty*. మరలగా, *Dirtyly*; *Dirty* like.

మక్త sub. మక్తమక్తలు. Desire; cupidity; inclination. ఆపస్త్రవమీదనామచాలామక్తకల్పన్నది. I feel a great *desire* for that Article. ఆస్త్రీమీదనేనుచాలామక్తకల్పన్నాను. I feel great *inclination* for that woman.

మగడు sub. మగడుమగడు. A husband. This word is generally written మోగుడు.

మగ్గం sub. మగ్గమగ్గాలు. A loom. మగ్గానవెయ్యడం. To fix a *loom*.

మచ్చ sub. మచ్చమచ్చలు. A Scar. ఆతనువిస్తరి చియుద్ధాలలోపోల్లొదిలించునవంబింద చాలానడు పలుకగడమచ్చలుఆకపడుకూర్చున్నది. That man having fought in a number of battles, his body is covered with *scars*, from a number of wounds. తల్లిమచ్చ. A *mole* on the *skin*.

మచ్చిక sub. మచ్చికమచ్చికలు. Affection; attachment; preference. ఆడదానిమచ్చిక. Female affection, or love. పల్లకాయమచ్చిక. A child's attachment or preference.

మచ్చ sub. మచ్చమచ్చలు. A sample; also model; or, as it is termed in India, a *muster*. ధాన్యమచ్చ. *Samples* of grain. బట్టలమచ్చ. A *sample* or *muster* of cloth. యీసేజుబట్టమచ్చవీచు పనికెల్లీయాలాగు నకకడిచెయ్యి. Take this table as a *model* and make one exact y the same.

మజ్జీ *sub.* మజ్జి, మజ్జిలు. Butter-milk. విడి చల్ల.

మజిలీ *sub.* మజిలీ, మజిలీలు. A stage or proposed distance, in travelling or marching. మజిలీమజిలీ. *Every stage.* నేను మజిలీమజిలీకి పది కోసులు నిర్దయించినాను. I have arranged *every stage*, to be ten *soos*. మజిలీ చేయడం. To make a stage; or, to arrive at the stage.

మఱుకూరు *adj.* Before mentioned; Before stated.

మట్ట *sub.* మట్ట, మట్టలు. The leaf of some particular trees, that are extremely thick and large. కొబ్బరిమట్ట. A coconut leaf. పాననారమట్ట. The aloe leaf. రాజీమట్ట. The name given to *Palmira* plants.

మఠం *sub.* మఠపుమఠాలు. Place of residence of Fakere, Byraggies, and other religious Mendicants of this description. సునన్యసలమఠం. The *mollum* of the Sannyashies; and so of the rest.

మదత *sub.* మదత, మదతలు. A plait; a fold. విడి మదపు.

మదమ *sub.* మదమ, మదమలు. The heel; applied to the human species only.

మదవడం *v. a.* మడుస్తామదిచి. To fold; to plait; to double down. పుత్రరంమదవడం. To fold a letter. ఆరాజులింగరాజుచేయ్యమహారాజు గామదిచినారు. They have *plaited* the sleeves of that Rajah's dress with great taste.

మది *sub.* మది, మదిలు. A bed or partition; in a garden or piece of ground. పుల్లమది. A bed of onions; and so, of others. మది కోలుదడం. To be dressed after washing.

మద్ది *sub.* మద్ది. (No plural.) It means the grounds or thick part in ink, or oil, or other liquid.

మద్దు *sub.* మద్దు, మద్దులు. Heat; a burning. ఆసిల్లుమహామద్దుగావున్నది. That

water is *burning hot*. మట్టుకత్తి. A hatchet or wood-cutter's knife.

మడుపు *sub.* మడుపు|మడుపులు. A fold or plait.

మణికట్టు *sub.* మణికట్టు|మణికట్టు. The wrist.

మణిగ *sub.* మణిగ|మణిగలు. A shop. కొమ్మమణిగ. A Banian's shop;

మణిగ means also, *large pots*, in which painters soak the cloth, to prepare it for being painted.

మణుగు *sub.* మణుగు|మణుగులు. A measure, called a *maund*; measuring forty *kutcha sears*.

మతం *sub.* మతపుమతాలు. Religion or sect. The Hindoo religion is divided into six different sects, as authorized by the Shasters. These are
 బ్రహ్మచరమతం. The *Vyeshitavum* sect; who worship the God *Vishnoo*.
 శైవమతం. The *Siaiva* sect; who worship the God *Seemoodoo*. కొన్నమతం.
 The *Siaaktam* sect; who worship the Goddess *Siakty*. సూరమతం. The
Somracum sect; who worship the Sun. గానపత్తమతం. The *Gannapellyum* sect;
 who worship the Deity named *Gannapelly*; supposed to be a descendant of *Siaivum*. There is a sixth sect called ప్రార్థమతం
 The *Smaartum* sect; who are considered to worship all the different
 Deities, that are worshipped by each of the five sects.

మత్తు *sub.* మత్తు|మత్తులు. A state of intoxication; drunkenness. నిద్రమత్తు.
Drowsiness; heaviness. మత్తుయెక్కడం. To be *intoxicated*, either with
liquor or with *pride*.

మద్దత *sub.* మద్దత|మద్దతులు. Assistance; help; support. మద్దత చేయడం.
 To *assist*; to *support*. మద్దతుగారు. One who gives assistance. *vide*
 పహాయం.

మదము *sub.* మదము|మదములు. Arrogance; haughtiness. It is also ap-

plied to an Elephant wanting the female; better known by the Persian word *mustt*, మహుయేక్తితం. To become arrogant or *mustt*, అనుతి పడివిచ్చురిందిదబ్బు నా నైనందునమదముయేక్తినది. That man accumulated a large fortune and is become arrogant in consequence. యేనుగకు మహుయేక్తియైత్తుగుమున్నగ కునుములనుచంటినది. An Elephant having got *mustt*, has killed two or three people.

మదుము *sub*. మదుము|మదుములు. This means a *stone sluice*, commonly constructed at the bank of large tanks, for allowing particular portions of the water to go into channels, for watering the fields. కూము. *Item*. మదురు *sub*. మదురు|మదురు. The name given to a *narrow covering*, either of turf or cadjan leaves, or of tiles, fixed on the top of a wall.

మద్దెల *sub*. మద్దెల|మద్దెలు. This is the name of an instrument used at *Nautches*, on the principle of a drum; but hung horizontally in front of the performer, and beat with the fingers at both ends, instead of sticks. It regulates the steps and cadence in the dance, and a Nautch girl before she begins, commonly makes a *dundum* to it, as depending for aid on the correctness of its measures.

మధ్య *adv*. Midway; centrally; between. ఆచెరువు మధ్య పువక సురిచ్చెన్నది. There is a small chapel to the Idol, placed *centrally* in that tank. ఏడ రుసుంబిచ్చెన్న పట్నం వెళ్లదానకు రామాయపట్న మధ్యనున్నది. To go from Masulipatam to Madras, you find Ramapatam midway. వారిభ్రాతయు లమధ్యనుకలకచ్చినది. A dispute has arisen *between* those two. మధ్యవ ర్తి. A mediator. N.B. This word may be used as Adverb, Substantive, or Adjective.

మధ్యాహ్నం *sub*. మధ్యాహ్నం|మధ్యాహ్నములు. The afternoon or mid-

day. భోజనంచేసిమధ్యాహ్నానికివస్తాను. I shall eat my victuals and come in the afternoon. మధ్యాహ్నపుకాలి. *Half-day labour.*

మనదం *v. n.* మనుచు|మని. To live; to exist. *vide* ఆశయము.

మన్నన *sub.* మన్నన, మన్ననలు. Respect; civility. మన్ననచెయ్యడం or మన్నించడం. To respect. అతనుతనయింటిమొదలవచ్చినామన్ననచేస్తాడు.

He pays respect to every body, that comes to his house. మన్ననకల.

Respectful. మన్ననకలవాడు. A respectful person.

మనమరు *sub.* మనమని|మనములు. A grand-son.

మనమరాలు *sub.* మనమరాని|మనమరాంట్లు. A grand-daughter.

మనవి *sub.* మనవి|మనవులు. A representation; a request. మనవిచెయ్యడం.

To make a request. మనవిదయచెయ్యడం. To grant a request. మనవి

వినడం. To attend to a request.

మనస్సు *sub.* మనస్సు|మనస్సులు. The mind; sense; the soul; inclination; attachment. నామీదనీకుమనస్సులేదు. You have no attachment for me.

అతనిమనస్సుకట్టినట్లుచేస్తాడు. He will act agreeable to his own inclination; that is, he will do as he pleases. అతనిమనస్సు

మంచిది. He has a good disposition, or mind. నీమనస్సు; As you please.

మన్నా *sub.* మన్నా|మన్నాలు. Hindrance; prevention. మన్నాచెయ్యడం.

To hinder; to prevent *vide* అనుకూలము.

మనిషి *sub.* మనిషి|మనుషులు. A person; applied both to male and female.

వకమనిషివచ్చినాడుఅతనిపేరురాముడు. A certain person has come, his name is Ramdeo. యిక్కడినుంచివకమనిషివెళ్లినదిదానిపేరులక్ష్మి.

The person who is gone from hence, her name is Latchmy. ఆడమనిషి.

A woman. మొగమనిషి. A man. This last word is seldom used; but the former always.

మన్ను *sub.* మంటి/మన్నులు. Dirt; the earth; the soil. గోటమన్ను. Garden earth. మన్ను పడదం. To get dirty. బట్టలమీదమన్ను పడ్డది. My clothes have got dirty.

మనశ్శుశు *sub.* మనశ్శుని, మనశ్శులు. A man. This word is seldom used 'మనిషి' is commonly used instead of it.

మమోవృత్తి *sub.* మమోవృత్తి మమోవృత్తులు. An allowance; pension; stipend. నామమోవృత్తికివేళనారుకనక నేనుచాలాశ్రమపడుచున్నాను. They have taken away my allowance, which has greatly distressed me.

మంగలం *sub.* మంగలపు/మంగలాలు. The name given to a common earthen pot, when applied to the baking or parching of gram; as used by the Natives.

మంగలి *sub.* మంగలి/మంగల్లి. The barber castes; also, a barber. మంగలవాడు. A barber. మంగలికత్తి. A barber's knife; made in the shape of a cleaver, but of course the size only of a razor; the blade being fixed into a handle, like a cleaver.

మంగళవారం *sub.* మంగళవారపు/మంగళవారాలు. Tuesday.

మంచం *sub.* మంచపు/మంచాలు. A bedstead or bed; better known in India by the name of cot. ఆమంచంమీదవ్రుందు. Sleep upon that bed. మంచంకోసంనవారు తెచ్చినావా. Have you brought tape for the cot.

మంచి *adj.* Good. మంచివాంట్లు. Good people. మంచివాడు. A good man. మంచిది. A good woman; or a good thing. Hence arises the word మంచిది well; which is used as an Adverb, and is evidently a Compound of మంచి good, and a contraction of వున్నది. It is. మంచిది is of very extensive use; meaning not only well, proper, &c. but implying

our word *very well*, when we would dismiss any person after a visit.
 మంచిది కాదు. *Improper*. మంచిది లేవుతిరిగిరంది. *Very well*, come again
 to-morrow. మంచిపని చేశావు. You have done a *pretty business*. నీవు
 యేలాగంటిమంచివాడవు. What sort of a *fine fellow* are you? మంచితనం.
Goodness; excellence.

మంచిగంధం *sub.* మంచిగంధపు|మంచిగంధాలు. Sandelwood. గంధపు చెక్క. *Item*.
 మంచు *sub.* మంచు|మంచులు. A Fog; a mist. మంచుకురవడం or వడదం.

A fog to *fall* or *gather*. శీతాకాలంలో యీ వూళ్లో విస్తారం మంచు పడు
 వున్నది. A very heavy fog *gathers* about this town, in the cold season.

మంచె *sub.* మంచె|మంచెలు. A sort of stand, erected in a field for keeping
 watchers over the ripe grain. It stands on four long posts, raised a
 good way above the crop, and the watcher has a covering over him.
 గడమంచె. A stand, as applied to the use in a house, for holding
 clothes, &c.

మంట *sub.* మంట|మంటలు. A smart; an acute pain; also, a flaming-out;
 మంటపుచ్చుకోవడం. To receive *pain*; to smart. మంటపెట్టడం. To *give*
pain, to smart.

మండ *sub.* మండ|మండలు. The branch cut down from a tree. మండ is al-
 so an earthen vessel, used by the Natives. శీలమండ. The *angle*.

మండదం *n. n.* మండుతూ|మంది. To smart; to feel acute pain; to burn;
 to flame. ఇన్జిరోపేలు తెగినందున మండుతూవున్నది. The cut in my finger,
smarts a good deal. పొయిమండుతూవున్నది. The fire-place *flames* out.

మంత్రం *sub.* మంత్రపు|మంత్రాలు. The name of a sort of *incantation* or
invoking addressed to particular Deities, which the Natives frequently
 practice on any occasion of sickness or sudden accident or pain; or,

in the case of being bit by a snake. కమాగ్గలమం త్రాలు. *Incantations to the Dæmon.* పామమం త్రం. *Invocation upon the bite of snakes.* శేలుమం త్రం. The same for scorpions. మంత్రి, చరణం. To charm with the Muntrum. మం శస్త్రకాయం. The charm of the Muntrum. This is a small Silver trinket, in which the article consecrated is preserved and worn by the Natives; that is, the charm.

మంత్రి సాని sub. మంత్రి సాని, మంత్రి సానిలు. A midwife.

మంత్రి sub. మంత్రి మంత్రిలు. A Vizier; the same office as the head servant of a Rajah or his prime minister. A *Droaan*; మంత్రి means also the second piece at Chess, as played by the Hindoos; and stands in the room of the Queen, as we play the game. ప్రధాని is another name; మంత్రి also means the head or chief, on the part of the Bramins, in the assembly of castes called the మహానాడు.

మంద sub. మంద, మందలు. A flock or herd. పశువులమంద. A herd of cattle. గొర్రెలమంద. A flock of sheep.

మందం sub. మందపు మందాలు. Thickness; dulness; heaviness. బల్లమందం. Thickness of a plank or table. మందపుమనిషి. A dull, heavy person. మందకొరి. Dull; heavy. మందవతి. Dull comprehension.

మందలించడం v. a. మందలిస్తాను, మందలించి. To admonish; to warn of a fault; to reprove gently. ఆపనిచెయ్యకును విలసనకి వలదలించు. Admonish him against the doing of that act, మందలించేవాడు. An admonisher or a 'viser.

మంబ sub. మంబు, మంబులు Physick; also Gunpowder, నీలిమూడు. *Indigo.* It is manufactured in the air and by the simplest process possible all over India, by the washers; who use it in washing. ముపాణిమంబు.

Gunpowder. నల్లకుందు. *Opium.* కజ్జీకుందు. *Physick for the Itch.* అతను సుఖకటంచారమందుచున్నట్లున్నాడు. He is sick and has taken *Physick.* వలపు or పెట్టుమందు. What we commonly call *Lore-powder.*

మబ్బు *sub.* మబ్బు|మబ్బులు. A cloud. నిద్ర, మబ్బు. *Drowsiness or heaviness.* మర *sub.* మర|మరలు. A spire; the wards of a lock. మర మేకు. A screw. మరక *sub.* మరక|మరకలు. A spot; a blot; a stain. నామట్టలమీదకానా
 3 రామరకలుపడ్డవి. My clothes have received a great many ink-blots. మరగడం *v. a.* మరుసుతూ|మరిగ. To desire; to have a violent affection. అతనుదాన్నిమరిగినాడు. He is in love with her. నీళ్లుమరగడం. Water to *boil-up.*

మరదలు *sub.* మరదల|మరదంట్లు. A Wife's younger sister. మర్కం *sub.* మర్కం|మర్కాలు. Deceit; duplicity; concealment. మర్కంపెట్టడం. To deceive, అతనునాతోయే సంకరినిబట్టిచెప్పకమర్కంపెట్టుతాడు. In almost every thing he hides the truth and strives to deceive me. మరవ్వుతు *sub.* మరవ్వుతు|మరవ్వుతులు. Repair of any kind. మరవ్వుతుచెయ్యడం. To repair, or make proper. చెక్కమరవ్వుతుచెయ్యడం. To repair a tank. యిల్లుమరవ్వుతుచెయ్యడం. To repair a house. *vide భాష.* మరవడం *v. a.* మరుస|మరిచి. To forget; not to remember, అతనుఅయిదురూపాయలుయిచ్చిన సంకతివేమమరిచినాను, I forgot the circumstance, of his having given me five Rupees.

మర్నాడు *adv.* Next day. మర్నాడుయిక్కడికివచ్చినాడు. He came here the next day.

మర్నాడ *sub.* మర్నాడ|మర్నాడలు. Custom; practice; manner. దేశమర్నాడలు. పునపనులుబరిగినవి. Things are conducted agreeable to the

custom of the country. అతఁడు మంచి మనస్సవచ్చును. *He is a man of excellent manners.*

మరి *adv.* More; further more; also; then. మరి అందుమేమి చెప్పుతావు: *Very well! and what more would you say?* నిజమరితకమాట చెప్పుతాను. *I have one word more to tell you.* మరిమేమీలేదు. *Nothing more besides.* మరితకమాటయితాకుచేస్తే నామహాకోపంబవును. *If you do so another time (or any more,) I shall be very angry.* మరిగలిగితే. *This is a sort of by-word in conversation never used in writing, much the same as our phrase, "as I was saying;" or, "and so;" or any other inelegancies of the same nature.* మరినేమి. *What else?* this is the most natural reply to make in common intercourse and conversation, when you assent to a proposition or question. As we would say in English, "*to be sure;*" "*certainly;*" "*what else;*" instead of saying "*yes,*" or repeating the antecedent sentence మరిన్ని. Also; moreover. మరిచిపోవడం *v.n.* మరిచిపోతూ/మరిచిపోయి. *To forget; not to recollect.* మీరుయిచ్చినుంచి వెళ్లినతరువాత నన్ను మరిచిపోవద్దు. *After you are gone from this place, do not forget me!*

మరిచెట్టు *sub.* మరిచెట్టు, మరిచెట్టు. *The name of the tree commonly called the Bunian tree.*

మరిది *sub.* మరిది, మరిదులు. *A husband's younger brother.*

మరివిచారం *v.n.* మరిపింక్తు/మరిపించి. *To divert from a purpose; to amuse under false pretences.* పిల్లగర్భిణికుకోపోవేరికుచందుముప్పాను అని మరిపించినారు. *The child being about to take up a knife, they diverted his attention by asking him to take fruit.*

మరుగు *sub.* మరుగు, మరుగులు. *Secrecy or privacy; either as to place or*

act. మరుసుకుపోవడం. To hide ; also to go backwards ; that is, to the privy. కుగసుపెట్టడం. To trust with confidence. మరుసునావుండే స్త్రీ. A woman of privacy. మరుసుపడడం. To abscond.

కుగవు *sub.* మరుపు|మరుపులు. Forgetfulness. మరుపురావడం. To forget. ఆపనినిగురించి నాకు మరుపువచ్చినది. I have been guilty of *forgetfulness*, in that business.

మలపడం *v. a.* మలుపునూ|మలట. To bring or drive back ; also to put out a light. ఆకుర్రాన్ని అక్కడినుంచే మలుపు. Bring that horse back, from that place. ఆయిండ్లో దీపం మలుపు. Blow out the lamp, in that house.

మలము *sub.* మలము. Human excrement. మలమూత్రాలు. Better known, means the urine included.

మకూచికం *sub.* మకూచికపు మకూచికాలు. The small pox. మకూచికపు పొట్టలు. The pustules of the *small pox*. మకూచికపు మచ్చలు. Pock marks. మకూచికం పోవడం. To inoculate. మకూచిక పడడం. To get the *small pox*. గోవు or ఆవు మకూచికం. The *cow pox*.

మసాలు *sub.* మసాలు|మసాల్లు. A Torch or flambeau. మసాల్లీ or మసాల్లీ వాడు. A *Mashallij* ; that is, a man who carries the *mashall* or torch. మసలడం *v. n.* మసలుతూ|మసలి. To get warm or boil-up, as water. మసలడం means to turn about in sleep. దొంగలు మసలడం is applied to thieves being, on the move.

మసాలా *sub.* మసాలా|మసాలాలు. The general term for the spicery used by the Natives, in making up their usual dish called, a *curry*. మసాలా is also a mixture of spices of different kinds, added to garlic and other ingredients, occasionally given to horses in India ; much in the same way as they stuff turkeys in Europe. కూరమసాలా. Masalla for

a curry. ముర్రపుమసాలా. A horse *masalla*, పాలకీడంరెమసాలా. This is a preparation of turmeric and spices, plaistered over the bamboo of a palankeen, before it is covered with leather; as a preservative against insects.

మసి *sub.* మసి|మసులు. A cinder. Rice burnt into a cinder is mixed up with water and lamp-black, to make country ink.

మసీదు *sub.* మసీదు|మసీదులు. A *Masjed*. The name of a Mahomedan place of worship.

మహా *adv.* Greatly; excessively; very. మహామంచివాడు. A very good man. మహాచెడ్డదొంగ. A great rogue; also a very cunning man. అతడు పనిలో మహాజ్ఞుడైనాడు. He is exceedingly clever in business. మహాకామ, Very well.

మహజ్జరు *sub.* మహజ్జరు|మహజ్జరులు. A certificate; a testimonial; an award. మహజ్జరుకాగితం. A document of attestation. ఆవురనా మొఘాసావురులనిత్రామప్పుటమహజ్జరుకాగితం వ్రాశియిచ్చినారు. The Inhabitants have given me a certificate, that the village is my right as a *mocassas*. పంచాయతిదొలుకాయిత గాజానుకురించిమహజ్జరు వ్రాశియిచ్చినారు. The arbitrators have given their award in this cause. It is seldom used in the sense of an award.

మహనాడు *sub.* మహనాడు|మహనాడులు. The name given to a corporation or convocation of the principal people of the *అలిజ caste*, that is, Cotton sellers; who dictate the rules of caste to the *Sooders* and other lower castes, and punish offences committed against their rules. మంత్రమహనాడు is the term given to the same assembly of people, having a Bramin attached, named the మంత్రుడు; who then conceives them-

selves sanctioned, to prescribe the rules of Caste, also to Banians. మహానాటివాడు. A member of the Mahanadoo convocation. This order of assemblage, by whatever means established, is not warranted by the Shasters; and is frequently capable of inconvenience and extortion, towards peaceable individuals.

మహారాష్ట్రం *sub.* మహారాష్ట్రపు. (No Plural.) Marattah, or the Marattahs.

మహారాష్ట్రుడు *sub.* మహారాష్ట్రుని, మహారాష్ట్రులు. A Marattah man.

మహలోద్ధూ *sub.* మహలోద్ధూ, మహలోద్ధూలు. Produce in kind.

మహస్సూలు *sub.* మహస్సూలు, మహస్సూళ్లు. A Revenue term, signifying the produce of a field or district.

మళ్లదం *v. n.* మళ్లదూ, మళ్లి. To return; to turn about; to come back.

అతను అంతదూకా వెళ్లిరిగి మళ్లినాడు. Having gone so far, he returned

again. ఎక్కడినుంచి వెళ్లినతరువాత రిగి మళ్లలేదు. He did not come back

again, after leaving this place. బుద్ధి మళ్లదం. To change your conduct;

as relating to mind.

మళ్లీ *adv.* Again; another time. మళ్లీ వస్తాను. I shall come again, or

another time. మళ్లీ అలాగున చెయ్యవద్దు. Do not do so again. మళ్లీ రావ

దం. To return. మళ్లీ పోవదం. To go back again.

మా *pro.* Our. Nom. Case, Plural of the Personal Pronoun My. మాది.

Our's.

మాగదం *v. n.* మాగుతూ, మాగి. To ripen, as fruit.

మాఘం *sub.* మాఘపు, మాఘాలు. A Gentoo month, nearly answering to the month of February.

మాట *sub.* మాట, మాటలు. A word; also, speech; language. తెలుగు

కూట. The Gentoos language. మాటు or తెట్టు or కొంపెమాటు. Abusive language.

మాట్లాడడం v. n. మాట్లాడుకూ|మాట్లాది. To speak; to converse; to discourse. యిక్కడికివచ్చి అతనితో మాట్లాడినాను. After I came here, I spoke to him. ఆకొరతెనుసువానా మాట్లాడుతాడు. That gentleman speaks Gentoos very well.

కూటికూటికి adv. Frequently; often, repeatedly. అప్పుడుచూచినాను యిక్కడికికూటికూటికివస్తాడు. Yes; I have seen him; he repeatedly comes this way.

మాటు sub. మాటు|మాట్టు. A period; a time; an occasion; also, a place of ambush, for killing wild beasts. యీమాటుకువస్తానుకానియివరాను. I have come on this occasion, but never mean to come again. అతను పెద్దవులినిచంపవలెననిఅకోటద్వారమాటువున్నాడు. He lies in wait near that garden, to kill a Royal Tiger. మాటు also means, the repairs in a brass pot. మాటుతెయ్యడం. To repair the same.

మాడ sub. మాడ|మాడలు. The half of a Pagoda,

మాడ్చడం v. a. మాడుస్తా|మాడిది. To Scorch; to burn.

మాడడం v. n. మాడుకూ|మాడి. To be burnt or scorched. It means to be burnt up, so as to turn black. అన్నం మాడినది నానినదానకుదనితరాదు. The rice is burnt and cannot be eaten. అచేసులెంతోవడలచాచ మాడినది. That crop is completely burnt up, by the land-winds.

మాడపట్టు sub. మాడపట్టు|మాడపట్టు. The crown of the head.

కూటికొంప sub. కూటికొంప|కూటికొంపలు. The Carbuncle; a precious stone of a glowing red.

మాత్ర *sub.* మాత్ర|మాత్రలు. A pill: These are made up by the Native Doctors, much the same as they are in Europe.

మాత్రం *adv.* Only; alone; simply. అంతమాత్రం. So much only. యిదిమాత్రంయిప్పించు. Give me this alone. వకమాటుమాత్రం. One time only. రూపాయలుమాత్రంపోచుకున్నారనివదిలెన్నది. They stole simply the Rupees, and left the other things.

మాదిక *sub.* మాదిక|మాదికలు. The Chuckler caste, as it is termed in India. The same as Shoe-maker. మాదికకులం. The Chuckler caste.

మాదికవాడు. A Chuckler. మాదికది. A woman of the Chuckler caste.

మానదం రి. ని. మానుమా|మాని. To desist; to refrain from; to heal. కురుపుమానిందికనకయిప్పుడుపెట్టి లేదు. The boil is now healing, and gives no longer any pain. రెండునెలలనుంచిఅక్కడకివెళ్ళదంమానినాను.

I have for-born for two months past, from going to that place.

మానికె *sub.* మానికె|మానికెలు. The name of a measure, which differs in different Countries; generally the weight of four tunkums.

మానం *sub.* మానపుమానాలు. Honor.

మాను *sub.* మాను|మానులు. The trunk of a tree; also, in many cases, the tree itself. To all but the Palmira tree, it may be applied.

మాపు *sub.* మాపటిమాపులు. The night, యామాపటికిమళ్ళీరా. Come again this night. vide. రాత్రి.

మాపు *sub.* మాపు|మాపులు. Pardon; forgiveness. మాపుచెయ్యడం. To forgive; to overlook. అతనితప్పులుమాపుచేసినాను. I have overlooked his faults.

మామ *sub.* మామ|మామలు. A father-in-law.

మామిడిచెట్టు *sub.* మామిడిచెట్టు|మామిడిచెట్టు. A mango tree. మామిడి

పండు A ripe mango. కూషిదికాయ. An unripe mango. ఓదికూషిది. A cashewnut tree.

మామూలు sub. మామూలు|మామూళ్లు. Usage; established custom; This is properly a Revenue term, but become current on all occasions; ఆసంక్రమానకుంబటివారుఖర్చయిచ్చే మామూలున్నది. There is an established custom, for the Company to defray the expenses of this feast. ఆచెరువుమాటాకురత్తునుచెచ్చడానకుఆహారమామూలువున్నది. There is a usage in that village, to make a yearly repair of that tank.

మాంసం sub. మాంసపుమాంసాలు. Meat; that is, flesh. వంటకాలనిమిషం బజారునుండి మాంసం తెచ్చించినాడు. He has brought meat from the bazaar, for dinner. మాంసంవండదం. To dress meat.

మాయదం చ. గ. మాడు|మాసి. To soil; to dirty. ఆకుక్కవచ్చి నామీద పుట్టెనునట్టులుమాడినవి. That dog came and jumped upon me and dirtied my clothes.

మాయం sub. మాయలు. (No Plural.) Missing; not found. మాయంకావడం. To be missing; to disappear. నేనుయిప్పుడుపల్లెమీద పట్టెనేస్తే మాయంలయినది. I put a cloth just now on the table, and it has disappeared.

మార్చడం చ. గ. మారుస్తా|మార్చి. To change; to substitute. యీరోజు నబజారులో పదివరకేరూపాయలుమార్చినాడు. He this day exchanged ten Pagodas into Rupees, in the bazaar.

మార్గం sub. మార్గపుమార్గాలు. The standard or rate of exchange. The term, by which the exchange of money at any particular time is cal-

led రూపాయల మార్గంబుగా రువోయేలాగున వున్నది. What is the rate of exchange of Rupees in the bazaar?

మార్గం sub. మార్గపు మార్గాలు. A road; a way. విదేశం.

మార్గశిరం sub. మార్గశిరపు మార్గశిరాలు. A Gentoo month, nearly answering to the month of December.

మారీభక్తు adv. In charge of; along with. ఆహంకారమునానితోను మారీభక్తునతిప్పించినాను. I have placed that thief under charge of this peon.

మారు sub. మారు/మార్లు. An occasion; a period; a certain time. అతను రెండు మార్లు వచ్చినాడు. He came twice. మారు also means *Butter milk*; and also a *second course* of dishes at dinner. మారుత్తరం. A reply to a letter, or in speech. మారుమాటలిడకు. Make no reply.

మాల sub. మాల/మాలలు. Parria; or Parria oaste. మాలకులరి. Item: మాలవాడు. Parria man. మాలది. A parria woman. మాలకాకి. A raven. In Shanscrit అచమాల means the beads or rosary used in prayer. పుష్పలమాల. Necklace of flowers; so of pearls, or other articles.

మాలగడం v. a. మాలుగుకూ/మాలిగ. To draw back; or be dissatisfied. పదివర హాయిస్తానంటేయుకామాలుగురాదు. Though he was told he should have ten Pagodas, he was dissatisfied.

మూకిక sub. మూకిక/మూకికలు. A patch. అద్దలమీద మూకికలు. Patches in clothes. మూకిక దెచ్చడం. To patch.

మూర్తి sub. మూర్తి/మూర్తీలు. The name given to the man who sits on the Elephant's neck and manages him; commonly known by the name of *Mahout*.

మాసం *sub.* మాసపు|మాసాలు. A month.

మిక్కిలి *adv.* Much; greatly; exceedingly. అతను మిక్కిలి భయపడుచున్నాడు. He is *exceedingly* frightened. నేను మిక్కిలి చెప్పలేను. I did not speak *much*. నీవు మిక్కిలి మాటలు అడకు. Do not be talking so *much*!

మిగలదం *v. n.* మిగులుతూ|మిగిలి. To remain over; to be left as a residue; to continue. ఆ చెరువు లో నీళ్లు అన్నియై చిహ్నముగా నవి మిగిలి మిగలలేదు. The water in that tank is entirely *dried up*; no part of it is *left*. ఆ నూరువరహాలలో నున్న యైవరహాలు మాత్రం ప్రయోగమున విడివరహాలు మిగిలినవి. Of that hundred Pagodas, ninety have been expended and ten Pagodas *remain over*.

మిగుల *adv.* Much; exceedingly. vide మిక్కిలి.

మిఠాయి *sub.* మిఠాయి|మిఠాయిలు. Sweet-meat. మిఠాయి చేయడం. To make *Sweet-meat*.

మడక *sub.* మడక|మడకలు. A Grass-hopper.

మిన్నల్లి *sub.* మిన్నల్లి|మిన్నల్లులు. A flea; which insect is not one amongst those, by which India is much troubled.

మిణుకురు *sub.* మిణుకురు|మిణుకుర్లు. A spark of fire. మిణుకురు లేవడం. Sparks to rise. మిణుకురు యెగరడం. Sparks to fly. ఆ పొయిలో నుంచి కామిణుకుర్లు నా మీద యెగిరి పడ్డవి. A great many sparks flew out of that fire place, and fell upon me. కమ్మరకోటి మిలో నుంచి మిణుకుర్లు లేకున్నవి. The sparks strike out from the Black-smith's forge.

మితం *sub.* మితవు|మితాలు. Moderation; forbearance; limitation; bounds. అతని భాగ్యానకు మితం లేదు. There is no bounds to his riches. అతనికి రోగి రావడానకు పదిహేను దినములు మితం పెట్టినాను. I gave him a *limitation* of fifteen days, to return in. అతను తన యింటి వచ్చు మితం దేశం వచ్చి

వాడు. He has reduced his expenses to great *moderation*. మితరా. *Moderately*; with *limitation*.

మిదై sub. మిదైమిదైలు. The top of a flat roofed house; called terraced house in India.

మినుకులు sub. మినుకులు. (No Singular.) The name of a small black grain of the nature of pulse; commonly called *black gram*.

మినహా sub. మినహా|మినహాలు. A Revenue term, meaning *deduction*.

మినహాచెయ్యడం. To *deduct*.

మింగడం & c. మింగుచూ|మింగి. To swallow. చూత్రనువోడ్లలో వేసుకుని మింగు. Put the pill in your mouth, and *swallow* it!

మిరాశీ sub. మిరాశీ|మిరాశీలు. This is a Revenue term, signifying inheritance or tenure in perpetuity; such as the offices of kurnums, muzmadars, and others employed in the Revenue are considered; but particularly the offices of the village servants. మిరాశీదారుడు. A *Mecressydar*; or person holding an *inheritable office*.

మిరియు sub. మిరియవు|మిరియాలు. Round pepper. మిరియవుకాయ. A *Chilly*. పచ్చిమిరియవుకాయ. A *green chilly*. యెదుమిరియవుకాయ. A *dry chilly*.

మిష sub. మిష|మిషలు. Pretence; excuse. మిషపెట్టడం. To *evade*; to make use of excuses. vide ఎహవా.

మీ pro. Your. Nom. Case, Plural, of the Personal Pronoun *Thy*. మీది. Your's.

మీక sub. చూగడ|మీకడలు. Skimmed milk, or a sort of Cream; produced from milk in India, after it has been warmed and set by.

మొద *sub.* మొద|మొదలు. A prop; support; or any thing placed against a pillar or otherwise, to raise the structure.

మొదదం. *v. a.* మొటుచూ|మొటి. To flip; that is, to strike with the nail of the finger against the thumb. వీడె మొదదం. To strike the strings of the *Feynah*. An instrument like the Guitar. The strings are flippied. *vide* వీడె. రూపాయ మొదదం. To toss up a Rupee. గోళ్లు మొదదం. To play with the fingers and nails, as from listlessness.

మొద *adv.* Upon; over; on the top. టెదామొదా. *Topsy-turvy*. మొచెయ్యి. The back of the hand. మొకాలు. The upper part of the foot. *vide* పైచి.

మొరదం. *v. a.* మొరదూ, మొరి. To disobey. నాజ్జు మొరి నాడు. He disobeyed my order.

మొస *sub.* మొసపు|మొసాలు. Whiskers; which are generally worn by the Natives of every caste in India.

ముక్క *sub.* ముక్క|ముక్కలు. A piece; a fragment; a part. కర్ర ముక్క. A piece of wood. చాపముక్క. A portion of fish. మాంసపుముక్క. A piece of meat. ముక్కలుచెయ్యదం. To cut into pieces. *vide* తునక.

ముక్కదం. *v. n.* ముక్కుతూ|ముక్కి. To spoil; to damage; as applied to grain in store, when spoiled by dampness.

ముక్కు *sub.* ముక్కు|ముక్కులు. The nose. ముక్కుతూటం. The bridge of the nose. ముక్కురొద్దాలు or నోరలు. The nostrils.

ముఖం *sub.* ముఖచ|ముఖాలు. The face. మంచిముఖం. A good face. చక్కనిముఖం. A handsome or beautiful face. పనికిమాలినముఖం. A good-for-nothing face; that is, an ugly one.

ముఖమాలి *sub.* ముఖమాలి|ముఖమాట్లు. Velvet.

ముగ్గురం త: అ: ముగ్గురూముగ్గు: To ripen.

ముగించడం త య ముగించుముగించి. To make an end; to finish; to terminate. రోగముగించడం. To end life from sickness. కాలముగించడు. One's time to be at hand.

ముగ్గు sub. ముగ్గుముగ్గులు. Flower of any kind or powder; not meant for eating; which is, by distinction, called పురి. The other is used as follows. చునమమగ్గు. Chunam powder, which the women pass between their fingers for making figures in front of their doors. విషమమగ్గు. Flower of rice; which is used in the same way.

ముగ్గురు మగ్గు. Three; as applied to people and not in any other case. ముగ్గురుమనుష్యులువచ్చివారు. Three people are come. ముగ్గురువలకురవచ్చివెళ్లినారు. Three or four came and went away again; that is, three or four people.

ముచ్చట sub. ముచ్చటముచ్చట్లు. Conference; discourse; conversation. ముచ్చటపడడం. To hold conversation; to converse. ముచ్చటపడడం. To admire yourself.

ముచ్చిలికా sub. ముచ్చిలికాముచ్చిలికాలు. A Revenue term, meaning a penal agreement of any kind; regularly drawn out, signed and witnessed.

ముచ్చె sub. ముచ్చెముచ్చెలు. Slippers, విడి ముచ్చెలు.

ముచ్చె వర్గ. Belonging to the Mootchy caste. ముచ్చెకులం. The Mootchy caste. ముచ్చెవాడు. A Mootchy man. ముచ్చెపని. Mootchy business. Mootchy people are employed as Painters, Cabinet-makers and Upholsterers; and are generally very skillful and ingenious in all they do. ముచ్చెబంగారం. Gold-beater's leaf.

ముజరా *sub.* ముజరా|ముజరాలు. A Revenue term, but brought into general use; implying the remission of an account or of charges. నా శక్కిరి చిసాదుగానినాకుయేమిముజరాయివ్వ లేదు. He has settled my account, but would allow me no deductions.

ముట్టరం *చ.న.* ముట్టుతూ|ముట్టి. To receive; to get. నీసొమ్ముముట్టినదా. Did you get your money. నాకుముట్టలేదు. I have not received it. పురుగుముట్టరం. To bite, as a snake.

ముట్టది *sub.* ముట్టది|ముట్టల్లి. A surrounding; environing; encompassing. ముట్టదివెయ్యడం. To surround; to environ. కిచూరిఖోర్లువచ్చిలభూరు ముట్టదివేకినారు. The plunderers came and surrounded that village.

ముట్టుకోవడం *చ.న.* ముట్టుకుంటూ|ముట్టుకుని. To touch; to come in contact. నన్నుముట్టుకోవద్దు. Don't touch me. మమ్మనముట్టుకుంటేమేమున్నానంచెయ్యవలెను. If you touch us we must perform our ablutions.

ముడత *sub.* ముడత|ముడతలు. The act of crumpling or disordering either paper or clothes. ముడతపడడం. To be crumpled or bent down. ముడి *sub.* ముడి|ముట్టి. A knot. ముడివెయ్యడం. To tie a knot. ముడివిప్పడం. To undo a knot.

ముద్ది *sub.* ముద్ది|ముద్దు. Buttock; applied to all species.

ముడుసు *sub.* ముడుసు|ముడుసులు. A bone of any kind.

ముణగడం *చ.న.* ముణుగుతూ|ముణిగి. To be immersed; to be put or sunk in water; to dive. వాడుయేళ్లోముణిగిచదిబాలగ శక్కితేలినాడు. He dived in the river and came up again, about ten baarabs (or fathoms) off.

ముణిగిపోవడం *చ.న.* ముణిగిపోతూ|ముణిగిపోయి. To be sunk or lost;

to go to the bottom. అతను చెరువులో పడి మునిగిపోయినాడు. He fell into the tank and went to the bottom, and was lost.

ముత్యం *sub.* ముత్యపుముత్యాలు A pearl. కల్పముత్యం. A shell or false pearl. అణిముత్యం. A true pearl. ముత్యపుచిప్ప. A pearl oyster. This is the phrase, though చిప్ప properly means only the shell.

ముత్తవ *sub.* ముత్తవ, ముత్తవలు. A grand-mother; also, great-grand-mother. ముత్తవతల్లి. Item.

ముతపట్టి *sub.* ముతపట్టి, ముతపట్టిలు. A Revenue term, signifying a writer or assistant in the detail of Revenue matters.

ముత్తాత *sub.* ముత్తాత, ముత్తాతలు. A great-grand-father.

ముతైవ *sub.* ముతైవ, ముతైవలు. A married woman.

ముద్ద *sub.* ముద్ద, ముద్దలు. A lump; or unshapen mass, large or small.

అన్నముద్దలు. Lumps of rice. మంటిముద్దలు. Masses of earth.

ముద్ర *sub.* ముద్ర, ముద్రలు. A seal; an impression. ముద్ర బెయ్యడం.

To seal. vide సిక్కి.

ముద్రరదం *v. n.* ముదురుతూ, ముడిరి. To be advanced in years; to have gone past the time of youth; to mature or ripen. అతనికీయిడుముదిరినది. His age is fully matured. కాయలుముద్రరదం. Fruit or vegetables to ripen.

ముద్దాయిదారు. *sub.* ముద్దాయిదారుని, ముద్దాయిదారులు. A defendant in a cause.

ముద్దు *sub.* ముద్దు, ముద్దులు. A kiss. ముద్దు పెట్టుకోవడం. To kiss.

ముదుగు *sub.* ముదుగు, ముదుగులు. Coarseness; thickness; roughness.

అనిట్టముదుగుచాత నాకువనికేనచ్చినది కాదు. I can make nothing of this

cloth, from its *coarseness*. ముదురుబట్ట. A *coarse* cloth. ముదుగుమాటలు. *Coarse, vulgar* language; also *abusive* words.

ముదుగు *sub.* ముదుగ|ముదుగ్గు. Age; state of full maturity. ముదుగు చెట్టు. A *full-grown* tree. ముదుగుడు నీపి. A man at the age of *ma-
turity*.

మునిమనమడు *sub.* మునిమనమని|మునిమనమలు. A *great-grand-son*. మునిమనమరాలు. A *great-grand-daughter*.

మునిమేడు *sub.* మునిమేటి. (No Plural.) The year before last. యీగ్రాన్ని మునిమేడునా కుయిచ్చి నాడు. They gave me this horse the *year before last*.

మునిపి *sub.* మునిపి|మునిపిలు. This word is applied by the *Hindoo*s to people, who write the *Persian* or *Hindustany* languages, and are employed for that purpose.

మునీశ్వరుడు. *sub.* మునీశ్వరుడు|మునీశ్వరులు. A *Saint*. vide రుపి.

మునుపు *adv.* Formerly; before then. అతను మునుపువక మాటువచ్చి నాడు. He came once, *before then*.

మున్నగు. *a j.* Three hundred. మూన్నూరుయెడ్లు. *Three hundred* bullocks. మున్నూటికినన్నూరు రూపాయలుయిచ్చి నాను. To *three hun-
dred* of them, I gave four hundred *Rupees*.

ముంగి *sub.* ముంగి ముంగులు. The name of the animal commonly called *Mongoose*.

ముంచుచు *v. a.* ముంచుచు|ముంచి. To immerge or immerse; to sink.

ఫ్రాన్సులువక కొంతవారుపట్టుకుని పరు ద్రంలో ముంచి వేసినారు. The *French* have g^t hold of some merchantmen, and *sunk* them at sea.

అబ్బట్టలో శ్లెస్ ముంచు. Put those clothes in *water*.

ముండ *sub.* ముండ/ముండలు. A widow; also the name of women in general. అతను ముండలకు వెళ్లరాడు He goes to women. చుహచెడ్డ ముండ. A very wicked woman.

ముందర *adv.* Fronting; in front of; placed before. ఆ యింటి ముందరను యిస్తున్నది. There is a well fronting that house. ముందర also means, before or the first. అతను నాకన్న ముందర వచ్చి నాడు. He arrived before me.

ముందు *adv.* Before; in advance; or in front. ముందు. Item. This Adverb is commonly attached to a Verb, such as ముందురావడం. To come before or in advance. ముందుపోవడం. To go before or in front. ముందుచూడడం. To look in front. నీవు ముందు వెళ్లు నేను వెనక వస్తాను. Go on before and I will follow. యింటి ముందుకోట వున్నది. There is a garden in front of the house. వెనకామునూ. Before and behind.

ముప్పాది *sub.* ముప్పాది/ముప్పాదికలు. A three-quarter part; applied to every thing. Some times it also means the quarter of a Rupee. వరహముప్పాదికె. A Pagoda and three funams; that is, "and a quarter of a Rupee. ముప్పాదికె శేరు. Three quarters of a sear. అతను పాదికె పాలు పుచ్చుకుని నాకు ముప్పాదికె యిచ్చి నాడు. He took one share of the milk and gave me the other three-quarter part.

ముప్పై *adj.* Thirty. ముప్పై మంది. Thirty people. రెండు ముప్పై లు అడుపై.

Two thirties make sixty. ముప్పై యొక్కది. The thirtieth.

మువ్వు *adv.* Thrice; three times. మూడు మూట్లు. Item. మువ్వుగు యొక్కది వచ్చినాను. I have been here three times.

ముద్రుం *v. a.* మూశ్చు, మూసి. To shut; to close. తలుపు ముయ్య.

Shut the door. కండ్లుమూసినిద్ర ప్రోచూవున్నాడు. *His eyes are shut and he is going to sleep.*

మురగడం *v. n.* మురుగుచూ|మురిగి. *To rot; to putrify.* vide కుళ్లడం.

మురికి *sub.* మురికి|మురుకులు. *Dirt; filth; nastiness.* తోవలోచాలామర కవున్నదిగనక నాబట్టలమీదగానామురికిపడ్డది. *The road being very muddy, I have got a great deal of dirt on my clothes.* మురికిబట్టలు. *Dirty; soiled clothes.*

మురిపెం *sub.* మురిపెవు|మురిపెములు. *Gladness; joy; exultation.* మురిపెముగా. *Gladly.* మురిపెంచొతనప్పురాదు. *Gladness makes him laugh; or he laughs for joy.*

మురియడం *v. n.* మురుస్తా|మురికి. *To rejoice; to gladden.*

మురుగు *sub.* మురుగు|మురుగులు. *A ring of gold or silver, worn by men at the wrist.*

ముల్లంగి *sub.* ముల్లంగి|ముల్లంగులు. *The radish plant.* ముల్లంగిగడ్డ or దుంప. *A radish.*

ముల్లు *sub.* ముండి|ముండ్లు. *A thorn.* ముండ్లకంచె. *A thorn hedge.* ముల్ల చెట్టు. *A thorn bush.* ముండ్లకంప. *A dried thorn.*

ముసలి *adj.* Old; Aged. ముసలివాడు. *An old man.* ముసలిది. *An old woman.* ముసలితనం. *Old age.* అతనికిముసలితనంవచ్చినది. *Old age is come upon him.*

ముస్తాజరీ *sub.* ముస్తాజరీ|ముస్తాజరీలు. *A Renter.* ముస్తాజరీచెయ్యడం. *To rent.*

ముస్తాజరు *sub.* ముస్తాజరు|ముస్తాజరు. *A Revenue term, signifying the renter of a country.*

ముస్తాదు *sub.* ముస్తాదు (No Plural.) readiness; preparation. ముస్తాదుగా

శవం. To be in *readiness*; to be *prepared*. బోగంబాండ్లులిరుగురావడా నకుముస్తాకులియిప్పవ్వారు. The dancing girls are all in *readiness* to come to dance.

ముసాటు *sub.* ముసాటు|ముసాటులు. Rain; when of any continuance. vide ముసురు.

ముసుకు *sub.* ముసుకు|ముసుకులు. A *covering*; generally meant to throw over a person, to prevent his or her being known, or their dress being discovered.

ముసురు *sub.* ముసురు|ముసుళ్లు. This is a term given to any continued course of rain; by us, termed *monsoon*.

మూక *sub.* మూక|మూకలు. An assemblage or junction of bodies; also, a *party*. vide గుంపు.

మూకురు *sub.* మూకుటి|మూకుళ్లు. The name of an *earthen* or *clay* plate, used by the common people to cover a pot, or to eat of.

మూక *sub.* మూక|మూకలు. Dumbness, మూకవాడు. A *dumb* man; మూకది. A *dumb* woman.

మూడు *sub.* మూడు|మూడులు. A *bundle*; a *bag*; a *parcel*; or *package* of any kind. ఆమూడుచెత్తుకునిపో. Carry away that *parcel*. బట్టలమూడు. A *bundle* of clothes. రూపాయలమూడు. A *bag* of Rupees.

మూడు *adj.* Three. మూడింటికి. To *three*; or regarding *three*. మూడోది. The *third*.

మూత *sub.* మూత|మూతలు. A *cover* or *top* of any thing. ఆపంపమీద మూతవేయించు. Put the *cover* upon that pot.

మూత్రం *sub.* మూత్రపు|మూత్రాలు. Urine, in general.

మూర *sub.* మూర|మూరలు. The *measurement*, which we term a

cubit. This, the Hindoos measure from the edge of the elbow, to the extremity of the fingers.

మూర్ఛ *sub.* మూర్ఛ|మూర్ఛలు. A fit. మూర్ఛకోగం. The falling sickness or epilepsy. మూర్ఛపడడం. To have or fall down in a fit.

మూర్తి *sub.* మూర్తి, మూర్తలు. An Idol; a figure. ఆకుల్లోవున్న మూర్తి చాలాపున్నది. The Idol in that Pagoda, looks very handsome. తమ మూర్తివంతంబొప్పున. By your own Image! that is, by your own particular favour. This is a Phrase, peculiar to the language.

మూల *sub.* మూల|మూలులు. A corner. పామాను ఆమూలపున్నదిరీసుకునిరా. The thing is in that corner; bring it here!

మూలగదం చ. గ. మూలుకుచూ|మూలిగ. To moan; to groan; to breathe with pain. ఆతను సంతటంచాతమహా మూలుకురున్నాడు. His illness makes him groan very much. కందిమూలగదం. To squeak, as hogs.

మూలం *sub.* మూలం|మూలాలు. Means; purpose; occasion. అగని మూలంచాతయాపనిఅయినది. This business has been done, through his means. అతనేయాపనికిమూలం. He is himself the occasion of what has happened. చెట్టుమూలం. The root of a tree.

మూలకంక *sub.* మూలకంక|మూలకంకలు. The disorder which we call the piles. మూలకంకకోగం. Itom.

మూలుకు *sub.* మూలుకు|మూలుకులు. A groan. ఆయింట్లోయేవరువున్నా గోకానిదాలామూలుకులువినపడ్డవి. I do not know who may be in that house, but I heard several groans proceed from it.

మూస *sub.* మూస|మూసలు. A crucible; used by Goldsmiths.

మూసుకోవడం చ. శ. మూసుకుంటూ|మూసుకుని. To shut. కండ్లుమూసుకోవడం. To shut the eyes; technically meant, to go to sleep. మూసు

మూసుకోవడం. To *shut* the mouth; technically meant, to *hold* your tongue.

మెక్కడం వ. న. మెక్కుకూ|మెక్కి. To eat. (Not much used.)

మెచ్చడం వ. న. మెచ్చకూ|మెచ్చి. To commend; to praise. అందరూలె రచ్చిపట్టివాడులని మెచ్చివారు. They all praised him and said he was a proper man. మెచ్చుకోవడం. Item.

మెట్టు sub. మెట్టు|మెట్టు. A step to a house. It also means a custom house; and, in another sense, the total of an account. శుభమిదికివెళ్లడానకు ముప్పై మెట్లున్నవి. There are thirty steps, to go up into that house. అతారీలోనుంకనిమిదంకొత్తమెట్టుకట్టినారు. They have put a new Custom house, for the collection of duties in that town. అతెక్కిమెట్టు యింకాశేలేదు. They have not yet made the total of that account. వీరెమెట్టు. The steps upon the stringed instrument, called the Veenah.

మెడ sub. మెడ|మెడలు. The Neck.

మెత్త sub. మెత్త|మెత్తలు. The name of the small bags, made of square pieces of cloth stuffed; put by palankeen boys on their shoulders, to save them from being galled by the bamboo. మెత్తనడదం means to grow soft; as fruit does by keeping, when it gets over-ripe. It also means, to be over-ruled; or over-persuaded.

మెత్తడం వ. న. మెత్తుకూ|మెత్తి. To fill-up; as a hole in the ground or in a wall, by making it even with the surface. నోడమెత్తడం. To make a wall smooth, by rubbing it with fresh mud.

మెత్తన sub. మెత్తన. (No Plural.) Softness; smoothness; mildness. మెత్తనకూలుమెత్తన. The softness of Velvet. మెత్తనగా. Softly. అత్రే చెయ్యికువమెత్తనగావున్నది. That woman has a very soft hand.

మెత్తని *adj.* Soft; smooth; mild. మెత్తనిబనాడు. *Soft* bread-cloth. అత

నుచుహ మెత్తనిమాటలుఅడిగాడు. He spoke in very *mild* terms.

మెరుగు *sub.* మెరుగు|మెరుగులు. An insulated term, signifying a *grain of boiled rice*.

మెదడు *sub.* మెదడు|మెదడు. The Brain.

మెయ్యడం *v. n.* మేస్తా|మేసి. To graze; to feed, as cattle. పశువులుమా
ఘోరిదగ్గర మేస్తావున్నవి. The cattle are *grazing* near our village.

మెరక *sub.* మెరక|మెరకలు. Upland, higher ground. మెరకభూమి.
Upland soil. ఆఘోరిదగ్గర మెరకజూ గా లేదుగనక పల్లంచాతమర దానిష్టా
విస్తారంవున్నవి. There is no *high ground* about that Village, and the
low ground has produced nothing but mud and water.

మెరియడం *v. a.* మెరుస్తా, మెరిశి. To lighten or to blaze.

మెరుగు *sub.* మెరుగు|మెరుగులు. Polish; brightness. మెరుగుపెట్టడం. To
polish; to make *bright*. ఆకస్త్రులకు మెరుగుపెట్టు. See that those knives
be polished. మెరుగు also means, oil or ghee. మెరుగు గా వ్రాయడం
means, to write a *good hand*.

మెరుపు *sub.* మెరుపు|మెరుపులు. Lightening; brilliance. మంచిమెరుపు.
Good lightening; that is, what we would call, *bad lightening*. The Natives
call it good, for producing plenty of rain; or, because it is extremely
brilliant. మెరుపుమెరియడం. To lighten. మెరుపుగా. Brilliantly or
brilliant like. మెరుపుకల. Brilliant. మెరుపుకలరజ్రం. A brilliant dia-
mond.

మెల్ల *sub.* మెల్ల|మెల్లులు. A squint. మెల్లచూపు. Item. మెల్లకన్న; Squint-
eyed. మెల్లచూపుచూడడం. To squint.

మెల్లగా *adv.* Slowly; softly; gently. మెల్లగావెళ్లు. Walk gently. మెల్ల

సామాన్యము. *Speak softly; also, slowly.* This word is commonly written మెల్లియ్య.

మెల్ల sub. మెల్ల|మెల్లలు. A hall in a house.

మెలి sub. మెలి|మెలులు. A twist; or squeezing. మెలితెయ్యడం. To twist or squeeze. చెవులు మెలితెయ్యడం. To squeeze the ears.

మెలికె sub. మెలికె|మెలికెలు. A twist; a turning round. మెలికెతెయ్యడం. To twist; to twine. ఆపట్టుకాడుమూడువర సలహా మెలికెతోనాడు. He twisted that string into three twists. మెలికెలు పెట్టడం. To puzzle or confuse.

మెహనతు sub. మెహనత్తు|మెహనతులు. Trouble; exertion; pains. యీ పనిలో మెహనతు చేసినాడు. He has taken a great deal of trouble in this business.

మేర sub. మేర|మేరలు. A goat. మేరబల్ల. A kid. మేరలూరు. A he goat. మెరిమేర. A she goat.

మేకు sub. మేకు|మేకులు. A nail; also a tent-pin; or any wooden pin of that kind. ధేరామేకులు. Tent-pins.

మేఘం sub. మేఘపు|మేఘాలు. A cloud. మేఘంపట్టడం. Clouds to gather. మేఘానిస్తారం చట్టినందున వర్షంచాలాకురువవచ్చును. From the quantity of clouds, much rain may be expected.

మేజా sub. మేజా|మేజాలు. A Table. మేజాబల్ల. Item. vide బల్ల.

మేజిస్ట్రేటు sub. మేజిస్ట్రేటు|మేజిస్ట్రేట్లు. The Magistrate; term given to the Zillah Judge, 'till of late.

మేద sub. మేద|మేదలు. The name given to a building, the floor of which is raised from the ground; or, an upstairs-house.

మేర sub. మేర|మేరలు. Food or forage for cattle and animals of all

descriptions. కోళ్లకుమేతవేసినావా. Have you given food to the fowls: యెద్లకుమేతపెట్టు. Give food to the bullocks.

మేతరి *sub.* మేతరి, మేతలు. This is the name given to the head of the lower castes; commonly speaking, those of the washing people, cow-keepers, toddy people, palankeen-boys, carpenters and such like. The word మేత్రి seems to be more generally used, but incorrectly so.

మేదర *adj.* Of or belonging to the caste of bamboo cutters మేదరకులం. The bamboo-cutter's caste. మేదరవాడు. A bamboo-cutter. మేదరది. A female of the same caste. These people are considered to earn their livelihood, by cutting bamboos in the jungles, and selling them in the neighbouring villages; as well as, in making baskets and boxes of bamboo for sale.

మేనకోడలు *sub.* మేనకోడల్, మేనకోడల్లు. A sister's daughter, or Niece.

మేనత్త *sub.* మేనత్త, మేనత్తలు. A father's sister; an Aunt.

మేనమామ *sub.* మేనమామ, మేనమామలు. A mother's brother; an Uncle.

మేనల్లుడు *sub.* మేనల్లుని, మేనల్లుంట్లు. A sister's son; or Nephew.

మేనా *sub.* మేనా, మేనాలు. A conveyance, used by the Natives of an inferior rank, commonly called a dooly. మేనాయెక్కిదం. To ride in a dooly. vide చొకా.

మేపదం *a.* మేపుతూ, మేపి. To make or cause to feed. ఆవులనుతోలుకు విసోయి ఆచాలములో మేపు. Drive those cows away and feed them in that field.

మేలు *sub.* మేలు, మేల్లు. Success; prosperity. కిడుమేల్లు. Good and bad luck. యీపనిలో నాకుమేలుకలిగినది. I have been successful in this

business. *శేలులయిన.* *Successful; prosperous.* *శేలుగా.* *Successfully.* *శేలురాశి* means a *heap* of grain, ready for measurement.

శేలుకొలవడం *శ. అ.* *శేలుకొలుపుతూ|శేలుకొలిపి.* To awake a person.
శేలుకోవడం *శ. గ.* *శేలుకుంటూ|శేలుకుని.* To be awake or to awake.

నిద్రపోయి రెండుజాములరాత్రికి శేలుకున్నాను. I went to sleep and woke again at midnight.

మేళం *sub.* *మేళపు|మేళాలు.* A set; a band. *బోగం-మేళం.* A set of dancing people. *భజించ్రిలమేళం.* A set or band, of musical performers.

మైదాను *sub.* *మైదాను|మైదాన్లు.* A plain; an open field or ground.
దేరావై దానంమీదవేసినారు. They have pitched the tent upon the plain. *మంచివై దానుజాగా.* A fine open place or space.

మైనం *sub.* *మైనపు.* (No Plural.) Wax. *మైనపుబట్ట.* Wax-cloth. *మైనపుకత్తి.* A wax candle. *మైనపుకత్తికత్తిరించడం.* To snuff a candle. *మైనా లిమ్మడం.* To write in wax; or, to draw on wax.

మైల *sub.* *మైల|మైలలు.* Dirt; filth. *విడమకిల.*

మైయరం *sub.* *మైలమైయపు.* (No Plural.) The viriol-stone.

మొక్క *sub.* *మొక్క|మొక్కలు.* A young plant. *చెట్టుమొక్క.* Item.

మొక్కడం *శ. అ.* *మొక్కతూ|మొక్కి.* To make an offering or prayer to the Idol. *అతను దేవునిమొక్కోకవెళ్లివచ్చి విడి మొక్కవచ్చినాడు.* He went into the Pagoda, made his offering to the Swamy, and returned. *మొక్కడం* means to salute or make obeisance in general.

మొకద్రమా *sub.* *మొకద్రమా|మొకద్రమాలు.* Circumstance; cause; matter.

మొక్కమావిడి *sub.* *మొక్కమావిడి|మొక్కమావిట్లు.* The cash-out. *మొ*

కక్షానిదిచెట్టు. *The cashewnut tree.*

మొర్రు *sub.* మొర్రు. (No Plural.) Appointment. మొర్రుచేయడం. *To appoint; to establish; to fix.* నన్నునాయకుమీదకుమాస్తానామొర్రుచేసెనాడు. *He has appointed me, to be a gomasta in the sawyer department; that is, the customs.*

మొకాదిలా *sub.* మొకాదిలా|మొకాదిలాలు. A Revenue term, signifying examination or comparison of an account or writing. మొకాదిలాచేయడం or కావడం. *To make an examination.*

మొకాం *sub.* మొకాం|మొకాంలు. Place of residence.

మొక్కు *sub.* మొక్కు|మొక్కులు. A prayer, or offering, to the idol.

మొఘానా *sub.* మొఘానా|మొఘానాలు. A Revenue term, signifying a Village granted as a free-gift; మొఘానాగ్రామం. A mocaassa Village. మొఘానాదారుడు. A person enjoying the mocaassa;

మొగ్గ *sub.* మొగ్గ|మొగ్గులు. The bud, in flowers. ఆకులాదీచెట్టు మొగ్గులుచేస్తూవున్నది. *That rose bush is shooting forth its buds.* మొగ్గ. Also means tumbling, by throwing the head back and going over.

మొగ్గిచెట్టు *sub.* మొగ్గిచెట్టు|మొగ్గిచెట్టు. The kind of bush of which hedges are made in India; usually called, *kildaira.*

మొట్టడం *sub.* మొట్టడూ|మొట్టే. To beat the head with the fist.

మొట్టు *sub.* మొట్టు, మొట్టు. A blow on the head, with the fist. మొట్టికాయ. Item.

మొదలు *sub.* మొదటి|మొదలు. The commencement; the beginning; the early part. పొద్దున మొదలుచేసిరాత్రి, దాకావానకరినది. *It has rained from the beginning of the day, until the evening.* మొదలు. Also means that part of a Tree, nearest the ground, from whence the

stem commences; that is, *the base*. ఆ చెట్టు మొదలును హాలావు. *The base of that tree is extremely large*. మొదటిమాట. *The first word*. మొదటిదినం. *The first day*. మొదటిమనిషి. *The first person*.

మొడ్డు. *sub.* మొడ్డులు. *The trunks of trees*, particularly after being cut down; what we generally term *timbers*.

మొన. *sub.* మొనలు. *The point; an end; extremity*. మొన also means a *force*; the *division of an army*. మొనగారు. *Is the commander of such force*.

మొన్న. *sub.* మొన్నటి. (No Plural.) *The day before yesterday*. మొన్నటిదినం. *Item.* ఆమాటనీతో మొన్న చెప్పినాను. *I mentioned this matter to you, the day before yesterday*.

మొంది. *adj.* Stubborn; obstinate. మొందితనం. *Stubbornness; obstinacy*. మొందివాడు. *An obstinate, perverse man*. మొందిది. *A female, of the same kind*. మొందివెయ్యడం. *To be obstinate; to be perverse*. చాగ్నోయెన్నిమాట్లుబలిచినా మొందివేళివచ్చినాడుకాదు. *I have called him over so many times; but, being obstinate, he would not come*.

మొండెం. *sub.* మొండెవులు. *A trunk; applied to the body of any being, after the head is off*.

మొయ్యడం. *v. a.* మొయ్యారు. *To carry; to convey*. పాలకీ మొయ్యడం. *To carry a palankeen*. సామాను మొయ్యడం. *To carry baggage*. మొయ్యత మొయ్యడం. *To carry a load*.

మొర. *sub.* మొరలు. *A complaint*. మొరపెట్టడం. *To complain*.

మొరగడం. *v. n.* మొరగుచూ. *To bark, as a dog*.

మొల *sub.* మొల|మొలలు. The waist. మొలనాడు. A band for the waist.

These are usually made of slender twisted cords of silver, vide నడుము.

మొలవడం *v. n.* మొలుస్తు|మొలచి. To grow; or to come up; to vegetate.

ఆవిత్తనాలు మొలచినవి. These seeds have come up.

మొలచెయ్యడం *v. a.* మొలచేస్తు|మొలచే. To sow. ఆభూమిలో గ్రులవ

లు మొలచేసినారు. They have sown that ground with gram.

మొలామా *sub.* మొలామా|మొలామాలు. Plating. This word is appli-

cable to foliated gold or silver, with which iron is commonly plated.

మొలామా చెయ్యడం. To plate with foliated gold or silver. అపాలకీని

న్నయిసుముకుటం గారం మొలామా చేసినారు. They have done the iron

work of that palankeen, with gilding.

మొవ్వ *sub.* మొవ్వ|మొవ్వలు. This means the tender leaves of the

palmira and such like trees, as also of plantain trees, as they first

appear.

మొసలి *sub.* మొసలి|మొసళ్లు. The Alligator or Crocodile.

మొహతాడు *sub.* మొహతాడు|మొహతాడులు. The village Poon, em-

ployed for all public occasions.

మొహరు *sub.* మొహరు|మొహర్లు. A seal; generally termed a mohur,

in India.

మోకాలు *sub.* మోకాళి|మోకాళ్లు. The knee. మోకాళిచిప్ప. The

knee pan.

మోకు *sub.* మోకు|మోకులు. A Cable; or other very large rope.

మోకడం *v. n.* మోకుతూ|మోకు. To sound, as an instrument or a

clock or bell.

మోచెయ్య *sub.* మోచేలి|మోచేలులు. The elbow.

మోట *sub.* మోట|మోటలు. The name given to the large leather buckets, used at very deep wells, for watering gardens or fields.

మోటు *sub.* మోటు|మోట్లు. A stallion.

మోటు *adj.* Ignorant; unskilful. (మోటువాడు) An ignorant man.

మోటుది. An ignorant woman, **మోటుతనం**, *Stupidity; ignorance; dulness.*

మోత *sub.* మోత|మోతలు. A load. **మోత మొయ్యదం**. To carry a load. **మోత** also means, a sound.

మోతరఫా *sub.* మోతరఫా|మోతరఫాలు. This is a Revenue term signifying a *Tax*, commonly levied on the houses and shops of particular trades.

మోతువర *sub.* మోతువర|మోతువరలు. A responsible person;

మోతువరు *adj.* Responsible; creditable. **మోతువరుకామీను**. A responsible security. **మోతువరుమనిషి**. A creditable person.

మోపదం *v. s.* **మోపుతూ|మోప**. To prop; or place against a house or wall. **పూల్లోనుంచి బెదుళ్లు తెచ్చివోదకు మోపవాడు**. He brought bamboos from the town and has put them up against the wall. **అగోడమకుండాస్తంభాలు మోపవారు**. They have put posts against the wall, in order to prop it.

మోపు *sub.* మోపు|మోపులు. A bundle; particularly applied to wood, grass, or to plants, or any articles that can be tied together and carried in that state. In this sense it may also be called a load. **కర్ర మోపు**.

A bundle or load of sticks. **గడ్డి మోపు**. A bundle of grass.

బెదుళ్ల మోపు. A bundle or load of bamboos. **కూరకాయల మోపు**.

bundle of vegetables. .మోపు when applied to a field, means an *overcharge or assessment.*

మోయఁమాతీ *sub.* మోయుమాతీ|మోయఁమాతీలు. Supply. *vide* పరంబం.

మోయింబడం *v. a.* మోయింపుట|మోయించి. To get a thing *carried* or *caused* to be *carried.*

మోసం *sub.* మోసపు|మోసాలు. Injuriousness; offense; treachery: మోసంచెవ్వడం or పెట్టడం. To shew *enmity.* *vide* దా.

మోసుకోవడం *v. n.* మోసుకుంటూ|మోసుకుని. To carry. *vide* మోయడం.

మోహం *sub.* మోహపు|మోహాలు. Affection; preference; desire; or, what is commonly called, *love.* ఆ స్త్రీమీదనాకు మోహంపున్నది. I feel a sincere *affection* for that woman.

యజ్ఞము *sub.* యజ్ఞపుష్కరములు. This is the name given to a particular festival held by the Bramins, at which sheep are killed by being smothered, so that no blood be spilt in the act. The meat is afterwards prepared and given, in the smallest quantity by the officiating priests, to those who engage in the ceremony. A person who has gone through this ceremony, gets the appellation of *somianxaleo*. This ceremony was performed by the Ratsawars and Banians, as well as by the Bramins, about two or three hundred years ago; but it is now only customary with Bramins.

యత్నం *sub.* యత్నపుష్కరములు. Intention; design; purpose; effort యత్నం చేసినాను గాని వానవచ్చినందునరాశేదు. It was my intention to come here; but the rain prevented me. ఆ నేటిల్లడనికి దిగివెళ్లడానకు యత్నం చేశాడు గాని లోతుచాతవల్ల అయినది కాదు. He made an effort to wade to the other side of the river; but, being too deep, he could not effect it.

యథార్థం *sub.* యథార్థపుష్కరములు. The truth. యథార్థం చెప్పవలెను. You must speak the truth. యథార్థమైన. True; real. vide నిజం.

యౌవనం *sub.* యౌవనపుష్కరములు. Youth. నేను యౌవనపుడినముంలో చిన్నపట్నం వెళ్లివాను. I went to Madras, during the period of my youth. This word, agreeable to the Shanscrit, should be written. యౌవనం.

యాగాని *sub.* యాగాని|యాగాములు. Half of a dub; or, as much as ten cash. This ought to be written. యేగాని.

యాతము *sub.* యాతపుష్కరములు. This is the name given to the machinery erected by the Natives, for watering gardens and fields; com-

monly called a *paketta*, to the Southward. యేతము is the proper way of writing this word.

యాతై *adj.* Fifty. యాతైయోది. The fiftieth. This word ought to be written. యేతై

యాల *adv.* Why; wherefore. యేల. Item. యాలరాలేదు. How is it, you came not?

యాలకులు *sub.* యాలకుల. (No Singular) Cardamum seeds. This word ought to be యేలకులు.

యావత్తు *adv.* Wholly; entirely; altogether. యీసంకరినాటయావత్తు చెప్పు. Tell me the whole of this circumstance.

యక *adv.* Again; in future. యకవేసరాను. I will not come again.

యకమీదు. Henceforward; hereafter; in future. యకమీదుమాలా గంటిపనులుచెయ్యకోకు. Don't do any thing of this kind in future. This word is generally pronounced as if it was spelt యిఫు.

యక్కడ *adv.* Here; in this place. యక్కడవేయించు. Put it here. యక్కడ లేదు. He is not here. యక్కడనుంచి. From hence. యక్కడనుండిఱియిం టివాకావరిగెత్తు. Make a run from hence, to that house.

యకిరింపడం. చ. గ. యకిరింస్తా|యకిరింగి. To grin; to show the teeth.

యకిరింపు *sub.* యకిరింపు, యకిరింపులు. A grim

యారడం చ. గ. యగురుకూ|యిగిరి To exhale; to exhaust; to dry up; applied to water or any other liquid. ఆచెరువులోనీళ్లుఅన్నియిగిరినవి. The water of that tank is all dried up.

యకర్పడం చ. గ. యగురుకూ|యిగిర్చి. To bud; to shoot forth young leaves, vide చిగిర్పడం.

యగి నిష్కారం చ. ని. యగి నిష్కారం యగి నిష్కారం. To exhale; to exhaust.
vide యగరదం.

యగురు *sub.* యగురు|యగురు. A young leaf, just shot forth. యగురు
కూర. Curry made with young leaves, without any sour in it.

యచ్చకం *sub.* యచ్చకపుయచ్చకాలు. Flattery; weeding; coaxing. య
చ్చకపుమాటలుఅదదం. To cajole; to weede. ఆదిన్నదిఅతణ్ణియచ్చకపు
మాటలుఅదితేకకదీరెయచ్చినాడు. After that girl had coaxed him a
good deal, he gave her a cloth.

యజ్ఞాపా *sub.* యజ్ఞాపా|యజ్ఞాపాలు. A Revenue term, signifying
overplus or increase of Revenue. It is also used on common occasions.
అవర్కములోపాగులయిదుచేలవరహాలుయజ్ఞాపావచ్చినవి. There was
an overplus of five thousand Pagodas came to me, from that adven-
ture in trade.

యజ్ఞారా *sub.* యజ్ఞారా|యజ్ఞారాలు. A Revenue term, signifying a
rent or farm. యజ్ఞారాదారుడు. A renter or farmer. యజ్ఞారాచెచ్చ
దం. To rent or farm.

యజ్ఞారు *sub.* యజ్ఞారు|యజ్ఞారు. This word is adopted from the Hin-
dostanny, for what we term long drawers, in which gentlemen gene-
rally sleep; and in this dress the dancing women sometimes dance,
but principally those of the Mahomedan caste.

యటికె *sub.* యటికె|యటికెలు. A brick. యటికెలుచెచ్చదం. To make
bricks. యటికెఅవం. A brick-kiln.

యటు *adv.* This way; in this direction. యటురా. Come this way; or,
come here! యటుకరువాత. After this; since this. యటుకరువాతనివి
యేవు నావుత్తరంవచ్చినదా. Did you receive any letter, since this? య

ఋతరువాతవె పిపోయినాడు. *Afterwards, he ran away.* యటువంటి or యటువంటి. *Such like.* యటువంటిది. *Such like thi g.*

యత్తది *sub.* యత్తది. (No Plural.) Brass. యత్తదివని. *Brass work.*

యతడు *pro.* యతనిగీరు. This man; he. యతణ్ణి చూడ లేమలతణ్ణి చూచినాను. *This man, I did not see; that man, I saw.* యతణ్ణి వెళ్లమని చెప్పినాను. *I have told this person, to go away.*

యతను *pro.* యతనిగీరు. This man; this person; he. *vide* యతడు.

యద్దరు *sub.* యద్దరి. (No Singular.) Both; two; always applied to people. యద్దరువచ్చివారు. They are *both* arrived. యద్దగుబిల్లులు. *Two children.* యద్దగుదొంగలువచ్చి నాపాచూనుయెత్తుకునిపోయివారు. *A couple of thieves came and carried off my things.*

యిది *pro.* దీనియిది. This thing; this beast or this woman. *యివి. These things.* యిదిమంచిది. *This thing is good.* యివిభాగావున్నవి. *These are good things.*

యినకదం *n.n.* యనుకుచూయినికి. To sink; to grow less; as water drying up in a pond, or ink on paper that sinks. యింకదం or యింకదం. Item.

యిన్ని *adv.* So many; such a number. మీరుచెప్పినరూపాయీలుపందీలో చూస్తేయిన్నిరూపాయీలులేవు. When I look into the bag, I do not find *so many* Rupees there, as you mentioned.

యనుము *sub.* యనుప. (No Plural.) Iron.

యిస్సారు *adj.* Two hundred.

యింకా *adv.* Yet; still. ఆపనియింకాకాదేదు. That business is not yet done. యింకాక రివకటితీసుకునిరా. Bring me *still* another one. నేను యింక కొంచెం శేఫయిక్లదవుంటాను. I mean to remain *still* some time longer here.

యంగిలీకం *sub.* యంగిలీకపు|యంగిలీకాలు. Vermilion; used as a colour; and is also mixed up in medicine by the Native doctors.

యంకువ *sub.* యంకువ. (No Plural.) Asafoetida.

యంత *adv.* This; so much. యంతవని. *So much* business. యంతవరియంతం. *To this time.* యంతలో. *Mean time.* యంతలో మాతవచ్చు పవచ్చు వారు. *In the mean time,* came my brother.

యంతట *adv.* During; the while; this time. మేమువకదిరేరి ప్రాసకుంటూవుంటిమియంతటవకదొరవచ్చినందున పనిటంటంలయినది. *Whilst I was writing the Vocabulary,* a gentleman came to the house and interrupted my business. యంతటనుంచి. *From this time; henceforward.* యంతటనుంచిమీరు చెప్పినచో పనున చేస్తాను. *From henceforward,* I will do as you have said. యంతటచాలించు. *Stop here.*

యం ద్ర ధనస్సు *sub.* యం ద్ర ధనస్సు|యం ద్ర ధనస్సులు. The Iris; the rainbow. This word means, properly speaking, the bow of *Indradoo*, who is called the God of rain by the Hindoos. వానపతినితరువాతయం ద్ర ధనస్సు అగుచున్నది. When the rain was over, a rain-bow made it's appearance.

యందుకు *adv.* On this account; to this purpose, యందుకుసాక్షియెవరు. *Who is witness to this purpose?*

యిప్పించడం *v. a.* యిప్పింపు|యిప్పించి. To grant; to deliver; or cause to be given. అక్కడికి వెళ్లియీపుస్తకం ఆ వొరకు యిప్పించు. Go there and deliver this book to that gentleman. యీగు ర్రంకికు యిప్పిస్తాను. I will make over this horse to you.

యిప్పుడు *adv.* Now; at present; presently. యిప్పుడు వస్తాను. I will

come presently. యిప్పుడుచెప్పినమాటవిను. Hear what I now tell you!

యిప్పుడువచ్చినాను. I came this moment; that is, just now.

యంపు sub. యంపుఃయంపులు. Agreeableness; beauty. విదా చక్కన.

యిముట్టకం v. a. యిముడునట్టయిదిచ్చి. To contract in space; to draw into narrower compass. యామతలబలంకౌతాకౌశితంమీదయిముట్టు.

Bring the whole of that writing within the compass of this paper. కా

ణ్ణిలవచ్చుకములోయిముట్టు. Bring him into that employment.

యిమడకం v. n. యిముడుతూయిదిది. To be shut up or confined in a space.

యియ్యకం a. a. యిస్త్రాయచ్చి. To give; to present. నాకువెయ్యకరహ

లయిచ్చినాడు. He gives me a thousand Pagodas. యిచ్చినాకుయియ్య

కు. He will not give me this cloth.

యిర్తి sub. యిర్తియిర్తులు. A buck antilope.

యిరుకు sub. యిరుక్కుయిరుక్కులు. Narrowness; straightness; or, straight,

when it means difficulty. యిరుక్కునీధి. A narrow street. ఆయిండ్లిభ్రమంకు

సోయిరుకు. The ground belonging to that house is extremely confined.

అతనితనాన్నునోయినందువల్లచాలాయిరుకువచ్చినది. His money being lost, he has got into great difficulty.

యిరుకు sub. యిరుకుయిరుకులు. The neighbours, in front and behind.

యిరుకుచురుకులు. Neighbours, all round. మాయిదియిరుకుపొరుగున

అన్నెట్రాక్షణియింట్లన్నవి. There are nothing but Braminy houses,

in my neighbourhood. N. B. It is very common to separate these words,

in conversation; saying యిరుకు by itself, and పొరుగు by itself.

నీయిరుకునయెవరవువ్వాడు. Who live near your house? నాపొరుగునవ

రకొమడివువ్వాడు. I have got a Banian, as my neighbour.

యరు^{*} *adj.* Twenty.

యలాకా *sub.* యలాకా యలాకాలు. concern; interest; reference. అత నిచని నాకుమీయాలాకా లేదు. I feel no *interest* in his *concerns*.

యల్లు *sub.* యంటియల్లు. A house; a dwelling place. యంటిపేరు. A *house-name*. All the Natives have what is termed a *house-name*; which is synonymous with what we term our, *sir-name*. Their *house-name* so called, is properly speaking the name of their village or family, and sometimes the office held by them. మాయంటిపేరువందరువారూనాపేరురాముడు. My *proper* (or *christian*) name is Ramdoo; and my *house-name* (or *town*) is Bander. It may be remarked, that the Natives when spoken to, are rather called by their *christian name*, than by their *sir-name*; being the reverse of the custom with us. యిచ్చడం *v. a.* యిచ్చుచున్నది. To give. తిరిగి or కుట్టియిచ్చడం. To give back or return. నీకుపంపించినపుస్తకంయింకానామిరిగియిచ్చ లేదు. You have not yet returned me the book I sent you. vide యిచ్చడం.

యవతల *adv.* This side; or this way.

యసుక *sub.* యసుకయసుకలు. Sand. యసుకదిన్నెలు or దిబ్బలు. Sand-hills.

యిస్తువా *sub.* యిస్తువా, యిస్తువాలు. A whole property or Estate. అయిస్తువానాది. That is my *property*. అతనియిస్తువా అన్నివెయ్యగలుదులకుపంపించినాడు. He has sent the *whole* of his *property* to be sold.

యా *pro.* This, or these. యావస్తువ. This thing. N. B. This Pronoun sometimes refers to the past. యారాత్రి. Last night; also *this night*; both are used. యావైపు. In this direction. యాచిన్నది. This girl. యాకురాలు. These horses.

యాత sub. యాత|యాతలు. A feather; a plume. కోడియాతలు. The feathers of a fowl.

యాగ sub. యాగ|యాగాలు. A fly.

యాగరు v. n. యాగుచూ|యాగి. To act under, or be subordinate.

ప్రొగ్గెంట్ అతనికిందయాగ్రన్నాడు. He is acting under him in office.

యాతే sub. యాతే|యాతేలు. A spear. These are made of a long tapering bamboo; at the smallest end of which, a small spear-head of iron is fixed. These are the fighting spears of the Hindoos.

యాద్ధరం v. n. యాడువ్చు|యాద్ది. To pull; to draw violently. ఆమని పనియాద్దిరీసుకునిరా. Pull that fellow along and bring him here.

యాడు sub. యాడు|యాళ్లు. Age; time of life, either of human beings or animals. నీయాడుయెంతవుంటుంది. What is your age. ఆగు ర్రానికియిరువైస వ్వత్సరములయాడువుంటుంది. That horse must be about twenty years of age.

యాత sub. యాత|యాతలు. The act of swimming; also, the act of bringing forth, in animals of all descriptions, అతనికియాతరాదు. He does not understand how to swim. యాత్రయెన్నియాతలది. How often has that cow brought-forth.

యాదరం v. n. యాడుచూ|యాది. To swim. అతనుయాతకాగాయాడుతాడు. He swims very well.

యాదు sub. యాత|యాదులు. The palm-tree; which yields a juice; like that of the cocoanut or palmira-tree. యాతచెట్టు. Item. యాతకెల్లు. Palm toddy.

యానడం v. n. యానుచూ|యాని. To produce or bring forth, like ani-

imals. కుర్రయారనడం. A mare to foal. ఆడయారనడం. A cow to calf.

This word is not used to women. చేనుయారనడం. To produce, as a crop.

యారితే sub. యారితే|యారితేలు. A remnant; a piece; applied to cloth or linen, or any fabrick of that kind. యారితేలుచెయ్యడం. To tear into pieces. vide పీఠిక.

యారు sub. యారుయారు. A nit or egg of a louse. యారుపెసే. A narrow comb, for clearing the head of nits.

యాల sub. యాలయాలలు. A whistling; or a whistle. యాలచెయ్యడం. To whistle.

యుక్తం sub. యుక్తవ్రతులు. Propriety. యుక్తంనా. Properly.

యుక్త sub. యుక్తముక్తులు. An argument; a reason; a plea. అతనిమాటలలోయేమియుక్తలేదు. His words contain no argument.

యుగం sub. యుగముగాలు. A Period; of which the Hindoos reckon four, viz. కృతయుగం Crootta yooggum. త్రేతాయుగం. Traita yooggum. ద్వాపరయుగం: Doovaparra yooggum; and కలియుగం. Kallia yooggum. They are not all of the same number of years; but the present, the kallia yooggum, consists of four hundred and thirty-two thousand years; of which number, four thousand nine hundred and nine years have expired, this 1st of January 1809.

యుద్ధం sub. యుద్ధవ్రతులు. Battle; contest; engagement of troops. ఆయుద్ధంలోయంగిలేసువారిబలంకరాసువారినిగెలిచినది. The English army gained the victory over the French, in that battle.

యెక్కడ adv. Where. యెక్కడికి. Whereto or whither. అనామానుయెక్కడ చూచినావు. Where did you see those things. నిభియెక్కడికివెళ్లుచావు. Whither are you going?

యెక్కితం చ. క. యెక్కితూ|యెక్కి. To mount; to get into; to ride. పాలెయెక్కితం. To ride in a palankeen. మర్రయెక్కితం. To go on horse-back. అతను మర్రమీదయెక్కివచ్చివాడు. He came on horse-back. అదిన్నవాడు చెట్టుమీదయెక్కికొకపగ్గాడు. That boy got up into a tree, and tumbled down from it. విషయెక్కితం. To rise or mount, as poison. కున్నయెక్కితం. To get intoxicated. మదయెక్కితం. To get must, as an elephant; that is, to want the female.

యెక్కితం sub. యెక్కితయెక్కితం. The hiccough. యెక్కితరావడం. To hiccup or hiccough.

యెక్కితం adj. More; above measure; superior. యెక్కితమాటలు. Superfluous words. అతను యెక్కితపుచ్చుకున్నాడు. He has taken above measure; that is, more than his right.

యెక్కితం sub. యెక్కితరా|యెక్కితరా. Ridicule; mockery. యెక్కితరావడం. To ridicule.

యెక్కితయ్యడం చ. క. యెక్కితపు|యెక్కితకి. To draw up, or raise. ఎత్తయెక్కితయ్యడం. To lift up one's cloth. ధరయెక్కితయ్యడం. To raise the price.

యెక్కితం చ. క. యెక్కితరా|యెక్కిత. To fly. పట్టపంజరములోనుంచి పైకికి యెక్కితనది. The bird has flown out-side, from the cage.

యెక్కితయ్యడం చ. క. యెక్కితపు|యెక్కితపు. To throw into the air. గాజుగన్నె యెక్కితపువేసినందున కిందపడి బద్దలు అయినది. He threw a glass-cup into the air and it fell down and broke.

యెక్కితం sub. యెక్కితయెక్కితం. Disgrace; blame; reflection.

యెక్కితం sub. యెక్కితపు|యెక్కితపు. Exportation; shipment. యెక్కితపుకిరియెక్కితపు. Importation and exportation. యెక్కితపుచెయ్యడం. To export; to ship. యెక్కితపుచెయ్యడం నన్ను పట్టుకుంటుంటే గాజుదులు కురిపాడమీదయె

మమతచేసారు. They have shipped two hundred bales on that ship, to be consigned to Madras. తెయ్యగరి కెలధాన్యంబాదమోదయెనుమతచేసారు. They have put on board of a vessel, one thousand bags of grain. యెటు ఎదె. Which way. యెటుతెల్లుకావు. Which way are you going? యెటువంటి or యెమువంటి. What like? యెటువంటిది. What sort of a thing? or, what like is it.? అమాటయెటువంటిది. What sort of a language is that?

యెడమ ఎడ. The left. యెడకుచెయ్యి. The left hand. యెడమవైపు. The left side.

యెత్తడం ల.ఎ. యెత్తుకూ|యెత్తి. To lift; to raise; to take up. అసామాను యెత్తు. Take up those things. అమూటవారిసెత్తిపొదయెత్తు. Lift that load up to that man's head.

యెత్తు sub. యెత్తు|యెత్తులు. Height; also weight. ఆ స్తంభంపదిమూళయెత్తు. That pillar is ten cubits high. అసుర్రంమహాయెత్తు. That horse stands very high. యెంతయెత్తు. What height? or what weight? ఆరారియెత్తు బిరుకెరికినదా. Do you know the weight of that stone? యెత్తుగా. Weightily or heavily. ఆమనిపిమహాయెత్తుగావున్నది. That woman is very bulky or weighty. చదరంగపుయెత్తు. A move, at chess. యెత్తు also means, a weight; four of which go to a maund.

యెత్తుకుపోవడం ల.ఎ. యెత్తుకుపోకూ|యెత్తుకుపోయి. To carry away; to transport. నిన్నరాత్రిధొంగలురాజుయింట్లోనుంచితెయ్యివరహాలుయెత్తుకునిపోయినారు. Last night the thieves carried away a thousand Pagodas, from a Rajah's house. నాధేరాయిక్రదిమంచి కూలవాండ్ల ఆహారానికి యెత్తుకుపోయినారు. My tents have been carried to that village, by coolies.

యెత్తుకురావడం. *v. a.* యెత్తుకువస్తా|యెత్తుకువచ్చి. *To bring.* చకపాట్టెనాక
మీదనుంచియెత్తుకువచ్చినారు. *They have brought a box from on board*
the ship.

యెత్తుకోవడం. *v. a.* యెత్తుకు. టూ|యెత్తుకుని. *To lift up; that is, yourself*
to lift up. ఆహమానుమహాబలువుగ న కయెత్తుకోలేను. *These things are too*
heavy, I cannot lift them.

యెడగడం. *v. n.* యెడుగును|యెడిగ. *To grow.* ఆచిన్నవాడుగాయెడిగ
నాడు. *That boy is well grown.* ఆకెట్టుయెడగలేదు. *That tree has not*
grown.

యెడిరించడం. *v. a.* యెడిరింపు|యెడిరించి. *To oppose; to be against.* అ
తనుముట్టములోనాతోయెడిరించిపోట్లాడినాడు. *He came against me*
in the battle and fought with me.

యెడ్డు *sub.* యెడ్డు|యెడ్డు. *An ox; for labour or in the plough.*

యెడుట *adv.* Before; in front, or fronting. ఆముంటియెడుటచేగవ్రవన్నది:
There is a tank, in front of that house. This word is also applied to
the etiquette observed amongst people of rank in India, of going in
advance to receive a person, on occasions of ceremonious visits. రాజు
వస్తావుండగాయెడుటవెళ్లియున్నోతీసుకునివచ్చినాడు. *The Rajah being*
come, he advanced to meet him and brought him into the house.

యెదురోప్పు *sub.* యెదురోప్పు|యెదురోప్పులు. *The bosom; the breast.*

యెదురోప్పుపెప్ప. *A pain in the breast.*

యెన్నడు *adv.* What time; what day. అతనుయక్కడియెన్నడువచ్చినాడు.
What time, or what day did he come here.

యెనమన్నూరు *adj.* Eight hundred. యెనమన్నూరుమంది. *Eight hundred*
people. యెనమన్నూరుగుర్రాలు. *Eight hundred horses.*

యెన్ని *adv.* How many. యెన్నికూలుగా. *How often? or, how many times?*

యెనిమిది *adj.* Eight. యెనమండుగురు. *Eight people.* యెనిమిదిగుర్రులు.

Eight horses.

యెంగిలి *sub.* యెంగిలి|యెంగిల్లు. Any thing touched or used with the mouth; which is considered unclean or of no further use. Refuse. యెంగిలితనం. Remains of victuals. యెంగిలిచేయ్యి. Dirty or defiled; that is, after eating victuals (done with the right hand) the hand is unclean or *yengalee*, until it be washed. యెంగిలిచేయ్యడం. To make dirt in eating. యెంగిలివెయ్యడం. To remove the crums or droppings of rice after eating యెంగిలిమాటలు. Silly talk.

యెంచడం *v. a.* యెంచుకూ|యెంచి. To reckon; to count. యీశేశ్వరస్వామి శ్రీశైలయాత్రాశ్రమమునాడు. The Shroff has counted a lack and a half of Rupees to day. వాళంతాదికట్టెలుయెంచివెయ్యి. Take an account of the clothes and give them to the wash.

యెండ *sub.* యెండ|యెండలు. The heat; as applied to the atmosphere; and, also, as applied to the sun. It may indeed stand for, the sun. యెండకాలం. The hot season or hot weather. యెండగా. Hotly or hot-like. యీశేశ్వరుడుయెండగావున్నది. It is extremely warm to day. యెండపెట్టడం To put in the sun to dry. ఆకాశమునదివెన్నెనయెండపెట్టు. Those papers being wet, dry them in the sun. యీశేశ్వరయెండరావేదు. The sun has not come out to day యెండవచ్చినది. The sun shines. యెండమావులు. Vapours or exhalations.

యెండడం *v. n.* యెంచుకూ|యెంచి. To dry, to be free'd from moisture.

బట్టెలుయెండలోయెండినవి. The clothes have been dried in the sun.

యెంత *adv.* How much. యెంతకూత్రంసాక్షువున్నారు. How much alone

am I to have. యెంత శతయిర్దవలూపు. *How long* are you to remain here? యెంతమందివచ్చినారు. *How many, or how much* people came?

యెందుకు *adv.* Why; wherefore; for what reason. నీకుయెందుకుకోపంబునది. *Why* are you angry. నిన్ననీవుయెందుకురా లేదు. *What is the reason,* you did not come yesterday?

యెప్పుటికి *adv.* Always; perpetually. యెల్లమనకోటలోకియెప్పుడీకొస్తావుంటవి. *The bullocks are always* coming into our ga den.

యెప్పుడు *adv.* When; what time. యెప్పుడువస్తావు. *When* do you mean to come?

యెప్పుడైనా *adv.* Whenever; at any time. యెప్పుడైనాఅలాగుచోడివానిచేతులువెలిపేస్తాను. *Whenever* you do so, I will pull you by the ear! యెమిదికె *sub.* యెమిదికెయెమిదికెలు. *The small worm,* which people and particularly children, are subject to. యెమిదికెపాము. *Item.*

యెముక *sub.* యెముకయెముకలు. *A bone.* కరువునాటనుండిఅక్కరిదగ్గరగానాయెముకలుఅగపడుతవి. *A vast number of bones* may be seen near that village, from the time of the famine.—The word is of general use.

యెరుగదం *v a.* యెరుగుచూడెరుగ. *To know; to understand.* అతనుయెంతగాలేమబాగానాయెరుగును. *He understands* very well, how to write English. అతనుయిద్దరికీచ్చిన సంగతి నేనుయెరుగను. *I know nothing* about his having been here. అనుసిపినిబాగాయెరుగుదును. *I am very well acquainted* with that man.

యెర్రన *adj.* Red. యెర్రని. *Item.* యెర్రనిబట్ట. *Red cloth.* యెర్రనిపాగా. *A red turban.* యెర్రనివాడు. *A fair man.* యెర్రనిది. *A*

fair woman. This term is usually applied to the *colour* of Europeans; and to any Natives whose *colour* approaches to it.

యెరుక *sub.* యెరుక. (No Plural.) A Knowledge; or an acquaintance with any body; or a pre-knowledge. అసంగతినామయెరుక లేదు. I have had no *information* on that subject. అతనునాయెరుక లేనిదేయి పనిచేసాడు. He has done this business, without my *knowledge*. యెరుకవుదరం. To be *acquainted* with; to have a *pre-knowledge*. మీరుయిక్కడిరావడంఅతనికయెరుకవున్నదా. Is he in the *knowledge* of your coming here. యెరుకచెప్పడం. To *inform*; to *communicate*; to *apprize*. అతనుచేసినపనివారమయెరుకచేసినాను. I *apprized* the Gentleman of what he had done. అతనితోనామయెరుక లేదు. I have no *acquaintance* with him. యెరుకచెప్పడం. To *tell fortunes*. This is commonly done by the *Yerrook* & caste women.

యెరుకల *adj.* Of, or belonging to the Yerrookalla caste. యెరుకలకులం. The Yerrookalla caste. యెరుకలవాడు. A Yerrookalla man. యెరుకలది. A woman of the same caste. These are, properly, the people who make baskets of the date or palm leaf, and are professed bird catchers and hog breeders; and, by reputation, professed thieves and particularly given to drinking. The women of this caste, like the jip-ies in Europe, practice fortune telling.

యెరుపు *sub.* యెరుపు|యెరుపులు. Red; redness; red-colour.

యెరుపు *sub.* యెరుపు|యెరుపులు. Dried goat's dung, used in gardens; also any article, either borrowed or lent for temporary use.

యెల్లప్పుడూ *adv.* Constantly; always. యెల్లప్పుడూకాలంకదలానునటం చెడు. The times are not, *always* the same.

యెలుక *sub.* యెలుక, యెలుకలు. A rat. యెలుకలబోను. A rat trap.

యెల్లంది *adv.* The day after to-morrow. వేనుయెల్లందివస్తాను. I shall come, the day after to-morrow.

యెవడు *pro.* యెవరి or నియెవరు or యెవంట్లు. Who; what person. యెవరుఅక్కడ. Who is there? యీపనియెవరుచేసారు. Who has done this business? ఆయింట్లోయెవడూలేదు. There is not a soul in that house.

యెవరు *sub.* యెవరు, యెవరు. The water in which any article of food is boiled.

యే *pro.* What or which; any; that which; యేది. Any thing. యేమిమాట. What say you? యేమిరా. Item. The first of these, is spoken to equals or superiors; the second, to the common people. యేమి. What then? what can I say? this is a frequent answer, to an indirect question; in the same way as we would say, *it may be so.* యేమిలేదు. There is not any thing; that is, *nothing.* ఆపంబిలోచూచినాను కానిఅందులోయేమిలేదు. I looked into that bag, but found *nothing* in it. యేపనిపొడవచ్చినావు. What business are you come upon? యేకేళప్పుడుమారులన్నంరింటారు. At what time, do you eat your victuals? యేమైనా. Any. యేది. Which thing. వాదియేది. Which is mine? that is, *which thing* is mine. యేమినిమిత్తం. What purpose. యేయే. Each, or every one.

యేకడం *v. a.* యేకుచూయేకె. To beat cotton. This is done in India by a particular caste of people, called దూదియేకులవాండ్లు. Cotton beaters or cleaners. They have a large frame, made on the principle of a harp, at the extremity of which is a large thick cord of gut. Upon this string, they raise up the cotton by degrees, suspending it by

holding up the handle of the frame. They beat the string with a twanging force, keeping it in constant agitation, with a short heavy stick; This opens the cotton and cleans it.

యేకాంతం *sub.* యేకాంతశ్చ | యేకాంతాలు. A secret. యేకాంతప్రమాదలు. Secret words.

యేట్రింత *sub.* యేట్రింత | యేట్రింతలు. A bird, so called. It is a small black bird with a long swallow tail, commonly called the *king crow*. యేకపదం *v. n.* యేడునచ్చు | యేడిది. To cry; to weep. ఆపిల్లమహాయేడు క్షుంది. That child *cries* very bitterly.

యేడు *adj.* Seven. యేడుగురు. Seven people.

యేడుపు *sub.* యేడుపు | యేడుపులు. A crying; a weeping. ఆదిన్నదానికీయే దువుచాతకంక్లవుచ్చివున్నది. That girl has been *crying*, 'till her eyes are quite swollen.

యేడువడివి. *sub.* యేడువడి | యేడువడిదులు. A porcupine. The Natives are very fond of the flesh of this animal, and kill it for eating. యేడువడిమల్లు. The *quills* of a Porcupine.

యేనుక *sub.* యేనుక | యేనుకలు. An Elephant. యేనుకతాండం. An *Elephant's proboscis*. యేనుకదంతాలు. *Elephant-teeth*.

యేనుకరచదు *v. a.* యేనుకరునచ్చు | యేనుకరది. To *sort*; to separate into distinct and proper classes ఏబిలుయేనుకరచదు. To *sort* cloth. చాక్ర రణయేనుకరచదిత. To *compile* a grammar. కుముకంయేనుకరచడు. To *sort* money.

యేట *sub.* యేట | యేటలు. A sporting dog. This name is generally given to the dogs, used in hunting the wild hog. They have a broader snout than the common dogs of the country, a larger head and jaw, and are

extremely fierce. They are sometimes called యేర. The word యేర is also applied to a particular kind of *tree*.

యేరదం *c. a.* యేరుకూ||యేరి. To pick; to choose; to select ఆపంళ్ల, ట్లోమంచివివాకొన్నియేరు. *Choose me such as is good, out of that fruit.*

యేరు *sub.* యేటి||యేర్లు. A river. యేటికరి. The river-side. యేటికొడ్డు.

The bank of a river. యేటివరద. The swelling of a river; or, coming down of the water. యేరుదాటడం. To cross a river. యేరుదిగివాడడం.

To ford a river. యేరువాకసాగడం. To break up or plough a fallow.

యేరువాక *sub.* యేరువాక, యేరువాకలు. Ground first made to plough; or broke up by the plough.

యేలడం *c. a.* యేలుకూ||యేలె. To rule; to direct; to govern. మునుపులిన్ని దేశాలూవిక్రమరాజుకులనేరాజుయేలినాడు. Formerly, the Rajah Vikramarkoodoo reigned over every country.

యొక్క *pro.* Of; on account of. This preposition is frequently added to the Genitive case of Nouns. నా యొక్కసామాను. Things belonging to me. యింటియొక్క. Of, or belonging to the house.

యోగ్యము *sub.* యోగ్యత||యోగ్యులు. Correctness; propriety. యోగ్యతైన. Correct; proper. యోగ్యతైనవాడు. A proper, good man. యోగ్యతైనది. A correct woman.

రక్తతం v. a. రక్తకుఁగ్రక్తె. To Scratch. అట్టికన్నినాకొరిమిదరక్తవడి.

That cat came and *scratched* my leg.

రక్తం sub. రక్తపు. (No Plural.) Blood. రక్తంకారదం. To bleed. విదె నెక్కును.

రక్త sub. రక్తరక్తలు. A Scratch.

రక్తం sub. రక్తపురత్నాలు. This properly means a *Ruby*; but when written in the Plural Number. రత్నాలు. Means *precious stones* in general.

రద్ది sub. రద్దిరద్దులు. Noise; disturbance. రద్దిచెయ్యదం. To make a noise.

రద్దు sub. రద్దురద్దులు. Extinction; disqualification. రద్దుకారదం. To be set aside; or made null and void. రద్దుచెయ్యదం. To disqualify; set aside; or disallow.

రథం sub. రథశరథాలు. The name given to a large heavy vehicle, commonly called the *sweeney coach*; which the Hindoos pull by main force along the streets, at particular Feas's.

రంకు sub. రంకురంకులు. Gallantry; debauchery. రంకుమొగడు. A *Gallant*; an *Intriguer*. రంకురెఱు. A loose woman. రంకురెఱదం. To commit adultery; or debauchery. అతనిపండ్లము తెంశానోడిరంకురెఱయినది. That man's wife has gone astray with a Gentoo-man.

రంకె sub. రంకెరంకెలు. A roar; a bellowing; a lowing. పెద్దపురంకె.

The roar of a royal Tiger. యెద్దురంకె. The bellowing of a bullock.

రంకెచెయ్యదం. To bellow; to roar.

రంకరించదం v. a. రంకరించు, రంకరించి. To rub together, or blend and mix up.

రంక sub. రంకరంకలు. Colour; also, paint. తెంరంక. White colour or paint. రంకుచెయ్యదం or రంకాయించదం. To paint. అయింటింటిలు

రంగాయంబున నమపచ్చరంగు తెచ్చినాడు. He has brought green paint, in order to *paint* the windows with it.

రంధ్రం *sub.* రంధ్రపురంధ్రాలు. A hole. *vide* చొక్క.

రమారమి *sub.* రమారమి, రమారమిలు. A Revenue term, signifying the estimate of an account.

రంప *sub.* రంపపురంపాలు. A saw. రంపతోకొయ్యడం. To saw. రంపకాడు. A sawyer. ఆరంభరంపతోకొయ్యన నమయిక్షకురంపకాంక్షువచ్చి నారు. Two sawyers have come, to saw that wood.

రయానీ *adj.* Of, or belonging to ryott-, or the proper inhabitants and cultivators of the country. రయానీయజారా. The Ryany system of rent. రయానీముచ్చిలికాలు. Agreements of Ryany rents.

రవ *sub.* రవరవలు. A Diamond; also small shot, for firing at game. It also means any small particle. రవంత. Very little. నామరవంతపెట్టు. Give me a very little.

రవంత *adv.* Little. *vide* రవ.

రవ్వ చెయ్యడం *or* *a.* రవ్వ చేస్తు|రవ్వ చేశి. To give trouble, or incommode.

రవానా *sub.* రవానా, రవానాలు. A despatch; a transmission. రవానా చెయ్యడం. To transmit; to despatch. నీకు రెండు వైద్యురాలుటను మీదరవానా చేశినాను. I have transmitted two letters to you by the tappaal. నీవు చెప్పిన మీదట నరకం ప్రోచునురవానా చేశినాను. I have despatched a peon, upon the business which you spoke of.

రవేసు *sub.* రవేసు, రవేసులు. Fees of office రవేసురవేసులు. Allowance and fees.

రసకర్మారం *sub.* రసకర్మారపు. (No Plural) Calomel.

రసం *sub.* రసపు. (No Plural) Juice or the liquid from any fruit. చాద
రసం. Quicksilver.

రసం *sub.* రసి. (No Plural.) Matter, vide బీము.

రహదారి *sub.* రహదారి|రహదారిలు. The highway. రహదారిదీటి. A
passport.

రహస్యం *sub.* రహస్యపు|రహస్యాలు. A secret; a private communica-
tion. నాకుమీరహస్యాలులేవు. I have no secrets. రహస్యపుమాట.
A secret information, రహస్యపుపని. A circumstance or business of
secrecy. రహస్యమైనది. Secret. రహస్యంగా. Secretly. అతనుచెప్పిన
మాటలురహస్యమైనవి కావుగానిరహస్యంగాచెప్పినాడు. What he told
me was no secret; but he spoke it secretly.

రహితు *sub.* రహితు|రహితులు A cultivator; commonly called a *ryott*.

రక్ష *sub.* రక్ష|రక్షలు. Firing; that is, the *actual cautery*. రక్షచెయ్య
డం or వెయ్యడం. To fire; to cauterize. This mode of cure is extreme-
ly-familiar to the Native Doctors of India, as practiced both on man
and beast.

రక్షించడం చ. గ. రక్షింప|రక్షించి. To support; to protect.

రాకడ *sub.* రాకడ|రాకడలు. A coming; an arrival. అతనిరాకడను
కొద్దవేసికనిపెట్టివున్నాను. I am in expectation of his arrival here.

రాకపోవడం చ. గ. రాకపోనూ, రాకపోయి. Not to come. నీవురాకపోవేనా
కుమహాకోపంవస్తుంది. If you do not come, I shall be very angry.

రాఁ *sub.* రాఁపు|రాఁగాలు. This is the name given to the modes in
music; of which the changes are considered by the Hindoos, to be
thirty-two. In *tones*, *semiotones* and *dieses*, the changes altogether
amount to one hundred and twenty-eight. For all these they have

separate names, too numerous to be detailed in this place. Their proper notes, upon which these changes run, are like our's only seven in number.

రాజ sub. రాజ. (No Plural) Copper.

రాచ adj. The name of the Raatsa caste; or what is commonly called, the Rajah caste. రాచకుం. The *Raatsa caste*. రాచవారు. A *Raatsavaar*, i. e. a man of the *Raatsa caste*. రాచది. A woman of the *Raatsa caste*. రాచకుమారుడు. A young *Raatsavaar*. This is the second caste of Hindoos and ranks next to that of the Bramins. రాచ కార్యం. *News or information*.

రాచవుండు sub. రాచవుండి రాచవుండు. Large boil. విడ కుగ్గళు.

రాచకోవడం v. n. రాచకుంటూ|రాచకుని. To rub; to scrape. నాకాలు కోడనుకట్టిగాచకున్నందున మెట్టపట్టినది. My leg has got *scraped* against the wall, and gives me pain.

రాజదం v. n. రాజతూ|రాజి. To kindle; to get on fire. అకొండమీద చెట్లువరుగుకుని రాజిమందుచూశున్నవి. The trees on that hill, owing to the friction, have *kindled* and are *on fire*.

రాజ్యం sub. రాజ్యపు, రాజ్యాలు. This word originally meant a kingdom; but it has since been considered indifferently the name of a province or country. విడ. దేశం.

రాజవేష్యదం v. a. రాజవేస్తూ|రాజవేసి. To kindle; to set on fire; to put in a blaze. ఆశనుఆన్నకోసం అగ్నిరాజ చేశినాడు. He has *made a fire*, for dressing his victuals.

రాజీ sub. రాజీ రాజీలు. Permission; consent; agreement. రాజీనామా.

An acquittance or release. రాజీచెయ్యడం. To make or give an acquittance. రాజీపడడం. To enter into an acquittance or release.

రాజు *sub.* రాజు, రాజులు. A Rajah. This is the highest title amongst the Natives, and was formerly that given to their kings. The term of *Rajah* is also very commonly applied to the Hindoos of the *Realso* caste, who rank next to Bramins amongst the Hindoos.

రాట్ట *sub.* రాట్ట, రాట్టలు. The name of the wheel, on which the women in India wind thread. రాట్టవడడం. To turn the wheel. రంకులరాట్ట. The name of a frame, in which a sort of wheel is moved round, at certain intervals of the extreme circle of which are fixed cradles or trays; in which common persons take a seat and get turned round. చక్కిరాట్ట. The name of a wheel, by which the cotton taken from the field, is twisted round and cleaned of the husk.

రాత్రి *sub.* రాత్రి, రాత్రులు. The night. రాత్రి వేళ. Night time. యీ రాత్రి వానరాదు. There will be no rain this night. రెండుసాము. రాత్రి or అర్ధరాత్రి Mid-night. రాత్రింబగళి. Night and day అయింట్లో రాత్రింబగళి ప్లాదిం ప్రేతులుకనిపెట్టివుంటారు. There are peons watching in that house night and day.

రాబట్టుకొవడం *v. n.* రాబట్టుకుంటూ, రాబట్టుకుని. To recover; to regain నేనహోయినసొమ్మురాబట్టుకున్నాను. I have recovered the money I had lost.

రాయడం *v. a.* రాస్తూ, రాచి. To rub; to wipe; to scour అతనివంటిపొదమందురాచినాను. I have rubbed some physick upon his body ఆరాలకీపొదకైలెరగమరాయి. Rub some white colour over that Palankeen.

రాయి *sub.* రాక, రాళ్లు. A stone This word, when added to the name

of any precious stone, is understood to mean sometimes a *false* and sometimes a *real* stone. కె.పురాయి. A *false*; also, a good *Ruby*. పచ్చరాయి. A *mock*; also, a *proper Emerald*, యిటి కెరాయి. A *brick*. గాజు or మండురాయి is the proper name for *counterfeit*, as applied to *precious stones* ఆకురాయి. A *file*.

రాయించడం *v. a.* రాయుంస్తూ|రాయింది. To rub; or cause to rub.

రాలడం *v. n.* రాలుచూ, రాలి To fall from a height. ఆ చెట్టు మీదనుంచి కూనాపండ్లు రాలినవి. A great quantity of fruit has fallen from that tree. ఆ కూలివాడు వెళ్లేటప్పుడు వాడి మూటలో మంచిపండ్లు రాలుతున్నవి. As that Cooly is going along, the fruit which he is carrying keeps tumbling down from the load.

రావడం *v. n.* వస్తూ|వచ్చి. To come; to arrive; to happen యిక్కడికిరా.

Come here. యింకా వక నెలలో కుంబిణి వాడలు పీచునుంచి వస్తన్నవి. The Company's ships will arrive within a month's time from Europe. పొకటూరావడం. To get sick. అతనికి మహా చెడ్డ పొకటూ వచ్చినది. He has fallen extremely sick. బలిపిండ్ల వస్తానని చెప్పినది. When she was called, she said she would come. శ్రమ రావడం. To get into trouble.

రావి చెట్టు *sub.* రావి చెట్టు, రావి చెట్టు The *Raavi* tree; to which the Hindoos are supposed to pay particular devotion; on the idea that their Gods are attached to it.

రాసి *sub.* రాసి, రాసులు A heap; a pile, రాసి పెయ్యడం. To pile up.

రాసి. Means a sign of the zodiac

రిజిస్టరు *sub.* రిజిస్టరు రిజిస్టరు. Register, as an officer of the Revenue courts.

రీతి *sub.* రీతి|రీతులు; A manner; a way. ఆ రీతిని పని పెయ్యరానకుమందిది

కాదు. To do business after *that manner*, is not proper. రీతువు or రీతువ are often used.

రూచి *sub.* రుచిగ్రుచులు. Taste; relish. రుచిచూడడం. To *taste*. అపరూచి రుచిచూస్తేమంచిది కాదనికొనినది. I have *tasted* that fruit and do not think it good. *vide* చవి.

రూజువు *sub.* రూజువుగ్రూజువులు. Testimony; proof; conviction. అతనికిజాక్షిప్తన్నమాటనిజం కానిరూజువులేదు. That he owes him money is true enough; but he can *adduce* no *proof* of it. రూజువుచెయ్యడం or కావడం. To *give* or *bring proof*; to *prove*. రూజువుచలకడం. To *convict*. రూజువుపడడం. To be *convicted*. అతనియొద్దంగతనంచేసినట్టురూజువుపడ్డది. He was *convicted* of having committed this theft.

రుద్దడం క. క రుద్దుచూగుద్ది. To rub clear; to rub dry. వంటిమీదపండిచే శివమురుహయ్యేకట్టు గారబ్బినాడు. He has put flour on his body in order to rub off the oil.

రుద్రాక్ష. *sub.* రుద్రాక్షగ్రుద్రాక్షలు. The nut, or berry of the fruit from the *roodratsa* tree. When dried, they are made into beads and strung together into a *Rosery*, which the broad-marked Bramins make use of. *vide* వూప.

రూంజ *sub.* రూంజగ్రుంజలు. The Native drum of the Hindoos; formerly attached to royalty, but at present connected with no part of state. It is about three feet long and narrower, in the circumference, than our's. It is usually made of brass, nearly on the same principle as our's; but is played with the fingers and hands by people of the Goldsmith caste, who make it their profession and earn their livelihood by it.

రచ్చడం *v. a.* రచ్చుచూగిచ్చు. To throw; to cast. రాళ్లరచ్చడం. To throw stones. కర్రలరచ్చడం. To throw wood or sticks.

రబ్బడం *v. a.* రుబ్బుచూగిచ్చు. To grind any thing moist; that is mixt up with *water*, and not with any other liquid. గారెలనిమిత్త మినపటం దిగిచ్చు. Grind that gram into flour, for cakes.

రమాల *sub* రమాలగిమాల్లు. A handkerchief. The term Roomaal is borrowed from the Mahomedans, and is the name given by them to the goods manufactured at Masulipatam, which are called గొర్రుమాల. Checkered Roomaals; and by several other names.

రషి *sub.* రషిగిమలు. A saint; of whom the Gentoos reckon seven principal persons who have written for the edification of mankind, and have since been translated into heaven.

రసుము *sub* రసుముగిసుములు. A Revenue term, signifying a *fixed allowance*. రసుమర సేసులు. A term in Revenue, to imply the *extra charges or deductions* from the collection.

రూక *sub.* రూకగిరూకలు. A fanam.

రూపం *sub.* రూపపురూపాలు. The shape. అచిన్నదానిరూపంబుగావున్నది. That young woman has a fine shape.

రూపాయా *sub.* రూపాయాగిరూపాయాలు. A Rupee. రాగిరూపాయా. A bad Rupee; with copper in it. పిసపురూపాయా. A bad Rupee; with lead in it. సిక్కరూపాయా. A Sicca Rupee. అరుకటిరూపాయా. An Arcot Rupee.

రూపింపడం *v. a.* రూపింపిచ్చు రూపించి. To prove, to corroborate. అతనిచెప్పినమాటకుయిద్దగుసాక్షులుకచ్చిరూపించినారు. Two witnesses having come, they confirmed what he had said.

రక్క *sub.* రక్క రక్కలు. A wing; also, the shoulder-blade. రక్క రక్క. A bird's wing. మన మ్యంరక్క. A person's shoulder-blade.

రచ్చడు *v. a.* రచ్చుచూరచ్చి. To scorn; to be proud or ostentatious. అతనుమనదగ్గరకురాకుండాలేవుతంరచ్చితిగనుకూపున్నాడు. He *scorns* to come near me and keeps himself *proudly aloof*.

రట్ట *sub.* రట్టరట్టలు. Dung of birds.

రట్టి *adj.* Double; or, as much again. మీరపడిరూపాయలుయిచ్చిరా రెడునెలలకుమీకురెట్టియిస్తాను. Will you give me ten Rupees, and I will return *double* the amount at the end of two months.

రెట్టిచడు *v. a.* రెట్టిచడు రెట్టింపి. To repeat; to say again. నీకుచెప్పిన మాటనురెట్టిచవడు. Do not *repeat* again, what I have told you!

రెండు *adj.* Two. రెండవది. A second. రెండుమాళ్లు. Twice or two times.

రెండుటికి. Belonging to two. రెండువిషయాలకి. Regarding two. రెండవం. The second Loom.

రెప్ప *sub.* రెప్ప రెప్పలు. The eye-lash. రెప్పసాటు. A wink of the eye; or, what is termed, a *twinkling*. ఏదగ్గరకురెప్పసాటులోకస్తాను. I will be with you in a *twinkling*. రెప్పచాల్చుడు. To *blink*.

రెవీకి *sub.* రెవీరెవీలు. A short vest; such as the Hindoo-women wear. It has the arms to reach half way to the elbow, the body part being tied immediately below the bosom.

రేకు *sub.* రేకురేకులు. A piece of cloth, generally used as a covering.

రేకుచెట్టు *sub.* రేకుచెట్టు రేకుచెట్టు. The *raigoo* tree; which produces a small fruit, with a stone in it, very like an apple to the taste.

రేపు *sub.* రేపు (No Plural.) To-morrow or the next day. రేపుడినం. Item, నేనురేపుకొంటున్నాను. I am going to the Fort *to-morrow*.

రూపరూ *adv.* Face to face.

రోవు *sub.* రోవు|రోవులు. A harbour; a port.

రోక్తం *sub.* రోక్తపు|రోక్తాలు. Ready money. నాదగ్గర పదివేలవరహాలరోక్తమున్నయిరువైవేలవరహాలమందిలున్నవనని. I have got ten thousand Pagodas in ready-money, and twenty thousand Pagodas in Bills.

రోద *sub.* రోద|రోదలు. A noise; an outcry. రోదచెయ్యడం. To make a noise or outcry. రోదచెయ్యకవూరుకో. Be quiet; do not make a noise.

రోమ్ము *sub.* రోమ్ము|రోమ్ములు. The breast; both in the human species and in animals. రోమ్ముమొన. The nipple.

రోంప *sub.* రోంప|రోంపలు. A cold or defluxion from the head. అతనికి రోంపచాతముక్కువెంటబిట్లువారుచున్నవి. The water runs from his nose, owing to cold. vide పదికమురోంప.

రోంపి *sub.* రోంపి, (No Plural.) Mud. vide మరద.

రోయ్య *sub.* రోయ్య|రోయ్యలు. A shrimp or prawn.

రోకలి *sub.* రోకలి|రోకంట్లు. A pestle. రోలు-రోకలి. A mortar and pestle.

రోగం *sub.* రోగపు|రోగాలు. Sickness; disease. పుంజ్జరోగం The venereal disease.

రోజు *sub.* రోజు|రోజులు. A day. రోజుచుర్రు. A Revenue term, implying the daily account of any thing regarding the Revenue.

రోలు *sub.* రోటి|రోట్లు. A mortar. రోట్లదండడం. To beat in a mortar.

అక్ష *sub.* అక్ష. (No Plural.) Sealing-wax.

అశాయకు *sub.* అశాయకు, అశాయకులు. Commencement.

అశాయ *sub.* అశాయ, అశాయాలు. A battle; a fight. అశాయించెయ్య

డం. To *fight*. This word is applied solely to the operation of troops. నా

లుకులియిదు సంవత్సరములనుంచి పాఠాయాలు అశాయించెయ్యలేదు. The

Sepoys have not *fought* in any battle, for these four or five years past.

అల్లక *sub.* అల్లక. (No Plural) This is the name given to the red cotton, for making red Ink to write with.

అద్దె *sub.* అద్దె. (No Plural.) Dung. గుర్రపులద్దె. Horse-dung. అడిదె

అద్దె. Ass's-dung. It only refers to some particular animals. The

word is usually written అద్ది.

అంక *sub.* అంక|అంకలు. An Island. దీవిఅంక. The Island of Davis.

అంకె *sub.* అంకె|అంకెలు. The name given to the string or rope, by which

bullocks, cows, or calves are tied together; sometimes fastened by

their necks and sometimes by their legs. అంకెకెయ్యడం. To *fasten*

together. ఎద్దకు అంకెకెయ్యి. Fasten the bullocks together.

అంకరు *sub.* అంకరు|అంకర్లు. An anchor. అంకరుచెయ్యడం. To *come to*

anchor. అంకరుతియ్యడం. To *way* the anchor.

అంఘనం *sub.* అంఘనం|అంఘనాలు. Abstinence from food. This

meaning is applicable to the deprivation of food, which the Native

Doctors prescribe to their patients; most commonly, for the cure of

bile and fever. అంఘనంచెయ్యడం. The *abstaining* from victuals. This

word is commonly written అంభణం.

అంచం *sub.* అంచం|అంచాలు. A bribe. అంచంతినడం or అచ్చుకోవడం. To

take a bribe. అంచంయివ్వడం. To *give a bribe*.

అంజె *sub.* అంజె అంజెలు. A prostitute. This word seems to be generally used in the way of abuse, amongst the Natives; sometimes also, the contrary; as thus; మహాచంద్రంజె. *Yously hussy!* The word is usually written అంజె.

అంబం *sub.* అంబం|అంబాలు. The name given to the *product* in arithmetic, both in multiplication and addition.

అంబాదీ *sub.* అంబాదీ అంబాదీలు. A *Lombaady*. అంబాదీకులం. The *Lombaady* caste. అంబాదీవాడు. A *Lombaady* man. అంబాదీది. A *Lombaady* woman. These people speak a distinct language, called the అంబాదీభాష which is not of any particular country. Their women are curiously decorated with beads and brass ornaments, and party-coloured cloths. They bring down large loads of wheat from the interior to the sea side, and return with salt. They are a sect of the Hindoo Religion.

అంబం *sub.* అంబం|అంబాలు. The name of the spice, called the *clove*, అంబం *adj.* A *Lack*; that is, a hundred thousand.

అంబారం *sub.* అంబారం|అంబారాలు. Thursday. *vide* కురువారం.

అంబం *v. a.* అంబంబం. To *pull*; to hawl, తాడులాగడం. To *haul* a rope. మనిషినిలాగడం. To *pull* any body.

అంబం *adv.* Like; or manner. యీయిల్లదిలాగులేదు. This house is not *like* that house. యీలాగు. This way; or *like* this; ఆలాగు. That way; or *like* that; యేలాగు. Which way or *like* what? మీరు ఆలాగునచేయిస్తేనేమిచెప్పుదును. If you make conclusions *in that way*, what can I say? మీరుచూచినట్టియేలాగునన్నది. The bird which you saw, what is it *like*?

తామ్ర *sub.* తామ్ర తామ్రలు. The name of a kind of *short-drawers* reaching just above the knee. The same which Sepoys wear.

లాభం *sub.* లాభప్రలాభాలు. Advantage; profit; gain; లాభనష్టాలు. *Profit and loss.* యీ సంవత్సరము నాకు ఏమీ లాభంబు లేదు. I have not got any profit this year.

లావు *sub.* లావు. (No Plural.) Bigness; dimension, అస్తంభవులావు పెంక. What is the dimension of that pillar? లావుడునిపి. A big man. లావు చెట్టు. A big tree.

లొకం *sub.* లొకంప్రకారాలు. This is the symbol, by which the god *Sie-moodoo* or the destroying power, is worshiped by the cross marked sect of Hindoos. People wear a token of it in miniature made of stone, enclosed in a Silver box called లొకంబాము. *Lingakaya*, and fixed to the arm; or, attached to a Silver chain, suspended from the neck. It is proper for those who wear the *Lingum* to bury and not burn their dead.

లూటీ *sub.* లూటీలూటీలు. Plunder; robbery. లూటీచెయ్యడం. To plunder.

లెక్క *sub.* లెక్క|లెక్కలు. An account; a reckoning. యింటిఖర్చు లెక్క. An account of house-expenses. డేరవజమానములువాటి లెక్క. An account of the demand collection and balance of a district.

లెప్పు *sub.* లెప్పు. (No Plural.) Propriety; expedience. లెప్పులయిన: Proper; right; లెప్పునా. Properly; justly. అతను లెప్పు నావున్నాడు. He lives properly. vide యొక్కం.

లేక *adv.* Or; without; unless. మీరు యీలేక వస్తారా లేక రేపువస్తారా. Are you coming this day, or are you coming to-morrow? అతను లేక

యూపరిజరగదు. This business cannot be done, *without* him. N. E.
 This Adverb seems to form the Negative of some Verb; such as లేక
 పోవడం. Not to be; from which comes లేకపోతే. Which is com-
 monly understood for our Adverb, "Unless;" that is, "if it be not."
 నాకాకీయ్యవలెను. లేకపోతేమీదకిరియ్యదుచేస్తాను. Unless you
 pay my balance, I must complain against you. చెయ్యలేక. Not
 being able to do. రాలేక. Not being able to come; and so for any
 other Verb. వానచారతిఠూరికివల్లలేకమల్లివచ్చినాడు. Not being able
 to go to that village on account of the rain, he has returned again.
 లేది sub. లేది, లేల్లు. A deer; an antelope.

లేత adj. Tender; young. లేతచెట్టు. A young tree. లేతమనిషి. A young
 person. లేతపిల్ల. A young child. లేతనం or లేతరికం. Infancy; youth.
 అదినములలో నేనులేతరికంలోవున్నాను. In those days, I was in my
 infancy. లేతకోడి. A young fowl.

లేదు adv. Not; properly, it is not. This Adverb, as it seems generally
 to be considered, is in fact the Negative termination of the Verb. లేకపో-
 వడం. Not to be; in the third person, Present Tense Ind: Mood.

లేపడం v. a. లేపుచు లేపి. To awake or to rouse a person, so as to make
 him get up. మమ్మన మూడుఘంటలరాత్రికిలేపినారు. They roused me
 up, at three o'clock in the morning.

లేవడం v. n. లేస్తూ లేచి. To get up; to arise. తెల్లవారినది కానివారయి
 కా లేవలేదు. It is full day-light, but the gentleman has not yet got up.

లోడ్డి sub. లోడ్డిలోడ్డు. The name given to the small earthen pots;
 used by the Toddy-people to fix on the stalks of the palmira and
 other trees of this kind, for collecting the Toddy.

లోట్టిపట్ట *sub.* లోట్టిపట్ట/లోట్టిపట్టు. The Camel.

లోదికెను *sub.* లోదికెను/లోదికెలు. The name of a measure, generally spanned with the thumb and fore-finger.

లోంగడం *v. n.* లోంగుతూ/లోంగి. To yield; to be humble. ఆమనిషిమునుపువఱకుగాఢాభిమానముగలవానియిప్పుడులోంగినాడు. That man was formerly very proud; but is now very humble.

లో *pre.* In; at. This Preposition is commonly attached to the Ablative Case of Nouns. నాయుంజ్జోళున్నది. It is in my house. ఆవూరిలో. At that village. ఆసంబ్రిలో. In that bag. అందులో. In that. యందులో. In this. యందులో. In which.

లోకము *sub.* లోకపులోకాలు. The world; also, a multitude. లోకులు. A crowd; or, the people. ఆవూళ్లోలోకులుయేమిచెప్పుకుంటారు. What do the people say in that town? ఆలోకము. The other world. యీలోకములోకానిపనులుయెవరుచేస్తేఆలోకములోవారినిశిక్షింస్తారు. Who ever commits sin in this world, will be punished in the other.

లోగా *adv.* Whilst; in the course of; mean time. అతనువచ్చేలోగానేనుయింజ్జోకివస్తాను. Whilst he is coming, I shall get to my own house. మీరయింజ్జోన్నానంచేకేలోగానేయిక్కడనాపనిచెదిరానున్నది. Whilst you are making your ^{arrangements} ~~institutions~~ at your own house, mean time my business here gets spoiled.

లోగలి *sub.* లోగలి/లోగింట్లు. This term means, the house and compound and every thing belonging to it.

లోటు *sub.* లోటు/లోట్టు. Loss; detriment. విధి నష్టం;

లోకశ్శవ *adj.* Remaining, మనపాళ్లకాలాదులోకశ్శవపాలుయెప్పుడుయిస్తావు.

When will you give me the *remaining* share out of our respective portions.

లోతు *sub.* లోతు. (No Plural.) Depth. ఆనీళ్లుతుపలోతు నాపున్నవి.

'That water is very *deep*. ఆనీళ్లుతుపలోతుమెన్ని అడుగులు. What is the *depth* of that tank in feet ?

లోపు *adv.* Within; inside. అపైకైలోపుచూడు. Look *inside* of that Box !

వక *adj.* One; a single. వకచోది. *The first.* వకటి. *One thing.* వకడు. *One man.* వకతె. *One woman.* ఆమాయవకణ్ణిగుర్చించెప్పినాడు. *He mentioned that matter, in regard to a certain person.*

వకీలు *sub.* వకీలు/వకీళ్లు. *An Agent; also an Ambassador or Resident at a Court.* మహారాష్ట్రులతరఫవకీలుచన్నపట్నంలో ప్రవేశించినాడు. *A Vakeel or Ambassador is arrived at Madras, on the part of the Marat-
tchs.* నేనురాజుతరఫవకీలును. *I am Agent or Vakeel for the Rajah.*

వకర్పదం *or a* వకపూ-వకచ్చి. *To breath hard; to respire with difficulty.* మహాలావుమనిషివకచాలావకరున్నాడు. *Being a man of great size, he breaths very hard.*

వకరు *sub.* వకరు/వకర్లు. *Harshness or roughness in taste; like the taste of certain unripe fruits. This word is only applicable to fruit or vegetables.*

వకర్పు *sub.* వకర్పు/వకర్పులు. *A difficulty of respiration; also, the disease by us called the Asthma.*

వజ్రం *sub.* వజ్రపు/వజ్రాలు. *A Diamond.* వజ్రవజ్రంజరం. *A Diamond-ring.*

వట్టం *sub.* వట్టపు/వట్టాలు. *This is a term used by shroffs and money dealers, for the deduction which they make in money offered them, that is short of standard value. The word is usually termed balla, amongst Europeans.* ఆవరహాపువన్నెతక్కువకనవకరూపవట్టంపుచ్చుకున్నాడు. *That Pagoda being short of standard or touch, he made a deduction of one Fanam for the balla.*

వట్టి *adj.* Empty. వట్టిపా. *An Empty Bottle.* అపెట్టెవట్టిది. *That trunk is empty.* వట్టిగడ్డి. *Paddy straw.* వట్టికాలు. *The shinbone.* వట్టిచోవకం.

To dry up. వట్టిపోయినట్లు. A dry Cow. వట్టిపేల్లి means the roots of dry grass, which yield a pleasant flavour. This grass gentlemen call kush-kush.

వట్టు sub. వట్టు|వట్టు. A vow or solemn promise. వట్టుపెట్టడం. To impose a vow or solemn promise. అతనికి వారియింటికి వెళ్లకుండా వట్టుపెట్టినాను. I imposed a solemn promise upon him, not to go to their house. వట్టుపెట్టుకోవడం. To make a vow or solemn promise. నేను కాశీకి వెళ్లుకాన నవట్టుపెట్టుకున్నాను. I have made a vow to go to Cassee; that is, to Benares.

వడ sub. వడ|వడలు. The hot wind; or, as it is generally termed, the land wind. వడతగలడం. To be struck by the land wind. అతను వడతగి తిపడ్డాడు. He fell down, being struck by the land wind; that is, he was overpowered by the effects of the land wind. వడ means also a Cake, made of gram.

వడగల్లు sub. వడగంటి|వడగంట్లు. Hail or hail-stones. వడగంట్లవడడం. To hail. After a land wind day in India, the weather sometimes suddenly changes into a storm, accompanied by hail.

వడ్లంగి sub. వడ్లంగి|వడ్లంగులు. A Carpenter. vide వడ్లకాడు.

వది sub. వది|వదులు. The lap; మనవల్లగలో పంట్లు వెయ్యమను. Tell them to put fruit into our laps. దిగ్గవది. The rapidity of a stream or course of water. వదిగా. Quickly; rapidly. వదిగా మాట్లాడడం. To speak hastily and loudly. వదిగారా. Come quickly.

వడ్డీ sub. వడ్డీ. (No Plural.) Interest on money. వడ్డీయిచ్చడం. To give interest. వడ్డీతెచ్చుకోవడం. To take interest.

వడుగు sub. వడుగు|వడుగులు. This is the name given to the Ceremony

observed by certain of the Hindoo castes, of putting on the thread, commonly called the *Braminical string*.

వణకడం చ. గ. వణుకుతూ|వణికి. To shiver; to tremble. అతనుచలిచాత చాలావణుకుతాడు. He is *shivering* considerably, with the cold. ఏద్ర పులినిచూచిభయంచాతకుహావణికినాను. I saw a royal Tiger, that made me *tremble* not a little with fear.

వత్తి sub. వత్తి|వత్తులు. A wick. మైనపువత్తి. A wax wick; usually called *minapolty*; that is, a *wax candle*. దీపపువత్తి. The wick of a lamp.

వద్ద pre. By; with; near; to. నీవద్దకిఅయిదు వేలవరహాలుపంపించినాను. I have sent five thousand Pagodas to you. ఆహామీనులితనికడవున్నది. Those things are *with* him.

వదలడం చ. గ. వదులుతూ|వదిలి. To loosen; to untie; to liberate. నన్నుతైదులోనుంచివదిలినారు. They have *liberated* me from prison. ఆకుక్కనురాదువిప్పవదులు. Untie the rope of that dog and *let* him loose.

వదినె sub. వదినె|వదినెలు. A sister-in-law; that is, your *eldest brother's* wife; or your *wife's eldest sister*.

వదిలించడం చ. గ. వదిలించు|వదిలించి. To let loose or cause to be *liberated*. ఆమనినివదిలించు. Cause that man to be *released*.

వదులుకోవడం చ. గ. వదులుకుంటూ|వదులుకుని. To relinquish; to abandon. ఆపనివదులుకున్నాను. I have *relinquished* that business.

వన్నె sub. వన్నె|వన్నెలు. Colour; touch. This word, when it is called *touch*, refers to the method of the Native Shroffs and Goldsmiths to discover the purity of Gold, by rubbing it on a back smooth stone. They reckon fourteen *touches* or *shades* of colour, to constitute pure unadulterated Gold. The Pagoda is considered to be twelve *touches*.

Every touch below is so much short of standard value. వన్నెకట్టుకాయ. The stone, on which the *touch* is made. ముచ్చెవాడువచ్చితనదగ్గరకున్న వన్నెకుచ్చుచూపించినాడు. The Meechyman is come, and has produced the *samples* of his colours, వన్నెకాడు. A man of *dress* and *gallantry*. వన్నెకత్తె. A *showy* woman.

వంక *sub.* వంక|వంకలు. Crookedness. వంకకర్ర. Crooked or twisted wood. Here the Genetive Case is used. This word also means *pretence* or *perversion*. మాయంబ్లో వనిపున్న దనివంక పెట్టుకుని వెళ్లినాడు. He pretended business at home, and went away. It also means to turn towards. నావంకచూడు. Look towards me.

వంకర *sub.* వంకర|వంకరలు. Crookedness; unevenness. కర్ర వంకర. Unevenness in wood; also వంకరకర్ర. A crooked piece of wood. వంకరకూటలు. Crooked words; that is, *disagreeable* words. వంకరకనుక్తులు. Crooked acts; that is, *improper* acts.

వంకాయ *sub.* వంకాయ|వంకాయలు. The name of the vegetable which in Europe, is termed the *Egg-plant*; and in India, is generally called the *Brinjal*. కర్పూరపువంకాయ. The name of a vegetable, bearing a red head when ripe; used in soups. It is commonly called the *love-apple*.

వంకె *sub.* వంకె|వంకెలు. A hook. కర్ర వంకె. A wooden hook. యినుచు వంకె. An iron hook. వంకె means also an *Arm-ring*, worn by women and children.

వంగదం *trans.* వంగుకూ|వంగి. To bend; to become crooked. అవనుము పులిరనంబారవంగినాడు. He is bent down with old age.

వంచకుడు *sub.* వంచకుడి|వంచకులు. A man that disgraces another.

కంచదం v. a. కంచురూ|కంచి. To bend. విల్లుకంచదం. To bend a bow. కునిషినికంచదం. To force a man down; also, to humble a man. వాడు కుహగర్వం శాస్త్రస్సంధునలగర్వంలతో గేడుట్టుకావంచినాడు. That man having shewn a great deal of ostentation, they took occasion to humble his pride.

కంచన sub. కంచనపు|కంచనలు. A disgrace or humiliation. కంచకర్వం. Item.

కంట sub. కంట|కంటలు. A dressing or preparing victuals. కంటచెయ్యదం. To dress victuals. కంటచేశనతరువాతనురినియిక్తదికవచ్చివాను. I came here immediately after dressing and eating my victuals.

కంటకం sub. కంటకపు|కంటకాలు. Victuals. vide అన్నం.

కంటచెరుకు sub. కంటచెరుకు|కంటచెరుకులు. The general name given to fuel or firing. యిట్లోకంటచెరుకుయేమీలేదు. There is no fuel in the house.

కందదం v. a. కందురూ|కంది. To dress victuals. vide కంట.

కంకు sub. కంకు|కంకులు. A share; a portion. vide పాలు. It means also a turn in gradation or period.

కంకెన sub. కంకెన|కంకెనలు. A Bridge. This word is applicable to the bridge over the ditch of a fortress. The Hindoos never build bridges over rivers; but trust to boats or rafts, when they cannot ford them.

కంపు sub. కంపు|కంపులు. A bend or curve.

కృషసాయం sub. కృషసాయపు|కృషసాయాలు. A cultivation. కృషసాయం చెయ్యదం. To cultivate or plough the ground. ఆహూరిపాలములోయింకాకృషసాయంచెయ్యలేదు. They have not yet ploughed the fields of

that village. వ్యవసాయం is also applied to the *cultivation* or *improvement* of the *mind*.

వ్యవహారం *sub.* వ్యవహారపు వ్యవహారాలు. Office; business; management or direction. తాలూకా వ్యవహారం. The *management* or *direction* of a country. వ్యవహారంచేయడం To be *employed*; to *manage*. vide వ్యవహారం.

వయస్సు *sub.* వయస్సు. (No Plural.) Age. నా వయస్సు నేను మెరగను. I do not know my *age*.

వ్రయం *sub.* వ్రయపు వ్రయాలు. Expense; or disbursement. వ్రయంచేయడం. To make *disbursements*. ఆహ్లాదానికి వచ్చి పదివరహాలు వ్రయంచేశాను. I came to that village, and laid out ten Pagodas in *disbursements*.

వృధా *adj.* Vain; fruitless. వృధాగా. Item.

వర *sub.* వర|వరలు. A sheath or scabbard. It also means the earthen rims or rings fixed round what are termed, *pot-wells* in India. వర is also the name of the *proof* in gold, as produced on the stone. కత్తివర. The *scabbard* of a sword or knife. నూతివరలు. The *earthen rims* of a well. వరదుయ్యడం. To draw a sword.

వర్తకం *sub.* వర్తకపు వర్తకాలు. Merchandize; traffick. వర్తకంచేయడం. To trade; to traffick. వర్తకుడు. A merchant. ఆ వర్తకుడు బట్టలవర్తకం విస్తరించేస్తాడు. That merchant carries on a considerable traffick, in cloths.

వర్ణం *sub.* వర్ణపు వర్ణాలు. Caste; also colour; also a letter of the alphabet. నాది బ్రాహ్మణ వర్ణం. I am of the Braminy caste. ముచ్చేవాడు వచ్చి వర్ణం చేడి అని అడిగాడు. The Mootchy man came to know.

what colour he must apply. వర్ణం is also the name of a *particular song*, amongst the Hindoos.

వర్తమానము *sub.* వర్తమానపువర్తమానాలు. A message; an intimation; a notice. అతనును గాళాకు వెళ్లుతానని నాకు వర్తమానంపంపించినాడు. He sent me a *message*, that he was going to Bengal. యీ పని చేయమని నాకు మీ వర్తమానం రాలేదు. I have received no *notice*, to do this business. వర్తమానము. In Sanscrit, means the *present time*.

వర్షం *sub.* వర్షపువర్షాలు. Rain. వర్షం కురువదం: To *rain*. వర్షం తెలియడం: To *stop raining*. ప్రొద్దుటినుంచి వర్షం కురిశియిప్పుడు తెలిసినది. It has been *raining* ever since the morning, but now it has *stopped*. వర్షాకాలం. The *rainy season*; commonly termed, the *Monsoon*.

వరహా *sub.* వరహావరహాలు. A Pagoda. కరకువరహా. The *Karookoo Pagoda*; commonly called the *Madras* or the *three Swamy Pagoda*. పువ్వ వరహా. The *flowered Pagoda*; or what we call the *Star Pagoda*. The *Madras Pagoda* is the largest, and is current to the Northward; the *Star Pagoda* is ten per cent less of intrinsic value, and is current at Madras.

వరి *sub.* వరికరలు. The Grain, commonly called *Paddy grain*. కరిపత్తి. Paddy straw. వరి చేను. A *paddy crop*; free from the husk, it is rice.

వరకు *sub.* వరకువరకులు. The name given to *vegetables dried* and kept for use. దోపవరకు. Dried cucumber. పుచ్చివరకు. Dried *ochila*. వరకు also, means the *partial leaning* or *bending* of a tree, or of palankeen to one side.

వరుస *sub.* వరుసవరుసలు. A line or strait mark; applicable to *letters in writing*, or to *lines* made on paper or on the ground. రేఖలు.

దువరుసలను నిలుచున్నారు. The sepoys are standing in three lines.

వల *sub.* వల|వలు. A net. వలవెయ్యడం. To throw or cast a net. వలరా
డం. To drag or draw a net.

వలకడం *v. n.* వలుకునూ|వలకి. To drop or spill, from any thing over-full;
వలక పోయ్యడం. To spill, &c. by throwing any thing over.

వల్లకాడు *sub.* వల్లకాడీ|వల్లకాడు. Burning or burying place of the dead.

వల్ల *pre.* By; with. This Preposition is often attached to the Ablative Case
of Nouns. కు గ్రువల్ల: By or with the Horse. నావల్ల కాదు. Not by me;
meaning, that it cannot be done by me. అతను యీ పని చెయ్యమని చెప్పి
నేనావల్ల కాదని అన్నాడు. When he was desired to do this business, he
said he could not. నావల్ల అతనికి యేమీ పనిలేదు. He has no business
with me.

వలకడం *v. n.* వలుకునూ|వలసి. To wish; to desire; to covet. నీవు అపని యీ
వేరకయూ రుచెయ్యవలసినది. It is desirable you should (or you must)
finish this business to day. అతను యీ వూళ్ళో యీ రాత్రి రావలసినది.
It is wished he should (or he might) arrive in this town to night. ఆ
స్త్రీని వాడు వలసినాడు. He covets the possession of that woman.

వలము *sub.* వలము|వలు. Custody; charge. ఆ కుర్రుని నావకాన అప్ప
గించినారు. They have put that horse under my charge. ఆ పాము
నావకాన లేదు. That thing is not in my custody.

వసతి *sub.* వసతి|వసతులు. An allowance. నాకు వసతియేమీ లేదు. I have
not got any allowance. The proper meaning in Sanscrit is residence.

వసనాథి *sub.* వసనాథి. (No Plural.) Aromatic; properly the word is వ
శ్వనాథి.
Aconitum

వస్తువు *sub.* వస్తువు|వస్తువులు. An article; a thing; applicable to any

solid inanimate body. నావస్తువులుయెక్కడవున్నవి. Where are my things? ఆవస్తువునాదివాదు. That article does not belong to me.

వసూలు *sub.* వసూలు|వసూలు. A Revenue term, signifying the collections. వసూలుచెయ్యడం. To collect.

వరాగ్రం *sub.* వరాగ్రపువరాగ్రాలు. A superior kind of *keel* nut. There are several other kinds.

వాకర *sub.* వాకర, వాకరలు. A vomition, or the act of vomiting, *vide* వాఁత.

వాకిలి *sub.* వాకిలి|వాకిలి. A gate. *vide* ద్వారం.

వాగదం *v. n.* వాగుతూ|వా. To speak continually; to jabber. ఆతను యే వ్వుతూచూచినావాగుతూవుంటాడు. You always see that man jabbering.

వాగు *sub.* వాళి|వాగులు. A torrent or current of water. కొండవాగు. A torrent from a hill.

వాళ్ళి *sub.* వాళ్ళి|వాళ్ళిలు. Custom; rule; right. *vide* మర్యాద.

వాడ *sub.* వాడ|వాడలు. A ship; a vessel. మూడుకోయ్యలవాడ. A three masted ship. వాడనడవడం. A ship to sail. ఆవాడవ్వర నానమనస్త్రున్నది. That ship sails well. వాడముని యిపోవడం. A ship to sink. వాడర వానాచెయ్యడం. To despatch a ship. వాడమీద సరుకుతెయ్యడం. To load a ship. వాడకెరచాపలు. The sails of a ship. వాడకొరీ. A ship's colour. వాడ is also the name of any small assemblage of houses, or a small town composed of people of one caste. పల్లెవాడ. A fishing town. వాడకట్టు means the side of a street, or the range of houses in a street.

వాడడం *v. n.* వాడుతూ, వాది. To wither; to shrivel up; also to wear.

ఆవృక్షాలుయెందచాతచాదినవి. Those flowers are all shriveled up, by

the heat. ఆతను నానగలుకావాదిన ములువాదినాడు. He has worn my jewels a long time. యామాటలు పూర్వమువాదినారు. These words are derived from former authority.

వాచి sub. వాచి. (No Plural.) Sharpness; as applied to weapons. వాచి కల. Sharp; cutting; వాచికలకత్తి. A sharp sword or knife.

వాచిక adj. Current; in circulation; in use. మీరు చెప్పిన మాటమన తెనుగు లో వాచిక లేదు. The word which you have mentioned, is not *current* amongst us in the Gentoos. ఆసామానుకొత్తది వాచికలోకిరా లేదు. That thing is new, and has not *been* in use yet.

వాడు pro. వానివారు. He; also, that man; vide అతను.

వాత sub. వాత|వాతలు. Firing; the actual cautery. As it is used upon cattle in India. వాత వెయ్యడం. To fire. The word రక్షవెయ్యడం is applicable to this operation, on human beings.

వాదం sub. వాదపు|వాదాలు. Matter in dispute, or discussion; మాయిద్దరికియీ ఖామినికురించి వాదంజరిగినది. There has happened a dispute between us two, regarding this ground.

వాది sub. వాది|వాదులు. Complainant, disputant, or Plaintiff in a suit.

వాదింపడం v. a. వాదిస్తూ|వాదించి. To hold dispute with, or to advocate for, in a cause or matter of difference.

వాదు sub. వాదు|వాదులు. A blame, or accusation. యెవరి మీదనైనా వాదురావడం. Blame to fall upon any one.

వాన sub. వాన|వానలు. Rain. vide వర్షం.

వాంతి sub. వాంతి|వాంతులు. A vomiting. వాంతి చేసుకోవడం. To vomit.

వాపు sub. వాపు|వాపులు. A swelling; a protuberance. vide పుట్టు.

కామం sub. కామపు. (No Plural.) The name of a *small seed*, taken by the Natives to cure the belly-ache.

వామి sub. వామి|వాములు. A heap of grass; or, a *hay stack*.

వ్యాజ్యం sub. వ్యాజ్యపు|వ్యాజ్యాలు. A complaint or reference; a dispute.

నాపాకీయివ్వ నందున అతనిమీద వ్యాజ్యం వేశినాను. As he did not pay me my balance; I have made a *complaint* against him. అతనికి నాకు భూమివికరించి న వ్యాజ్యం వున్నది. There is a *dispute* between him and me, regarding a piece of ground. The proper word in Shamsorit is వ్యాజం.

వాయదం v. n. వాయు వాచి. To swell. అతనినల్లులంతా వాచినది. His whole body is *swelled up*. vide పుష్పదం.

వాయిదా sub. వాయిదా|వాయిదాలు. A Revenue term, signifying a *limited period or date*. అముస్తజరుక్తిలు వాయిదాబోధున చెల్లించలేదు. That Renter has not discharged his instalments, agreeable to the *limited period*; that is, according to *dates*.

వాయిచడం v. a. వాయింస్తు|వాయింది. This Verb is applicable to the different modes of producing sound from Instruments; whether with sticks, with the fingers, or the bow. It does not apply to wind Instruments for which the Verb వూదడం is used. వీణె వాయించడం To play on the *Veenai*; performed with the fingers. తంబూరా వాయించడం. To play on the *Tomboora*; also with the fingers. మద్దెల వాయించడం. To beat the *maddela*; also done with the fingers. డోలు వాయించడం. To beat the *doloo*; or *tom, tom*; which is done with a thin stick.

కాయపు sub. కాయపు. (No Plural.) This is the name given by the

Natives, to complaints which affect the limbs or joints, with any fixed pain. వాయువు సంకటం. Item.

ప్రత sub. ప్రత|ప్రతలు. Writing; hand-writing. ఆవుత్తరంచూస్తే అతని ప్రతకాదనిచోస్తుంది. On examining that letter, I do not think it is his own *hand-writing*.

ప్రాయదం. v. n. ప్రాయద|ప్రాయది. To write. వ్రతరాలు ప్రాయదం. To write letters or to copy. లెక్క ప్రాయదం. To keep accounts. వానాప్రాయదం. To write well; that is, to write a *good-hand*.

ప్రాలు sub. ప్రాల. (No Singular.) Letters; impressions. By use, this word is understood for *signature*. చేప్రాలు. Item.

వార sub. వార|వారలు. The name of a *bundle* of thread, for weaving; containing eight punjums; వార also means, a *difference* or *variance* in any thing. లెక్కలోవార. A *difference* in an account.

వార్చదం v. a. వారున్ను|వార్చి. To strain the water from the boiled rice; This constitutes what is called *conjee*. It is from hence called వార్చు. vide సంఖ్య for the use of this Verb, as to prayers.

వారం sub. వారపు|వారాలు. A week. The days of the week are referred to the *week* and not to the *day*. ఆదివారం. *Sunday*; so of all the other days of the week.

వారంటు sub. వారంటు|వారంట్లు. Warrant; order of attachment, in the Courts.

వారు sub. వారు|వారు. A leather belt; or any strap or long piece of leather.

వార్చు sub. వార్చు|వార్చులు. The drink, commonly called *conjee*. vide సంఖ్య.

వాలదం *sub.* వాలునూ|వారి. To roost; to sit or light upon any thing, as a bird. ఆ చెట్టుమీదనుంచివకప మిమోరిచచ్చియుంటిమీదవాలినది. A bird has flown from that tree and is come to settle upon the house. ఆ చెట్టుమీదరా త్రిభుకానాపిట్టలువాలుకున్నవి. A great number of birds roost upon that tree every night. వాలదం also means to bend down; as a tree, by the wind.

వాలు *sub.* వాలు|వాల్లు. Low ground; where the water generally lodges.

వాసన *sub.* వాసన|వాసనలు. Scent; flavour; smell. కుంచివాసన. A good flavour. చెడ్డవాసన. A bad smell or flavour. వాసనచూడదం. To perceive a smell; that is, to smell. వాసనకొట్టదం-తగలదం or తెయ్యదం. To scent; to yield a flavour or smell.

వాపం *sub.* వాసపు|వాసాలు. A rafter; as applied to house building.

వికశించదం *sub.* వికశిస్త|వికశించి. To blow, as a flower.

విచారం *sub.* విచారపు|విచారాలు. Languor; lassitude, figuratively. విచారపుమనిషి. A weak or foolishman. విచారపుమాటలు. Silly words.

విక్రహం *sub.* విక్రహపు|విక్రహాలు. The name given to the Images or Idols, preserved for worship at the different Pagodas; some made of stone, and others of a mixed metal.

విచ్ఛేదం *sub.* విచ్ఛేదూ|విచ్ఛి. To burst; to break in two. శదువుచేట్టట్టు నాలున్నంతిన్నాడు. He has eat victuals enough to make him burst. విచ్ఛిపోతదం. Item.

విచ్ఛలవిది *sub.* విచ్ఛలవిది. Lavishment; profusion; prodigality. విచ్ఛలవిది చెయ్యదం. To lavish; to squander.

విచారం *sub.* విచారపు|విచారాలు. Grief. Sorrow; lamentation. విచార

వచదం. To *grieve*; to *lament*; also, to *reflect*. అతనుతనభార్యచచ్చి నందునమహావిచారపడుతున్నాడు. He *grieves* very *vehemently* for the loss of his wife. విచారంచెయ్యదం. To *consider*; to *enquire*. అమాట నుసురించివిచారంచేస్తాము. We will *take* those words into *consideration*.

విచారింపదం *v. a.* విచారింస్తా|విచారింది. To *enquire*; to *investigate*; also, to be *grieved*.

విచిత్రం *sub.* విచిత్రశ|విచిత్రాలు. *Beauty*; *admiration*.

విడదం *v. a.* విడుతూ|విడి. To *come* untied; to *get* loose; to *separate* or *part*. చూటవిడదం. A *bundle* to *come* untied. దారివిడదం. To *part* in the way. స్నేహవిడదం. To *separate* in *friendship*. విదిపోవదం; Item.

విదిచిపెట్టదం *v. a.* విదిచిపెట్టుతూ|విదిచిపెట్టి. To *release*; to *liberate*, vide వదలదం.

విదిది *sub.* విదిది, విదుదులు. A *temporary* lodging. vide విస.

విడిపించదం *v. a.* విడిపింస్తా|విడిపించి. To *separate*; to *release*; to *loosen*.

విత్తదం *v. a.* విత్తుతూ|విత్తి. To *sow* seed.

విత్తనము *sub.* విత్తనపు విత్తనాలు. *Seed*. విత్తనాలుచల్లదం or వెకవెయ్యదం: To *sow* seeds This applies to seed sown in the ground for produce.

విత్తు *sub.* విత్తు, విత్తులు. The seed of fruit or vegetables, It also means the seed used for the soil.

విద్య *sub.* విద్య|విద్యలు. *Language*. సంస్కృతభాషవిద్య. The *Sanskrit language*. తెనుగువిద్య. The *Gentoo language*. అరవవిద్య. The *Malabar language*. ఫారసీవిద్య. The *Persian language*. వదియావిద్య. The *Woddiah language*. రురకవిద్య. The *Hindustanny language*. యింగ్లీషు

భాషిద్య. *The English language.* విద్య also means an *art.* దౌమ్మరవిద్య.

The art of tumbling. శారదీవిద్య. *The slight of hand art.*

• వినితం *v. a.* వింటూ|విని. *To hear; also, to make another hear.* నామాటలు విని. *Hear my words.* నేను అలాగని విన్నాను. *So, I have heard:* ఆమాటలు విన్నాడు కాదు. *He did not hear those words.*

• విన్నకుం *sub.* విన్న పుపు|విన్న పాలు. *A representation; a statement of facts.* ఆయన వచ్చినప్పుడు నా సంగతులు మా వస్తువిన్న పు చేసినాను. *When he came, I laid a statement of all my circumstances before him.*

• వినియం *sub.* వినియపు|వినియాలు. *Respectfulness; humbleness.*

• వింత *sub.* వింత|వింతలు. *Estimation; repute; celebrity.* వింతమనిషి. *A man of celebrity.* వింత వస్తువు. *An article of estimation.* వింత సంగతి. *A circumstance of repute; that is, of fame.*

• విందు *sub.* విందు|విందులు. *Invitation.* విందు చెయ్యడం. *To invite.* విందుకు పిలవడం. *To call for, by invitation; or to invite.*

• విచ్చడం *v. a.* విచ్చుతూ, విచ్చి. *To untie; to loosen.* అయిల్లను విచ్చు. *Untie those bullocks.* అమాట విచ్చు. *Untie that bundle.* విచ్చు పడడం. *To be untied.*

• విభజన *sub.* విభజన|విభజనలు. *Distinction; separation.* విభజన చెయ్యడం. *To separate.* ఆ కాకిరాలు విభజన చెయ్యి. *Separate those papers.* విభజన గా. *Separately; distinctly.* వేమానాథం త్రివిభజన గావున్నాము. *I and my father live separately.*

• విమర్శ *sub.* విమర్శ విమర్శలు. *Inquiry; investigation.* విమర్శ చెయ్యడం. *To inquire; to investigate.* నీమిదవేదిన వేరం విమర్శ చేసిన తరువాత అందున గురించి ముకుండుస్తాము. *After having inquired into your misconduct, I will give orders respecting it.* అతను విమర్శ చెయ్య నా దగ్గర జాలుమానా

పుచ్చుకున్నాడు. He has levied a fine upon me, without making any investigation.

విరగడం *v. n.* విరుగుతూ|విరిగి. To break; to go in pieces. This Verb is applied to the breaking of wood or iron; or any article not of a brittle nature.

విరచడం *v. a.* విరుచుతూ|విరిచి. To break. అనగపుచ్చుకునివిరిచినాడు. He took hold of that trinket and broke it.

విరోధం *sub.* విరోధపు|విరోధాలు. Enmity; unfriendliness. నాకూఅతనికి యేమివిరోధంలేదు. There is no *enmity* between him and me. యీపనిచేసినందువల్లమిగుమరియేమివిరోధంలేదు. You will incur no *mischief*, by doing this business. **విరోధంచెయ్యడం.** To make *opposition* or cause *enmity*; also, to *offend* or *injure*. **విరోధి.** An *enemy*.

విలప *sub.* విలప,విలపలు. Valuation; value; worth; price. ఆకస్త్రపువిలపయెంత. What is the *value* of that article. ఆకుర్రపువిలపయింతాచెప్పినాడుకాదు. He has not yet fixed the *price* of that horse. **విలపచెయ్యడం.** To *estimate* or *fix* a price.

విల్లు *sub.* వింటి|విండ్లు. A bow. వింటిబిడ్డ and విల్లుంబు. Item. విల్లుయెక్కువెట్టడం. To *bend* a *bow*; that is, to apply the string. విల్లులంబూ. Bow and arrow. విల్లువేట. *Sporting* with the *bow*. This is generally practiced with pellets, fired at birds; in which most Natives are very dexterous. విల్లువేటకాదు. The person, who *sports* with the *bow*. విలుకాదు. An *archer*. విలువిద్య. *Archery*. The *v* below is lost, because of the junction of the other word.

వివాహం *sub.* వివాహపు|వివాహాలు. Marriage; wedlock. వివాహంచెయ్యడం. To *marry*. *vide* పెళ్లి.

వికడం *sub.* వికడపు|వికడములు. Information; intelligence; communication. vide తెలివి.

వికడపర్చడం *v. a.* వికడపరుస్తూ వికడపర్చి. To inform; to communicate; to apprise. గనకయీసంఘతినీకువికడపర్చినాను. Therefore these circumstances are communicated for your information.

విశ్వాసం *sub.* విశ్వాసపు|విశ్వాసాలు. Trustiness; confidence; faithfulness. vide నమ్మక.

విశేషం *sub.* విశేషపు|విశేషాలు. Charitable and virtuous excellence.

విషం *sub.* విషపు|విషాలు. Poison. విషం పెట్టడం. To poison. విషంపుచ్చుకోవడం or తినడం. To be poisoned; or poison yourself.

విపకడం *v. n.* విసుకుతూ విసికి. To tire; to be uneasy.

విసనకర్ర *sub.* విసనకర్ర, విసనకర్రలు. This is a corruption of the word. విసుకుకర్ర. A Fan; commonly called a *Punkah*.

విసరడం *v. a.* విసురతూ|విసిరి. To fan; to ventilate. యెండచారచమట పట్టినదిగనకనాకువిసురు. I am perspiring with the heat; therefore, fan me! విసరడం. To grind. గోదుములువిసరడం. To grind wheat; విసేరడం also means, to blow-hard; as a high wind.

విస్తరించి *adj.* Abundant; plenty. విస్తరించినామూర్తిచ్చినాడు. He has given plenty of money. This word is taken from the Verb. విస్తరించడం.

విస్తారం *sub.* విస్తారపు. (No Plural.) Abundance; plenty. ఆతనిదగ్గరవిస్తారంరూపాయీలుపున్నవి. That man has got a great abundance of Rupees. విస్తారపుకండువచ్చినది. A large camp is arrived.

విసికించడం *v. n.* విసికింస్తూ|విసికించి. To vex; to tire. మీరునన్నువిసికిస్తారు. You quite tire me out!

విసికిన *adj.* Tired; weary. విసికినమనిషి. A tired person.

పీడుకు *sub.* విషమము. (No Plural.) Fatigue; weariness.

పీడం *v. n.* పీడుచూపిం. To turn back or yield; to be overcome. అతని పక్షమహావీరుని నొందునవదవలేదు. That man is so *unwisely*, that he can hardly walk. యుద్ధంలో వారి బలము పీడినది. Their army was *discomfited* in the battle.

పీడు *pro.* పీనిపీరు. He; also, this man. పీరుచేసినారు. It was *these people* did it.

పీకె *sub.* పీకె/పీకెలు. This is the name of a musical instrument, on the principle of the guitar and played upon something is the same way. It has seven strings, on the finger board; and there is a separate line of strings along the left side of the finger board, that go over a second bridge and serve as a sort of base. కమ్మరిపీకె. The *musik bag*, taken from the animal.

పీడి *sub.* పీడి/పీడులు. A street. పెద్దపీడి. A large street. చిన్నపీడి. A small street.

పీట *sub.* పీట/పీటలు. The back. పీటమీదకొట్టడం. To strike on the back. That is, to punish.

పీరముష్టివాడు *sub.* పీరముష్టివాని/పీరముష్టివాండ్లు. This is the name of a particular description of itinerant *beggars*, supposed to be possessed of the supernatural power of restoring by incantations and sacrifices, any *Lingum* which a person may have lost.

పీలు *sub.* పీలు/పీలు. Arrangement; also, the *estimate* of the Revenue of a village or district. పీలుచెయ్యడం. To form an *Estimate*. అతనుచేసిన పీలు ప్రకారం సొమ్ము యిచ్చినాడు. He has paid the money agreeable to the arrangement made with him, పీలుబాదితా. An account *esti-*

estimate; a term used in Revenue. ఆపూరుపీలు చేరిజమానుడికట్టివారు. They have concluded the settlement of that village, upon inspection of the village *estimate*.

పుక్త *sub.* పుక్త. (No Plural) Closeness; sultriness; from the want of air in a room, or the denseness of the atmosphere.

పుక్తు *sub.* పుక్తు. The metal called steel.

పుగ్గం *sub.* పుగ్గపుపుగ్గాలు. A cord or string attached to any thing to support it by.

పుగ్గు *sub.* పుగ్గుపుగ్గులు. *Wuggoo*; a drink so called, made of lamp oil and the mother's milk, which is given morning and evening to infants in India, and continued to the age of one year or till the child is allowed victuals.

పుచ్చ *sub.* పుచ్చ. (No Plural,) Urine. పుచ్చపాచ్యుడం. To urinate. This word is applied to people and to beasts.

పుట్టి *sub.* పుట్టిపుట్టు. This is the name given to a sort of hanging frame; slung over a beam in the houses of the Natives by ropes, in which they keep their pots and pans suspended after use.

పుడకడం *v. n.* పుడుకుడూపుడికి. To grow hot; to be heated; to boil. This Verb seems only applicable to animal heat; or, to the operation of heating victuals. అన్నపుడకడం. *Rice* or *victuals* to *boil*. నన్నుపుడుకుడూపున్నది. My *body* feels *heated*.

పుడకడం *v. n.* పుడుకుడూపుడికి. To stop or cease breeding or producing; is applied to all classes and all things.

పుడక *sub.* పుడక పుడకలు. A squirrel. It means the common small squirrel, of a grey colour and two dark stripes down it's back, కొండపుడక.

The *hill squirrel*, with the head very much resembling a rat, is of a chocolate colour, with a yellow belly and a long bushy tail.

పుడుకు *sub.* పుడుకుపుడుకులు. Heat. నీళ్లుపుడుకుబాతచెయ్యి కాడనది. The water is so *hot*, that it has burnt my hand. పుడుకునీళ్లు. Hot-water. పుడుకుగా. *Hotly*; with *heat*. వట్లకుహాపుడుకుగావున్నది. My body is very *hot*.

పుడుము *sub.* పుడుపుడుములు. The name of a description of reptiles of the Lizard species, which grow to the size of a foot or a foot and a half; commonly called the *gussans*, by Europeans in India.

పుతకడం *v. a.* పుతుకుచూపుతకి. To wash or cleanse clothes. బాకలవాడు పుతకడచేసినాడు. The washer has *washed* the cloth.

పుతకాలులదడం *v. n.* పుతకాలులదడూపుతకాలులది. To be brought to bed. అదిన్నదనిన్నపుతకాలులదినది. That girl was *brought to bed* yesterday.

పుత్తరం *sub.* పుత్తరపుపుత్తరాలు. A letter; an epistle. It also means the North. మారుపుత్తరం. A *reply*. పుత్తరపుసుగులు. The contents of a letter. పుత్తరదేశం. The northern districts.

పుత్తనం *sub.* పుత్తనపుపుత్తనాలు. Celebration, as applied to the Pagoda ceremonies.

పుత్సాహం *sub.* పుత్సాహపుపుత్సాహాలు. Gladness; happiness. *vide* పుత్సాహం.

పుదయం *sub.* పుదయపుపుదయాలు. A birth; the beginning; an offspring. సూర్యోదయం. Sun rise. చంద్రోదయం. The *rising* of the moon. These words mean also certain *preparations* of medicine.

పుద్యోగం *sub.* పుద్యోగపుపుద్యోగాలు. Employ; service; office. నాకుమం

శ్రుతిశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. I have obtained a good employ. ఖంబడిశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. He has left the company's service and is gone to a rajah. శ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. A person in office, అతనుశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. He is in office under the collector.

శ్రుతిశ్రుతి. శ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. Condition; state; appearance. అశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. Where is his situation in that village. అశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. To judge by his appearance, he seems to be taken sick or to have got ill.

శ్రుతిశ్రుతి. శ్రుతిశ్రుతి. (No Plural.) Wool.

శ్రుతిశ్రుతి. శ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. A ring. వజ్రశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. A diamond ring. రుబీశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. A ring with a ruby. శ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. A seal ring. The Natives commonly wear a cornelian in a ring, with their cypher or name cut in it, in the manner of a seal.

శ్రుతిశ్రుతి. శ్రుతిశ్రుతి. To place, to put; to fix; to appoint. శ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. Put the post, there, నన్నుశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. He has placed me in this business. శ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. Put the things there.

శ్రుతిశ్రుతి. శ్రుతిశ్రుతి. To keep; to entertain. శ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. I have entertained a number of servants. అశ్రుతిశ్రుతిశ్రుతి. He has kept that girl, for ten or twelve years.

శ్రుతిశ్రుతి. శ్రుతిశ్రుతి. A pellet, when made of clay or earth; and a bolus, when composed of medicine. శ్రుతిశ్రుతి. A clay pellet; such as the Natives use with the pellet bow. శ్రుతిశ్రుతి. A pellet bow, శ్రుతిశ్రుతి.

లువెయ్యడం. To shoot pellet-balls. అభిషేకపుత్రుండలు. A bolus of physick.

వృందదం చ. గ. వుంటూవుంది. To be; to remain. N. B. This is the only Verb in Gentoo, to use for our Verb *to have*. నీవుయింట్లోవుంటుంటావని కదస్తాను. Do you remain at home, and I will come by and by. అమది. ఏయొక్కదాడున్నాడు. Where is that man? అపుస్తకంవాదార్జునాది. That book is with me. వానరాశ్రధర్మరమాత్రులరహస్యపున్నదిగానిమరివరదిదర్శనలేదు There is only one shreff who has pagodas; none of the others have any.

భవకారం sub. భవకారపుభవకారాలు. Kindness; benevolence. అతని భవకారం నేనుమరిచిపోను I shall never forget his kindness. భవకార భువిషి. A man of benevolence; a kind man. భవకారంకా or అయిన. Benevolent; kind. భవకారంకా. Kindly.

భుచ్చర adj. Ol, or belonging to the caste of tank-diggers. భుచ్చరకులం. The tank-digger caste. భుచ్చరవాడు or భుచ్చరి. A tank-digger. భుచ్చరిది. A female, of the same caste. They are employed in the country, to repair water channels and tanks, or banks; and are generally in companies from forty and fifty, to two or three hundred.

భుషవాసం sub. భుషవాసభాషాభుషవాసాలు. A fast; or abstaining from food. భుషాయం sub. భుషాయపుభుషాయాలు. Information; instruction; intelligence. అతనికియూపనిజ్ఞానాగాభుషాయంవున్నది. That man possesses capacity, for that business.

భుప్పు sub. భుప్పు. (No Plural.) Salt. భుప్పుగొట్ల. Salt-pans; in which the salt is produced. భుప్పుచుండ. Salt produce. భుప్పుకున్న. Salt farm or contract. భుప్పుచాప. Salt fish భుప్పులేపు. A salt-water creek.

శ్రుప్పెన *sub.* శ్రుప్పెన/శ్రుప్పెనలు. A term given to the rising and overflowing of the sea, which sometimes occurs on the coasts of India.

శ్రుప్పెనరావడం. To sea; to overflow.

శ్రుప్పడం *v. n.* శ్రుప్పడూ శ్రుప్పి. To swell; to enlarge. వాయువుచాతలమనిషి కడుశ్రుప్పినది. That man's belly is swelled out with the dropy.

శ్రుప్ప *sub.* శ్రుప్ప శ్రుప్పలు. A swelling; a protuberance.

శ్రుభయులు *adj.* Both sides. శ్రుభయవాదులు. Item. వార శ్రుభయులుమాయిం టివచ్చిరమగోసురించివమాటలుమాట్లాడితెల్లినారు. Both parties came to my house and stating their several circumstances, went away again.

శ్రుప్తి *sub.* శ్రుప్తి శ్రుప్తులు. Spittle. శ్రుప్తివెయ్యడం. To spit.

శ్రుమ్యాల *sub.* శ్రుమ్యాల/శ్రుమ్యాలలు. A swing. శ్రుమ్యాలమంచం. A cradle; also, a swinging bed; the beds of the Natives being frequently swung to a beam of the room. శ్రుమ్యాలపూగడం. A cradle or bed to be moved or rocked. శ్రుమ్యాలపూచడం. To rock a cradle or bed.

శ్రురకడం *v. n.* శ్రుగుకుమూ/శ్రురికి. To jump; to vault, నూరిలో శ్రురకడం. To jump into a well. పాలకిలో శ్రురకడం. To run on the side of a palankeen.

శ్రురకుడం *v. n.* శ్రుగుముమూ/శ్రురిమి. To thunder. నిన్నటిరాత్రి ఆహారలో శ్రుగు ముగూపు శాశురిమినంతలో బదుకువదియిద్దర మనుష్యులుచచ్చి నారు. Last night, after thundering excessively hard, a thunder bolt fell in that Village, and two people were killed.

శ్రురి *sub.* శ్రురి/శ్రురలు. A hanging; that is, by the neck. శ్రురిరియ్యడం. To hang a person. శ్రురిని or లోపడడం. To be hanged.

శ్రుగుము *sub.* శ్రుగమ శ్రుగుములు. Thunder.

శ్రుల్లంకి *sub.* శ్రుల్లంకి/శ్రుల్లంకులు. This is the general name given to small birds of various kinds, such as sand-larks, found in marshy ground and

along the edges of salt or fresh waters. తులంగిట్ట is also, the name commonly given to the *snipe*, which abounds in all parts of India.

తులవ *sub.* తులవ, తులవలు. A gram crop. తులవ చేసు. Item. తులవలు being the Plural, is applied to the grain itself called *gram*.

తుల్లాసం *sub.* తుల్లాసపు, తుల్లాసాలు. Joy ; gladness ; happiness.

తులి *sub.* తులి, తులులు. A chisel.

తుల్లి *sub.* తుల్లి, తుల్లులు. The onion. నీరల్లి. Item. తెల్లిల్లి. The *garlic*.

తుల్లిపాయ also, the name of *onion*. తుల్లిపాపాణం. *Arsenic*.

తులికిపదం *v. n.* తులికిపడుతూ, తులికిపడి. To start ; to be suddenly alarmed ; to wake abruptly from sleep. అతను వెనకనుండావచ్చి జరిపించినందున నేను తులికిపడ్డాను. He came behind and frightened me, which made me start. నేను ఏ ద్రుల్ చెడ్డలకన్నందున తులికిపడ్డాను. I had a bad dream, which made me start out of my sleep.

తుల్లిపాపాణం *sub.* తుల్లిపాపాణపు, తుల్లిపాపాణాలు. *Arsenic*.

తులక *sub.* తులక. (No Plural!) The husk of grain.

తులకం *v. n.* తులకుతూ, తులకి. To swing or to get rocked in a bed or swing. అట్లత డైకుయీ తులిలో అంతా తులకుతూ వున్నారు. They are all amusing themselves with swinging, on the occasion of the *autalud-day* feast.

తులచ *sub.* తులచ, తులచలు. The name given to the stalks of the *Junna-loo* grain when young and before the proper time of cutting. తులచది యగ్గం. The name of young *Junna-loo* grain. తులచ also means, an arrow.

తులచదం *v. a.* తులకుతూ, తులచి. To rock a bed or cradle. *vide* తులకుతూ.

తులచ *sub.* తులచ, తులచలు. A spring. మంచి నీళ్లనూరి తులచకొనాడు.

న్నది. That well has good water and a plentiful spring. పూట also means a heavy weight ; also, the liquor of any pickle.

పూద sub. పూదపూదలు. The name of the drops from the Banian tree, which reach the ground and take root.

పూడ్చడం v. a. పూడున్న పూదిచి. To sweep ; also, to transplant. యల్లపూడ్చడం. To sweep a house. వరిఆకుపూడ్చడం. To transplant paddy.

పూదడం v. n. పూడుచూ|పూది. To separate ; to come undone. ఆగల దాను మూత పూదినది. The lid of that writing case is come undone.

పూదిపోవడం v. n. పూదిపోచూ|పూదిపోయి. To separate ; to be unfastened. vido పూదడం.

పూడుపు sub. పూడుపు, పూడుపులు. Transplantation. ఆపూదియింక పూడుపులుకా లేదు. The transplantation is not yet finished in that Village.

పూదడం v. a. పూడుచూ|పూది. To blow out ; that is, with the breath. పోయిపూదడం. To blow the fire place. దీపంపూదడం. To blow out the light ! seldom used in this sense.

పూనడం v. a. పూనుచూ|పూని. To stand firm ; to fix yourself firmly. అమనిషిగా కాలుపూనినిలుచున్నాడు. That man stands in a firm erect posture, upon his feet.

పూబిరి sub. పూబిరి|పూబిర్లు. The breath ; respiration. పూబిరిపుచ్చడం or విడడం. To breath. పూబిరిపట్టడం. To hold the breath.

పూది sub. పూది. (No Plural) Mud ; mire. vide బురద.

పూరడం v. n. పూరుచూ|పూరి. To rise, as water in a spring ; to ripen or mature, as a pickle. అపూరియోనిర పూరినది. The water has risen

in that well. పూర నాయుయిచేకపూరినది. The pickle has by this time got strong, or matured. మనిషిపూరదం. A man to swell out with good living.

పూర పెయ్యడం *v. a.* పూర చేస్తూ|పూర చేకి. To pickle, either with salt or vinegar; also, to soak or steep. కర్ర పూర పెయ్యడం. Wood to soak or be immersed, to preserve it.

పూరికె *adv.* Only; unnecessarily; without reason. పూరికెనన్ను అన్యాయం చేశాడు. He did me injustice *without reason*. నన్ను పూరికె బలిపం చిరిరిగి పంపించారు. They called me unnecessarily and sent me away again.

పూరు *sub.* పూరి|పూల్లు. A Village.

పూరుకోవడం *v. n.* పూరుకుంటూ|పూరుకుని To be quiet; to be silent; not to hinder or prevent. యంతటను బిమాట్లాదక పూరుకో. From hence forward be *quiet* and speak no more. అతను యిట్లోదొంగల్లాడే రపడ నాచూచి పూరుకున్నాడు. He saw a thief enter that man's house without preventing him. నన్ను కొట్టిలేపేను పూరుకుంటానా. If you beat me, do you think I will remain quiet?

పూష్టం *sub.* పూష్టపు|పూష్టాలు. Fever. *vide* జ్వరం.

పెక్కింపు *sub.* పెక్కింపు పెక్కినాలు. Repletion. పెక్కింపుగావుండడం. To be replete; figuratively, it means to be angry.

పెక్కించడం *v. a.* పెక్కిరిస్తూ|పెక్కించి. To ridicule; to mock; to jeer at: This Verb is vulgarly pronounced. యెక్కించడం; but this, పెక్కించడం is the proper way. అతణ్ణి యీసంగతిని గురించి మాట్లాడితే మున్నె పెక్కించినాడుగాని జవాబు యిచ్చినాడుకాదు. Speaking to him upon that subject, he *jeered at me* and would give no answer.

వేరీంత *sub.* వేరీంత|వేరీంతలు. A jeering; a jesting.

తెఱలు *sub.* తెఱలు, తెఱలులు. Roughness or harshness of taste.

తెచ్చన *sub.* తెచ్చన. (No Plural.) Warmth; heat. శరీరపు తెచ్చన. Heat of body. తెచ్చన చెయ్యడం. To make warm.

తెచ్చని *adj.* Hot; warm. తెచ్చనినీళ్లు. Warm water. తెచ్చనిబట్టలు. Warm clothes.

తెచ్చం *sub.* తెచ్చపు తెచ్చాలు. Any articles of provision taken up, on credit. కోమటిదగ్గర తెచ్చంపుచ్చుకున్నాను కాని నెలసరి ఆయినతరువాతరూ పాయలు యిచ్చానని చెప్పినాను. I have taken up some articles, on credit, from a Banian and told him, I would pay at the end of the month.

వేట *sub.* వేట. (No Plural.) Heat of the body. vide తాక.

వెడల్పు *sub.* వెడల్పు, వెడల్పులు. Breadth. ఆయింటి వెడల్పుయెన్ని మూర్లు వుంటుంది. How many cubits is the breadth of that house. వెడల్పు బట్ట.

A broad piece of cloth.

వెతరిడం *v. n.* వెతుకుతూ వెతరికి. To search; to seek. వరివోంక పాతిపోయి నాధనివురికి వెతరికినారు కాని వెతరికినాడు కాదు. A thief has made his escape whom they have searched for through the town, but cannot find.

వెడ *sub.* వెడ, వెడలు. A cast; applied to scattering or sowing seeds. వెడ వెయ్యడం. To cast or sow seeds.

వెదుగు *sub.* వెదుగ, వెదుగులు. A bamboo. వెదుగ చెట్టు. A bamboo tree or bush. వెదుగ కొంకు. A bamboo pole. వెదురుచాప. A bamboo mat. వెదురు అడవి. A bamboo jungle.

వెధవ *sub.* వెధవ, వెధవలు. A widow. The proper word విధవ.

¹తెన్న *sub.* తెన్న. (No Plural.) Butter. తెన్నఘాన. Item. తెన్నదీక్షణం.

To make butter.

²తెనక *adv.* Behind; after. తెనకవస్తాను. I shall come after. నేనుముంద

ర వెళ్లినానుఅతడుతెనకవచ్చినాడు. I went first and he came after. తెన

కతియ్యడం. To hesitate, to draw back, to prevaricate. తెనక is also,

frequently called అనక; being a contraction of ఆ and తెనక.

³తెన్న *sub.* తెన్న|తెన్నలు. The back; either of a human being or of

animals. తెన్నఘాన. The back bone. vide పీఠ. This word also

means the ear of the grain. జొన్నతెన్నవిడుస్తూవున్నది. The jonna

crop is shooting into ears. తెన్న is also applied to the seed in vegeta-

bles.

⁴తెన్నెల *sub.* తెన్నెల. (No Plural.) Moon light. యారాత్రిమబ్బుచాక

తెన్నెలబాగావున్నదికాదు. Owing to the clouds last night, there was

no proper moon light.

⁵తెంట్ల *sub.* తెంట్ల|తెంట్లలు. The hair. తెంట్లలుదువ్వడం. To

comb the hair or dress the hair.

⁶తెంది *sub.* తెంది. (No Plural) Silver. తెందిపాకూను. Silver things.

తెందికరిగడం. To melt silver.

⁷తెంబది *adv.* Along with; accompanying. ఆరురవుపవారునాతెంబదికచ్చి

నాడు. That horseman came along with me.

⁸తెంబదింబడం *v. a.* తెంబదింబ్బు|తెంబదించి. To pursue. అననుపాదిపోకూ

వుండగాచట్టుకోవ తననితెంబదించినాడు. As he was running away they

pursued him in order to apprehend him.

⁹తెయ్యడం *v. a.* వేస్తూ|వేకి. To put; to place; to arrange. ఆరూపాయా

అత్యుపద్రోహాచారాదు. He brought the Rupees and put them in the box. ఆ పాతపాటలపల్లెమీద తెయ్య. Put those papers on the Table!

తెయ్య *adj.* A thousand. తెయ్యరూపాయలు. A thousand Rupees. తెయ్యం దికి పదిరూపాయలకొప్పున వడ్డీ వున్నట్లుంటారు. They take interest at the rate of ten Pagodas to the thousand.

తెరసి *sub.* తెరసి | తెరసులు. Total. తెళ్లతెరసి. The total of an account, vide మెట్టు.

తెరి *adj.* Mad. తెరివాడు. A mad-man. తెరి కుక్క. A mad-dog. తెరి యెత్తడం. To turn or run mad. తెరితనం. Madness. తెరిపని. A mad, silly business.

తెల *sub.* తెల | తెలులు. Price; valuation, vide నిలవ:

తెలక *sub.* తెలక | తెలకులు. This is the fruit called by Europeans, the wood-apple. తెలకపండు. Item. తెలకచెట్టు. The wood-apple tree. This fruit is of a round shape, about the size of an apple and of an apple green colour. It has a hard brittle shell, the inside of which contains the fruit.

తెలకదీపి *v. n.* తెలుగుకూ | తెలిగ. To give light. దీపంకొనగా తెలుగుకూతన్నది. The lamp gives a good light.

తెలమ *sub.* తెలమ | తెలములు. The Vellama people. తెలమకులం. Vellama caste. తెలమవారు. A vellama caste man. తెలమది. A female of that caste. This caste is reckoned among the Sooders. There are many professions among the Sooders, who have the name of తెలమ annexed to their occupation; such as అదితెలమ. *Adivellama*. గూనతెలమ: *Goona vellama*. Most of them are painters of cloth; and others are traders in different articles.

తెరి *sub.* తెరి | తెలులు. The term for being turned out of caste; that is,

excluded or excommunicated. తెలివెయ్యడం. To expell from the caste; తెలిచెయ్యడం. To exclude from society; though, not expelled from the caste. తెలివాడ. The name of the abodes or village, occupied by the chucklers and parriahts; considered of no caste.

తెలిసారం *sub.* తెలిసారఫ్. (No Plural.) Borax; used in the soldering of metals; also, to mix in some medicines.

తెలిగించడం *v. a.* తెలిగింస్తూ, తెలిగించి. To make or cause light. దీపం తెలిగించడం. To light a candle. మషాలు తెలిగించడం. To light a mashaal. This Verb seems only applicable in this sense.

తెలితి *adv.* Less; inferior. తెలితి నా. Item, vide తక్కువ.

తెలియడం *vn.* తెలుస్తూ, తెలిసి To hold up, as the rain; also to fade, as a colour. వర్షం మొన్న పూర్వదినమున తెలిసినది. The rain began the day before yesterday in the morning, and stopt again at night. ఆ పాలకేరంబూస్తూ తెలిసినది. The colour of that Palankeen is completely faded.

తెలుగు *sub.* తెలుగు. (No Plural.) Light; as opposed to da kness. యిప్పుడు మూడుగంటలరాత్రి గనకయింకా తెలుగు లేదు. It is only three o'clock of the morning, it is therefore not yet light. తెలుగురాజడం. To be hoarse.

తెలుగుబంటి *sub.* తెలుగుబండ / తెలుగుబంటు. A bear.

తెలుగురు *sub.* తెలుగురు. (No Plural.) Light. vide తెలుగు.

తెల్లబ్బి *sub.* తెల్లబ్బి. (No Plural) Garlick.

తెలనం *sub.* తెలనపు తెలనాలు. Sorrow. vide విచారం.

తెల్లడం *v. n.* తెల్లనూ, తెల్లి. To go; to proceed; to depart. అతనువూరికి తెల్లినాడు. He is gone into the country. అతను అయిదు అరువది అడుగులు

యిక్కడినుంచి వెళ్ళినాడు. He departed from this place about five or six-months ago.

శేషదం *శ.న.* శేషరూపేన. To fry; as rice or fish, in a frying pan;

పెగరం *శబ.* Quickly; expeditiously. అక్కడికి వెళ్లితీరే అరంరా. Go there and return *quickly* again.

శేష *sub.* శేషశేషులు. A secret search or enquiry; a prying. శేషరూపదం, To spy; search privately.

శేట *sub.* శేటశేటలు. The sport; the chase; a hunt. పందిశేట. A wild-hog hunt. బట్టశేట. The sport after birds. The common people also call it చాపలశేట. For fishing. Wild-hog hunting is performed with dogs bred for the purpose, and with spears on foot. As to birds, they are killed with match locks by people for sale; but, otherwise, always taken in nets or with hawks, or bird-lime, and never fired at, in the way of sport or amusement. Fishing is left to the fisherman, and seldom pursued by those in a superior line of life. శేట is also the name for a sheep.

శేటువది *sub.* శేటువది/శేటువద్ది. An advance, as applied to merchandize. శేటువదిచెయ్యడం. To make an advance.

శేది *sub.* శేది. (No Plural.) Heat. శేదిచెయ్యడం. To heat; to make hot. vide *౧౪౪*.

శేడుకోశేదం *శ.న.* శేడుకుంటూ/శేడుకుని. To pray; to say prayers. అతను ప్రతిదినమున్ను స్వామిని శేడుకుంటాడు. That man says his daily prayers to Swaamy.

శేదం *sub.* శేషపు నేదాలు. The name of the sacred volume, in which the religion of the Hindoos is written. The vaidum is comprised of four

parts, called రుగ్వేదం. The *ruggoo-vaidum*, యజుర్వేదం. The *yed-jooroo-vaidum*. సామవేదం. The *saama-vaidum*; and ఆధర్వణవేదం. The *aditerravanna-vaidum*.

వేము *sub.* వేపవేములు. The *murgosa* tree. వేపచెట్టు. *Item.* The bark of this tree is used in fevers, like the *peruvian* bark. వేపచెట్టె or వెరదు. *Murgosa bark,*

వేయించడం *v. a.* వేయిస్తూ వేయించి. To fry; applied to all articles.

వేరు *sub.* వేరువేళ్లు. The root of a tree or plant. చెట్టువేరు. *Item.*

వేరే *adj.* Different; separate; distinct. నాతోపకమాటచెప్పి అతనితోవేరే మాటచెప్పినాడు. He spoke in one way to me and in a *different* way to him. యిదివేరేపనిమున పటిపనినాడు. This is a *separate* *distinct* business and not the former business.

వేలం *sub.* వేలపువేలాలు. An auction; an outcry. వేలంవెయ్యడం. To put up to *auclion*.

వేలు *sub.* వేలివేళ్లు. A finger, వేలికణుపు. A *knuckle*, తొటమనవేలు. The *thumb*. చిటికెనవేలు. The *little finger*. వరిమనవేలు. The *middle finger*.

వేషం *sub.* వేషపువేషాలు. A dress; also a mask or a feigned character in a play or masquerade. వేషంవెయ్యడం. To put on a dress in *character*. వేరేవేషం. A change of dress or character. మారువేషం. *Item.*

వేసడం *sub.* వేసడపువేసడాలు. A mule.

వేసవి *sub.* వేసవివేసవలు. The summer. వేసవికాలం. Summer time.

వేసారడం *v. n.* వేసాగుతూ వేసారి. To fret; to get vexed.

వేళ *sub.* వేళవేళలు. Time; day; period. యీవేళవస్తాను. I shall come this *day*. ప్రాద్దుటివేళ. Morning time. సంధ్యవేళ. Evening time. ఏళ్ళ

యే వేళ వస్తువువచ్చినావు. You come at this time? *it what time.*
did you come

చేతాకోశం *sub.* చేతాకోశపుచేతాకోశాలు. Joke; or humour.

వైఖరి *sub.* వైఖరి వైఖరులు. Behaviour; conduct; manner.

వైటూర్యం *sub.* వైటూర్యపువైటూర్యాలు. The stone, called the *cats-eye*.

వైద్యం *sub.* వైద్యపువైద్యాలు. Medical aid; medical advice or prescription. వైద్యంచెయ్యడం. To afford *medical aid* or to *prescribe* as a Doctor. వైద్యుడు అతూరిలో వరమనిపికి పంకడు గావుండ గా వెళ్లి వైద్యం చేసి దీర్చినాడు. The *doctor* went to that village where there was a man sick, whom he *prescribed* for and recovered.

వైద్యుడు *sub.* వైద్యుని వైద్యులు. A medical man or physician. This word is frequently called వైద్యుడు. But not properly so.

వైతనం *sub.* వైతనపువైతనాలు. The particulars; a detail. ఆ తత్వ వైతనంచూచుకో, Examine the *particulars* of that account. వినస్సుల వైతనం. A *detail* of articles. అమ్మవంటిన వినస్సుల వైతనం. The *detail* or list of articles to be sold.

వైపు *sub.* వైపు వైపులు. A direction. యీ వైపు. In this *direction*. ఆ వైపు. In that *direction*. అన్ని వైపులు. In all *directions*. వక పెద్ద వాడయీ వైపుకు వస్తుంది అని చెప్పుచున్నారు. The people say, that a large ship is coming *this way*.

వైరాను *sub.* వైరాను వైరానులు. Distraction; ruin. వైరాను కావడం. To be in confusion.

వైకాఖం *sub.* వైకాఖపువైకాఖాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of *May*.

వైష్ణవం *sub.* వైష్ణవపు. (No Plural.) This is the name given to the sect of Hindoos, who mark their foreheads length-ways, and are usually

called the *long marked*; in contradistinction of those with the *broad mark*.

వోదకదం v. n. వోదుకురూ|వోదికి. To spin. నూలువోదకదం. To spin thread.

వోదపాయదం v. a. వోదపోస్తూ వోదపోకి. To strain; to filter; to clarify.

వోడ్డు sub. వోడ్డు|వోడ్డు. The water side. పముద్రువువోడ్డు. The sea-shore.

యేటివోడ్డు. The bank of a river. చెరువువోడ్డు. The edge of a tank; that is, of the water in the tank. వోడ్డు also means, the *multiplicand* or *sum multiplied*, in arithmetic.

వోర్తదం v. a. వోర్తునూ|వోర్తి. To press with the hand; to compress; to squeeze. నాచెయ్యిపట్టుకునివోర్తిదాలానుబ్బించినాడు. He laid hold of my hand, squeezed it, and gave me a great deal of pain. పోకలువోర్తదం. To break the beetel-nut; that is, when using it.

వోప్పదం v. n. వోప్పురూ|వోప్పి. To agree; to consent. అతను చెప్పినమాటలకునేనువోప్పినాను. I have agreed to his propositions. *vide* పప్పుతింబదం.

వోప్పందం sub. వోప్పందసు|వోప్పందాలు. An agreement; a contract.

వోప్పందంచెయ్యదం. To make a contract; to close a bargain. ఆకోను టిడ్గిరయిరైతెవుట్టాననంవోప్పందంచేసినాను. I have closed a bargain with that Banian, for twenty candies of paddy. వర్తకులుకొంగుపరుకునిమిత్తంవోప్పందపుశాశీతాలుప్రాకియిచ్చినారు. The Merchants have entered into written contracts, for the provision of chay goods.

వోప్పుకోవదం v. n. వోప్పుకురూ|వోప్పుకుని. To agree; to consent; *vide* వోప్పదం.

వారగదం v. n. వారుకుకూ|రరిగి. To lean back. vide వరుకు. From which. వరగదం, Item.

వారుకుకుపోవడం v. a. వారుకుకుపోకూ|రంగ మకుపోయె. To hurt; to touch lightly; to graze. అతనికిలదాంబూలోకిరంగికుండునేరిమిదు గా వరుకుకుపోయినది. A shot from one of the guns, *grazed* that man's hand in the battle.

వొల్లు sub. వొల్లు|వొల్లులు. The body. vide శరీరం.

వొక చెట్టు sub. వొక చెట్టు|వొకచెట్టు. The *kalacka* tree. వొక కామలు. *Kalacka* fruit. This word should be written వాక చెట్టు.

వొకిలించ sub. వొకిలించ|వొకిలించలు. Reaching, or vomiting. వొకిలించ చే మకోవడం. To vomit.

వొకు sub. వొకు, వొకులు. Detriment; injury; badness. వొకుదాకులూ.. Good and bad. vide కీడు.

వొదచడం sub. వొడున్ను|వొదిచి. To pour out; to discharge.

వొదడం v. n. వొడుచూ, వొది. To lose; to be deprived of. తనువులో వొదడం. To lose an arbitration. అది వొదడం. To lose at play. సొమ్ము వొదడం. To lose property.

వొదిపోవడం v. a. వొదిపోకూ|వొదిపోయి. To lose; not to win. అకుండు లోనువిన్నెట్లు వొదిపోకూవున్నవి. The water is running out of that earthen Vessel.

వొడువిళ్ల sub. వొడువిళ్ల. (No Plural.) Pantiles. వొడువిళ్లపంకు. Item.

వొడు sub. వొడి. Decay. వొడికుడ. A decayed Vessel; that is, worn out by time. వొడిమాటలు. Unsound words; not to be depended on.

వొదార్చడం v. a. వొదార్చకూ|వొదార్చి. To console; to comfort; also

to condole. అతనితమ్ముడుచచ్చినందున అతనివ్యక్తమవెల్లివ్రాదార్చినాను.

I went and *condoled* with him, on the death of his brother.

శ్రావ్యదం చ. గ. వ్రాదున్ను|వ్రావ్వి. To suffer; to bear; to endure. పెట్టి

శ్రావ్యదం. To *endure* pain. అశిపాయినయేనూరు దెబ్బలుకొట్టుచున్నా

దుగానివాటిలన్నింటికీ వ్రావ్వి నాడు. That Sepoy was ordered five hundred lashes, and *bore* them all.

శ్రావ్య లేకపోవడం చ. గ. వ్రావ్య లేకపోచూ|వ్రావ్య లేకపోయి. To be *envious*; to *envy*.

శ్రావ్య లేనితనం *sub*. వ్రావ్య లేనితనపు వ్రావ్య లేనితనములు. *Envy*; jealousy.

మాకుభాగ్యంయెక్కువ కావడం అతనికి వ్రావ్య లేనితనం విస్తరించినది. His *envy* seems to have increased, in proportion to the increase of my good fortune.

శక్తి sub. శక్తిశక్తులు. The name of the Goddess, to whom devotion is paid by the Hindoos, to avert the calamity of the small pox. vide అక్షునాదు. This word also means *strength* and *vigour*. ఆమనిపికిమహాశక్తివున్నది. That man has a great deal of *strength*. శక్తి also means *evil-spirits* or *demons*. శక్తిపట్టడం. To be possessed by an *evil-spirit*. Ability; capacity.

శకునం sub. శకునపుశకునాలు. An Omen; a sign; a prognostic. నేను యిల్లదికిరావలెననిచిచారిం చేసరకుశకునంమంచిదిఅయినదికాదుగనకరాశి ప్రాయినామ. I was in the act of coming here, but observed a bad omen and therefore did not come.

శతృత్వం sub. శతృత్వశతృత్వాలు. Enmity; opposition. vide పృ.

శతృవుడు sub. శతృవుని శతృవులు. An enemy. ఆవూరిలో అంతా నాకు శతృవులువున్నారు. They are all *enemies* to me in that town.

శబ్దం sub. శబ్దపుశబ్దాలు. The sound of a voice or of the people speaking; also, words or speech. పాడిశబ్దం. The sound of the voice in singing. వాద్యాలశబ్దం. The sound of musical instruments. వీణేశబ్దం. The sound of the veenai.

శ్రమ sub. శ్రమశ్రమలు. Difficulty; trouble; distress. శ్రమపడడం. To get into difficulty. శ్రమచెయ్యడం or పెట్టడం. To cause difficulty, or give uneasiness. vide ప్రయాసం.

శరీరం sub. శరీరపుశరీరాలు. The body; either of a human being, or of beasts. మనుష్యశరీరం. A man's body. ఆడదానిశరీరం. The body of a woman. గుర్రపుశరీరం. The body of a horse. పశువులశరీరాలు. The bodies of beasts.

శలంకి sub. శలంకిశలంకులు. The name of a bird. శలంకిపిట్ట. Item.

కలెవు *sub.* కంప్రాకలవులు. Order; permission; concurrence. మీకలెవుట
యిరేవస్తాను. With your *concurrence*, I will come. మీకలెవుచొప్పున
మర్రాన్ని తెస్తారు. They are bringing the horse agreeable to your
orders.

కల్లా *sub.* కల్లా, కల్లలు. Muslin.

కవం *sub.* కవవు, కవాలు. A corpse. vide టనుక.

కానా *adv.* Many; plenty; sufficient; or enough. కానామందిదొరలు
వచ్చినారు. A *great many* gentlemen have arrived. కానాదినములు.
A *great number* of days; that is, a *considerable period*. కానాదినము
లనుంచియా దేశములోవున్నాను. I have been from a *long period* back,
in this country. కానాశేవు. A *long time* ఆరూపాయాలునాకుకాన.
Those Rupees are *enough* for me.

క్రావణం *sub.* క్రావణపు, క్రావణాలు One of the Gentoo months,
nearly answering to the month of *August*. క్రావణం also means a
goldsmith's pincers.

కాస్త్రం *sub.* కాస్త్రపు, కాస్త్రాలు. The *shaastrums* or book of the laws of
the Hindoos. మహమ్మదీకాస్త్రం. The Mahomedan *code*. శేనుకుకాస్త్రం.
The Gentoo *code*. కాస్త్రక్షంకా or కాస్త్రప్రకారంగా. According to
law or the *shaasters*. There are six different shaasters, according to
the Hindoo Religion, which are as follows: viz. వ్యాకరణం. Vyaakurnum.
The doctrine of grammar and language. తర్కం. Tarkum. The doc-
trine of the earth and fit's properties. మీమాంసం. Meemaamum. The
doctrine of rites and ceremonies, and incantations. వేదాంతం. Vaidjan-
tum. The doctrine of the divinity. ద్యోతిషం. Djotesum. The doc-
trine of the heavenly bodies. వైద్యం. Vydium. The doctrine of medicine.

కా sub. కా (No Plural.) Lok. తెనుకుకా. Gentoo ink. వారికా.
Europe ink.

కబు sub. కబు/కబులు. An infant. vide విత్త.

కమ్యు sub. కమ్యుని/కమ్యులు. A scholar or a disciple.

కయ sub. కయ కయలు. Punishment. కయచెయ్యడం. To inflict punishment.

కమ్రం sub. కమ్రం. (No Plural.) Quickness; expedition. కమ్రంచెయ్యడం. To be quick or expeditious. కమ్రంకా. Quickly; expeditiously. vide వ్యర.

కుక్రవారం sub. కుక్రవారపుకుక్రవారాలు. Friday.

కుక్ర sub. కుక్రకుక్రాలు. Cleanliness; neatness. కుక్ర. Item.

కుక్రం adj. Of or belonging to Sooders. కుక్రమం. The Soodra caste, కుక్రవాడు. A man of that caste. కుక్రది. A woman of that caste. This is the name given to the fourth caste of the Hindoos. The word is commonly called. కుక్ర.

కెనివారం sub. కెనివారపుకెనివారాలు. Saturday:

కైత్యం sub. కైత్యం. (No Plural.) The complaint, which we term a cold. కైత్యంచెయ్యడం. To have a cold. అతనికిచచ్చకైత్యంవేకినది. He has got a very bad cold.

పమ్య sub. పమ్య|పమ్యలు. A lampstand used in Cutchheries; commonly called కెమ్య.

పరతు sub. పరతు|పరతులు. Stipulation; Agreement.

పరభతు sub. పరభతు|పరభతులు. Partnership.

పాలా sub. పాలా|పాలాలు. A shawl; worn by people in India.

పాపాదీ sub. పాపాదీ|పాపాదీలు. A witness. vide పాపా.

మొగవు sub. మొగవు|మొగవులు. Beginning; commencement. పాముగవు.
Beginning of the year.

సకలము *sub.* సకలము. (No Plural.) The whole; the aggregate. సకలమైనవారూ. *Every body; all persons of every description.* సకలమైనవారికి తెలియచెప్పవలెను. *Be it known to every one!*

సకిలించడం *v. n.* సకిలించుచు|సకిలించి. To neigh. ఆసుగ్రంథే యున్న సకిలింపుచుంటుంది. *That horse is always neighing.*

సఖు *sub.* సఖు|సఖులు. Duress; distress; oppression. సఖుచెయ్యడం. To use violence; to distress. అతనువర హాలనిమిత్తం రోజున్న మాయంటి రాదమాగ్నంది సఖుచేస్తాడు. *He comes every day to demand his Pagodas, sits down in my house and places me in duress.*

సగటు *sub.* సగటు|సగట్లు. An average; an estimate. లెక్కసగటు. The average of an account.

సగం *sub.* సగపు|సగాలు. A half. సగంసగం. *Half and half.* vide అర. సగంబడం *v. a.* సగంబుచూ|సగిగ. To mutter; to grumble. నేముచెప్పినమాటలు అతనికేమిమిగిలేక సగంబుచూపువాడు. *Not being satisfied with what we told him, he went off grumbling.*

సత్యం *sub.* సత్యపు|సత్యాలు. Truth; asseveration; oath. యీమాటని జీమనిసీపు సత్యం చేస్తావా. *Will you make asseveration to the truth of this word? that is, swear?* నేనుఅక్కడికి వెళ్లినమాటపత్యం. *That I went there, is a fact or truth.*

శత్రం *sub.* శత్రపు|శత్రాలు. This is the Gentoo name of the charitable buildings on the roads in India, which we call *choultries*; usually so built, as to accommodate travellers of every different caste.

శక్తు *sub.* శక్తు. (No Plural.) Pewter.

శక్తువ *sub.* శక్తువ|శక్తువలు. Strength; force; capability. అతనిపోట్లా దదానకుయేమి శక్తువలేదు. *He has no power left for fighting.*

స్తంభం *sub*. స్తంభశ్చ స్తంభాలు. Any kind of post or pillar. రాతి స్తంభం. A stone pillar. కర్ర స్తంభం. A wooden pillar or post. దీప స్తంభం. A lamp-stand; used in all Native houses.

స్థలం *sub*. స్థలశ్చ స్థలాలు. A place; a situation; a residence. ఆస్థలంలా నుంచి వెళ్లవద్దు. Do not go away from that place! నీ కాపుర స్థలంయెక్కడ Where is your place of residence? కల్లటగువారుతమక చేరిలో నాకునొక రీచెట్టించ దానకుస్థలంలేదనిచెట్టి నారు. The collector has told me, there is no place for me in his cutcherry.

పదరహి *adv*. Aforesaid; abovementioned; foregoing. పదరహి చెట్టునమా ట్టుబాగాజ్ఞాపకంఛంచుకో. Keep the aforesaid words well in your recollection.

పదుస్తరం *sub*. పదుస్తరశ్చ పదుస్తరాలు. A reply; an answer. అతనివిస్తరం వ్రాసిపంపించివాను పదుస్తరంయింకారా లేదు I have written him a letter, but his answer is not yet received. నామాటకుమేమి పదుస్తరంచెప్పుతావు. What reply do you make, to what I have said?

సన్న *adj*. Fine; thin; పన్నబట్ట. A Fine cloth. సన్నతనం Fineness.

పనదు *sub*. పనదు|పనదులు. A voucher; contract; agreement; better known by the word sannud.

పన్నం *sub*. పన్నపు|పన్నాలు. Fineness; thinness; పన్నపుబట్టలు. Fine clothes. నూడి పన్నం. The fineness of thread. పన్నపుదీరె. A fine cloth; such as women wear.

పన్యాసం *sub*. పన్యాసపు|పన్యాసాలు. The name of a particular persuasion of religionists, amongst the Hindoos; who travel into different parts, as beggars. The head of the Sanyashies is placed in a superior

light by Bramins, and considered the *head* over all the Religions, of the Hindoos.

సన్యాసి *sub.* సన్యాసి|సన్యాసులు. A Sanyashy.

సన్నిధి *sub.* సన్నిధి. (No Plural.) Presence. vide సముఖం.

సంకటం *sub.* సంకటపు|సంకటాలు. Sickness; indisposition. అతను సంకటం చాతయిక్కడికిరావడం లేదు. He is not come here on account of *sickness*. అతనికి నాముఖ్యసంకటం వచ్చినది. He is affected with the *nyayava sickness*. సంకటంపడడం. To fall sick.

సంకెల *sub.* సంకెలు|సంకెల్లు. A fetter; or Iron. సంకెల్లు పెయ్యడం. To put in *Iron*. సంకెల్లు వ్రాడకొట్టడం. To *unfetter* or release from *Iron*.

సంకది *sub.* సంకది|సంకడ్లు. The name given to the double boats, placed as ferries on rivers; made of two entire trunks of palmira trees, hollowed out.

సంకతి *sub.* సంకతి, సంకతులు. Business; subject; case; circumstances. యీ సంకతిని సురిందినపు యేమి చెప్పునా? What do you say regarding this *circumstance*? యీ సంకతులు నేను విిన నేదు. I have heard nothing of these *things*. వాయింటి సంకతులు యీ వస్త్రాని కు చెప్పునాను. I will make you acquainted with all my family *affairs*. The word, సంకతి in Sanscrit, means *society*.

సంగీతం *sub.* సంగీతపు|సంగీతములు. A song or singing. సంగీతంపాడడం. To sing a song. సంగీతపాఠకుడు or సంగీత గాడు. A *singer*. సంగీతకత్తె. A *female singer*.

సంగోరు *sub.* సంగోరు|సంగోర్లు. A Revenue term, meaning a *half*. సంగోరుపాలు. A *half* share; such as, the *half* share to the ryott, and *half* share to the Circar.

పాచీ *sub.* పాచీ|పాచీలు. A bag. రూపాయాలపాచీ. A bag for *Rupres.*

సంత *sub.* సంత, సంతలు. A fair; generally held in the same manner as they are in Europe.

సంతకం *sub.* సంతకపు|సంతకాలు. Signature. సంతకంచెయ్యడం. To sign. సంతకంచేయించడం. To cause to sign.

సంతతి *sub.* సంతతి|సంతతులు. Issue; offspring; vide సంతానం.

సంతానం *sub.* సంతానపు|సంతానాలు. Issue; offspring. అతనికి పదిహేని అయిదు సంవత్సరములు అయినది కానియింకా సంతానం లేదు. He has been married five years, but has not yet got any issue.

సంతోషం *sub.* సంతోషపు|సంతోషాలు. Pleasure; gladness; satisfaction. సంతోషం కావడం. To be pleased; to be glad; సంతోషం పెట్టడం. To make glad; to give pleasure.

సందడి *sub.* సందడి|సందట్లు. The buzzing noise made by a crowd of people; also, the crowd itself. అక్కడ మనుష్యుల సందడి వల్లగానే సంతతి అని తెలిసినది. From the noise of those people, I can tell there is a Fair to day.

సందు *sub.* సందు|సందులు. A lane; a narrow street; also, any particular direction. అతనియిల్లు సందులో వున్నది. His house is in that small street. అతను సందుకు వెళ్ళినాడు. He has gone in that direction.

సందేహం *sub.* సందేహపు|సందేహాలు. Suspicion. సందేహం పడడం. To be suspected. సందేహించడం. To suspect. అతనియింకా పనిచేసినట్లు సందేహించినాను. I suspected him of having done this business.

సంధ్య *sub.* సంధ్య|సంధ్యలు. The evening. సంధ్య వేళ. Evening time. ఈ ధ్య వేళ వెళ్ళిపోయాడు. He went away in the evening. సంధ్య also means morning and evening prayers; అతను ప్రార్థన స్వేచ్ఛాను చేశాడు.

ధ్యచారునైపున్యము. Having made his ablutions in the morning, *he* is saying his usual prayers. సుభ్యవార్త. To make supplication.

పబ్బ *sub.* పబ్బ. (No Plural.) Soap. This is of the very coarsest kind, used by washers. No soap is made in India, fit for washing the skin, like the Europe soap.

సమ్మతి *sub.* సమ్మతి|సమ్మతులు. Acquiescence; compliance; consent. సమ్మతిపడడం. To comply; to agree; to be satisfied. సమ్మతిచెయ్యడం. To conciliate; to render compliant; to satisfy or to reconcile.

సమ్మన్య *sub.* సమ్మన్య|సమ్మన్యలు. Summons; a law term, for calling people to appear.

సమం *sub.* సమం|సమాలు. Equality; similitude. సమంచెయ్యడం. To make equal. సమంగా. Equally or alike. వీరుముద్దురూసమంగావున్నారు. Those two people are like each other.

సమయం *sub.* సమయం|సమయాలు. Time; opportunity; leisure. మీదగ్గరకురావదానకునాకుసమయంలియినదికాదు. I have not had an opportunity of coming to you.

సమస్తం *sub.* సమస్తం. (No Plural.) The whole; the whole body. *vide* సకలము.

సమాచారం *sub.* సమాచారం|సమాచారాలు. An occurrence; circumstance; news. మీదేశమేమి సమాచారం. What is the news to day? మంచిసమాచారం. Good news; చెడ్డసమాచారం. Bad news. మీయింటిసమాచారాలుఅన్నిటాగావున్నవా. Is every thing going on well, at home?

సమాధానం *sub.* సమాధానం|సమాధానాలు. Agreement; consent; compliance. సమాధానంపడడం. To consent, *vide* సమ్మతి.

సమీపం *sub.* సమీపపు సమీపాలు. Nearness; proximity; neighbour-
hood. మాయింటి సమీపమందు వక రాజు దొంగనాడు. A Rajah has taken
up his residence, *close* to my house. సమీపంగా. *Near; close to;*
నేను అతనికి సమీపంగా వున్నాను. I am very *near* him.

సముఖం *sub.* సముఖపు. (No Plural.) Presence. మీ సముఖానకు వస్తు
న్నాను. I am coming into your *presence*.

సముద్రం *sub.* సముద్రపు సముద్రాలు. The sea. సముద్రపు గాలి. The
sea breeze. సముద్రపు కొద్దు. The *sea shore*. సముద్రం

సమైక్యం *sub.* సమైక్యపు సమైక్యలు. A sledge; that is, any large heavy ham-
mer.

సమేతు *adv.* Including; along with. నా సామానులను సమేతు చేసుకుని
రా. Bring my things, *including* horses and all. రాముడు వచ్చినాడు అ
తన్ని సమేతు చేసుకుని వచ్చినాడు కాని వచ్చినాడు కాదు. Ram-
doo came, Letchmoodoo came, *along with* Baupannah; but you did
not come.

సమేతం *sub.* సమేతపు సమేతాలు. A Revenue term, applied to the person
who officiates, along with the authorized Kurnum of a Village.

సంపాదన *sub.* సంపాదనపు సంపాదనలు. The act of procuring. సంపాదన చే
య్యడం. To *procure*; to *obtain*.

సంపాదించడం *v. a.* సంపాదించుట. To provide; to procure; to
acquire. అతడు కొంత వరహాలు సంపాదించినాడు. He has *acquired* a good
many pagodas.

సంబరం *sub.* సంబరపు సంబరాలు. A Feast; a celebration; or festival;
generally applied in a religious sense. మాయింట్లో యీ సంబరం చే

ప్రస్తు. We have a *feast* at our house to day. శేష దేవుని పండుగం జేస్తాను.

To-morrow the *festival* of the God is to be celebrated;

సంరక్షణ *sub.* సంరక్షణ సంరక్షణలు. Support; maintenance. పరిరక్షణ చెయ్యడం. To support; to maintain; to protect. చిన్న నాటనుంచీ నన్ను సంరక్షణ చేసినాడు. He has been my support, over since the days of my infancy.

సంరక్షించడం *v. a.* సంరక్షించు | సంరక్షించి. To support; to maintain; vide సంరక్షణ.

సంవత్సరం *sub.* సంవత్సరపు సంవత్సరాలు. A year. సంవత్సరాది. *New year's day*; which, amongst the Hindoos, occurs on the 1st of the month *Chytram*, answering nearly to the month of April. సంవత్సరాది పండుగ. *New year's holy days, or feast.*

సంశయం *sub.* సంశయపు సంశయాలు. Suspicion. సంశయించడం. To suspect. సంశయపడడం. To be suspected. vide సంశేషం.

సంస్కృతము *sub.* సంస్కృతపు సంస్కృతములు. The Sanskrit language. సంస్కృత వ్రామాట or విద్య. Item.

సంసారం *sub.* సంసారపు సంసారాలు. A family; the same meaning as the word implies in Europe. సంసారం చెయ్యడం. To live as a family man; that is, referring also to caste.

సంసారి *sub.* సంసారి, సంసార్లు. A family-man or woman; that is, a person living according to the Rules of his particular caste. నేను సంసారినిగా నిలుచుకొన్నాను. I am a person of proper family; and not an abandoned person or one who has lost his caste. అవిధిలో విడిచిపెట్టారు. పాలాయింట్లు. All the houses in that street are family houses.

సరదడం *v. a.* సరుదుతూసరిది. To arrange; to assort; to place toge-

ther. కాకితాలుసరదడం. To assort papers. విట్టలుసరదడం. To put up or arrange clothes.

సరంజాము *sub.* సరంజాము|సరంజాములు. Articles of provision or other requisites, either for troops or travellers, prepared at particular stages. సరంజాముచెయ్యడం. To prepare articles of provision. లిస్టగకో సరిశాస్త్రాలో సర. జాము చేశినారు. They have prepared articles of provision for the camp, in that town.

సరంబీ *sub.* సరంబీ|సరంబీలు. A ceiling or inner roof.

పర్గాను *sub.* పర్గాను|పర్గాన్లు. The circar; that is, the Government of the country.

సరాఫు *sub.* సరాఫు|సరాఫలు. A shroff; that is, a teller of money. The shroffs manage all the money concerns and exchange of the bazaar; the same as the soucars do, of the countries in which they reside.

శరి *sub.* శరి. (No Plural.) Sufficiency; enough. Th's word is very much used in conversation or on common occasions, in the way we would use, surely? enough said, truly! సరిమప మంచిమాటచెప్పి నావు. Truly! these are fine words of your's! సరిసరియివాటివా లిందు. Enough, enough; do not grieve any more. శరిపడడం. To fill, to complete. కాకితాలుశరిపడ్డవి. All the paper is filled up. యావళనా మినలు కై సంకస్పరములు సరిపడ్డవి. I have at this day completed my fortieth year. శరి శేషులు. Odd and even. శరిపుచ్చడం or శరి పెట్టడం. To finish. శరి చెయ్యడం. To dress the threads before weaving. శరిక్షాదడం. To examine,

మరి *adv.* Properly; rightly; correctly. నిత్యము సరిగా వ్రాసినది. You have written that paper very properly.

మరిహద్దు *sub.* సరిహద్దు|సరిహద్దులు. A boundary. గ్రామ సరిహద్దు. The boundary of a Village. దేశపు సరిహద్దు. The boundary of a country.

చరుకు *sub.* సరుకు|సరుకులు. Articles; goods; merchandize. తోగు సరుకు. Chay goods. వాడ సరుకు. Ship goods.

సేను *sub.* సేను. (No Plural.) Glue, సేను పెట్టడం. To glue.

సలహా *sub.* సలహా సలహాలు. Advice; council; peace; contentment; rest. అతని సలహాచే వూన పనిచెయ్య లేక దేశాంతరం వెళ్ళినాడు. Without taking his advice, he is gone away into other parts. సలహా పడడం. To be at peace. సలహా చెయ్యడం. To make a peace సలహా పుచ్చుకోవడం. To take advice. మహారాష్ట్రులు కంపనీ వారితో సలహా పడ్డారు. The Marattahs are at peace with the Company.

సలాం *sub.* సలాం|సలాంలు. Atalms or maalas ation, సలాం చెయ్యడం. To salaam; a term borrowed from the Mahomedans.

స్వంతం *sub.* స్వంతపు (No Plural.) Own or private property. ఆ యిల్లు నా స్వంతమైనది. That house is my own property. స్వంతమైన వస్తువులు. Things that are one's own private property. This is a corruption of the Shanscrit word. స్వయం. vide భాషా.

స్వప్నం *sub.* స్వప్న స్వప్నవాలు. A dream. vide కల.

స్వభావం *sub.* స్వభావపు స్వభావాలు. Nature; disposition. మంచి స్వభావం. A good disposition. దుస్వభావం. Ill-nature; a bad disposition.

స్వర్గం *sub.* స్వర్గ స్వర్గాలు. Heaven; or the upper regions. There are several descriptions amongst the Hindoos. అతను స్వర్గానికి వెళ్ళినాడు. He has gone to heaven; that is, he is dead.

స్వరం sub. స్వరప్రస్వరాలు. The voice. అతని స్వరం మంచిది. He has got a good voice. This is also the name given to a note of musick, of which the Gentoos have seven, as with us. On these, there are not less than 128 changes; for which. vide ధౌXo.

సవతి sub. సవతి/సవతులు. The term given, when there are two or more women married to the same man. ఆకోమటిమమ్మనయ్యగారిని పెండ్లి అది నాదునక మేము సవతులము అయినాము. That Balian having married both of us, we are become *savatoes*. సవతిశిల్లి. A Father's wife; not the mother who begot you properly; a mother, in common with others of your Father's wives.

సవారీ sub. సవారీ సవారీలు. The general term for any manner of conveyance, used for exercise or pleasure. సవారీశోయీలు. *Palankeen* bearers. అతడు గుర్రపు సవారీ వెళ్ళినాడుగాని నేను యేనుగ మీద సవారీ అవుతాను. He means to go out on horse-back, but I mean to ride on the *Elephant*. The term is principally applied to a *Palankeen*.

సవాలు sub. సవాలు/సవాలు. Question. జవాబు సవాలు. Conference.

సప్తాని sub. సప్తాని, సప్తానులు. The term of an imaginary valuation of money, supposing the amount of two *Dabs*.

సహనం sub. సహనపు. (No Plural.) Patience; quiet; resignation. సహనం వుండడం. To have *patience*; to be *quiet*; to be *pacified*.

సహాయం sub. సహాయపు/సహాయములు. Protection; assistance; an asylum. సహాయం చేయడం. To *protect*; to *assist*. vide ఆసరా.

సహించడం v.n. సహించుట/సహించి. To suffer; to endure; also, to forbear. నొట్టచి సహించడం. To *endure* pain. అతను యెన్ని మాటలు అదిన్న నేను సహించినాను, I *bore* all he said.

పడపు *sub.* పడపు/పడపులు. Severe pain; constant, drawing pain; fever. అతనికిపడపుపడుచుచాతవ్వరంజచ్చినది. The severe pain of that boil, has occasioned him fever. అతనికివైద్యుచేసెందుచాతవంటిపడపువచ్చినది. He has got a cold, which has induced a fever.

పాగకొట్టడం *v. a.* పాగకొట్టుచు/పాగకొట్టి. To beat out; to expand. అపెంది కంపాటికా నెదుపాడుకునపాగకొట్టినాడు. The Silversmith has beat out that silver, the full length of a span.

పాగడం *v. a.* పాగుచు/పాగి. To stretch out; to distend; also, to beat out. పనిపాగడు. To go through or push out a business. యేరుచాకపాగడం. To plough up a fallow.

పాగనార చెట్టు *sub.* పాగనార చెట్టు/పాగనార చెట్లు. The Alee tree. పాగనార కుట్టు. The leaf of the alee.

పాగుబడి *sub.* పాగుబడి/పాగుబట్టి. Cultivation. పాగుబడిచెయ్యడం. To cultivate.

పాదరువారు *sub.* పాదరువారు/పాదరువార్లు. A Revenue term signifying the expenses attending the collection of the Revenue.

పానం *sub.* పానం/పానాలు. The term given for the ablutions performed by the Hindoos. పానంచెయ్యడం. To perform ablutions. It is applicable to bathing in general. The word is usually pronounced పానం.

పాన *sub.* పాన/పానలు. The name of a particular Stone, upon which the Sandal wood is ground into powder, to be used by the Natives to rub on their bodies. కత్తుచువచ్చే పాన. A Stone for sharpening knives. చక్కులుచచ్చే పాన. A Stone for cutting Diamonds.

పాని *sub.* పాని/పానిలు. The general name of dancing women. పాని also means, a girl made a woman of పాని. When added to the word

దొర means a man's wife. అచిన్నదియింకా పానికాదెదు. That girl has not yet been made a woman of. మాదొరపానియీశ్వరయేను మోద నవారికెళ్ళుతుంది. Our lady takes an airing to-day on the Elephant. మంగరంనిస్త్రంయూరాత్రి సానులువస్తాగ. The dancing girls are coming this night, for the celebration of the Feast.

పానికె sub. పానికెపానికెల్లు. The name of small earthen plates, on which some of the Hindoo and Mahomedan castes, eat their victuals.

పానె adj. Of or belonging to the *sanny* caste. పానెకులం. The *sanny* caste. This is a particular caste of dancing women, who dance whilst beating small sticks according to time, accompanied by singing.

పాచదదం చ. న. పాచకుకూపాచది. To eat. మీరుపాచిక్కారా. Have you eat your victuals? vide తినదం.

పాపు sub. పాపు. (No Plural.) Fair; clean. ఆకాకికాలుపాపుత్రయి. Copy those papers fair. ఆనేలపాపుచెయ్యి. Clear out that ground!

పాదెకు sub. పాదెకు. (No Plural.) Proof; conviction. పాదెకుకావదం or పదదం. To be convicted. పాదెకుచెయ్యదం. To convict; to bring to proof.

పామంతం sub. పామంతపుపామంతాలు. Power; authority. పామంతంచెయ్యదం. To exercise power or authority. The word పామంతం in Sanscrit, means neighbourhood.

పామూను sub. పామూను. (No Plural.) Baggage; things. యింటిపామూను. House furniture. యీదేశవేసురాజమహేంద్రవరంనుంచివచ్చినా మనాపామూనువెనకవచ్చుచున్నది. I arrived this day at Rajahmundry; but my things are coming behind.

పాము sub. పాము|పాములు. The name given to all kinds of manual and bodily exercise, which certain castes of Hindoos practice during their youth. పాముచేయడం. To practice exercises.

పామెత sub. పా న త|పామెతలు. A proverb; a comparison; an allegory & a saying. అతనితో మాట్లాడటా తేలో పామెతకనుద్యులు వేస్తూ చాలినిపామెత చెప్పినాడు. When I went to speak to him, "will you teach your grand-father to cough?" was the proverb he gave me, in reply.

పాంక్రాటి sub. పాంక్రాటి. (No Plural.) Benjamin. ఈ రుంజేగదిలో దోమలుచావదానకుపాంక్రాటిపోకలెయ్యి. Burn some benjamins in the bed-room, to kill the musquitoes.

సాయంత్రం sub. సాయంత్రం|సాయంత్రాలు. The evening. వీధి సాయంత్రం.

సాయంత్రం sub. సాయంత్రం|సాయంత్రాలు. The evening. అతణ్ణిని న్నసాయంత్రంచూచినాను. I Saw him yesterday evening. This word should properly be written సాయంత్రం from the Sanscrit.

సాయరు sub. సాయరు. (No Plural) A Revenue term, signifying the collection of customs and duties. సాయరువారు. A custom officer.

సారథి sub. సారథి|సారథులు. The name of the man who sits in front of the Native vehicles and drives the bullocks.

సారంగి sub. సారంగి|సారంగిలు. A small musical instrument, mounted with five wires and played with a bow. It has a long neck and a short round body. సారంగి వాయించడం. To play on the saarangy.

సాగ్గి పా sub. సాగ్గిపా|సాగ్గిపాలు. A Revenue term, signifying low ground cultivation. సాగ్గిపాడు. Low-ground crop.

పాఠ *sub.* పాఠపాఠాలు. The name given to the pieces or pawns, with which the Hindoos play their game called *sogataloo*. పాఠ is also the name of the Pot-maker's wheel; called కున్నరపాఠ.

పాఠ *sub.* పాఠపాఠాలు. A *stable* properly an eating place or cooking place. కుర్ర పాఠ. A horse stable. వడుపాఠలో అన్నం తింటున్నాడు. He is eating his victuals in the *Cooking place*.

పాలు *sub.* పాలుపాలు. The year. పాలుముజస్త. The expired or last year; a term used in Revenue. పాలావారుచొప్పున. Agreeable to former years. పాలుమురపు. The beginning of the year. పాలురాదు. The end of the year.

పాఠ *adj.* Of or belonging to the weaver-caste పాఠకులు. Item, పాఠ వారు. A weaver. పాఠిడు. A spider; పాఠపుగ్గ. Item.

పాఠకాలం *sub.* పాఠకాలపుపాఠకాలు. Leisure; opportunity; విడికొరక.

పాఠకారు *sub.* పాఠకారుపాఠకారు. A Soucar. A caste of Hindoos who may be considered the monied men, or Bankers of India. పాఠకారుకొత్త. A Soucar's office or place of residence. జయరాంబాబుపాఠకారులుండరులోతనకొత్తవేసివారు. Jairamdoos, the Soucar, has established his office or place of residence at Masulipatam.

పాఠ్యం *sub.* పాఠ్యపుపాఠ్యములు. Evidence; testimony. తప్పుపాఠ్యం. False-evidence. పాఠ్యంవలకడం. To give evidence.

పాఠి *sub.* పాఠిపాఠిలు. A witness; an evidence, పాఠివలకడం. To testify or give evidence.

పాఠ *sub.* పాఠపాఠాలు. A stamp; a seal; an impression: పాఠచెయ్యడం. To stamp; to seal. పుత్తరంపొడకపాఠచెయ్యడం. To seal a letter.

సం sub. సం|సంలు. A plat or twist of the hair; in the manner practised by the Natives in Hindoestan:

సం sub. సం. (No Plural.) Shame; reproach: అతడుచెప్పినమాటకు నాకుచూహంకొన్నవచ్చినది. I felt great *shame*, at what he said. సంకూరిన. *Shameless; impudent.* సంకూరినచునిన. *A shameless follow.*

సం sub. సం|సంలు. The name given to a religious performance in the manner of a vow, made to the *Amooaaroo*, or Village Goddess; once every year the devoted person has a large double pointed hook fixed through the flesh of the back, near the waist, and is swung twice or thrice round the Goddess, from an elevated beam, and then let loose. This Ceremony is termed సంసం. They have another manner termed సంసం. Which is performed like the first, except that of placing the devoted person in a *basket* instead of having hooks fixed through the flesh of the back, when they swing round.

సం sub. సం|సంలు. Circumstance; matter.

సం sub. సం|సంలు. A large round or oval bag, made of thick hide, in which ghee or oil is commonly transported and stored. It is generally called *Dupper* by Europeans. సం is also the name given to the vessel in which the *mashajoe* carries the oil, to feed the *mashal* with in travelling, also made of leather.

సం sub. సం. (No Plural.) State of readiness or preparation. సంసంసంసంసంసంసంసం. They are in a *state of readiness* for fighting. సంసంసంసంసంసంసంసం. He is *prepared* to set out for

the country. అడవియంకాశిద్ధముకాలేదు. That business is not yet ready.

సింధూరం *sub.* సింధూరపు. (No Plural.) The red colour used by painters in India, called red lead in Europe.

సిఫాయి *sub.* సిఫాయి/సిఫాయీలు. A sepoy.

సిబ్బందీ *sub.* సిబ్బందీ/సిబ్బందీలు. This is the general name of *armed peons*, either kept in attendance at the house or employed as guards, and occasionally to fight.

సిట్టి *sub.* సిట్టి/సిట్టిలు. The name of a *brass plate* used as a cover to the vessels, in which the rice is boiled by the natives. తరాజుసిట్టిలు. The *plates* of a pair of scales, in which the article and weights are placed.

సింహం *sub.* సింహపు/సింహాలు. A Lion, altogether a Sanscrit word.

సివంగి *sub.* సివంగి/సివంగులు. The animal, which is vulgarly termed the *hunting cheela*; used in India by crowned heads, and by Rajahs, for the diversion of hunting the antelope and deer; to which it is trained.

సిస్తు *sub.* సిస్తు/సిస్తులు. A Revenue term, signifying the *settlement* of the Revenue.

స్త్రీ *sub.* స్త్రీ స్త్రీలు. A Female; a woman. vide ఆడది.

సిరాశాలం *sub.* సిరాశాలపు/సిరాశాలాలు. Cold season; or Winter.

సిరాశలం *sub.* సిరాశలపు/సిరాశలాలు. The name of a fruit in India, which Europeans call *custard apple*. It has a soft white substance inside, very sweet and cloying; from which, perhaps, the name is adopted.

కీచ sub. కీచు/కీచులు. The common name of *country* or *boundary*; also of *district*. It is also applied to the word *Europe*, in particular. యీ పరవశ్యరంసీమమందిరా నామందిరజిల్లావచ్చినారు. A great number of soldiers have arrived from *Europe* this year.

కీల sub. కీల/కీలలు. A nail; either of wood or iron. కీల also means the *silver* or *gold pin* and sometimes *jewels*, with which the *joys* worn by women are fastened. కీలమండ. The *angle*.

కీసం sub. కీసపు. (No Plural) Lead.

కీనా sub. కీనా/కీనాలు. A bottle. Properly కీనా.

మఖం sub. మఖపు మఖాలు. Comfort; ease; happiness; pleasure. శుభమఖాలు. *Good and bad*. అతనిక ప్రమఖ శుభమెవరుకనిపెట్టినారు. Who will look after his *fortune* in *life*. మీగుమఖం కావం బట్టినేమి జూరక చేస్తాను. I shall take upon myself, your *welfare* in *life*. మఖ పంకటం. The *venereal disease*.

మది sub. మది/మదిలు. This means any thing turning, or curling, or being twisted. కిళ్లమది. A *whirl-pool*. మదిరాచి. A *whirl-wind*. అతని నెత్తిమదిలున్నది. That man is *curly-headed*. అది రాచికినెత్తుమంది వికాపు. That horse has no good *marks* or *feathers*. These *feathers* are particular *curls* in the *hair*, considered indications of good caste in horses.

మదై sub. మదై/మదైలు. A hammer.

మద్ద sub. మద్ద/మద్దలు. A description of *pumice stone*, taken out of hilly grounds and from the banks of rivers near hills. It is made into *powder* and used by some castes of the Natives, to rub on their

faces; and by painters, to rub on the paper before they apply the colour.

మన్న sub. మన్న|మన్నాలు. A cypher; also, the name of one of the marks placed in the rank of a Vowel in the Gentoo Alphabet, expressed thus o.

మన్నరీ sub. మన్నరీ|మన్నరీలు. Circumcision; as practiced by the Mahomedans. మన్నరీచెయ్యడం. To circumcise.

మన్నము sub. మన్నపు|మన్నాలు. Chunam; that is, mortar. మన్నము డంచడం To beat chunam; commonly done by women, with heavy sticks. కుల్లమన్నము. Shell chunam. రాతిమన్నము. Stone chunam. తెల్లమన్నము. White chunam, usually called fine chunam. మున్నపు కాయ. The chunam box, in which chunam is kept, a little of which is usually rubbed in the beetleleaf used by the Natives in India.

మంకం sub. మంకపు|మంకాలు. The customs or collection of duties. మంకపుచౌకి. The custom-house. మంకంపుచ్చుకోవడం. To collect customs.

మరటి sub. మరటి|మరటిలు. The name given to the thing they make use of in India, to flap away flies with; commonly made of a handle fixed to a tuft of feathers or hair; some people call them showries.

మరంకము sub. మరంకపు|మరంకాలు. A hole, or cavity; such as are made by rats under ground. It is commonly written మరంకం.

మలోచనం sub. మలోచనపు|మలోచనాలు. Spectacles or glasses. ఆమని పిసులోచనాలు పెట్టుకుంటాడు. That man wears spectacles. The word, in Sanscrit, properly means good sight.

మళపు sub. మళపు. (No Plural) Lightness; want of weight, opposed to heaviness, మళపులియన. Light, not heavy, vide చలన.

మూటి *sub.* మూటి; మూట్టు. Sight; aim; view. కూడచూడడం. To take an aim. మూటిలిన్న గాచూదిరువాకి కాలూచు. Take a proper aim and then fire off your gun.

మూది *sub.* మూది; మూదులు. A needle. దర్జీకిట్టలుకుట్టడానకు మూదులు లేవు. The tailor has got no needles to sew the clothes with.

మూర్వసు. *sub.* మూర్వసి; మూర్వలు. The sun. మూర్వోదయం. Sun rise. మూర్వోస్తమయం. Sun set. మూర్వకిరణాలు. Sun beams. మూర్వప్రకాశం. Sunshine. మూర్వ క్రహణం. An Eclipse of the sun.

మూరెకారము. *sub.* మూరెకారము. (No Plural.) Salt petre; of which great abundance is manufactured in all parts of India.

పెంక *sub.* పెంక; పెంకలు. Heat. పెంకరోగం. Gonorrhea.

పెట్టి *sub.* పెట్టి; పెట్టు. The term of distinction of the heads of the Banian caste; that is, to men of respectability and eminence amongst them. It is commonly called Chitty; such as వెంకటపెట్టి. Venkata setty or chitty; రమణప్ప పెట్టి. Ramanapah setty or chitty.

పెనక *sub.* పెనక; పెనకలు. A small round grain, commonly known by the name of Bengal-gram. It is frequently pronounced కనక.

సెలక *sub.* సెలక; సెలకలు. A cant term, used by measurers of grain; who call out the number of cunchums or mercalls, until they get to one hundred; when they say sellaga, and begin the reckoning again from one.

సెలక్ర *sub.* సెలక్ర; సెలక్రలు. Order; command. This word is commonly written కలక్ర.

హాని *sub.* హాని; హానీలు. Harm. వీధి కడుగు

స్నేహము *sub.* స్నేహము; స్నేహాలు. Friendship; Intimacy. అరవిందము

యేమి-స్నేహము లేదు. *There is no friendship whatever between him and me.* స్నేహితుడు. *A friend.* స్నేహితురాలు. *A female friend.*
 సేపు *sub.* సేపు. (No Plural.) Time; interval; period. కొంచెం సేపువుండు. *Wait a little while.* అతనికి కానా సేపు చెప్పినాను. *I was a long time explaining to him.*

సేరు *sub.* సేరు | సేర్లు. The measurement which we commonly call a *sear*. సేరుంబాపు. *A sear and a quarter.* సేరున్నర. *A sear and a half.* This word is usually written సేరు.

సేవకుడు *sub.* సేవకుని | సేవకులు. *A male slave.*

సేవకురాలు *sub.* సేవకురాలి | సేవకురాంట్లు. *A female slave.*

సొక్తం *v. a.* సొక్తుతూ, సొక్తి. *To reel; to stagger; also, to swagger.* ఆమె నిషివిస్తారంసారా తాగివారివెంచుసొక్తుతాడు. *That man seems to have drunk a good deal of liquor and is staggering along the road.*

సొక్తు *sub.* సొక్తు. (No Plural.) The term given to a man *reeling* when in liquor; also a woman *walking* with a *proud air*. సొక్తు. Is also applied to a person in the *state of fainting*. అదివిధివెంచుసొక్తుతూవస్తుంది. *She is coming down the street, with a fine air.* సొక్తుయెత్తడం is technically applied to the *effect*, sometimes occasioned on eating *bestel*; by a nut of a stronger taste than usual, producing a sudden *sickness* and *faintness*.

సొకటా *sub.* సొకటా | సొకటాలు. This is a game, played by the *Hindoo* with *dice* and *men* to move on a table, according to the throw; for which. *vide* పాశిక.

సొకసు *sub.* సొకసు | సొకసులు. *Beauty; comeliness.* సొకమైన. *beauty*

tiful or handsome. సాగ ప్రేన చిన్నది. A *beautiful* girl. సాగమ కాదు. A *handsome* man; also a *well dressed* man. సాగమకత్తె. A *handsome fashionable* girl.

సాట్ట *sub.* సాట్ట సాట్టలు. This is applied to any *dents* in the arms or body, occasioned by the remains of distemper or wounds; also, the state of the limbs, when imperfectly formed in, your birth. సాట్ట కాలు. A *withered* leg. అది రెండు మెడమీద రెండు మూడు సాట్టలు వున్నవి. That horse has two or three *dents* in his neck.

సాట్టు *sub.* సాట్టు సాట్టు. A *dent*. అది పేలాకునిండా సాట్టు వున్నది. That brass pot is full of *dents*. సాట్టు పడదం. To get *dented*.

సానాయీ *sub.* సానాయీ సానాయీలు. The musical instrument of the Hindoos; used at their religious ceremonies and at marriages, bearing some resemblance to the clarinet.

సాంఠి *sub.* సాంఠి. (No Plural.) The name given to ginger prepared with chunam, and left to dry; in which state it is used in medicine.

సామ్మ *sub.* సామ్మ సామ్మలు. Money; property; including jewels. అతని దగ్గర చాలా సామ్మ వున్నది. That man possesses a good deal of *money*.

సాంఘ *sub.* సాంఘ సాంఘలు. Excellency; propriety. సాంఘ అయిన. *Proper*; good; choice. సాంఘ అయిన మాటలు. *Choice words*.

సార *sub.* సార సారలు A shark. సార చాప. Item.

సాగు *sub.* సాగు సాగులు. The drawer of a table or box.

సాకడం ర.గ. సాకుచూ సాకే. To contract; imbibe; or acquire.

స్తోత్రం *sub.* స్తోత్ర స్తోత్రాలు. Praise; applause. స్తోత్రం చెయ్యడం. To *praise*; to *applaud*. అతన్ని మహా స్తోత్రం చేసినాడు. He *praised* him abundantly.

సోదె *sub.* సోదెహోదెలు. Prophecy; foretelling; or rather, fortune-telling. సోదెగారు. A male *prophecyer* or *fortune-teller*. సోదెనె. A woman of the same description. సోదెచెప్పడం. To *fore-tell*; to *prophecy*; to *tell your fortune*.

సోఫు *sub.* సోఫు. (No Plural.) Caraway seeds; which the Natives use in their Curries.

సోమవారం *sub.* సోమవారపు|సోమవారాలు. The day of the week called, *monday*.

సోరమి *sub.* సోరంగి|సోరంగులు. The name of the fish which we call, the *whiting*. సోరంగిదాచ. Item.

సోల *sub.* సోల|సోలలు. A measurement, equal to half a sear.

సోలడం *v. a.* సోలుతూ|సోలి. To reel; to stagger; to swagger, *vide* సోక్రడం.

సోదాగరి *sub.* సోదాగరి|సోదాగరలు. Merchandize; Commodity. సోదాగరి చెయ్యడం. To trade; to send articles.

సోదాగరు *sub.* సోదాగరు|సోదాగల్లు. A merchant; or trader.

హాతిభిత్తు *sub.* హాతిభిత్తు|హాతిభిత్తులు. A representation; a narrative. నా హా

తిభిత్తునిన్నాడుకాదు. They did not attend to my representation.

హజారు *sub.* హజారు|హజారులు. This is a Revenue term, signifying the

place where the business of the district or any particular branch of the

Revenue is conducted. It is usually termed *presence* or *Hazoor*. నీవు

రూపాయలుచట్టుకుని హజారుకురా. Take the Rupees and come with

them to the *Hazoor*. హజారుకరేరి. The head culcherry.

హద్దు *sub.* హద్దు|హద్దులు. A boundary to a district or place. సరి హద్దు.

Item.

హర్తారా *sub.* హర్తారా|హర్తారాలు. A messenger; well known by the

name of *Hercarra*.

హవాలా *sub.* హవాలా|హవాలాలు. Charge; custody; keeping. ఆనకు

కునా హవాలా చేసినాడు. He placed those articles under my charge.

అనునిషినా హవాలాను అచ్చి గొంపలేదు. He did not place that person

under my custody.

హాజరు *sub.* హాజరు. (No Plural.) Present, not absent; in readiness;

in attendance. నేనువచ్చినప్పుడు మీరు హాజరు లేరు. When I came, you

were not present. పూరికెళ్లరానకుగోయిలువచ్చారాలుఅంతా హాజరవు

న్నారు. My palankeen boys, &c. are all in attendance, for me to go

into the country. హాజరుజామీను. A personal surety.

హారం *sub.* హారపు|హారాలు. Garland, or necklace of any kind.

హాలుసాలు *sub.* హాలుసాలు. (No Plural.) A Revenue term, signifying

the current year.

హాస్తిలు *sub.* హాస్తిలు|హాస్తిలు. Duty; custom; imposition.

హాస్యం *sub.* హాస్యప్రహాస్యాలు. A jest; a jeering. అతడు మాటలు తిన్న నా చెప్ప లేక హాస్యం చేస్తాడు. He won't speak properly and affects to joke. హాస్య నాడు. A man who *jest*s and *jeers*. హాస్య నాడు is also applied to the people, who *mimick* trades and professions; in the manner of *lecturers* upon heads in Europe.

మరుకుం *sub.* మరుకుం|మరుకుములు. An order; an injunction; command.

మరుందా *sub.* మరుందా|మరుందాలు. A division of land; an estate; as applicable to Revenue.

మరుందావణి *sub.* మరుందావణి|మరుందావణిలు. Discount; frequently taken by people on paying a Bill drawn on them from a distant part, at the rate of 1 or 2 per cent.

మరుందీ *sub.* మరుందీ|మరుందీలు. A Bill of exchange. నాకు మారుందీలవరహాలు కుచన్న పట్నం మీదికి మరుందీయిచ్చి నాడు. He gave me a Bill on Madras for fifty thousand Pagodas.

హెచ్చరిక *sub.* హెచ్చరిక|హెచ్చరికలు. Gladness; satisfaction; pleasure. This word, in its original meaning, signifies *carefulness*.

హెచ్చు *sub.* హెచ్చు. (No Plural.) An increase; accession. హెచ్చుతగ్గులు. *more or less*, *vide* యెక్కువ.

హేతువు *sub.* హేతువు|హేతువులు. Purpose; design; cause. యేమి హేతువుచాతయ్యాచనిచేసినావు. For what purpose, did you do this thing?

This word is commonly pronounced హేతువ but not correctly so.

హెయ్యార *sub.* హెయ్యార|హెయ్యారలు. Sense; intelligence. హెయ్యారశలి. Intelligent. హెయ్యారశలమనిమి. A man of *good* perception.

హాదా *sub.* హాదా|హాదాలు. The name of the seat, in which you ride on an Elephant. It generally means a seat without a top.

తమం *sub.* తమపుత్రులు. A measure of time, so minute, that it may be rendered into our word *moment*.

తమిళము *sub.* తమిళుడు. A man of Ratsa caste. *vide* రాజు.

తమ *sub.* తమ/తమలు. Excuse; pardon. తమచెయ్యడం. To excuse; to *forgive*. యీతప్పునున్నతమచెయ్యవలెను. You must *forgive* me this fault!

తమరకు *sub.* తమరకుని/తమరకులు. A Barber.

తమరం *sub.* తమరపు/తమరములు. A shaving. తమరంచెయ్యడం. To *shave*. యీశేషనాతలతమరంచేయించుకున్నాను. I have had my head *shaved* today. This word is properly written తమరం.

తామం *sub.* తామపు/తామలు. Famino. *vide* కరపు.

తమిళు *sub.* తమిళు. (No Plural.) Hunger, Appetite. *vide* ఆకలి.

తమతం *sub.* తమతపు/తమతాలు. Place. *vide* పలు.

తమమం *sub.* తమమపు. (No Plural.) Welfare.

